

Regeringens proposition

1994/95:169

Ändrade regler om ersättningsansvaret för oljeskador till sjöss

Prop.
1994/95:169

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 16 mars 1995

Ingvar Carlsson

Laila Freivalds
(Justitiedepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I denna proposition föreslås att Sverige skall ansluta sig till 1992 års ändringsprotokoll till 1969 års internationella konvention om ansvarighet för skada orsakad av förorening genom olja och till 1992 års ändringsprotokoll till 1971 års internationella konvention om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skada orsakad av förorening genom olja. Det betyder att de regler som gäller i Sverige om rätt till ersättning för skador som orsakats av oljeutsläpp från fartyg måste ändras. Följaktligen innehåller propositionen också förslag till den lagstiftning som behövs för att Sverige skall kunna ansluta sig till ändringsprotokollen. Förslagen innebär bl.a. följande.

De ersättningsbelopp som en fartygsägare och Internationella oljeskadefonden skall betala för oljeskador höjs. Höjningen innebär att det i framtiden kommer att finnas ungefär 1,5 miljarder kronor tillgängligt för att ersätta skadorna från ett oljeutsläpp som orsakats av ett fartyg.

Tillämpningsområdet för den konventionsbundna lagstiftningen utvidgas så att även oljeskador orsakade av tankfartyg som går i barlast och av s.k. kombinationsfartyg som transporterar olja skall ersättas.

Ersättningsansvaret skall omfatta oljeskador som har uppkommit inte bara som nu på Sveriges land- och sjöterritorium utan också i Sveriges ekonomiska zon.

Förslaget innebär också att reglerna om fartygsägarnas ansvarighet för oljeskador inte längre skall finnas i en särskild lag utan i stället i sjölagen (1994:1009).

Lagstiftningen föreslås träda i kraft den dag regeringen bestämmer.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	5
2	Lagtext	6
2.1	Förslag till lag om ändring i sjölagen (1994:1009) . .	6
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1973:1199) om ersättning från den internationella oljeskadefonden . .	24
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (1975:1083) om uppgiftsskyldighet rörande mottagande av olja	29
2.4	Förslag till lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall	30
2.5	Förslag till lag om ändring i lagen (1980:424) om åtgärder mot vattenförorening från fartyg	31
2.6	Förslag till lag om ändring i mönstringslagen (1983:929)	32
2.7	Förslag till lag om ändring i fartygssäkerhetslagen (1988:49)	33
3	Ärendet och dess beredning	34
4	Nuvarande ordning	35
4.1	Det nu gällande internationella ansvars- och ersättningssystemet för oljeskador	35
4.2	Den svenska lagstiftningen	37
5	1992 års ändringar i det internationella ansvars- och ersätt- ningssystemet för oljeskador till sjöss	38
5.1	Bakgrund	38
5.2	De viktigaste ändringarna i ansvars- och ersättnings- systemet	39
6	Den traktaträttsliga situationen som en följd av 1992 års ändringar	43
6.1	Olika traktaträttsliga situationer vid en anslutning till och tillämpning av ändringsprotokollen (de nya konventionerna)	43
6.2	Det förenklade ändringsförfarandet	47
7	Frågor om svensk anslutning till det nya ansvars- och ersättningssystemet för oljeskador	48
7.1	Skall Sverige ansluta sig till 1992 års ansvars- och ersättningssystem för oljeskador?	48
7.2	Hur skall Sverige ansluta sig till det nya ansvars- och ersättningssystemet?	52
7.3	Hur skall 1992 års ansvarighets- och 1992 års fondkonvention införlivas med svensk rätt?	53

7.4	Tillämpningsområdet för ansvarsreglerna	56
7.5	Ersättningsansvaret för oljeskador m.m.	58
7.6	Ersättningsgilla skador	62
7.7	Förlust av rätt till ansvarsbegränsning då ägaren begått fel eller försummelse i egenskap av fartygets befälhavare eller medlem av besättningen	64
7.8	1992 års internationella oljeskadefonds regressrätt mot annan än fartygsägaren eller dennes garant	65
8	Kostnader	66
9	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	67
10	Författningskommentarer	68
10.1	Förslaget till lag om ändring i sjölagen (1994:1009)	68
10.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1973:1199) om ersättning från den internationella oljeskadefonden . .	83
10.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (1975:1083) om uppgiftsskyldighet rörande mottagande av olja . . .	85
10.4	Förslaget till lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall	86
10.5	Övriga förslag till lagändringar	86
Bilaga 1	1992 års ändringsprotokoll till 1969 års inter- nationella konvention om ansvarighet för skada or- sakad av förorening genom olja	87
Bilaga 2	1992 års ändringsprotokoll till 1971 års inter- nationella konvention om upprättandet av en inter- nationell fond för ersättning av skada orsakad av förorening genom olja	110
Bilaga 3	Departementspromemorians lagförslag	140
Bilaga 4	Förteckning över remissinstanser	167
Bilaga 5	Lagrådsremissens lagförslag	168
Bilaga 6	Lagrådet	196
Bilaga 7	De särskilda bestämmelserna i ändringsprotokollen till ansvarighetskonventionen och fondkonventionen .	198
Bilaga 8	Artiklarna 1 - 13 och 36 ter i 1971 års internationella konvention om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skada orsakad av förorening genom olja i artiklarnas lydelse enligt 1992 års ändringsprotokoll till 1971 års konvention .	210

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 16 mars 1995	225	Prop. 1994/95:169
Rättsdatablad	226	

Regeringen föreslår att riksdagen

1. godkänner

- 1992 års ändringsprotokoll till 1969 års internationella konvention om ansvarighet för skada orsakad av förorening genom olja och
- 1992 års ändringsprotokoll till 1971 års internationella konvention om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skada orsakad av förorening genom olja,

2. godkänner att regeringen

- får säga upp 1969 års internationella konvention om ansvarighet för skada orsakad av förorening genom olja och 1971 års internationella konvention om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skada orsakad av förorening genom olja senast i enlighet med bestämmelserna i artikel 31 i 1992 års ändringsprotokoll till 1971 års internationella konvention om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skada orsakad av förorening genom olja, och

3. antar regeringens förslag till

- lag om ändring i sjölagen (1994:1009),
- lag om ändring i lagen (1973:1199) om ersättning från den internationella oljeskadefonden,
- lag om ändring i lagen (1975:1083) om uppgiftsskyldighet rörande mottagande av olja,
- lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall,
- lag om ändring i lagen (1980:424) om åtgärder mot vattenförorening från fartyg,
- lag om ändring i mönstringslagen (1983:929) och
- lag om ändring i fartygssäkerhetslagen (1988:49).

2.1 Förslag till lag om ändring i sjölagen (1994:1009)

Härigenom föreskrivs i fråga om sjölagen (1994:1009)

dels att nuvarande 21 kap. 5 - 11 §§ skall betecknas 21 kap. 8 - 14 §§,

dels att 7 kap. 1 §, 9 kap. 3 §, 10 kap., 12 kap. 1 §, 19 kap. 1 § samt rubriken till 21 kap. skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas nya bestämmelser, 20 kap. 15 § och 21 kap. 5 - 7 §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

1 §

Redaren är ansvarig för skada som befälhavaren, en medlem av besättningen eller en lots orsakar genom fel eller försummelse i tjänsten. Redaren är också ansvarig, om skada vållas av någon annan, när denne på redarens eller befälhavarens uppdrag utför arbete i fartygets tjänst.

Skadestånd enligt första stycket som redaren har betalat har han rätt att kräva tillbaka av den som vållat skadan.

Bestämmelser om inskränkning av en redares *ansvarighet* finns i 9 och 13 - 15 kap.

Särskilda bestämmelser om ansvar och om inskränkning av en redares ansvar finns i 9, 10 och 13 - 15 kap.

9 kap.

3 §

Rätt till ansvarsbegränsning föreligger inte beträffande

1. en fordran på bärgarlön, bidrag till gemensamt haveri eller på avtal grundad ersättning för åtgärder som avses i 2 § första stycket 4, 5 eller 6,

2. en fordran med anledning av oljeskada som omfattas av 1 § och 2 § första stycket lagen (1973:1198) om ansvarighet för oljeskada till sjöss,

3. en fordran som är underkastad en internationell konvention eller en nationell lag som reglerar eller förbjuder begränsning av ansvarighet för atomskada,

4. en fordran med anledning av atomskada orsakad av atomfartyg,

5. en fordran med anledning av skada som har drabbat en lots eller den som är anställd hos någon som avses i 1 § första stycket och vars skyldighet står i samband med fartygets drift eller med bärgningen, och

10 kap.

Inledande bestämmelser

Definitioner

1 § Om oljeskada finns särskilda bestämmelser i lagen (1973:1198) om ansvarighet för oljeskada till sjöss.

1 § I detta kapitel avses med olja: beständig mineralolja som innehåller kolväte, såsom råolja, eldningsolja, tjock dieselolja och smörjolja,

oljeskada: dels skada som orsakats av förorening genom olja från ett fartyg och som uppkommit utanför fartyget, i fråga om försämring av miljön dock endast utebliven vinst samt kostnader för rimliga återställningsåtgärder som har vidtagits eller planeras, dels kostnader för förebyggande åtgärder och skada som orsakats av sådana åtgärder,

olycka: sådan händelse eller serie av händelser med samma ursprung som orsakar en oljeskada eller framkallar ett allvarligt och omedelbart förestående hot om en sådan skada,

förebyggande åtgärd: varje åtgärd som varit skäligen påkallad för att förhindra eller begränsa en oljeskada genom förorening och som har vidtagits efter det att en olycka har inträffat,

ägare av fartyg: den som är registrerad som fartygets ägare eller, om registrering inte har skett, den som äger fartyget; i fråga om ett fartyg som ägs av en stat och brukas av ett bolag, vilket i den staten är registrerat som fartygets brukare, skall dock bolaget anses som ägare,

1969 års ansvarighetskonvention: den i Bryssel den 29 november 1969 avslutade konventionen om ansvarighet för skada

orsakad av förorening genom olja eller denna konvention som den har ändrats i London den 19 november 1976,

1992 års ansvarighetskonvention: 1969 års ansvarighetskonvention som den har ändrats genom det i London den 27 november 1992 avslutade ändringsprotokollet, och

konventionsstat: en stat som har tillträtt 1992 års ansvarighetskonvention.

Vid tillämpningen av bestämmelserna i detta kapitel skall med fartyg jämföras varje annan flytande anordning som används till sjöss.

Tillämpningsområde

2 § Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas på oljeskador, som har uppkommit i Sverige eller dess ekonomiska zon eller i en annan konventionsstat eller dess ekonomiska zon och som har orsakats av ett fartyg, vilket konstruerats eller anpassats för att transportera olja som bulklast. I fråga om fartyg som kan transportera både olja och annan last skall bestämmelserna tillämpas endast när fartyget transporterar olja som bulklast samt under resor som följer på en sådan transport. I sistnämnda fall skall bestämmelserna dock inte tillämpas, om det visas att fartyget inte har några rester kvar ombord från transporten. Bestämmelserna tillämpas också på kostnader för förebyggande åtgärder som har vidtagits, oavsett var det har skett, för att förhindra eller begränsa oljeskador i Sverige eller dess ekonomiska zon eller i en annan konventionsstat eller dess ekonomiska zon.

Vad som i första stycket sägs om ekonomisk zon gäller även i fall en stat inte har fastställt en sådan zon i fråga om ett område utanför och angränsande till statens territorialvatten som i enlighet med folkrättens regler har bestämts av den staten och som inte sträcker sig längre ut än 200 nautiska mil från de baslinjer varifrån statens territorialvatten mäts.

I fråga om kapitlets tillämplighet på örlogsfartyg och vissa andra statsfartyg samt på fartyg som inte omfattas av bestämmelserna i första stycket gäller bestämmelserna i 19 §.

Ersättning för åtgärder med anledning av en oljeskada skall betalas enligt detta kapitel även om det finns skyldighet enligt lag eller annan författning att vidta åtgärderna.

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas även om andra regler om tillämplig lag skulle leda till annat.

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas inte i den utsträckning en sådan tillämpning skulle vara oförenlig med Sveriges åtaganden enligt ett internationellt fördrag.

Skadestånd

Ansvaret för en oljeskada

3 § En oljeskada skall ersättas av fartygets ägare, även om varken ägaren eller någon som han svarar för är vållande till skadan. Utgörs den olycka som orsakade skadan av en serie av händelser, vilar ersättningsansvaret på den som var ägare av fartyget vid den första av dessa händelser.

Ägaren är dock fri från ansvar om han visar att skadan

1. orsakats av en krigshandling eller liknande handling under väpnad konflikt, inbördeskrig eller uppror eller av en naturhändelse av osedvanlig karaktär, som inte kunnat undvikas och vars följder inte kunnat förhindras, eller

2. i sin helhet vållats av tredje man med avsikt att orsaka skada, eller

3. i sin helhet orsakats genom fel eller försummelse av en svensk eller utländsk myndighet vid fullgörandet av skyldighet att svara för underhåll av fyrar eller andra hjälpmedel för navigering.

4 § Anspråk på ersättning för en oljeskada som omfattas av ersättningsbestämmelserna i detta kapitel får göras gällande mot fartygsägaren endast med stöd av bestämmelserna i kapitlet.

Anspråk som avses i första stycket får göras gällande mot någon av följande personer endast om den mot vilken anspråket riktas har vållat skadan uppsåtligen eller av grov vårdslöshet och med insikt om att sådan skada sannolikt skulle uppkomma:

a) anställda hos fartygsägaren, ställföreträdare för honom eller besättningsmedlemmar,

b) en lots eller annan person som utför tjänster för fartyget utan att vara besättningsmedlem,

c) en redare som inte är ägare, en befraktare eller en annan person som i redarens ställe handhar fartygets drift,

d) en avsändare, avlastare, lastmottagare eller lastägare,

e) den som utför bärgning med fartygsägarens, redarens eller befälhavarens samtycke eller på order av en myndighet,

f) den som vidtar förebyggande åtgärder, eller

g) anställda hos eller ställföreträdare för personer som nämns i b - f.

Vad som har betalats i ersättning för en oljeskada får inte krävas åter av en person som avses i andra stycket a, b eller e - g, om inte den mot vilken anspråket riktas har vållat skadan uppsåtligen eller av grov vårdslöshet och med insikt om att sådan skada sannolikt skulle uppkomma.

Ansvarsbegränsning

5 § Fartygets ägare har rätt att för varje olycka begränsa sitt ansvar enligt bestämmelserna i detta kapitel till ett belopp motsvarande tre miljoner särskilda dragningsrätter (SDR) för ett fartyg vars dräktighet, beräknad enligt 9 kap. 5 § 6, inte överstiger 5 000. Är dräktigheten högre höjs beloppet med 420 SDR för varje dräktighetstal därutöver. Ansvaret skall dock inte i något fall överstiga 59,7 miljoner SDR. Rätt till begränsning finns inte i fråga om ränta eller ersättning för rättegångskostnad. Vad som avses med SDR anges i 22 kap. 3 §.

Fartygets ägare har inte rätt att begränsa sitt ansvar, om han har vållat oljeskadan uppsåtligen eller av grov vårdslöshet och med insikt om att sådan skada sannolikt skulle uppkomma.

Begränsningsfond

6 § Rätt till ansvarsbegränsning enligt 5 § första stycket finns endast om ägaren, dennes försäkringsgivare eller någon annan på ägarens vägnar enligt bestämmelserna i detta kapitel eller motsvarande bestämmelser i

en annan konventionsstats lag upprättar en begränsningsfond, som uppgår till det ansvarsbelopp som gäller för ägaren och det tilläggsbelopp som fastställs enligt 12 kap. 4 § andra stycket.

Ansvarsbeloppet skall räknas om till svenska kronor enligt bestämmelserna i 22 kap. 3 § andra stycket.

En begränsningsfond enligt detta kapitel skall här i landet upprättas hos den domstol där talan om ersättning har väckts eller kan väckas enligt 21 kap. 5 §.

I fråga om förfarandet när en begränsningsfond enligt bestämmelserna i detta kapitel upprättas och om förlust i vissa fall av möjligheten att få ersättning för fordran som kan åberopas mot fonden skall bestämmelserna i 12 kap. 3 - 15 §§ tillämpas. Betalning eller säkerhet som avses i 12 kap. 4 § andra stycket får dock krävas också i fråga om ränta för tiden till dess att fonden upprättas. Vad som sägs i 12 kap. 4 § fjärde stycket om verkan som avses i 9 kap. 8 § skall i stället gälla verkan som avses i 9 § i detta kapitel. Följs inte ett föreläggande enligt 12 kap. 4 § fjärde stycket, skall i ett beslut som där sägs tillkännages att rätten till ansvarsbegränsning inte längre finns.

Fördelning av en begränsningsfond

7 § En begränsningsfond som avses i detta kapitel fördelas mellan borgenärerna i förhållande till storleken av de styrka fordringarna.

8 § Den som innan begränsningsfonden har fördelats har betalat ersättning för en oljeskada inträder intill det belopp han har betalat i den skadelidandes rätt enligt bestämmelserna i detta kapitel eller motsvarande lagstiftning i en annan konventionsstat.

Kan fartygets ägare eller någon annan göra sannolikt att han senare blir skyldig att betala ersättning som han, om ersättningen hade betalats före fondens fördelning, skulle ha kunnat kräva åter från fonden enligt första stycket, kan domstolen bestämma att medel tills vidare skall sättas av för att han senare skall kunna göra sin rätt gällande mot fonden.

Har ägaren frivilligt ådragit sig utgifter eller förluster med anledning av förebyggande åtgärder, har han samma rätt till ersättning för detta från begränsningsfonden som en annan skadelidande.

Verkan av en begränsningsfond

9 § Har en begränsningsfond upprättats enligt 6 § och har ägaren rätt att begränsa sitt ansvar, får inte någon annan egendom som tillhör ägaren tas i anspråk för att tillgodose krav på ersättning som kan göras gällande mot fonden.

Har i ett fall som avses i första stycket egendom som tillhör ägaren blivit föremål för kvarstad eller annan säkerhetsåtgärd med anledning av krav på ersättning som kan göras gällande mot begränsningsfonden, skall åtgärden hävas. Har ägaren ställt säkerhet för att undvika en sådan

åtgärd, skall säkerheten återställas till honom.

Om en begränsningsfond har upprättats i en annan konventionsstat, skall första och andra styckena gälla endast om den skadelidande har rätt att föra talan vid den domstol eller myndighet som förvaltar fonden och har möjlighet att av fondens medel få ut vad som svarar mot hans fordran.

Preskription

10 § Om preskription av fordran på ersättning för en oljeskada finns bestämmelser i 19 kap. 1 §.

Ersättning från 1992 års internationella oljeskadefond

11 § Om rätt till ersättning från 1992 års internationella oljeskadefond finns bestämmelser i lagen (1973:1199) om ersättning från den internationella oljeskadefonden.

Försäkring

Försäkringsplikt för svenska fartyg

12 § Ägaren av ett svenskt fartyg, som transporterar mer än 2 000 ton olja som bulklast, skall ta och vidmakthålla försäkring eller ställa annan betryggande säkerhet för att täcka sitt ansvar enligt bestämmelserna i detta kapitel eller motsvarande lagstiftning i en annan konventionsstat intill det ansvarsbelopp som anges i 5 § första stycket. Staten har dock inte en sådan skyldighet.

En försäkring eller säkerhet som avses i första stycket skall godkännas av regeringen eller av den

myndighet som regeringen bestämmer.

Har ägaren fullgjort sin skyldighet enligt första stycket, skall den myndighet som regeringen bestämmer utfärda ett certifikat som visar detta. För ett fartyg som ägs av svenska staten skall den myndighet som regeringen bestämmer utfärda ett certifikat som visar att fartyget ägs av svenska staten och att dess ansvar är täckt intill det ansvarsbelopp som anges i 5 § första stycket.

Regeringen fastställer det formulär till certifikat som avses i tredje stycket. Certifikatet skall medföras ombord på fartyget.

Försäkringsplikt för utländska fartyg

13 § För ett utländskt fartyg som anlöper eller lämnar en svensk hamn eller en tilläggsplats på svenskt sjöterritorium och som vid tillfället transporterar mer än 2 000 ton olja som bulklast skall det finnas en försäkring eller en annan betryggande säkerhet som täcker ägarens ansvar enligt bestämmelserna i detta kapitel eller motsvarande lagstiftning i en annan konventionsstat intill det ansvarsbelopp som anges i 5 § första stycket. Vad som nu har sagts gäller inte ett fartyg som ägs av en främmande stat.

Fartyget skall ombord medföra ett certifikat som visar att en sådan försäkring eller annan betryggande säkerhet som avses i första stycket finns. I fråga om ett fartyg som inte är registrerat i någon konventionsstat får certifikat utfärdas av den myndighet som regeringen bestämmer. Om fartyget ägs av en främmande stat, skall det ombord medföra ett

certifikat som visar att fartyget ägs av den staten och att dess ansvar är täckt intill det ansvarsbelopp som gäller enligt 5 § första stycket.

Närmare bestämmelser om certifikat som avses i andra stycket meddelas av regeringen eller av den myndighet som regeringen bestämmer.

Krav mot försäkringsgivaren

14 § En försäkring som avses i 12 eller 13 § skall för den som är berättigad till ersättning medföra rätt att få ut ersättningen direkt av försäkringsgivaren.

Försäkringsgivaren är dock fri från ansvar, om fartygets ägare är fri från ansvar eller om denne själv har vållat skadan uppsåtligt. Försäkringsgivarens ansvar skall inte i något fall överstiga det ansvarsbelopp som gäller enligt 5 § första stycket.

Försäkringsgivaren kan inte för att befria sig från sitt ansvar, i vidare utsträckning än som följer av andra stycket, mot någon annan än ägaren åberopa omständigheter som han kunnat åberopa mot ägaren.

15 § Om försäkringsgivaren inte har gjort något annat förbehåll, gäller försäkringen för fartygets ägare mot hans ansvar enligt bestämmelserna i detta kapitel eller motsvarande lagstiftning i en annan konventionsstat.

Annan säkerhet

16 § Vad som föreskrivs i 14 och 15 §§ om försäkring tillämpas också i fråga om sådan säkerhet av annat slag som avses i 12 eller 13 §.

17 § Om ansvar för åsidosättande av försäkringsplikten och vissa andra skyldigheter i detta kapitel finns bestämmelser i 20 kap. 15 §.

Om laga domstol m.m.

18 § Om laga domstol och om verkställighet av domar i mål om ersättning för oljeskada finns bestämmelser i 21 kap. 5 - 7 §§.

Övriga bestämmelser

19 § Bestämmelserna i detta kapitel gäller inte i fråga om en oljeskada som orsakats av ett örlogsfartyg eller av ett annat fartyg som vid tiden för olyckan ägs eller brukas av en stat och som används uteslutande för statsändamål och inte för affärsdrift. Har ett sådant fartyg orsakat en oljeskada i Sverige eller dess ekonomiska zon eller har förebyggande åtgärder vidtagits för att förhindra eller begränsa en sådan skada i Sverige eller dess ekonomiska zon, skall dock bestämmelserna i 1 §, 2 § fjärde stycket och 3 - 5 §§ i detta kapitel samt 19 kap. 1 § första stycket 9 och 21 kap. 5 § tillämpas.

Har ett fartyg som inte omfattas av bestämmelserna i 2 § första stycket orsakat en oljeskada i Sverige eller dess ekonomiska zon eller har förebyggande åtgärder vidtagits för att förhindra eller begränsa en oljeskada i Sverige eller dess ekonomiska zon, tillämpas bestämmelserna i 1 §, 2 § fjärde och sjätte styckena och 3 § i detta kapitel samt 19 kap. 1 § första stycket 9 och 21 kap. 5 §. I

12 kap.

1 §

Bestämmelserna i detta kapitel gäller begränsningsfond som upprättas enligt 9 kap. 7 § (globalfond).

Bestämmelserna i 3 - 15 §§ tillämpas också i vissa delar i fråga om begränsningsfond som upprättas enligt 6 § lagen (1973:1198) om ansvarighet för oljeskada till sjöss.

Bestämmelserna i 3 - 15 §§ tillämpas också i vissa delar i fråga om begränsningsfond som upprättas enligt 10 kap. 6 §.

19 kap.

1 §

Följande fordringar upphör, vare sig ansvarigheten för dem är begränsad eller obegränsad, om talan inte väcks i laga ordning i fråga om

1. fordran på bärgarlön: inom två år från det bärgningsföretaget slutfördes,

2. fordran på andel i bärgarlön enligt 16 kap. 6 § andra stycket: inom ett år från det vederbörande av redaren fått underrättelse om bärgarlönens och andelens storlek,

3. fordran på ersättning för sammanstötning: inom två år från den dag skadan inträffade,

4. fordran på belopp som någon betalat utöver vad som belöper på honom enligt 8 kap. 1 §: inom ett år från det beloppet betalades,

5. fordran på ersättning på grund av att gods har skadats, gått förlorat eller försenats vid befordran eller på grund av att det i konossement har lämnats oriktiga eller ofullständiga uppgifter: inom ett år från det godset lämnades ut eller skulle ha lämnats ut,

6. fordran på ersättning för personskada eller försening vid passagerarbefordran: inom två år från ilandstigningen eller, om passageraren avlidit under befordringen, från den dag ilandstigning skulle ha ägt rum, eller, om passageraren avlidit efter ilandstigningen, inom två år från dödsfallet men inte senare än tre år från ilandstigningen,

7. fordran på ersättning på grund av att resgods har skadats, gått förlorat eller försenats vid befordran: inom två år från det godset fördes i land eller, om det har gått förlorat, skulle ha förts i land,

8. fordran på bidrag till gemensamt haveri eller en annan kostnad som skall fördelas enligt samma grund (13 kap. 15 § tredje stycket, 14 kap. 40 § och 17 kap. 6 §): inom ett år från den dag dispaschen vann laga kraft.

8. fordran på bidrag till gemensamt haveri eller en annan kostnad som skall fördelas enligt samma grund (13 kap. 15 § tredje stycket, 14 kap. 40 § och 17 kap. 6 §): inom ett år från den dag dispaschen vann laga kraft,

9. fordran på ersättning för en oljeskada enligt bestämmelserna i 10 kap.: inom tre år från den dag då skadan uppkom, dock att talan inte i något fall får väckas senare än sex år från dagen för den olycka som orsakade skadan eller, om olyckan utgjordes av en serie av händelser, från dagen för den första av dessa.

Svarar gäldenären i andra fall än som avses i första stycket för ersättning eller för någon annan fordran med begränsning av redareansvaret eller endast med inlastat gods upphör fordringen, om talan inte väcks i laga ordning, i fråga om en fordran på ersättning inom två år från den dag skadan inträffade och i fråga om någon annan fordran inom ett år efter det att fordringen förföll till betalning. Om borgenären har rätt att för fordringen hålla sig även till redare, lastägare eller någon annan utan att begränsning av ansvarigheten äger rum, gäller en sådan rätt under samma tid som för en fordran i allmänhet.

Har en fordran som avses i första eller andra stycket kommit under behandling av dispaschör, anses talan om fordringen väckt.

Den som infriat en fordran som avses i första stycket 5 får väcka återkrav mot tredje man efter utgången av den där angivna tiden. En sådan talan får dock inte väckas senare än ett år från den dag huvudanspråket infriades eller talan väcktes om det.

Ett avtal om förlängning av preskriptionstid som avses i denna paragraf är giltigt endast om det har ingåtts efter fordringens tillkomst och har inte verkan för längre tid än tre år åt gången, räknat från dagen för avtalet. Preskriptionstiden får dock inte i något fall genom avtal förlängas med sammanlagt mer än tio år eller, i fall som avses i första stycket 6 eller 7, med mer än tre år från det ilandstigning eller ilandföring har ägt rum eller skulle ha ägt rum. I 13 kap. 4 § första stycket och 14 kap. 2 § andra stycket finns föreskrifter om

Ett avtal om förlängning av preskriptionstid som avses i första stycket 1 - 8 är giltigt endast om det har ingåtts efter fordringens tillkomst och har inte verkan för längre tid än tre år åt gången, räknat från dagen för avtalet. Preskriptionstiden får dock inte i något fall genom avtal förlängas med sammanlagt mer än tio år eller, i fall som avses i första stycket 6 eller 7, med mer än tre år från det ilandstigning eller ilandföring har ägt rum eller skulle ha ägt rum. I 13 kap. 4 § första stycket och 14 kap. 2 § andra stycket finns föreskrifter om

ogiltighet av avtalsvillkor som avviker från bestämmelserna i första stycket 5 och fjärde stycket. I 15 kap. 29 § andra stycket finns föreskrifter om ogiltighet av avtalsvillkor som inskränker en passagerares rättigheter enligt första stycket 6 och 7.

ogiltighet av avtalsvillkor som avviker från bestämmelserna i första stycket 5 och fjärde stycket. I 15 kap. 29 § andra stycket finns föreskrifter om ogiltighet av avtalsvillkor som inskränker en passagerares rättigheter enligt första stycket 6 och 7.

Frågor om preskription av en fordran som avses i denna paragraf bedöms här i landet enligt svensk lag även om utländsk lag i övrigt är tillämplig på rättsförhållandet.

20 kap.

15 § En fartygsägare, som uppsåtligen eller av oaktsamhet åsidosätter vad som sägs i 10 kap. om försäkringsplikt eller skyldighet att ställa säkerhet, döms till böter eller fängelse i högst sex månader.

Till samma straff döms en redare som låter använda ett fartyg för sjöfart, trots att han insett eller bort inse att i 10 kap. föreskriven försäkringsplikt eller skyldighet att ställa säkerhet inte har fullgjorts. Detsamma gäller den som handhar fartygets drift i redarens ställe samt befälhavaren.

Medförs inte ett certifikat som avses i 10 kap. 12 eller 13 § ombord på ett fartyg, när det används för sjöfart, döms befälhavaren till böter.

5 § *Talan om ersättning för en oljeskada enligt 10 kap. får väckas i Sverige endast om oljeskadan har uppkommit i Sverige eller dess ekonomiska zon eller om förebyggande åtgärder har vidtagits för att förhindra eller begränsa en oljeskada i Sverige eller dess ekonomiska zon.*

Är en svensk domstol behörig enligt första stycket, får även talan om ersättning för annan oljeskada som orsakats av samma olycka väckas här.

Talan enligt första eller andra stycket väcks vid den sjörättsdomstol som är närmast den ort där skadan uppkom.

Har talan om ersättning för skador som har uppkommit på grund av samma olycka väckts vid flera domstolar, skall regeringen bestämma att en av dessa domstolar skall handlägga samtliga mål.

Har en begränsningsfond upprättats här i landet enligt 10 kap. 6 §, prövar den domstol vid vilken fonden har upprättats frågor om ansvarsbeloppets fördelning mellan de ersättningsberättigade. Denna prövning görs i begränsningsmål som avses i 12 kap.

6 § *Har en dom i ett mål om ersättning för oljeskada meddelats i en annan stat som har tillträtt den i 10 kap. angivna 1992 års ansvarighetskonvention och var domstolarna i den staten behöriga att pröva den tvist som domen avser, gäller följande. Domen skall, när den har vunnit laga kraft och kan verkställas i den stat där den har meddelats, på ansökan verkställas i Sverige utan*

att en ny prövning sker av den sak som avgjorts genom domen, om inte annat följer av vad som sägs i 10 kap. 9 § eller 5 § femte stycket i detta kapitel. Detta medför inte skyldighet att verkställa en utländsk dom, om det ansvarsbelopp som gäller för fartygets ägare därmed skulle överskridas.

Ansökan om verkställighet görs hos Svea hovrätt. Till ansökan skall fogas

1. domen i original eller i kopia som bestyrkts av en myndighet,

2. en förklaring av en behörig myndighet i den stat där domen meddelats att domen avser ersättning enligt den i 10 kap. angivna 1992 års ansvarskonvention samt att domen har vunnit laga kraft och kan verkställas i den staten.

Handlingarna skall vara försedda med bevis om utfärdarens behörighet. Beviset skall vara utställt av en svensk beskickning eller konsul eller av chefen för justitieförvaltningen i den stat där domen har meddelats. Är en handling i ärendet skriven på ett annat främmande språk än danska eller norska, skall handlingen åtföljas av en översättning till svenska. Översättningen skall vara bestyrkt av en diplomatisk eller konsulär tjänsteman eller av svensk notarius publicus.

En ansökan om verkställighet får inte bifallas utan att motparten haft tillfälle att yttra sig över ansökan.

Bifalls ansökan, verkställs domen på samma sätt som en svensk domstols lagakraftägande dom, om inte Högsta domstolen bestämmer annat sedan hovrättens beslut överklagats.

7 § *Har i enlighet med bestämmelserna i den i 10 kap. angivna 1992 års ansvarighetskonvention en begränsningsfond upprättats i en annan stat, som har tillträtt den konventionen, enligt lagen i den staten och har en ägare eller försäkringsgivare, mot vilken talan om ersättning enligt 10 kap. väckts vid en svensk domstol, rätt att begränsa sitt ansvar, skall domstolen i dom i mål om ersättning bestämma att domen får verkställas endast efter prövning i den främmande staten av frågor om fondens fördelning och enligt den statens lag.*

-----

1. Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer. Genom lagen upphävs lagen (1973:1198) om ansvarighet för oljeskada till sjöss.

2. Så länge Sverige är bundet av den i 10 kap. angivna 1969 års ansvarighetskonvention skall dock följande gälla:

a) I fråga om ett fartyg, som är registrerat i en främmande stat vilken är bunden av 1969 års ansvarighetskonvention men inte av den i 10 kap. angivna 1992 års ansvarighetskonvention, skall lagen om ansvarighet för oljeskada till sjöss tillämpas i stället för denna lag.

b) I fråga om ett fartyg, som är registrerat i Sverige eller i en främmande stat vilken är bunden av 1992 års ansvarighetskonvention, skall lagen om ansvarighet för oljeskada till sjöss fortfarande tillämpas. Om en oljeskada inte till fullo kan ersättas enligt den lagen eller enligt lagen (1973:1199) om ersättning från den internationella oljeskadefonden, skall de nya bestämmelserna tillämpas. Därvid skall begränsningsbeloppet i 10 kap. 5 § första stycket och ansvarsbeloppet i 10 kap. 6 § första stycket minskas med vad som kan ersättas enligt 5 § första stycket lagen om ansvarighet för oljeskada till sjöss.

c) Vad som sägs i b gäller också i fråga om ett fartyg, som är registrerat i en främmande stat vilken inte är bunden vare sig av 1969 års ansvarighetskonvention eller av 1992 års ansvarighetskonvention.

3. När lagen om ansvarighet för oljeskada till sjöss tillämpas enligt 2 skall 9 kap. 3 § 2 och 12 kap. 1 § andra stycket sjölagen gälla i sin äldre lydelse.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1973:1199) om ersättning från den internationella oljeskadefonden att 1 - 6 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Bestämmelserna i artiklarna 1 - 13 av den i Bryssel den 18 december 1971 avslutade konventionen om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skada orsakad av förorening genom olja i dess lydelse enligt det i London den 19 november 1976 antagna ändringsprotokollet skall till den del de ej uteslutande reglerar de fördragsslutande staternas inbördes förpliktelser och med iakttagande av vad som föreskrivs i det följande gälla som svensk lag.

Konventionen har i angivna delar den lydelse som härvid fogad bilaga utvisar.

Med fartygets dräktighet i artikel 1:5 i konventionen avses dess dräktighet beräknad enligt reglerna i kungörelsen (1954:550) angående skeppsmätning.

Bestämmelserna i artiklarna 1 - 13 av den i Bryssel den 18 december 1971 avslutade konventionen om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skada orsakad av förorening genom olja, med de ändringar som har gjorts genom det i London den 27 november 1992 avslutade ändringsprotokollet till konventionen, samt den genom artikel 26 i ändringsprotokollet införda artikeln 36 ter till 1971 års konvention skall, till den del de inte uteslutande reglerar de fördragsslutande staternas inbördes förpliktelser och med iakttagande av vad som föreskrivs i det följande, gälla som svensk lag i originaltexternas lydelse. Originaltexterna skall ha samma giltighet.

Konventionen finns i dess engelska och franska originaltexter i angivna delar tillsammans med en svensk översättning som bilaga 1 till denna lag. Ändringsprotokollet finns i dess engelska originaltext i angivna delar tillsammans med en svensk översättning som bilaga 2 till denna lag.

¹Senaste lydelse 1982:254.

2 §

Belopp som *fonden* betalat i ersättning enligt artikel 4 eller som *gottgörelse* enligt artikel 5 får *fonden* återkräva av person som *avses* i 4 § *fjärde stycket lagen* (1973:1198) om ansvarighet för *oljeskada till sjöss* endast under de förutsättningar som anges i nämnda lagrum. I övrigt får *fonden* återkräva sålunda *utgivet* belopp av annan än fartygsägaren eller dennes garant endast i den utsträckning som följer av 25 § första stycket *lagen* (1927:77) om försäkringsavtal.

Ett belopp som 1992 års *internationella oljeskadefond* har betalat i ersättning enligt artikel 4 får *fonden* kräva åter av en person som *anges* i 10 kap. 4 § *andra stycket a, b eller e - g sjölagen* (1994:1009) endast under de förutsättningar som anges i nämnda lagrum. I övrigt får *fonden* återkräva ett sålunda *utbetalat* belopp av någon annan än fartygsägaren eller dennes garant endast i den utsträckning som följer av 25 § första stycket *lagen* (1927:77) om försäkringsavtal.

3 §

Talan om ersättning för skada genom förorening, som enligt artikel 7 första eller tredje stycket får *upptagas* i Sverige, *väckes* vid domstol som enligt 18 § *lagen* (1973:1198) om ansvarighet för *oljeskada till sjöss* är behörig *upptaga* talan mot fartygets ägare i anledning av samma olycka.

Talan om ersättning för en skada genom förorening, som enligt artikel 7 första eller tredje stycket får *tas upp* i Sverige, *väcks* vid den domstol som enligt 21 kap. 5 § *tredje stycket sjölagen* är behörig *att ta upp* en talan mot fartygets ägare i anledning av samma olycka.

4 §

I fråga om *underrättelse* som *avses* i artikel 7 sjätte stycket skall bestämmelserna i 14 kap. 12 och 13 §§ *rättegångsbalken angående* kungörande av *rättegång äga* motsvarande tillämpning.

I fråga om *underrättelser* som *avses* i artikel 7 sjätte stycket skall bestämmelserna i 14 kap. 12 och 13 §§ *rättegångsbalken om* kungörande av *rättegång tillämpas*.

5 §

I fråga om verkställighet enligt artikel 8 av dom i mål om ersättning för skada genom förorening *äger* 19 § *lagen* (1973:1198) om ansvarighet för *oljeskada till sjöss* motsvarande tillämpning.

I fråga om verkställighet enligt artikel 8 av dom i mål om ersättning för skada genom förorening *tillämpas* 21 kap. 6 § *sjölagen*.

I fråga om artiklarna 4, 5, 11 och 12 skall de i beräkningensenheter angivna beloppen gälla. I artiklarna 4 och 12 avses med beräkningensenheter de av Internationella valutafonden använda särskilda dragningsrätterna (SDR).

---

1. Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

2. Så länge Sverige är bundet av 1971 års fondkonvention skall dock lagen tillämpas i sin äldre lydelse. Om en oljeskada inte till fullo kan ersättas enligt lagen (1973:1198) om ansvarighet för oljeskada till sjöss, enligt denna lag i dess äldre lydelse eller enligt 10 kap. sjölagen (1994:1009), skall denna lag tillämpas. Därvid skall

a) hänvisningen i artikel 2 första stycket a till 1992 års ansvarighetskonvention anses innefatta även 1969 års internationella konvention om ansvarighet för skada orsakad av förorening genom olja och 1971 års fondkonvention, samt

b) det belopp som enligt artikel 4 skall tas med vid beräkningen av det ersättningsbelopp som 1992 års oljeskadefond har att betala innefatta också ersättningsbelopp som har betalats enligt lagen om ansvarighet för oljeskada till sjöss och som kan betalas enligt denna lag i dess äldre lydelse.

²Senaste lydelse 1978:135.

**Artiklarna 1 - 13 av den internationella konventionen om upp-
rättandet av en internationell fond för ersättning av skada orsakad
av förorening genom olja**

Bilaga 1 har samma lydelse som bilagan till SFS 1973:1199, ändrad
genom SFS 1978:135, 1991:1522, 1992:151, 1993:153 och 1994:107.

Artiklarna 1 - 15 och 26 i 1992 års ändringsprotokoll till 1971 års internationella konvention om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skada orsakad av förorening genom olja

Bilaga 2 har den lydelse som framgår av bilaga 2 till denna proposition.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1975:1083) om uppgiftsskyldighet rörande mottagande av olja

Prop. 1994/95:169

Häri genom föreskrivs att 2 § lagen (1975:1083) om uppgiftsskyldighet rörande mottagande av olja skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

Den som under visst kalenderår i svensk hamn eller annan i Sverige belägen anläggning har mottagit sammanlagt mer än 150 000 ton olja som har transporterats sjöledes till hamnen eller anläggningen skall senast den 1 mars påföljande år lämna sjöfartsverket uppgift om den oljemängd som han har mottagit.

Med olja som har transporterats sjöledes till anläggningen jämställs olja som har transporterats till anläggningen från utlandet på annat sätt än sjöledes, om oljan dessförinnan har varit föremål för sjötransport och *ej* därefter har mottagits i hamn eller anläggning belägen i stat som har tillträtt den i Bryssel den 18 december 1971 avslutade konventionen om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skada orsakad av förorening genom olja.

Den som under *ett* visst kalenderår i *en* svensk hamn eller *i en* annan i Sverige belägen anläggning har tagit *emot* sammanlagt mer än 150 000 ton olja som har transporterats sjöledes till hamnen eller anläggningen skall senast den 1 mars året därpå lämna Sjöfartsverket uppgifter om den oljemängd som han har tagit *emot*.

Med olja som har transporterats sjöledes till anläggningen jämställs olja som har transporterats till anläggningen från utlandet på annat sätt än sjöledes, om oljan dessförinnan har varit föremål för sjötransport och *inte* därefter har tagits *emot* i *en* hamn eller anläggning belägen i *en* stat, som har tillträtt den i Bryssel den 18 december 1971 avslutade konventionen om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skada orsakad av förorening genom olja *eller som har tillträtt 1992 års ändringsprotokoll till konventionen*.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

¹Senaste lydelse 1982:277.

2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (1976:661) om
immunitet och privilegier i vissa fall

Prop. 1994/95:169

Härigenom föreskrivs att bilagan till lagen (1976:661) om immunitet
och privilegier i vissa fall¹ skall ha följande lydelse.

Bilaga

Immunitet och/eller privilegier gäller för följande	Tillämplig internationell överenskommelse
Internationella organ	Fysiska personer
18 Internationella oljeskadefonden och 1992 års internatio- nella oljeskadefond	Konvention den 18 december 1971 om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skador orsakade av föro- rening genom olja samt det den 27 november 1992 av- slutade ändringsproto- kollet till konven- tionen.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

¹Lagen omtryckt 1994:717.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1980:424) om åtgärder mot vattenförorening från fartyg¹ att 7 kap. 6 § och 10 kap. 8 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

6 §

Har beträffande ett visst fartyg inte fullgjorts vad som föreskrivs om försäkringsskyldighet eller skyldighet att ställa säkerhet i lagen (1973:1198) om ansvarighet för oljeskada till sjöss, får sjöfartsverket och annan myndighet som regeringen utser meddela

Har beträffande ett visst fartyg inte fullgjorts vad som föreskrivs om försäkringsskyldighet eller skyldighet att ställa säkerhet i 10 kap. sjölagen (1994:1009), får Sjöfartsverket och annan myndighet som regeringen utser meddela

1. förbud för fartyget att anlöpa eller avgå från en svensk hamn eller från en tilläggsplats som ligger inom svenskt territorium,

2. i fråga om ett svenskt fartyg förbud mot fartygets vidare resa.

10 kap.

8 §²

Mål om ansvar för brott som avses i denna lag eller om ersättning för åtgärder som verkställts enligt 7 kap. 9 § handläggs av tingsrätt som är behörig domstol enligt rättegångsbalken eller enligt 21 kap. 1, 2 och 5 §§ sjölagen (1994:1009).

Mål om ansvar för brott som avses i denna lag eller om ersättning för åtgärder som verkställts enligt 7 kap. 9 § handläggs av tingsrätt som är behörig domstol enligt rättegångsbalken eller enligt 21 kap. 1, 2 och 8 §§ sjölagen (1994:1009).

-----
1. Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

2. När lagen (1973:1198) om ansvarighet för oljeskada till sjöss tillämpas, gäller 7 kap. 6 § gälla i sin äldre lydelse.

¹Lagen omtryckt 1983:463.

²Senaste lydelse 1994:1022.

2.6 Förslag till lag om ändring i mönstringslagen
(1983:929)

Prop. 1994/95:169

Härigenom föreskrivs att 30 § mönstringslagen (1983:929) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

30 §¹

I mål om ansvar för brott enligt denna lag skall 21 kap. 1 och 5 §§ sjölagen (1994:1009) tillämpas.	I mål om ansvar för brott enligt denna lag skall 21 kap. 1 och 8 §§ sjölagen (1994:1009) tillämpas.
---	---

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

¹Senaste lydelse 1994:1024.

Härigenom föreskrivs att 12 kap. 7 § fartygssäkerhetslagen (1988:49) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

12 kap.

7 §¹

Mål om ansvar och förverkande enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen handläggs av domstol som är behörig enligt bestämmelserna i 21 kap. 1 och 5 §§ sjölagen (1994:1009).

Mål om ansvar och förverkande enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen handläggs av domstol som är behörig enligt bestämmelserna i 21 kap. 1 och 8 §§ sjölagen (1994:1009).

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

¹Senaste lydelse 1994:1028.

I Sverige regleras rätten till ersättning för skador som orsakats av oljeutsläpp från tankfartyg i lagen (1973:1198) om ansvarighet för oljeskada till sjöss och i lagen (1973:1199) om ersättning från den internationella oljeskadefonden. Dessa lagar bygger på bestämmelserna i två internationella konventioner.

Den ena konventionen är 1969 års internationella konvention om ansvarighet för skada orsakad av förorening genom olja (ansvarighetskonventionen). Denna konvention trädde i kraft år 1975 och för närvarande är över 80 stater bundna av konventionen.

Den andra konventionen är 1971 års internationella konvention om upprättande av en internationell fond för ersättning av skada orsakad av förorening genom olja (fondkonventionen). Denna konvention trädde i kraft år 1978 och för närvarande är 64 stater anslutna till den konventionen.

Dessa två konventioner skapar ett internationellt ansvars- och ersättningssystem för oljeskador. Konventionerna finns publicerade i prop. 1973:140 s. 201 f. och i Sveriges överenskommelser med främmande makter; SÖ 1975:43 och SÖ 1975:46.

Ansvarighetskonventionen innebär att en fartygsägare har ett strikt men begränsat ansvar för skador orsakade av oljeutsläpp från hans fartyg. Redan när ansvarighetskonventionen antogs var man medveten om att den inte gav de skadelidande ett tillräckligt skadeståndsrättsligt skydd. Fondkonventionen utarbetades därför som ett komplement till ansvarighetskonventionen. Genom fondkonventionen upprättades en internationell fond (Internationella oljeskadefonden, The International Oil Pollution Compensation Fund) som ger de skadelidande ytterligare ersättning för oljeskador, om den ersättning som erhålls enligt ansvarighetskonventionen är otillräcklig. Även fondens ansvarighet för skador är dock begränsad.

Vid en internationell konferens i London i november 1992 antogs ändringsprotokoll till vardera ansvarighets- respektive fondkonventionen, som bl.a. innebär att ansvars- och ersättningsbeloppen enligt konventionssystemet skall höjas. Dessa protokoll i deras engelska lydelse finns i *bilaga 1 och 2*. En i Justitiedepartementet gjord översättning till svenska finns parallellt vid den engelska texten av protokollen.

I Justitiedepartementet utarbetades därefter promemorian Ändrade regler om ansvarigheten för oljeskador till sjöss (Ds 1994:120). I promemorian föreslogs att Sverige skall ansluta sig till ändringsprotokollen. Vidare lades förslag till lagstiftning fram som skall möjliggöra en anslutning till protokollen. Promemorian remissbehandlades under hösten 1994. De lagförslag som lades fram i promemorian finns i *bilaga 3*. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 4*. En sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i ärendet Ju94/3652.

I denna proposition läggs nu fram förslag till de lagändringar som erfordras för ett svenskt tillträde till ändringsprotokollen.

Under ärendets beredning har överläggningar hållits med företrädare för ansvariga ministerier och departement i Danmark, Finland och Norge.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 23 februari 1995 att inhämta Lagrådets yttrande över de förslag som finns i *bilaga 5*.

Lagrådet har föreslagit en ändring i 9 kap. 3 § 2 sjölagen och i övrigt lämnat förslagen utan erinran. Regeringen har följt Lagrådets förslag. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 6*.

I förhållande till lagrådsremissen har också redaktionella ändringar gjorts i lagtexten.

4 Nuvarande ordning

4.1 Det nu gällande internationella ansvars- och ersättningssystemet för oljeskador

Ansvarighetskonventionen är tillämplig på oljeskador som orsakats av tankfartyg och som uppkommer på en konventionsstats territorium, inbegripet dess territorialvatten. Den täcker även kostnader för åtgärder som vidtagits i syfte att minska skadeverkningarna av oljeutsläpp (s.k. förebyggande åtgärder), dock bara i de fall olja då har läckt ut. Har förebyggande åtgärder varit så effektiva att ingen olja har spritts utanför fartyget, utgår inte ersättning enligt konventionen för kostnaderna för dessa åtgärder.

Endast skador från beständiga oljor – t.ex. råolja, tung dieselolja och valolja – ersätts. En ytterligare förutsättning för ersättning är att det tankfartyg från vilket utsläppet skedde verkligen transporterade olja som last i bulk. Således innebär konventionen inget ersättningsansvar för utsläpp från fartyg som går i barlast.

Skadeståndsansvaret för oljeskador ligger hos fartygsägaren och är strikt. Ägaren är alltså ansvarig även om han varken förfarit uppsåtligt eller varit vårdslös. I några fall kan dock ägaren befrias från ansvar. Detta gäller om skadan beror på en krigshandling eller allvarlig naturkatastrof, på sabotage av utomstående eller på en försummelse från någon myndighets sida att underhålla hjälpmedel för navigering.

Fartygsägaren har enligt ansvarighetskonventionen rätt att begränsa sin ansvarighet till ett belopp motsvarande högst 133 särskilda dragningsrätter (SDR) per ton av fartygets dräktighet. Ansvarigheten kan dock inte i något fall överstiga 14 miljoner SDR. Detta senare belopp motsvarar ungefär 154 miljoner kr. Beräkningsenheten SDR – som är Internationella valutafondens beräkningsenhet – infördes i ansvarighetskonventionen genom att ett ändringsprotokoll till ansvarighetskonventionen antogs år 1976. Genom ändringen ersattes den

tidigare beräkningsenheten Poincaréfrancs med SDR. Ändringsprotokollet trädde i kraft år 1981. Prop. 1994/95:169

Om fartygsägaren själv har orsakat skadan uppsåtligen eller genom vårdslöshet har han dock inte någon rätt att begränsa sitt ansvar.

Fartygsägaren måste för att få åberopa ansvarsbegränsningen upprätta en s.k. begränsningsfond. Den skall uppgå till det ansvarsbelopp som gäller för ägaren samt ett tillägg för att täcka kostnaderna för förvaltning av fonden, fördelning av medel m.m. Fonden skall upprättas vid den domstol där talan har väckts om ersättning för oljeskada.

Skadeståndskrav får bara riktas mot fartygsägaren. Sådana krav får alltså inte riktas mot ägarens anställda eller hans uppdragstagare (s.k. kanalisering av ansvarigheten). Fartygsägaren har emellertid i sin tur rätt att föra regresstalan mot tredje man. Konventionen reglerar inte sådan talan utan den skall bedömas enligt nationell rätt.

Fartygsägarens ansvarighet skall vara täckt av en försäkring eller av en säkerhet av annat slag när fartyget transporterar mer än 2 000 ton olja som last. Fartyg som transporterar mindre än 2 000 ton olja som bulklast samt statsfartyg omfattas inte av försäkringsplikten. Den stat där fartyget är registrerat är skyldig att se till att försäkringsplikten uppfyllts. Ett särskilt försäkringscertifikat, som skall utfärdas eller bestyrkas av en myndighet i registreringsstaten, skall medföras ombord på fartyget. Varje konventionsstat skall dessutom söka förhindra att fartyg som för dess flagg och som är försäkringspliktigt går i trafik utan giltigt certifikat. Konventionsstaterna har också åtagit sig att inte ta emot utländska fartyg i sina hamnar, om inte försäkring finns för ansvarigheten enligt konventionen. Detta gäller även i fråga om fartyg från stater som inte har tillträtt konventionen.

Talan om skadestånd som grundas på konventionens bestämmelser preskriberas tre år från den dag då skadan uppkom eller senast sex år från den skadeorsakande händelsen.

Genom *fondkonventionen* upprättades den internationella oljeskade-fonden för ersättning av skador som orsakats av förorening genom olja. Fondkonventionen är avsedd att komplettera ägaransvaret enligt ansvarighetskonventionen och fungerar därför som ett supplement till ansvarighetskonventionen. Stater som inte är anslutna till ansvarighetskonventionen får inte tillträda fondkonventionen.

Fondens skyldighet att betala ersättning till skadelidande gäller endast för skador som har uppkommit inom en fondstats område, dvs. inom en stat som har tillträtt fondkonventionen.

Den som inte har kunnat få ersättning eller full ersättning från fartygsägaren för en skada orsakad av oljeutsläpp är berättigad till ersättning från fonden i följande tre fall:

1. om fartygsägaren inte är ansvarig enligt ansvarighetskonventionen, t.ex. därför att någon av befrielsegrunderna enligt den konventionen föreligger,
2. om varken fartygsägaren eller hans försäkringsgivare kan betala den ersättning som de är skyldiga att betala enligt ansvarighetskonventionen,

3. om skadorna överskrider det begränsningsbelopp som gäller för fartygsägarens ansvarighet enligt ansvarighetskonventionen.

Fonden är inte ersättningskyldig om oljeskadorna beror på krigshandling eller oljeutsläpp från örlogsfartyg eller annat statsfartyg som används i annan verksamhet än affärsverksamhet. Fonden är i praktiken inte heller ansvarig för skador som har orsakats av inte identifierade fartyg. Däremot är fonden ersättningskyldig för skador som har uppkommit till följd av en sådan naturkatastrof som befriar fartygsägaren från ansvarighet.

Också fondens ansvar är begränsat. Det sammanlagda belopp som kan betalas i ersättning för en och samma olycka enligt ansvarighets- och enligt fondkonventionen får inte överstiga 60 miljoner SDR. Detta motsvarar ungefär 660 miljoner kr. Även för fondkonventionens del har Poincaréfrancen genom ett ändringsprotokoll från år 1976 ersatts som beräkningsenhet av SDR.

Förutom att ersätta de skadelidande skall fonden också ersätta (gottgöra) fartygsägaren för en del av det skadestånd han har betalat. Om fartygsägaren själv har orsakat skadan uppsåtligen eller genom vårdslöshet, betalas ingen ersättning till fartygsägaren. Inte heller skall ersättning lämnas om ägaren inte har följt vissa säkerhetsföreskrifter som anges i artikel 5.3 i fondkonventionen och skadan har berott helt eller delvis på denna underlåtenhet.

Den internationella oljeskadefonden finansieras genom avgifter som läggs på sjötransporterad råolja eller tjock eldningsolja (s.k. avgiftspliktig olja). Avgift till fonden skall betalas av var och en – fysisk eller juridisk person – som i en fondstat under ett kalenderår har tagit emot mer än 150 000 ton olja. Avgifter till fonden utgår i form av grundavgifter och årsavgifter.

Grundavgiften är en engångsavgift som skall betalas av varje avgiftsskyldig i staten i samband med att den staten tillträder fondkonventionen. Årsavgifterna, vilka till helt övervägande del utgör fondens inkomster, betalas till fonden med hänsyn till fondens behov av medel under löpande kalenderår.

Fondens högsta beslutande organ är församlingen, i vilken alla medlemsstater är representerade. Vidare finns en exekutivkommitté som består av en tredjedel av församlingens medlemmar, dock minst sju och högst 15. Exekutivkommitténs främsta uppgift är att besluta i frågor om reglering av skadeståndskrav. Fonden har ett sekretariat, som under ledning av en direktör svarar för fondens verksamhet och administration. Till direktören har vissa befogenheter överlämnats som att förhandla i skadeståndsärenden och besluta i vissa ärenden som inte är av större omfattning eller av principiell betydelse.

4.2 Den svenska lagstiftningen

Sverige har, som framgår av vad som redan sagts, tillträtt både ansvarighets- och fondkonventionerna.

Ansvarighetskonventionens materiella bestämmelser är införlivade med svensk rätt genom lagen (1973:1198) om ansvarighet för oljeskada till sjöss (oljeskadelagen). Verkställighetsföreskrifter till oljeskadelagen finns i förordningen (1975:150) med verkställighetsföreskrifter till lagen (1973:1198) om ansvarighet för oljeskada till sjöss. I denna förordning finns bl.a. bestämmelser om upprättande av begränsningsfond samt om försäkring.

Oljeskadelagen överensstämmer givetvis med ansvarighetskonventionens bestämmelser. Den svenska oljeskadelagen har dock getts ett vidare tillämpningsområde än konventionen. Bl.a. har reglerna om strikt ansvar och sjölagens regler om ansvarsbegränsning gjorts tillämpliga också på skador orsakade av olja från torrlastfartyg och tankfartyg som går i barlast. I oljeskadelagen har dessutom införts en längre gående kanalisering av ansvarigheten till fartygsägaren än vad som är fallet enligt ansvarighetskonventionen.

Fondkonventionen har införlivats med svensk rätt genom att artiklarna 1 - 13 i den konventionen enligt lagen (1973:1199) om ersättning från den internationella oljeskadefonden (fondlagen) skall gälla som svensk rätt. Sverige har även i fondlagen införlivat en ändring i fondkonventionen som innebär att beräkningsenheten ändrats från Poincaréfrancs till SDR (se SFS 1978:135, prop. 1977/78:70). Skyldigheten att lämna den internationella oljeskadefonden de uppgifter som den behöver för beräkning av avgifter till fonden regleras i lagen (1975:1083) om uppgiftsskyldighet rörande mottagen olja.

För en närmare redogörelse för den svenska lagstiftningen hänvisas till prop. 1973:140 Ansvarighet för oljeskada till sjöss.

5 1992 års ändringar i det internationella ansvars- och ersättningssystemet för oljeskador till sjöss

5.1 Bakgrund

Inom Förenta Nationernas sjöfartsorganisation, International Maritime Organisation (IMO), inleddes redan år 1982 arbetet på en revision av ansvarighetskonventionen och av fondkonventionen. Anledningen till detta var främst den nedgång i penningvärdet som hade skett sedan de båda konventionerna antogs, vilket hade lett till en urholkning av konventionernas ansvars- och ersättningsbelopp.

Även om behovet av att höja ansvars- och ersättningsbeloppen och att i samband med detta skapa en ordning som skulle göra det möjligt att på ett smidigt sätt ytterligare höja dessa belopp i framtiden var de främsta orsakerna till revisionsarbetet, väcktes under arbetets gång förslag om ytterligare betydelsefulla ändringar i de båda konventionerna. Förslagen berörde främst konventionernas tillämpningsområden. Särskilt uppmärksammades frågan om en utvidgning av det geografiska tillämpningsområdet. Vidare aktualiserades en utvidgning av

tillämpningsområdet både i fråga om de slag av oljor och i fråga om de fartygstyper som konventionerna skall omfatta. Härutöver hade det under den tid ersättningssystemet varit i kraft visat sig föreligga ett behov av att närmare precisera konventionernas skadebegrepp.

År 1984 antogs ändringsprotokoll till vardera ansvarighetskonventionen och fondkonventionen. Ändringsprotokollen innebar ett flertal ändringar i konventionerna. Bl.a. höjdes såväl fartygsägarens som fondens ersättningsansvar och tillämpningsområdena för konventionerna utvidgades. 1984 års ändringsprotokoll till ansvarighetskonventionen skulle träda i kraft sedan det ratificerats av tio stater av vilka sex var för sig skulle ha ett tankertonnage om minst en miljon bruttoton. Ändringsprotokollet till fondkonventionen skulle träda i kraft sedan det ratificerats av åtta stater och dessa tagit emot minst 600 miljoner ton avgiftspliktig olja under föregående kalenderår. 1984 års ändringsprotokoll till konventionerna kom dock inte att träda i kraft främst beroende på svårigheten att uppfylla ikraftträdandebestämmelsen i ändringsprotokollet till fondkonventionen.

På inbjudan av IMO hölls därför under tiden den 23 - 27 november 1992 en internationell konferens för att anta nya ändringsprotokoll till ansvarighets- respektive fondkonventionen. Avsikten med denna konferens var begränsad till att försöka åstadkomma att de materiella bestämmelserna från 1984 års ändringsprotokoll kunde fås att träda i kraft. För att möjliggöra detta diskuterades vid denna konferens främst ändrade ikraftträdanderegler för ändringsprotokollen. Därutöver diskuterades en fråga om det skulle införas en begränsning i skyldigheten att betala avgifter till oljeskadefonden för dem som i ett land tar emot sjötransporterad olja.

Vid konferensen antogs nya ändringsprotokoll till vardera ansvarighets- respektive fondkonventionen. Dessa protokoll är 1992 års ändringsprotokoll till 1969 års internationella konvention om ansvarighet för skada orsakad av förorening genom olja och 1992 års ändringsprotokoll till 1971 års internationella konvention om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skada orsakad av förorening genom olja.

5.2 De viktigaste ändringarna i ansvars- och ersättnings-systemet

I detta avsnitt görs en genomgång av de viktigaste bestämmelserna i ändringsprotokollen. En redogörelse för samtliga bestämmelser i ändringsprotokollen finns i *bilaga 7*.

Begränsningsbeloppen

Genom 1992 års ändringsprotokoll till ansvarighetskonventionen och till fondkonventionen införs nya begränsningsbelopp för det ersättningsansvar som skall gälla för fartygsägarna och för 1992 års internationella oljeskadefond.

Ett särskilt minsta begränsningsbelopp införs för fartyg under en viss dräktighet. Därmed befrias den internationella oljeskadefonden från arbetet med att kräva in avgifter vid ett stort antal olyckor med små fartyg.

För fartyg över den förut nämnda dräktigheten gäller ett tonnagerelaterat begränsningsbelopp upp till en viss gräns.

Införandet av de nya begränsningsbeloppen innebär också att systemet med ersättning (gottgörelse) till fartygsägaren eller hans försäkringsgivare för en viss del av vad som har betalats enligt ansvarighetskonventionen avskaffas. Som har nämnts i avsnitt 4.1 är det en av Internationella oljeskadefondens uppgifter enligt fondkonventionen att överta en del av det ansvar som enligt ansvarighetskonventionen vilar på fartygsägaren. I samband med revideringen av ansvarsbeloppen har denna komplicerade ordning med återbetalning till fartygsägaren tagits bort. Det betyder alltså att fördelningen av ansvaret mellan fartygsägaren och oljelastens ägare enligt de reviderade konventionerna sker utan att ett visst belopp återbetalas till fartygsägaren.

Vad därefter gäller begränsningsbeloppens storlek innebär ändringarna ett ansvar för fartygsägaren på tre miljoner SDR för fartyg med en dräktighet upp till 5 000 ton och med 420 SDR per ton av fartygets dräktighet därutöver. Det sammanlagda beloppet får dock inte överstiga 59,7 miljoner SDR (artikel 6.1 i ändringsprotokollet till ansvarighetskonventionen).

För fondkonventionen innebär ändringen att det införs ett system som verkar i två skeden. I det första skedet kommer fondens ansvar att uppgå till 135 miljoner SDR. När den mängd olja som sammanlagt har tagits emot i tre konventionsstater överstiger 600 miljoner ton per år höjs ansvaret för fonden till 200 miljoner SDR (artikel 6.3 i ändringsprotokollet till fondkonventionen).

Ändringsförfarandet för begränsningsbeloppen

Ändringsprotokollen innehåller ett system som skall göra det möjligt att ändra gränserna för begränsningsbeloppen i framtiden på ett smidigare sätt än genom ett traditionellt ändringsförfarande av konventioner.

Bestämmelserna om detta (artikel 15 i ändringsprotokollet till ansvarighetskonventionen och artikel 33 i ändringsprotokollet till fondkonventionen) ger en fjärdedel av de fördragsslutande staterna rätt att begära att IMO:s juridiska kommitté skall behandla ett förslag till ändringar av ansvarsbeloppen. Ändringar kan antas med två tredjedels majoritet av närvarande stater vid beslutstillfället, dock under den förutsättningen att minst hälften av de fördragsslutande staterna är närvarande vid tillfället. När de nya beloppen bestäms skall hänsyn tas till erfarenheter i fråga om inträffade olyckor och storleken på de ersättningsbelopp som har betalats. Vidare skall inflationen beaktas och såvitt avser ansvarighetskonventionen den effekt ändringen kan få i fråga om försäkringskostnaderna.

Vidare har det i bestämmelserna tagits in vissa spärrar mot en alltför stor höjning av beloppen (artiklarna 15.6 respektive 33.6). Dessa

spärrar innebär att det förenklade ändringsförfarandet inte kan inledas förrän fem år har gått från det att protokollen öppnades för under-tecknande. Det måste också gå fem år från det att en sådan ändring har trätt i kraft till dess förfarandet kan sättas igång på nytt. Härutöver kan beloppen inte ökas med mer än sex procent per år räknat från den 15 januari 1993. Slutligen har det satts en absolut gräns för hur stor ändring som kan göras inom ramen för det förenklade ändringsförfarandet. Beloppen får sålunda aldrig överskrida tre gånger de belopp som har bestämts i ändringsprotokollen.

IMO skall skriftligen underrätta konventionsstaterna om de ändringar som har beslutats av juridiska kommittén. Kommitténs beslut är inte direkt bindande för staterna. Det får ingen verkan om minst en fjärdedel av de fördragsslutande staterna inom 18 månader från underrättelsen meddelar att de inte godtar ändringen. I annat fall anses däremot ändringen ha godtagits vid utgången av 18-månadersperioden. Ändringen träder i kraft ytterligare 18 månader senare. Ändringen binder vid sitt ikraftträdande alla fördragsslutande stater, alltså även de stater som har röstat emot förslaget.

Vilka fartyg som omfattas

Enligt ändringsprotokollen (artikel 2.1 i protokollet till ansvarighetskonventionen och artikel 2.3 i protokollet till fondkonventionen) blir ansvars- och ersättningssystemet tillämpligt också på oljeskador genom utsläpp från ett fartyg som är konstruerat eller anpassat för att transportera olja som bulklast. Det betyder att fartyget inte faktiskt måste transportera olja som bulklast för att konventionerna skall vara tillämpliga. Tankfartyg som går i barlast omfattas alltså också och utsläpp från dessa fartyg, vare sig det avser oljerester från lasten eller bunkerolja, omfattas därmed av ansvaret. Vidare omfattas s.k. kombinationsfartyg, dvs. fartyg som kan ta såväl olja som annan last, när de transporterar olja och under resorna som följer på en oljetransport, om det inte visas att inga oljerester finns kvar ombord efter oljetransporten.

Ändringen torde få sin särskilda betydelse för tankfartyg som till sjöss "rensar" sina tankar från oljerester. Dessa fartyg kommer att omfattas av ansvarighets- och ersättningssystemet och det blir därmed, om skadan överstiger fartygsägarens ansvarsbegränsning, möjligt att få ersättning från oljeskadefonden för skadan.

Skadebegreppet

I ändringsprotokollen (artikel 2.3 i protokollet till ansvarighetskonventionen och artikel 2.3 i protokollet till fondkonventionen) preciseras skadebegreppet – skada genom förorening.

Detta innebär bl.a. att ersättning kan utgå för den försämring av miljön som skadan orsakat under förutsättning att denna ersättning är begränsad till – förutom utebliven vinst – rimliga åtgärder för att återställa miljön. Genom att föreskriva att ersättning utgår för rimliga

Det geografiska tillämpningsområdet

Genom ändringsprotokollen (artikel 3 i protokollet till ansvarighetskonventionen och artikel 4 i protokollet till fondkonventionen) utvidgas det geografiska tillämpningsområdet så att det omfattar inte bara en stats territorium, inbegripet dess territorialhav, utan också statens ekonomiska zon.

Bakgrunden till ändringen är den utveckling som har ägt rum mot att genom lagstiftning skydda miljön i en stats omgivande hav utanför dess territorialgräns.

Följden av utvidgningen av det geografiska tillämpningsområdet blir att skador genom förorening som inträffat utanför en stats territorialvatten men inom ett område som inte sträcker sig längre än 200 nautiska mil utanför detta kan ersättas. För att ändringen skall bli tillämplig för en stat måste den dock ha inrättat en exklusiv ekonomisk zon runt sin kust eller ha beslutat om att ett motsvarande område skall finnas inom vilket de nya reglerna kan tillämpas.

Förebyggande åtgärder för att förhindra eller minska skador inom en stats territorium och dess ekonomiska zon är ersättningsgilla oavsett var de har vidtagits.

Genom lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon, som trädde i kraft den 1 januari 1993, bemyndigades regeringen att inrätta en ekonomisk zon runt den svenska kusten (jfr prop. 1992/93:54, bet. 1992/93:UU10). En sådan zon har också inrättats från och med den 1 januari 1993 (SFS 1992:1226).

Skyldigheten att betala avgifter till oljeskadefonden

Genom ändringsprotokollet till fondkonventionen (artikel 26) införs en ny artikel – artikel 36 ter – i fondkonventionen som innebär en rätt till begränsning i skyldigheten att betala avgift till 1992 års oljeskadefond för dem som i ett land tar emot sjötransporterad olja.

Bakgrunden till denna bestämmelse är ett japanskt missnöje med avgiftssystemet. Under förberedelsearbetet till 1992 års internationella konferens för att anta ändringsprotokollen pekades från japanskt håll på det faktum att de japanska oljemottagarna svarat och svarade för största delen av avgifterna till fonden. För år 1979 – oljeskadefondens första verksamhetsår – var de japanska avgiftsskyldigas andel av avgifterna 41 procent och deras andel år 1991 var cirka 29 procent. Den japanska delegationen vid konferensen uttalade att den japanska regeringen inte torde vara beredd att överväga en ratificering av 1992 års ändringsprotokoll till fondkonventionen, om inte garantier kunde ges för att de japanska oljemottagarnas andel av avgifterna till fonden inte skulle bli oproportionerligt stor. Man ansåg att det borde införas ett tak för ett lands avgiftsskyldiga att betala avgifter till fonden.

De bestämmelser om ett begränsningssystem för avgiftsskyldigheten som har införts genom ändringsprotokollet innebär att ett lands oljemottagare inte skall behöva svara för mer än 27,5 procent av oljeskadefondens behov av årsavgifter (artikel 36 ter 1 och 2). Innebär landets mottagande av olja att denna andel överskrider, skall övriga staters avgiftsskyldiga oljemottagare till lika delar svara för den överskjutande delen (artikel 36 ter 3). Begränsningssystemet skall vara i kraft till dess att den totala mängden avgiftspliktig olja som har tagits emot i de länder som anslutit sig till ändringsprotokollet till fondkonventionen uppgår till 750 miljoner ton. Begränsningssystemet kan dock längst vara i kraft till dess att fem år har gått från det att ändringsprotokollet trädde i kraft (artikel 36 ter 4).

6 Den traktaträttsliga situationen som en följd av 1992 års ändringar

6.1 Olika traktaträttsliga situationer vid en anslutning till och tillämpning av ändringsprotokollen (de nya konventionerna)

Även om 1992 års protokoll kallas ändringsprotokoll till 1969 års ansvarighetskonvention respektive till 1971 års fondkonvention är de helt nya konventioner som reglerar ansvar och ersättning för oljeskador orsakade av fartyg. Detta framgår bl.a. av artikel 11 i ändringsprotokollet till ansvarighetskonventionen och av artikel 27 i ändringsprotokollet till fondkonventionen, där det framhålls att de ursprungliga konventionerna som de har ändrats genom protokollen skall kallas 1992 års ansvarighetskonvention respektive 1992 års fondkonvention.

Det är också viktigt att uppmärksamma att det är avsikten att en stat under en övergångstid skall kunna tillhöra både det ansvars- och ersättningssystem som skapats genom de ursprungliga konventionerna och det ansvars- och ersättningssystem som skapas genom ändringsprotokollen (de nya konventionerna). I ett sådant fall skall en stat som har tillträtt ändringsprotokollen (de nya konventionerna) säga upp de ursprungliga konventionerna när ändringsprotokollen (de nya konventionerna) har tillträtts av ett tillräckligt antal stater för att 1992 års internationella oljeskadefond skall ha ekonomisk bärkraft (jfr artikel 31 i ändringsprotokollet till fondkonventionen). Denna särskilda övergång mellan de ursprungliga konventionerna och de nya konventionerna har under förarbetet till 1992 års ändringsprotokoll betecknats som *"the phased in approach"*. Fördelen med denna övergångslösning har sagts vara att 1992 års ansvars- och ersättningssystem då kan träda i kraft förhållandevis snabbt och utan att det vid något tillfälle uppstår en lucka i ansvarstäckningen.

Under den tid då de två ansvars- och ersättningssystemen tillämpas parallellt skall den ersättning som utgår enligt de ursprungliga konventionerna avräknas när ersättningsbeloppen skall bestämmas enligt det

ändrade ansvars- och ersättningssystemet. I den mån 1971 års fondkonvention är tillämplig tas fartygsägarens ökade ansvar enligt 1992 års ansvarighetskonvention i anspråk först när den ersättning som utgår enligt den ursprungliga fondkonventionen inte räcker till för att ersätta skadorna. Fondens ökade ansvar enligt 1992 års fondkonvention tas i anspråk först när fartygsägarens ökade ansvar enligt 1992 års ansvarighetskonvention är otillräckligt (artikel XII bis i 1992 års ansvarighetskonvention och artikel 36 bis i 1992 års fondkonvention, som införts enligt artikel 9 i ändringsprotokollet till ansvarighetskonventionen respektive artikel 26 i ändringsprotokollet till fondkonventionen).

De villkor som gäller för *tillträde* till ändringsprotokollen (de nya konventionerna) syftar till att skapa ett enhetligt system för ansvarighet och ersättning för oljeskador.

1992 års ändringsprotokoll till ansvarighetskonventionen är i princip öppet för tillträde av alla stater (artikel 12.2 i ändringsprotokollet till ansvarighetskonventionen). Tillträde till detta protokoll innebär inte ett tillträde också till 1969 års ansvarighetskonvention (artikel 12.5 i ändringsprotokollet till ansvarighetskonventionen). För de stater som också är anslutna till 1971 års fondkonvention är läget det att en sådan stat, som väljer att stå kvar i 1971 års fondkonvention, inte får tillträda 1992 års ändringsprotokoll till ansvarighetskonventionen, om den inte samtidigt tillträder 1992 års ändringsprotokoll till fondkonventionen (artikel 12.4 i ändringsprotokollet till ansvarighetskonventionen).

1992 års ändringsprotokoll till fondkonventionen är öppet för tillträde bara av stater som har tillträtt eller samtidigt tillträder 1992 års ansvarighetskonvention (artikel 28.4 i ändringsprotokollet till fondkonventionen). Tillträde till 1992 års ändringsprotokoll till fondkonventionen binder inte staten vid den ursprungliga fondkonventionen (artikel 28.6 i ändringsprotokollet till fondkonventionen).

1992 års ändringsprotokoll till ansvarighetskonventionen träder i kraft tolv månader efter det att tio stater, varav fyra stater med vardera ett tankertonnage på minst en miljon bruttoton, har tillträtt protokollet (artikel 13 i ändringsprotokollet till ansvarighetskonventionen). 1992 års ändringsprotokoll till fondkonventionen träder i kraft tolv månader efter det att åtta stater har tillträtt ändringsprotokollet och IMO:s generalsekreterare har underrättats om att de som har att betala avgifter till 1992 års oljeskadefond under det närmast föregående året tog emot minst 450 miljoner ton olja (artikel 30 i ändringsprotokollet till fondkonventionen).

För stater som är anslutna till de ursprungliga konventionerna (1969/1971 års ansvars- och ersättningssystem) och som tillträder ändringsprotokollen (de nya konventionerna) innebär – som redan har sagts – inte ett ikraftträdande av de nya konventionerna att de ursprungliga konventionerna därmed automatisk upphör att gälla. Tvärtom är det avsikten att en stat under en övergångsperiod skall kunna tillhöra såväl 1969/1971 års ansvars- och ersättningssystem som 1992 års system och först efter en viss tid bli skyldig att säga upp de ursprungliga konventionerna (jfr artikel 31 i ändringsprotokollet till fondkonventionen).

Emellertid kan en stat, såväl en stat som tillhör de ursprungliga konventionerna som en annan stat, som väljer att ansluta sig till 1992 års system ändå undgå en samtidig tillämpning av ansvars- och ersättningssystemen eller en omedelbar tillämpning av 1992 års system. En stat kan nämligen när den ansluter sig till 1992 års ansvars- och ersättningssystem förklara att detta inte skall få verkan för den staten förrän sex månader har förflutit från det att minst åtta stater har blivit bundna av 1992 års fondkonvention och det bland dessa stater har tagits emot minst 750 miljoner ton olja under det närmast föregående kalenderåret (artikel 13.2 i ändringsprotokollet till ansvarighetskonventionen och artikel 30.4 i ändringsprotokollet till fondkonventionen). Genom att tillämpa denna "fördröjda anslutning" till det nya systemet kan en stat som är med i 1969/1971 års ansvars- och ersättningssystem stå kvar i detta system utan att tillämpa de nya konventionerna förrän det blir nödvändigt, samtidigt som dess anslutning till 1992 års system bidrar till att förutsättningarna för skyldigheten att säga upp 1969/1971 års ansvars- och ersättningssystem enligt artikel 31 i ändringsprotokollet till fondkonventionen blir uppfyllda så snart som möjligt.

Slutligen kan nämnas en annan möjlighet att undgå samtidig tillämpning av de två ansvars- och ersättningssystemen. Detta kan helt enkelt uppnås genom att en stat som väljer att tillträda 1992 års system samtidigt säger upp 1969/1971 års ansvars- och ersättningssystem med verkan från den dag då 1992 års system träder i kraft för den staten.

För en stat som väljer att under en övergångstid tillhöra både 1969/1971 års ansvars- och ersättningssystem och 1992 års system kan under en ganska lång tid olika konventionsbindningar till andra stater komma att behöva tillämpas. Vidare skall den staten under övergångsperioden tillämpa vissa särskilda övergångsbestämmelser som närmare reglerar hur ansvarigheten och ersättningsskyldigheten skall förhålla sig mellan de olika konventionerna. Principen är att det nya systemet - 1992 års ansvars- och ersättningssystem - inte skall tas i anspråk förrän ansvars- och ersättningsmöjligheterna enligt 1969/1971 års system är uttömda.

Vad först gäller innebörden av de *olika konventionsbindningarna* torde detta få särskild betydelse för tillämpningen av ansvarighetskonventionerna, dvs. för fartygsägarens ansvar. Om en stat väljer att ansluta sig till 1992 års ansvarighetskonvention men inte säger upp 1969 års ansvarighetskonvention kommer båda konventionerna att vara tillämpliga för den staten till dess att den säger upp 1969 års konvention antingen frivilligt eller i enlighet med skyldigheten i artikel 31 i ändringsprotokollet till fondkonventionen. 1992 års ansvarighetskonvention kommer i denna situation att öka vissa fartygsägares ansvar både i vad avser tillämpningsområdet för ansvaret och i vad avser ansvarsbeloppen. Att denna ökade ansvarighet kommer att träffa bara vissa fartygsägare beror på att ägaren av ett fartyg som är registrerat i en stat som bara har tillträtt 1969 års ansvarighetskonvention kommer att ha kvar rätten att åberopa bestämmelserna i 1969 års ansvarighetskonvention i de stater som också de är anslutna till 1969 års ansvarighetskonvention.

För de stater som har anslutit sig till 1992 års ansvarighetskonvention och som samtidigt är bundna av 1969 års ansvarighetskonvention uppstår därför det problemet att den senare konventionens lägre ansvarsgränser fortfarande måste tillämpas gentemot vissa fartygsägare, nämligen om det fartyg som orsakat oljeskadan är hemmahörande i en stat som tillträtt 1969 års ansvarighetskonvention men inte 1992 års konvention. (Motsvarande problem uppstod för de stater som ratificerade 1969 års ansvarighetskonvention och som vid den tidpunkten samtidigt var bundna av 1957 års konvention om begränsningen av ansvarigheten för ägare av fartyg som används till fart i öppen sjö, jfr prop. 1973:140 s. 141 f. och SOU 1981:8 s. 67). Möjligheten för en fartygsägare att i denna situation åberopa de lägre ansvarsgränserna även i ett land som har anslutit sig till 1992 års ansvarighets- och ersättningssystem inverkar emellertid inte på de skadelidandes rätt att få den högre ersättning som 1992 års system ger möjlighet till. Även av 1992 års fondkonvention följer nämligen att fondens ersättningsskyldighet inträder så snart skadan överstiger den för fartygsägaren gällande ansvarsbegränsningen, oavsett om denna begränsning grundas på 1992 års ansvarighetskonvention eller på någon annan internationell konvention som är äldre än fondkonventionen (artikel 4.1 c i 1992 års fondkonvention). Om 1992 års fondkonvention har trätt i kraft för en stat, blir därför skillnaderna mellan 1969 års ansvarighetskonvention och 1992 års ansvarighetskonvention utan betydelse för de skadelidande i den staten såvitt avser en oljeskada som har inträffat i landet.

Vad sedan gäller förhållandet mellan de båda ansvars- och ersättningssystemen under den tid då såväl de ursprungliga konventionerna som konventionerna i deras lydelse enligt ändringsprotokollen är i kraft för en stat har, som redan har berörts, särskilda *övergångsbestämmelser* (artikel XII bis i 1992 års ansvarighetskonvention och artikel 36 bis i 1992 års fondkonvention) skapats.

Dessa övergångsbestämmelser skall tillämpas under den övergångsperiod som börjar löpa i och med att 1992 års ändringsprotokoll till ansvarighetskonventionen och till fondkonventionen (de nya konventionerna) träder i kraft och som slutar när de uppsägningar som skall göras enligt artikel 31 i ändringsprotokollet till fondkonventionen får verkan. Bestämmelserna är en följd av att de nya konventionerna skapar ett helt nytt ansvars- och ersättningssystem och upprättar en ny oljeskadefond; 1992 års internationella oljeskadefond.

Enligt artikel XII bis a) i 1992 års ansvarighetskonvention är ansvaret för en oljeskada fullgjort enligt 1992 års ansvarighetskonvention, om och i den mån skadan har täckts av den ursprungliga ansvarighetskonventionen. Fartygsägaren behöver alltså inte betala två gånger i en stat som är bunden av båda ansvarssystemen. Vidare föreskrivs i punkten b) i artikeln att – för stater som också är anslutna till 1971 års fondkonvention – ansvar enligt 1992 års ansvarighetskonvention inträder först i den mån skadan inte täckts av 1971 års fondkonvention. Slutligen anges i punkten d) att den begränsningsfond som fartygsägaren är skyldig att

upprätta enligt 1992 års ansvarighetskonvention skall minskas med det belopp med vilket ansvaret anses ha fullgjorts enligt punkten a).

Artikel 36 bis punkten b) i 1992 års fondkonvention föreskriver att 1992 års oljeskadefond skall betala ersättning till skadelidande endast i den utsträckning de inte kunnat få full ersättning enligt 1969 års ansvarighetskonvention, 1971 års fondkonvention och 1992 års ansvarighetskonvention. Denna regel innebär alltså att ersättning inte kan betalas två gånger för en oljeskada som har inträffat i en stat som är bunden av båda ersättningsystemen. För stater som är bundna av 1992 års fondkonvention men inte av 1971 års fondkonvention gäller att 1992 års oljeskadefond skall betala ersättning bara i den mån de skadelidande inte hade kunnat få full ersättning ens om staterna i fråga hade varit bundna av alla de tre nyss nämnda konventionerna. Vidare anges i punkten c) av artikeln att man vid beräkningen av det totala belopp som 1992 års oljeskadefond skall betala också skall inkludera den faktiska ersättningen enligt 1969 års ansvarighetskonvention och den faktiska ersättning som har betalats eller skall anses ha betalats enligt 1971 års fondkonvention.

Syftet med dessa övergångsbestämmelser är, som redan har nämnts, att ersättning enligt 1992 års ansvarighets- och fondkonvention inte skall betalas förrän ersättningsmöjligheterna enligt det ursprungliga konventionssystemet har uttömts.

6.2 Det förenklade ändringsförfarandet

En nackdel med många internationella konventioner är att även ändringar om vilka det i princip råder en bred enighet kan ta lång tid att genomföra, om det skall ske i traditionella former genom antagande av ändringarna vid en diplomatkonferens med efterföljande undertecknande och ratifikation.

På senare tid har det därför allt oftare förekommit att man i konventioner tar in regler om ett enklare och snabbare ändringsförfarande, i varje fall för mera angelägna områden där man i förväg kan förutse ett behov av återkommande revisioner. Ett sådant område är ändringar av ansvarighets- och ersättningsbelopp som fortlöpande kan behöva anpassas till penningvärdets förändringar.

Som framhållits i avsnitt 5.2 innehåller ändringsprotokollen till ansvarighetskonventionen och till fondkonventionen (de nya konventionerna) regler om ett förenklat ändringsförfarande för ansvarsbeloppen. Ändringar som görs i enlighet med dessa regler skall anses godtagna av staterna sedan 18 månader har förflutit från det att staterna underrättades om ändringen, under förutsättning att invändningar inom samma tid inte har anmälts från minst en fjärdedel av de fördragsslutande staterna. Sker inte detta träder ändringen i kraft 18 månader efter det att den anses ha godtagits, alltså efter ytterligare 18 månader. Således tar en ändring enligt det förenklade ändringsförfarandet tre år att genomföra från det att ändringen antagits. Men ändringen binder vid

sitt ikraftträdande alla fördragsslutande stater, alltså även de som har invänt mot ändringen.

En stat som inte vill bli bunden av en ändring som antagits i enlighet med det förenklade ändringsförfarandet måste säga upp 1992 års ansvarighets- respektive fondkonvention senast sex månader innan ändringen träder i kraft. En sådan uppsägning får då verkan samtidigt med ikraftträdandet av ändringen (artikel 15.9 i ändringsprotokollet till ansvarighetskonventionen och artikel 33.9 i ändringsprotokollet till fondkonventionen).

Sådana framtida ändringar som kan komma att göras enligt det förenklade förfarandet i 1992 års konventioner måste införlivas med svensk rätt för att bli gällande här i landet.

7 Frågor om svensk anslutning till det nya ansvars- och ersättningssystemet för oljeskador

7.1 Skall Sverige ansluta sig till 1992 års ansvars- och ersättningssystem för oljeskador?

Regeringens förslag: Sverige skall ansluta sig till 1992 års internationella ansvars- och ersättningssystem för oljeskador.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens (se promemorian s. 61).

Remissinstanserna: Remissinstanserna tillstyrker förslaget.

Skälen för regeringens förslag: När Sverige tillträdde 1969/1971 års ansvars- och ersättningssystem för oljeskador bedömdes det att det systemet innebar ett avsevärt framsteg i strävandena att bereda dem som drabbats av en oljeskada ett tillfredsställande skadeståndsrättsligt skydd. Särskilt pekades på fördelen med det strikta ansvaret (jfr prop. 1973:140 s. 32 f.).

De ändringar som nu har gjorts av 1969/1971 års ansvars- och ersättningssystem och som har resulterat i 1992 års ansvarighetskonvention och 1992 års fondkonvention innebär en förstärkning av ersättningsmöjligheterna för dem som har drabbats av oljeskador. Höjningen av ansvars- och ersättningsbeloppen, utsträckningen i vissa avseenden av tillämpningsområdet för 1992 års konventioner samt möjligheten till ett förenklat ändringsförfarande för ansvarsbeloppen är tre viktiga inslag i ändringarna.

Höjningen av ansvars- och ersättningsbeloppen innebär att det i framtiden, med nuvarande värde på den särskilda dragningsrätten, kommer att finnas ungefär 1,5 miljarder kronor tillgängligt för att ersätta skadorna av en oljeolycka. Även om det i och för sig kunde ha varit önskvärt med ett än högre belopp, torde den höjning som man nu internationellt kunnat enas om få välkomnas.

Det utvidgade tillämpningsområdet för 1992 års konventioner innebär bl.a. att fler fartyg kommer att omfattas av det nya ansvars- och ersättningssystemet. Särskilt viktigt torde det vara att konventionerna omfattar ett fartyg som är konstruerat eller anpassat för att transportera olja som bulklast, vilket betyder att fartyget inte faktiskt måste transportera olja som bulklast. Ändringen kan – som redan har påpekats – få sin särskilda betydelse för tankfartyg som "sköljer" sina oljetankar och därmed släpper ut oljerester i vattnet. Från svensk sida finns exempel på att sådana oljeutsläpp, även om mängden utsläppt olja inte varit särskilt stor, har orsakat omfattande skador i besvärliga kustavsnitt, vilket i sin tur föranlett stora saneringskostnader. I fall som dessa kan det vara särskilt värdefullt att ha en möjlighet till det högre ägaransvar som 1992 års ansvarighetskonvention föreskriver och möjlighet till ersättning från oljeskadefonden för det fall skadan överstiger fartygsägarens ansvar.

Det utvidgade tillämpningsområdet avser också en geografisk utsträckning i och med att skador som har uppkommit i ett lands ekonomiska zon skall ersättas. Ändringen får sägas ligga i linje med en miljöpolitisk utveckling som pågått en tid och som ger möjlighet att skydda miljön i en stats omgivande hav utanför dess territorialgräns. Det har ibland hävdats att det knappast kommer att uppstå skador av någon större omfattning så långt ut till havs som i en ekonomisk zon och att utsträckningen till den ekonomiska zonen skulle kunna ge upphov till vissa "spekulativa" skadeståndskrav. Ett exempel på skador som kan uppkomma i den ekonomiska zonen skulle dock kunna vara skador på fiskares utrustning.

Det kan också uppmärksammas att det utvidgade tillämpningsområdet för 1992 års konventioner kan få till följd att möjligheterna ökar att få ersättning för oljeutsläpp från fartyg vilkas identitet inte har kunnat fastställas. I dag gäller att den internationella oljeskadefonden, enligt artikel 4.2 b) i 1971 års fondkonvention, inte är skyldig att betala ersättning för ett oljeutsläpp, om den som gör anspråk på ersättning inte kan visa att oljeskadan orsakats av en olycka som berör ett eller flera fartyg. Bestämmelsen i artikel 4.2 b) i 1971 års fondkonvention innebär att den skadelidande för att få ersättning av fonden i fall med okända skadevällare måste visa inte bara att oljan kom från ett eller flera fartyg utan också att åtminstone ett av de av olyckan berörda fartygen transporterade olja som bulklast, eftersom konventionerna bara avser sådana fartyg. Det torde därför enligt gällande bestämmelser endast i undantagsfall vara möjligt att fullgöra denna bevisskyldighet, om inte det skadevällande fartygets identitet kan fastställas. I praktiken svarar därför inte den internationella oljeskadefonden för skador orsakade av inte identifierade fartyg.

Genom att 1992 års konventioner omfattar även fartyg som är konstruerade eller anpassade för att transportera olja som bulklast kommer det i framtiden inte längre att bli nödvändigt för en skadelidande att bevisa att utsläppet kommit från ett fartyg som faktiskt transporterade olja som bulklast för att han skall få ersättning från 1992 års Internationella oljeskadefond. Det kan därför i framtiden tänkas att en

skadelidande, mot bakgrund av bl.a. var och när ett oljeutsläpp har inträffat, utsläppets storlek och art samt fartygsrörelser inom det aktuella området, kan lyckas visa att utsläppet skett från ett fartyg, även om han inte lyckats identifiera just det skadevällande fartyget. Därmed ökar den skadelidandes möjligheter att få rätt till ersättning från oljeskadefonden.

Denna ökade möjlighet till ersättning kan ha sin särskilda betydelse t.ex. för yrkesfiskare som fått fångst, fartyg eller redskap skadade genom ett oljeutsläpp orsakat av ett fartyg som långt ut till havs spolat ut oljerester vid rengöring av fartygets tankar. Om Sverige ansluter sig till 1992 års ansvars- och ersättningssystem för oljeskador får de lagändringar som därmed aktualiseras anses tillgodose vad som anförs i rskr. 1975:66. Där sägs att det är viktigt att yrkesfiskarnas möjligheter att få ersättning för oljeskador förbättras. Man förutsätter att regeringen noga följer utvecklingen på området och vidtar nödiga åtgärder för att förbättra möjligheterna för yrkesfisket att få ersättning för skador som vållats av oljeutsläpp.

En av de ändringar som har gjorts i ansvarssystemet kan innebära en försämring för de skadelidandes möjligheter till full ersättning. Enligt 1969 års ansvarighetskonvention gäller att rätten till ansvarsbegränsning faller bort om skadan orsakats genom fel eller försummelse av ägaren själv. I 1992 års ansvarighetskonvention har denna regel ändrats så att rätten till ansvarsbegränsning faller bort om det visas att fartygsägaren har orsakat skadan uppsåtligt eller hänsynslöst och med insikt om att oljeskadan skulle uppkomma. I praktiken kan det antas att fartygsägarens ansvarsbegränsning inte annat än i mycket speciella fall kommer att kunna brytas igenom. Ändringen innebär därmed en viss lättnad för fartygsägaren i förhållande till vad som gäller för närvarande. Den nya regeln utgör dock en kompromiss mellan önskemålen om högre begränsningsbelopp och ett mera strikt upprätthållande av ett begränsningssystem och en anpassning till vad som gäller enligt 1976 års konvention om begränsning av sjörättsligt skadeståndsansvar. Ändringen torde därför, enligt regeringens mening, få godtas.

Vad som kanske främst skulle kunna föranleda en viss tveksamhet inför ett tillträde till det nya ansvars- och ersättningssystemet är att det är svårt att överblicka vilka ekonomiska konsekvenser det nya systemet kan få för dem som bidrar med pengar (dvs. de som tar emot olja i ett land) till oljeskadefonden samt att det har införts en begränsning i avgiftsskyldigheten till oljeskadefonden.

Av statistik från oljeskadefonden över årsavgifter kan en beräkning göras som visar att den genomsnittliga årsavgiften per ton importerad olja från fondens första verksamhetsår 1979 fram till och med 1992 är ungefär 8 öre. Fonden har under denna tid varit inblandad i skadereglering med anledning av 62 olyckor. Som en jämförelse kan nämnas att maximal årsavgift för en olycka enligt det nuvarande ansvars- och ersättningssystemet kan bli ungefär 50 öre per ton importerad olja under den förutsättningen att maximalt ersättningsbelopp skall utgå och fartygsägaren inte har något ansvar. Under det nya ansvars- och ersättningssystemet kan, för en olycka, årsavgifterna per

ton importerad olja komma att ungefär tredubblas under förutsättning att olyckan föranleder maximal ersättning från 1992 års oljeskadefond. Hur utvecklingen av årsavgifternas storlek i verkligheten kommer att bli är emellertid mycket svårt att förutse. Detta kommer ju att bero på antalet olyckor i framtiden och storleken av dessa. Vad som kan konstateras är att under den tid som oljeskadefonden hittills har verkat så har årsavgifternas storlek för en olycka legat på en avsevärt lägre nivå än vad den har kunnat göra.

Man måste alltså konstatera att det är mycket svårt – om ens möjligt – att göra några säkra beräkningar av årsavgifternas storlek under det nya systemet. Under förarbetet till 1992 års ansvars- och ersättningssystem har emellertid inte något framförts eller framkommit som visar att de ekonomiska konsekvenserna av det nya systemet inte skulle kunna bäras av fartygsägarna eller av de till oljeskadefonden avgiftsskyldiga. Inte heller har det vid remissbehandlingen av promemorians förslag om svenskt tillträde till det nya ersättningssystemet framförts något som antyder att de ekonomiska konsekvenserna inte skulle kunna bäras.

Vad som däremot med säkerhet kan konstateras är att den temporära begränsning i avgiftsskyldigheten till oljeskadefonden som införts i det nya systemet kan komma ett lands oljemottagare till godo medan övriga länders importörer solidariskt får svara för den överskjutande delen. Självfallet kan, som Industriförbundet också framhåller i sitt remissyttrande, principiella invändningar riktas mot denna reglering eftersom en begränsningsmöjlighet för avgifterna leder till olika avgiftsnivåer, vilket i sin tur kan snedvrida konkurrensvillkoren mellan de företag i olika länder som tar emot olja. Det skall dock särskilt uppmärksammas att begränsningsmöjligheten är av temporär natur. Alternativet till att acceptera denna begränsning i avgiftsskyldigheten torde dessutom ha varit att en mycket stor bidragsgivare till fonden skulle ha fallit bort, vilket än mer skulle ökat belastningen på oljeimportörerna i de länder som vill tillträda det nya ansvars- och ersättningssystemet.

Vad som nu har sagts innebär – enligt regeringens mening – att det finns flera skäl som talar för en anslutning till 1992 års ansvars- och ersättningssystem, samtidigt som några avgörande omständigheter som talar emot denna bedömning inte har kommit fram. Regeringen förordar därför i likhet med promemorian och remissinstanserna att Sverige ansluter sig till det nya ansvars- och ersättningssystemet.

7.2 Hur skall Sverige ansluta sig till det nya ansvars- och ersättningssystemet?

Prop. 1994/95:169

Regeringens förslag: Sverige skall välja att stå kvar i 1969/1971 års ansvars- och ersättningssystem till dess att skyldigheten att säga upp det systemet inträder och systemet därefter upphör att gälla.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens (se promemorian s. 65).

Remissinstanserna: Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller lämnar det utan erinran.

Skälen för regeringens förslag: Som framgår av avsnitt 6.1 står tre möjligheter öppna för en stat som – i likhet med Sverige – har tillträtt 1971 års fondkonvention och vill ansluta sig till 1992 års ansvars- och ersättningssystem (de nya konventionerna).

För det första kan staten välja att stå kvar i 1969/1971 års system till dess att det upphör att gälla för staten.

Den andra möjligheten är att förklara att de nya konventionerna inte skall vara bindande för staten förrän 1969/1971 års system har upphört att gälla för staten.

Som ett tredje alternativ finns möjligheten att säga upp 1969/1971 års system redan i samband med att staten tillträder det nya systemet.

Det första alternativet innebär att det nya ansvars- och ersättningssystemet med bl.a. de högre ersättningsbeloppen träder i kraft för en stat så snart som förutsättningarna för ikraftträdandet av 1992 års ändringsprotokoll (de nya konventionerna) är uppfyllda. Under en övergångsperiod kommer dock staten i fråga att bli bunden av olika versioner av de båda konventionssystemen. En följd av detta blir att tämligen omfattande övergångsregler måste utfärdas och tillämpas i anslutning till den nya lagstiftning som följer av ett tillträde till konventionerna enligt detta alternativ.

I det andra fallet skjuter staten upp ikraftträdandet av 1992 års system för egen del till dess att 1969/1971 års system "tvångsvis" skall upphöra att gälla, dvs. tolv månader efter det att en uppsägning enligt artikel 31 i 1992 års ändringsprotokoll till fondkonventionen är obligatorisk. Denna skyldighet inträder sex månader efter det att åtta stater har tillträtt 1992 års fondkonvention samt mängden mottagen olja i dessa stater uppgått till 750 miljoner ton under det närmast föregående kalenderåret. Visserligen innebär ett tillträde enligt detta alternativ att staten bidrar till att förutsättningarna för skyldigheten att säga upp 1969/1971 års system inträder så snart som möjligt. Risken är dock att staten enligt detta alternativ under en tid – vars längd är svår att förut säga – inte tillförsäkras de skadelidande i landet rätten till högre ersättning.

I det tredje fallet uppstår den situationen för den tillträdande staten att det kommer att råda ett konventionslöst tillstånd i förhållande till stater

som väljer att stå kvar i det gamla systemet. Detta skulle kunna leda till att svenska intressen inte längre i utlandet tillförsäkras de rättigheter som 1969 års ansvarighetskonvention ger fartygsägarna. Det skulle kunna vara till nackdel för den svenska rederinäringen.

Som framgår av det nu anförda finns det nackdelar i sak med de två sistnämnda alternativen. Väljer man det förstnämnda uppnås dels att de skadelidande så snart som möjligt tillförsäkras de förbättrade ersättningsmöjligheterna, dels att Sverige därigenom bidrar till att 1992 års system träder i kraft så snart som möjligt. Den nackdel som föreligger med detta alternativ är av mera formell natur. Under en övergångstid kommer nämligen den rättsliga regleringen att bli tämligen komplicerad. Detta bör dock kunna accepteras med hänsyn till de sakliga vinsterna.

I promemorian föreslås att Sverige skall välja att stå kvar i 1969/1971 års ansvars- och ersättningssystem till dess att skyldigheten att säga upp det gamla systemet inträder och det därefter upphör att gälla. Detta förslag godtas av remissinstanserna. Även i de andra nordiska länderna torde man komma att ansluta sig till det nya ansvars- och ersättningssystemet utan att säga upp det gamla.

Regeringen föreslår därför att Sverige ansluter sig till 1992 års ansvars- och ersättningssystem utan att säga upp de ursprungliga konventionerna och utan att avge någon förklaring om uppskjuten bundenhet till det nya systemet.

7.3 Hur skall 1992 års ansvarighets- och 1992 års fondkonvention införlivas med svensk rätt?

Regeringens förslag: Bestämmelserna i 1992 års ansvarighetskonvention transformeras till svensk rätt och tas in i sjölagen (1994:1009) medan 1992 års fondkonvention inkorporeras med svensk rätt

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens (se promemorian s. 67).

Remissinstanserna: Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller lämnar det utan erinran.

Skälen för regeringens förslag: I svensk rätt finns det inte några föreskrifter om hur bestämmelserna i en internationell överenskommelse som Sverige tillträder skall införlivas med den svenska rättsordningen. Om det gäller en överenskommelse vars bestämmelser rör myndigheters eller enskildas handlande, kan två olika metoder komma i fråga. Överenskommelsens bestämmelser kan införlivas med svensk rätt antingen genom s.k. transformation eller genom s.k. inkorporation.

Vid transformation omarbetas de delar av den internationella överenskommelsen som behöver införlivas med svensk rätt till svensk författningstext. Därvid används den teknik i fråga om systematik och

språkbruk som normalt används vid rent intern lagstiftning. En annan form av transformation är att en konventionstext, som är avfattad enbart på främmande språk, i en mer eller mindre ordagrann översättning till svenska tas in i den svenska författningen. I detta fall är det den svenska versionen som är den gällande författningen.

Inkorporering innebär att det i en lag eller annan författning föreskrivs att konventionens bestämmelser direkt gäller i Sverige och skall ha tillämpning här i landet. När inkorporeringsmetoden används blir den autentiska konventionstexten – på ett eller flera språk – gällande författningstext i svensk rätt. Beträffande konventioner som saknar svensk autentisk text brukar som ett hjälpmedel en översättning till svenska publiceras vid sidan av de autentiska texterna.

När de ursprungliga konventionernas bestämmelser införlivades med svensk rätt transformerades ansvarighetskonventionen till svensk rätt medan fondkonventionen inkorporerades med den svenska rättsordningen. Det torde saknas anledning att nu välja en annan lösning.

Detta betyder att 1992 års ansvarighetskonvention bör transformeras till svensk rätt. I Danmark och Norge finns bestämmelserna i 1969 års ansvarighetskonvention intagna i dessa länders sjölagar. I Sverige har som framgått 1969 års ansvarighetskonvention transformerats till svensk rätt genom oljeskadelagen. Vid tiden för oljeskadelagens tillkomst ansågs det nämligen inte möjligt att föra in ansvarighetskonventionens reglering i sjölagen (1891:35 s. 1) utan vissa inte önskvärda omdispositioner i den lagen (prop. 1973:140 s. 37).

En ny sjölag har numera antagits av riksdagen (se prop. 1993/94:195, bet. 1993/94:LU31, rskr. 1993/94:393, SFS 1994:1009). I den nya sjölagen har ett särskilt kapitel, 10 kap., avsatts för regleringen om ansvar för oljeskador. Med hänvisning till detta föreslår regeringen, i likhet med vad som föreslås i promemorian och som tillstyrks av remissinstanserna, att ansvarsreglerna för oljeskador samlas i det kapitlet och att oljeskadelagen upphävs. Också Finland, som har sin reglering om ansvar för oljeskador i en fristående lag, torde komma att göra på motsvarande sätt. Detta betyder att ansvarsreglerna för oljeskador i de nordiska länderna fortsättningsvis kommer att finnas i ländernas sjölagar.

Det framstår som lämpligt att sjölagens 10 kap. om ansvar för oljeskada i stort sett ges samma disposition som 1973 års oljeskadelag. Det betyder att oljeskadelagens inledande bestämmelser samt reglerna om skadestånd, obligatorisk försäkring och den särskilda bestämmelsen om strikt ansvar för ägare till fartyg som inte omfattas av ansvarighetskonventionen förs över till 10 kap., naturligtvis med de ändringar som är en följd av ändringsprotokollet till ansvarighetskonventionen.

Vad gäller skadestandsreglerna finns i oljeskadelagen en erinran om att skadeståndslagens regler om medvällande och solidariskt ansvar gäller också för ansvaret för oljeskador. Detta har motiverats med att lagen förhållandevis ofta kan komma att tillämpas av utländska jurister. I promemorian föreslås inte någon motsvarande erinran. Detta godtas av alla remissinstanser utom en, som förordar att det i sjölagens kapitel om ansvar för oljeskador skall tas in en sådan erinran.

Regeringen kan i och för sig ha förståelse för önskemålet om att underlätta för utländska jurister, Från lagtekniska synpunkter blir situationen emellertid en annan när oljeskadereglerna tas in i sjölagen. Det finns nämligen många andra skadeståndsregler i sjölagen som kan komma att tillämpas av utländska jurister och där skadeståndslagens bestämmelser om medvållande och solidariskt ansvar kan ha betydelse utan att det erinras om detta. Om en upplysning i detta avseende bara lämnas för oljeskador, kan detta leda till osäkerhet om vad som egentligen gäller i andra fall. Och att genomgående införa regler i sjölagen som erinrar om skadeståndslagens regler om medvållande och om solidariskt ansvar framstår inte som en lämplig ordning. Regeringens förslag innehåller därför inte någon erinran av det slaget.

Den särskilda preskriptionbestämmelsen i 10 § oljeskadelagen bör föras över till 19 kap. sjölagen, som handlar om preskription av vissa fordringar. Vidare bör oljeskadelagens regler om laga domstol och verkställighet av utländska domar om ansvar för oljeskador (17 -20 §§) föras över till 21 kap. sjölagen, vilket handlar om laga domstol och rättegång i sjörättsmål. Den ansvarsbestämmelse som finns i 21 § oljeskadelagen och som huvudsakligen handlar om ansvar vid åsidosättandet av försäkringsplikten bör tas in som en ny paragraf i sjölagens 20 kap. om straffbestämmelser.

1992 års fondkonvention bör, som nyss har berörts, inkorporeras i svensk rätt. Detta överensstämmer också med vad som föreslås i promemorian och som tillstyrks eller lämnas utan erinran av remissinstanserna. Inkorporeringen bör avse de bestämmelser som inte uteslutande reglerar de fördragsslutande staternas inbördes förpliktelser. I anslutning till reglerna om begränsning i skyldigheten att betala avgifter till oljeskadefonden (se ovan avsnitt 5.2) bör det finnas lagstiftning som säkerställer möjligheten för 1992 års fond att vid domstol föra talan för att svenska avgiftsskyldiga oljemottagare skall svara för eventuell överskjutande del av avgifterna till fonden. Bestämmelserna om begränsning i skyldigheten att betala avgift m.m. i artikel 36 ter i 1992 års fondkonvention bör därför inkorporeras med svensk rätt (jfr prop. 1973:140 s. 112).

I det föregående har artikel 27 i ändringsprotokollet till fondkonventionen berörts, vilken anger att 1971 års fondkonvention och protokollet skall läsas och förstås som ett enda instrument. Som ett hjälpmedel för detta har i *bilaga 8* 1971 års fondkonvention och ändringsprotokollet arbetats samman till en text.

Regeringens förslag: Sjölagens regler om ansvar för oljeskada skall vara tillämpliga på oljeskador som orsakas av fartyg som avses i 1992 års ansvarighetskonvention, om skadan har uppkommit i Sverige, i en annan konventionsstat eller i en konventionsstats ekonomiska zon. Sjölagen skall också vara tillämplig på oljeskador som orsakas av andra fartyg, om skadan har uppkommit i Sverige eller dess ekonomiska zon.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens (se promemorian s. 70).

Remissinstanserna: Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller lämnar det utan erinran.

Skälen för regeringens förslag: Som framgår av vad som tidigare har anförts (avsnitt 5.2) är 1992 års ansvarighetskonvention tillämplig inte bara på ett fartyg som transporterar olja som bulklast utan också på ett fartyg som är konstruerat eller anpassat för att transportera olja som bulklast. Det betyder att fartyget inte faktiskt måste transportera olja som bulklast för att konventionen skall vara tillämplig. Vidare omfattar 1992 års ansvarighetskonvention s.k. kombinationsfartyg, dvs. fartyg som kan ta såväl olja som annan last, när de transporterar olja och under resorna som följer på en oljetransport, om det inte visas att inga oljerester finns kvar ombord efter oljetransporterna.

1969 års ansvarighetskonvention anses inte hindra en stat att i sin interna lagstiftning göra konventionens regelsystem tillämpligt även på andra fartyg, om skadan har uppkommit i staten eller förebyggande åtgärder har vidtagits för att förhindra eller begränsa skada på statens område.

Enligt oljeskadelagen (22 § andra stycket, jfr prop. 1973:140 s. 37 f. och s. 129 f.) gäller att också ägaren av ett fartyg som inte avses i 1969 års ansvarighetskonvention har ett strikt ansvar för oljeskador som är en följd av en olycka med fartyget och som har uppkommit i Sverige. Detta ansvar omfattar alltså inte skador som uppkommit utomlands. I dessa fall har dock ägaren rätt att begränsa sin ansvarighet i enlighet med bestämmelserna om ansvarsbegränsning i 9 kap. sjölagen (1994:1009).

Även med den ovan berörda utvidgningen i 1992 års ansvarighetskonvention kan det alltså finnas vissa typer av fartyg som kommer att falla utanför konventionen. Det gäller bl.a. sådana torrlastfartyg som inte kan transportera olja i sina djuptankar och fartyg som inte kan betecknas som havsgående t.ex. flodfartyg och fartyg som bara kan gå på insjöar. För dessa typer av fartyg bör – i likhet med vad som för närvarande gäller – ett strikt ansvar för oljeskador som har uppkommit i Sverige gälla. Det kan, enligt regeringens mening, inte komma i fråga att nu försämra de skadelidandes möjlighet till ersättning från ägarna till sådana fartyg. Dessa bör alltså även fortsättningsvis omfattas av ansvarsregleringen för oljeskador. Vad som nu har sagts

Som framgått av avsnitt 5.2 har det geografiska tillämpningsområdet utvidgats så att det omfattar inte bara en stats territorium, inbegripet dess territorialvatten, utan också statens ekonomiska zon (eller ett motsvarande område). Sverige har inrättat en ekonomisk zon runt sina kuster och den svenska lagen skall givetvis omfatta oljeskador i denna zon vilka har orsakats av fartyg som avses i 1992 års ansvarighetskonvention. Fråga uppkommer då om även oljeskador i den ekonomiska zonen som har orsakats av fartyg som inte avses i 1992 års ansvarighetskonvention bör falla under lagen.

Den svenska ekonomiska zonen omfattar bl.a. havsområden i Östersjöområdet, vilket anses vara ett havsområde med särskilt ömtålig miljö. Detta kommer till uttryck bl.a genom att man i olika internationella konventioner har ställt upp särskilda regler för Östersjöområdet för att söka förhindra att området förorenas genom utsläpp av olja. Med Östersjöområdet avses i detta sammanhang den egentliga Östersjön med Bottniska viken och Finska viken samt inloppet till Östersjön.

Sålunda gäller enligt 1978 års protokoll till 1973 års internationella konvention till förhindrande av förorening från fartyg (MARPOL 73/78) ett totalförbud mot utsläpp av olja i Östersjöområdet också från fartyg som inte är oljetankfartyg. MARPOL-bestämmelserna har accepterats av ett stort antal stater. På samma sätt föreskriver 1974 års konvention om skydd för Östersjöområdets marina miljö (Helsingforskonventionen) ett förbud mot utsläpp av olja också från tankfartyg som inte är oljetankfartyg. Helsingforskonventionen är en överenskommelse mellan Östersjöns kuststater.

Som ett led i skyddet av Östersjöområdet kan det finnas anledning att föreskriva om strikt skadeståndsansvar för oljeskador i den svenska ekonomiska zonen orsakade också av fartyg som inte avses i 1992 års ansvarighetskonvention. Det är också svårt att förklara varför tankfartyg och vissa andra fartyg som omfattas av ansvarighetskonventionen skall vara strikt ansvariga för oljeutsläpp som de har gjort i den svenska ekonomiska zonen medan andra typer av fartyg inte skall ha detta ansvar. Detta talar för att sjölagens regler om ansvar för oljeskador bör vara tillämpliga också på oljeskador i den ekonomiska zonen vilka har orsakats av fartyg som inte avses i ansvarighetskonventionen.

Inte heller torde det finnas något hinder mot att Sverige inför ett skadeståndsansvar för oljeskador i den ekonomiska zonen orsakade av andra fartyg än de som avses i ansvarighetskonventionen. FN:s havsrättskonvention – som kan sägas utgöra del av allmän folkrätt – anses nämligen inte innebära att något regelverk om civilrättsliga förfaranden med anledning av förorening av den marina miljön ställts upp i konventionen. I artikel 229 i havsrättskonventionen framhålls i stället att ingenting i konventionen utgör hinder för inledande av civilrättsliga förfaranden avseende skadeståndsanspråk för förlust eller skada som härrör från förorening av den marina miljön. Det kan därför inte anses att en kuststat är betagen en möjlighet att utsträcka sin jurisdiktion

också till oljeskador som inträffat utanför statens område och territorialvatten (jfr Abecassis m.fl., *Oil Pollution from Ships*, andra uppl., London 1985, s. 94 - 114).

Mot denna bakgrund och då Sverige har inrättat en ekonomisk zon, bl.a. för möjligheten att utvidga sin miljörättsliga lagstiftning, förordar regeringen, i likhet med vad som föreslås i promemorian och som godtas av remissinstanserna, att en ägare till ett fartyg som inte avses i 1992 års ansvarighetskonvention skall vara strikt ansvarig också för oljeskador som har orsakats av fartyget i Sveriges ekonomiska zon.

7.5 Ersättningsansvaret för oljeskador m.m.

Regeringens förslag: Förutom att fartygsägaren har ett strikt ansvar för oljeskador skall det i sjölagen anges att anspråk på ersättning mot vissa andra personer får göras gällande bara om de har vållat skadan uppsåtligen eller med viss kvalificerad vårdslöshet. Fartygsägarens regressrätt mot vissa av dessa andra personer skall vara inskränkt till fall där de har orsakat skadan med uppsåt eller viss kvalificerad vårdslöshet.

Promemorians förslag: Förutom den nuvarande regeln att en fartygsägare har ett strikt ansvar för oljeskador skall det i sjölagen anges att vissa andra personer ansvarar för oljeskador, om de har vållat skadan uppsåtligen eller med viss kvalificerad vårdslöshet (se promemorian s. 73).

Remissinstanserna: Svea hovrätt, Göteborgs tingsrätt och Sjöfartsverket menar att promemorians förslag om skadestandsregeln för andra än fartygsägaren bör omarbetas så att den i stället utformas som enbart en kanaliseringsregel, dvs. som en regel om förbud att rikta direkta krav mot vissa personkategorier annat än i fall av uppsåtligt eller särskilt grovt vårdslöst handlande. Vidare menar hovrätten att regressansvaret för vissa kommersiella aktörer, t.ex. befraktaren och avsändaren, bör följa allmänna regler och alltså normalt bygga på enkel vårdslöshet. Även Sveriges Redareförening framför liknande synpunkter.

Skälen för regeringens förslag: De nuvarande bestämmelserna i 1973 års oljeskadelag om strikt ansvar för fartygets ägare överensstämmer med reglerna i ändringsprotokollet till ansvarighetskonventionen (se artikel 4). Bestämmelsen skall därför föras över till den nya regleringen i sjölagen.

Under förarbetena till 1969 års ansvarighetskonvention diskuterades om inte ansvaret för en skada som omfattas av konventionen borde kanaliseras till den ansvarige fartygsägaren, dvs. om hinder borde ställas upp att föra ersättningstalan mot en skadevällare som inte är fartygets ägare. 1969 års ansvarighetskonvention innebär också en viss kanalisering av ansvaret till fartygsägaren. Sålunda är personer i far-

tygsägarens tjänst och företrädare för denne helt skyddade mot anspråk på ersättning för skada orsakad av förorening genom olja och detta oavsett om anspråket görs gällande enligt konventionen eller enligt andra skadeståndsregler (artikel III.4 i 1969 års ansvarighetskonvention). Konventionens bestämmelser inskränker inte den regressrätt som ägaren enligt andra regler kan ha mot tredje man (artikel III.5).

I förarbetena till 1973 års oljeskadelag (prop. 1973:140 s. 42 f. och s. 133 f.) drogs den slutsatsen att lydelsen av 1969 års ansvarighetskonvention inte hindrar staterna från att genomföra en längre gående kanalisering av ansvaret än vad den konventionen föreskriver.

Mot denna bakgrund infördes i 4 § andra och tredje styckena i oljeskadelagen bestämmelser av innebörd att krav på ersättning för en oljeskada inte får göras gällande mot ytterligare vissa angivna personer. I propositionen sägs att detta innebär att därmed allt skadeståndsansvar – bortsett från ansvar på grund av fartygsägarens regressrätt – upphävs för dessa personer såvitt avser en oljeskada, alltså även ansvarighet enligt andra skadeståndsrättsliga regler (prop. 1973:140 s. 155).

De personer som utesluts från skadeståndsansvar genom kanaliseringen enligt oljeskadelagen är fartygets redare, om han inte äger fartyget, dess befraktare eller annan som i redarens ställe handhar fartygets drift, avlastare, lastmottagare och lastägare, lots eller någon som utan att tillhöra besättningen utför arbete i fartygets tjänst.

Vidare innehåller lagrummet en särskild regel om kanalisering av ansvaret för oljeskador som har uppkommit i samband med bärgning av fartyget eller lasten eller i samband med förebyggande åtgärder. Bestämmelsen omfattar dock inte det fall att bärgningen eller de förebyggande åtgärderna har vidtagits i strid mot en myndighets förbud eller, om de har vidtagits av annan än myndighet, de har skett trots uttryckligt och befogat förbud av fartygets eller lastens ägare. Har bärgningen eller åtgärderna vidtagits i strid mot sådant förbud svarar alltså bärgaren eller den som har vidtagit de förebyggande åtgärderna enligt allmänna skadestånds- och sjörättsliga regler.

Därutöver anges i lagrummet att anspråk inte heller får göras gällande mot den som är anställd hos fartygets ägare eller hos en person som angetts i de nämnda bestämmelserna om kanalisering. Därmed avses alltså anställda hos fartygsägaren och redaren, dvs. främst befälhavaren och besättningsmedlemmar, samt anställda på lastägarsidan. Vidare omfattas den som är anställd hos en bärgare eller hos en person som vidtar förebyggande åtgärder. Vad angår anställda hos bärgaren eller hos den som vidtagit förebyggande åtgärder är att märka att personer som tillhör den gruppen åtnjuter ansvarsbefrielse även om bärgaren eller den som vidtar de förebyggande åtgärderna skulle bli ansvarig på grund av att bärgningen eller de förebyggande åtgärderna har vidtagits i strid mot förbud av en myndighet eller av fartygets eller lastens ägare (prop. 1973:140 s. 156).

I förarbetena till oljeskadelagen (prop. 1973:140 s. 43, s. 134 och s. 157) drogs också den slutsatsen att 1969 års ansvarighetskonvention inte innebar något hinder för staterna att fritt reglera frågan om grunderna

för regressrätten och mot vem denna får utövas (jfr artikel III.5 i den konventionen).

Enligt allmänna regler i Sverige torde gälla att den som svarar på grund av strikt ansvar i allmänhet har regressrätt mot den som svarar på grund av eget vållande. Det skulle betyda att fartygsägaren skulle kunna återkräva vad han har betalat av den som vållat en oljeskada. I oljeskadelagen gjordes emellertid vissa undantag i fartygsägarens regressrätt. Dessa undantag var förestavade av sociala skäl och av intresset att minska behovet av att teckna ansvarsförsäkring samt av angelägenheten att åtgärder för att förhindra eller begränsa en oljeskada eller för att bekämpa ilandfluten olja vidtas utan dröjsmål (prop. 1973:140 s. 43 f. och s. 135 f.).

Mot bakgrund härav infördes i 4 § fjärde stycket oljeskadelagen en regel av innebörd att den som har betalat ersättning för en oljeskada enligt lagen inte får kräva tillbaka betalningen av en lots, en bärgare eller den som har vidtagit förebyggande åtgärder och inte heller av någon anställd på fartygsägar- eller lastägarsidan eller av anställda hos bärgare eller hos någon som vidtar förebyggande åtgärder. Regressrätten får dock utövas mot någon som tillhör dessa grupper av personer, om denne vållat skadan uppsåtligen eller av grov vårdslöshet eller, om anspråket riktas mot en bärgare eller den som vidtagit förebyggande åtgärder, också om denne överträtt ett förbud mot bärgningen eller de förebyggande åtgärderna.

Av detta följer att fartygsägarens regressrätt enligt oljeskadelagen inte är inskränkt mot t.ex. fartygets befraktare eller mot avlastaren, lastmottagaren eller lastägaren. Av allmänna rättsgrundsater torde då följa att fartygsägaren i vad avser dessa personer har rätt att söka åter vad han enligt oljeskadelagen har utgivit i ersättning för en oljeskada, om dessa personer enligt skadeståndslagen (1972:207) eller andra skadeståndsrättsliga regler är ansvariga för skadan.

I artikel 4.2 i ändringsprotokollet till ansvarighetskonventionen görs en uppräknig av sex grupper av personer mot vilka anspråk på ersättning för en oljeskada inte får riktas i annat fall än då de har orsakat skadan uppsåtligen eller genom viss särskilt kvalificerad grov vårdslöshet.

De sex grupperna av personer utgörs av

1. fartygsägarens anställda eller uppdragstagare samt besättningsmedlemmar,
2. lotsar och andra som utan att tillhöra besättningen utför tjänster åt fartyget,
3. befraktare, även sådana som hyrt fartyget utan manskap, redare eller redarens ställföreträdare som handhar fartygets drift,
4. de som utför bärgning med fartygsägarens samtycke eller på order av en myndighet,
5. de som vidtar förebyggande åtgärder, samt
6. anställda hos eller ställföreträdare för personer som tillhör grupp 3 - 5.

I artikeln sägs att anspråk inte får "göras gällande". Om regeln uppfattas som enbart en kanaliseringsbestämmelse av processuell art,

dvs. som ett förbud att rikta krav mot ifrågavarande personkategorier annat än i fall av uppsåt och viss kvalificerad vårdslöshet, skulle den i ett svenskt perspektiv få till följd att frågor som typiskt sett hör till själva saken – alltså t.ex. frågor om uppsåt eller vårdslöshet föreligger – i stället skulle komma att utgöra processförutsättningar. I promemorian föreslås i stället att den nu berörda artikeln införlivas med svensk rätt genom en materiell skadeståndsbestämmelse av innebörd att de uppräknade sex grupperna av personer skall vara skadeståndsskyldiga, om de har orsakat skadan uppsåtligt eller genom viss kvalificerad vårdslöshet.

I Danmark, Finland och Norge torde det stå klart att man kommer att välja en lösning som direkt anknyter till konventionens ordalag och som alltså innebär att konventionsbestämmelsen införlivas i dessa länder som en processuell bestämmelse. Därmed har man inte tagit ställning till det materiella skadeståndsansvaret. Detta får då följa allmänna regler, dvs. i regel ansvar vid enkel vårdslöshet. Om processförutsättningarna är uppfyllda kommer således frågan om det materiella ansvaret för de berörda personerna gentemot den skadelidande att i praktiken vara avgjord.

Vad därefter gäller deras slutliga ansvar gentemot andra än den skadelidande torde man i de andra nordiska länderna komma att välja en lösning som innebär att regressansvaret såvitt avser fartygsägarens kommersiella kontraktsparter, såsom befraktare, avsändare m.fl. skall bygga på allmänna regler, alltså normalt enkel vårdslöshet. Mot övriga uppräknade personkategorier föreslår man däremot särskilda regressregler, som bygger på uppsåt eller viss kvalificerad vårdslöshet. Promemoriens lösning härvidlag är delvis annorlunda. Den begränsning i skadeståndsansvaret för samtliga berörda personer som föreslås i promemorian visar sig också som en inskränkning i regressrätten; den regressberättigade anses nämligen enligt svensk rätt inte kunna göra gällande bättre rätt mot den som har vållat skadan än den skadelidande själv skulle ha haft (prop. 1972:5 s. 626 och 697, Hellner, Skadeståndsrätt, fjärde uppl. s. 210 f.). Med promemoriens lösning kommer alltså även regressansvaret för fartygsägarens kommersiella kontraktsparter att vara begränsat till uppsåt och viss kvalificerad vårdslöshet.

Alla de remissinstanser som uttalar sig särskilt i frågan anför, med hänvisning till önskemålet om nordisk rättslikhet, att Sverige bör införa en motsvarande ordning som i de andra nordiska länderna. Regeringen anser också att det på detta område inte är lämpligt med andra regler i Sverige än i de andra nordiska länderna och förordar därför att ersättningsansvaret utformas på det sätt som nyss har redovisats för de andra nordiska länderna. Med en sådan ordning undviker man också den konsekvens som följer av promemoriens förslag, nämligen att regresskrav inte kan medges mot vissa av en fartygsägares kommersiella kontraktsparter annat än om kontraktsparten gjort sig skyldig till s.k. grovt egenfel. Detta skulle vara ett avsevärt avsteg från vad som gäller enligt oljeskadelagen och innebära t.ex. att en s.k. bareboatbefraktare, som svarar för fartygets drift och som ofta är en part med avsevärda

ekonomiska resurser, kan komma att undgå att behöva stå för kostnaderna för en oljeskada. Också andra skäl talar därför för att regressansvaret får det innehåll som blir en följd av regeringens förslag.

De tidigare redovisade bestämmelserna i oljeskadelagen undantar från möjligheten för en skadelidande att rikta anspråk på ersättning samtliga de grupper av personer som nu nämns i artikel 4.2 i ändringsprotokollet till ansvarighetskonventionen. Bestämmelserna i oljeskadelagen undantar dessutom avlastare, lastmottagare och lastägare.

1992 års ansvarighetskonvention torde i likhet med 1969 års konvention inte hindra staterna från att föreskriva om inskränkning av ansvar för andra personer än de som nämns i konventionen. Detta innebär att hinder inte möter mot att också i fortsättningen undanta avlastare, lastägare och lastmottagare från skadeståndsanspråk från skadelidande. Vid de nordiska överläggningar som förekommit i detta ärende har det bedömts lämpligt att också anställda hos personer under punkt 2 ovan samt avsändare (jfr 13 kap. 1 § sjölagen) bör vara undantagna från direkttalan. Vidare har det mellan de nordiska länderna bedömts som lämpligt att det klargörs att direktkrav i princip inte får riktas mot en bärgare också om han har utfört bärgningen med samtycke från redaren, som inte behöver vara fartygsägaren, eller från befälhavaren.

Mot denna bakgrund föreslår regeringen att inte bara de under punkterna 1 - 6 ovan nämnda personerna utan även avsändarna, avlastarna, lastägarna, lastmottagarna och vissa övriga anställda skall vara undantagna från direktkrav. Endast om de har orsakat skadan uppsåtligen eller genom viss särskilt kvalificerad vårdslöshet, skall en skadelidande kunna rikta ersättningsanspråk mot dem. Detsamma bör gälla en bärgare, om samtycke till bärgningen har lämnats av fartygets redare eller befälhavare.

Det kan slutligen framhållas att såväl 1992 års ansvarighetskonvention som de nu föreslagna reglerna i sjölagen om fartygsägarens ansvarighet avser endast utomobligatoriskt skadeståndsansvar. Kanalisationsreglerna kan därför inte återopas av den som på kontraktsrättslig grund kan göras ansvarig för en oljeskada (jfr prop. 1973:140 s. 56).

7.6 Ersättningsgilla skador

Regeringens förslag: Ersättning för försämring av miljön skall omfatta, förutom utebliven vinst, kostnader som har vidtagits eller planeras och som är rimliga.

Promemorians förslag: Ersättningen för oljeskador skall omfatta person- och saksador samt rena förmögenhetsskador. Kostnader för att återställa miljön skall betalas bara när de avser rimliga åtgärder som har vidtagits eller som planeras (promemorian s. 77).

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser lämnar förslaget utan erinran. Svea hovrätt förordar däremot att förslaget om en särskild

Skälen för regeringens förslag: Enligt 1969 års ansvarighetskonvention avses med oljeskador dels skada som orsakats av förorening genom olja från fartyg och som uppkommer utanför fartyget, dels förebyggande åtgärder. I oljeskadelagen har oljeskada definierats på motsvarande sätt. I den promemoria (Ds Ju 1973:4) som låg till grund för oljeskadelagen föreslogs att det skulle anges i lagtexten att ersättning skulle utgå för oljeskada som tillfogats person eller egendom (Ds Ju 1973:4 s. 81). Vid remissbehandlingen av promemorian påpekade Sjörettsföreningen i Göteborg att den föreslagna lagtexten inte klart angav om begreppet oljeskada också omfattade allmän förmögenhetsskada. Föredragande statsrådet anförde i propositionen om ansvarighet för oljeskada till sjöss (prop. 1973:140 s. 52) att ansvarighetskonventionens definition av skadebegreppet inte torde utesluta ersättning även för ren förmögenhetsskada, t.ex. vid intrång i näringsverksamhet. Enligt föredragande statsrådet kunde den i promemorian föreslagna lagtexten tolkas som att ren förmögenhetsskada inte var omfattad av oljeskadelagen. Den slutliga lagtexten gavs därför en annan utformning där orden person-, sak- och förmögenhetsskada inte nämns.

I ändringsprotokollet till ansvarighetskonventionen (artikel 2.3) preciseras det nu gällande skadebegreppet. Preciseringsen av skadebegreppet består i ett tillägg till den nu gällande definitionen av innebörd att ersättning för försämring av miljön, annat än utebliven vinst, är begränsad till kostnader för rimliga åtgärder för återställande som har vidtagits eller planeras.

I promemorian föreslås att begreppet "utebliven vinst" skall införlivas med svensk rätt på det sättet att det skall anges i lagtexten att ersättning betalas, utom för sak- och personskador, också för rena förmögenhetsskador. Förslaget har sin grund i den praxis för ersättning av oljeskador som har utbildats i Internationella oljeskadefonden. Ersättning har där betalats för skador som i Sverige skulle vara att hänföra till rena förmögenhetsskador.

Regeringen anser emellertid inte att den i promemorian föreslagna lösningen är lämplig. Begreppet "utebliven vinst" förekommer i flera internationella konventioner men det torde råda viss osäkerhet om vad det närmare innebär. Det kan därför inte utan vidare antas att det helt svarar mot det svenska begreppet "ren förmögenhetsskada". När innebörden av konventionens begrepp inte är klarläggs närmare, bör det inte ges en så bestämd betydelse i svensk rätt som följer av promemorians förslag. I likhet med vad som torde komma att bli fallet i Danmark, Finland och Norge bör därför konventionens uttryck användas också i den nationella lagtexten. Det får sedan bli en uppgift för rättstillämpningen att närmare bestämma vad det innefattar.

Preciseringsen av skadebegreppet i ändringsprotokollet innehåller också ett tillägg rörande försämring av miljön. Vid försämring av miljön ersätts – förutom utebliven vinst – enbart kostnader för rimliga åtgärder i syfte att återställa miljön vilka redan har vidtagits eller som är

planerade att vidtas. Avsikten är att förhindra spekulativa eller teoretiska krav på ersättning.

Den nya konventionsbestämmelsen om under vilka förutsättningar som ersättning för försämring av miljön skall betalas bör, som föreslås i promemorian och som remissinstanserna lämnar utan erinran, komma till klart uttryck i sjölagens reglering om ansvar för oljeskador. Vad som närmare bestämt avses med "försämring av miljön" ("impairment of the environment" enligt konventionens engelska text) framgår inte av konventionen. Också den frågan får besvaras i rättstillämpningen.

Regeringens förslag i nu berörda avseenden innebär att den svenska lagen kommer att anknyta nära till konventionstexten men också till motsvarande danska, finländska och norska lagtexter.

7.7 Förlust av rätt till ansvarsbegränsning då ägaren begått fel eller försummelse i egenskap av fartygets befälhavare eller medlem av besättningen

Regeringens förslag: En fartygsägare skall inte ha kvar rätten till ansvarsbegränsning, om han orsakat en oljeskada inte i egenskap av ägare utan i egenskap av fartygets befälhavare eller medlem av besättningen.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens (se promemorian s. 79).

Remissinstanserna: Alla remissinstanser utom en lämnar förslaget utan erinran.

Skälen för regeringens förslag: I 5 § andra stycket oljeskadelagen föreskrivs att fartygsägaren inte har rätt till ansvarsbegränsning, om olyckan har vållats genom fel eller försummelse av ägaren själv. Detta gäller dock inte om han begått felet i egenskap av fartygets befälhavare eller medlem i besättningen. Bestämmelsen bygger på artikel V andra stycket i 1969 års ansvarighetskonvention där det föreskrivs att ägaren inte har rätt att begränsa sitt ansvar, om olyckan orsakats genom fel eller försummelse av honom själv.

Undantaget i bestämmelsen för det fall att ägaren har begått felet eller försummelsen i egenskap av fartygets befälhavare eller medlem av besättningen motsvaras dock inte av någon bestämmelse i 1969 års ansvarighetskonvention.

I förarbetena till bestämmelsen i oljeskadelagen (prop. 1973:140 s. 159) uttalades emellertid att ett undantag av sådant slag gällde enligt 1957 års konvention angående begränsningen av ansvarigheten för ägare av fartyg som används till fart i öppen sjö och följaktligen också enligt sjölagen i den då gällande lydelsen. Trots att 1969 års ansvarighetskonvention inte innehåller någon föreskrift i detta hänseende kunde det, enligt förarbetena, inte antas ha varit avsikten att en fartygsägare, som även är befälhavare eller besättningsmedlem skall dra på sig obegränsad

ansvarighet för en oljeskada som har orsakats genom fel eller försummelse av honom själv i hans egenskap av befälhavare eller medlem av besättningen. Undantaget från förlusten av rätt till ansvarsbegränsning kunde därför inte anses strida mot konventionen.

Sverige har numera sagt upp 1957 års konvention och i stället tillträtt 1976 års konvention om begränsning av sjörättsligt skadeståndsansvar. 1976 års konvention innehåller inget undantag från regeln om förlust av rätt till ansvarsbegränsning för en ägare för det fallet att denne orsakat skadan i egenskap av befälhavare eller medlem av besättningen. Som tidigare har nämnts innebär 1992 års ansvarighetskonvention också – i likhet med vad som numera allmänt gäller på det sjörättsliga området – att skadevällaren förlorar rätten till ansvarsbegränsning förutom vid uppsåt, bara vid viss kvalificerad vårdslöshet.

Mot bakgrund av det nu anförda saknas det enligt promemorian anledning att numera göra skillnad mellan det fall där ägaren har begått felet i egenskap av ägare och de fall där han har gjort det i egenskap av befälhavare eller som medlem av besättningen. Nästan alla remissinstanser biträder denna bedömning. Regeringen har för sin del ingen annan uppfattning. Det kan tilläggas att de andra nordiska länderna gör motsvarande bedömning. Regeringen föreslår därför att den ifrågavarande undantagsregeln tas bort.

7.8 1992 års internationella oljeskadefonds regressrätt mot annan än fartygsägaren eller dennes garant

Regeringens förslag: 1992 års oljeskadefonds regressrätt mot andra personer än fartygsägaren, redaren, befraktaren, avsändaren, avlastaren, lastägaren och lastmottagaren och mot vilka anspråk på ersättning för en oljeskada kan riktas bara om de har orsakat skadan uppsåtligen eller med viss kvalificerad vårdslöshet, begränsas till fall av uppsåt eller viss kvalificerad vårdslöshet.

Promemorians förslag: 1992 års oljeskadefonds regressrätt mot andra personer än fartygsägaren och mot vilka anspråk på ersättning för en oljeskada kan riktas bara om de har orsakat skadan uppsåtligen eller med viss kvalificerad vårdslöshet, begränsas till fall av uppsåt eller viss kvalificerad vårdslöshet (se promemorian s. 80).

Remissinstanserna: Svea hovrätt menar att promemorians förslag bör justeras i enlighet med de synpunkter hovrätten framför under avsnitt 7.5.

Skälen för regeringens förslag: I 2 § fondlagen finns bestämmelser som reglerar omfattningen av oljeskadefondens regressrätt mot annan än fartygsägaren eller dennes garant.

Bestämmelserna grundar sig på artikel 9 andra stycket i 1971 års fondkonvention, som reglerar fondens regressrätt mot eller sub-

rogationsrätt i förhållande till annan än fartygsägaren och dennes försäkringsgivare eller den som har ställt säkerhet för fartygsägarens ansvarighet. Dessa bestämmelser anger att fondens rätt i dessa avseenden inte inskränks genom konventionen. Vidare anges att fondens subrogationsrätt inte får vara mindre förmånlig än den rätt som tillkommer en försäkringsgivare för den person som fått ersättning. Det innebär att fonden gentemot den som enligt nationell lag är ersättningskyldig för oljeskadan (utom ägaren och dennes försäkringsgivare) skall ha subrogationsrätt i minst samma omfattning som den som meddelat den ersättningsberättigade försäkring för skada genom förening.

Som har påpekats i förarbetena till fondlagen (prop. 1973:140 s. 63 och s. 181) skulle fonden, i avsaknad av uttrycklig föreskrift i lagen, kunna utöva regressrätt enligt allmänna skadeståndsrättsliga regler, dvs. i allmänhet mot var och en som uppsåtligen eller av vårdslöshet vållat en oljeskada för vilken fonden betalat ersättning. Fonden skulle i så fall få en omfattande regressrätt.

Mot denna bakgrund infördes i fondlagen en bestämmelse av innebörd att fonden skulle få utöva sin regressrätt mot personer som avsågs i 4 § fjärde stycket oljeskadelagen, dvs. i huvudsak anställda på fartygs- och lastägarsidan, lotsarna, bärgare eller de som har vidtagit förebyggande åtgärder, bara om de orsakat skadan uppsåtligen eller av grov vårdslöshet eller, i frågan om, bärgare, om de överträtt förbud mot bärgningen. Detta innebar att fonden inte gavs en mer omfattande regressrätt än fartygsägaren.

Fartygsägarens möjlighet att föra regresstalan mot vissa personer som kan bli direkt ansvariga för en oljeskada föreslås bli begränsad till fall av uppsåt eller viss kvalificerad vårdslöshet (se avsnitt 7.5). Motsvarande regel bör gälla i lagen om ersättning från 1992 års internationella oljeskadefond.

I fråga om fondens regressrätt mot andra än nu nämnda personer anges i fondlagen att denna rätt får utövas endast i den utsträckning som följer av 25 § första stycket försäkringsavtalslagen (1927:77), dvs. i huvudsak bara mot den som har orsakat skadan uppsåtligen eller av grov vårdslöshet eller mot den som svarar för skadan oberoende av vållande. Någon ändring i denna reglering bör inte göras.

8 Kostnader

De stater som tillträder 1992 års ändringsprotokoll till fondkonventionen påtar sig inte något ansvar för avgiftsbetalningen, utan varje avgiftsskyldigt företag som tar emot olja svarar för betalningen av den avgift som har påförts honom. Det är dock möjligt för en stat att genom en särskild förklaring åta sig de förpliktelser som vilar på de avgiftsskyldiga i staten.

För Sveriges del torde det inte finnas någon anledning att vid tillträdet till det ändrade ersättningsystemet staten tar på sig ansvar för

avgiftsbetalningen. Några kostnader för det allmänna kommer då inte att uppstå som en följd av ett svenskt tillträde till 1992 års ersättnings-system för oljeskador.

För fartygsägarna och deras försäkringsgivare kommer dock ett tillträde till 1992 års ansvarighetssystem antagligen att föranleda en del ökade kostnader. Som en följd av fartygsägarnas ökade ansvar kan deras försäkringspremier komma att öka. I vilken utsträckning som deras betalningar av ersättningar för oljeskador kommer att öka är svårt att förutse eftersom detta kommer att bero på antalet olyckor och dessas omfattning.

På samma sätt kan det för dem som tar emot oljan förutses ökade kostnader, om antalet olyckor i framtiden ökar och deras omfattning blir större. Som upplysning kan nämnas att svenska oljemottagare under åren svarat för ungefär två procent av fondens behov av medel. Till-sammans har de svenska företag som tagit emot olja från fondens första verksamhetsår 1979 till och med år 1992 betalat ungefär 25 miljoner kr i avgifter till den internationella oljeskadefonden.

Ett tillträde till 1992 års ansvarighets- och ersättningssystem kan alltså leda till ökade kostnader för rederinäringen och oljeindustrin.

Å andra sidan kan det framhållas att Sverige under åren fått ersättning från den internationella oljeskadefonden för ett antal tankfartygsolyckor som orsakat oljeskador här i landet. Den samlade ersättningen från fonden för dessa olyckor överstiger 130 miljoner kr och innebär att svenska skadelidande i princip har fått full ersättning för de skador som har drabbat dem.

9 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

De olika lagförslagen bör träda i kraft vid tidpunkten då 1992 års ändringsprotokoll träder i kraft för Sverige. Regeringen bör därför få möjlighet att bestämma tidpunkten för ikraftträdandet av lagarna.

Förutsättningarna för ett ikraftträdande av ändringsprotokollet till ansvarighetskonventionen uppfylls sedan det har ratificerats av tio stater av vilka fyra var för sig skall ha ett tankertonnage om minst en miljon enheter (artikel 13 i ändringsprotokollet till ansvarighetskonventionen). Förutsättningarna för ett ikraftträdande av ändringsprotokollet till fondkonventionen uppfylls sedan det har ratificerats av åtta stater och dessa tagit emot minst 450 miljoner ton avgiftspliktig olja under föregående kalenderår (artikel 30 i ändringsprotokollet till fondkonventionen). Ikraftträdandet av protokollen sker därefter tolv månader efter det att förutsättningarna har uppfyllts.

Hittills har ändringsprotokollet till ansvarighetskonventionen ratifi-cerats av sex stater av vilka emellertid bara tre har ett brutto-tankertonnage av minst en miljon enheter. Ändringsprotokollet till fondkonventionen har ratificerats av samma sex stater och mängden emottagen olja bland dessa länder överstiger 450 miljoner ton.

Om de fyra nordiska länderna, som avsikten är, ratificerar ändringsprotokollen under våren 1995 kommer de, med Norge som har ett bruttotankertonnage om minst en miljon enheter, att bidra till att förutsättningarna för ett ikraftträdande av ändringsprotokollet till ansvarighetskonventionen uppfylls. Därutöver innebär ett nordiskt ratificerande av protokollen också att förutsättningarna för ett ikraftträdande av ändringsprotokollet till fondkonventionen uppfylls. Det kan i så fall förväntas att 1992 års ansvars- och ersättningssystem kommer att träda i kraft under våren 1996.

Mot denna bakgrund och för att möjliggöra att oljeskador i svenska farvatten snarast kan ersättas enligt det förhöjda ansvars- och ersättningssystemet bör en svensk ratifikation av ändringsprotokollen komma till stånd så snart som möjligt.

Som har angetts i avsnitt 6.1 kommer under en övergångstid relativt komplicerade övergångsbestämmelser att vara tillämpliga. I fråga om den närmare utformningen och innebörden av dessa bestämmelser hänvisas till författningskommentarerna.

10 Författningskommentarer

10.1 Förslaget till lag om ändring i sjölagen (1994:1009)

7 kap. Allmänna bestämmelser om ansvar

1 §

Redaren är ansvarig för skada som befälhavaren, en medlem av besättningen eller en lots orsakar genom fel eller försummelse i tjänsten. Redaren är också ansvarig, om skada vållas av någon annan, när denne på redarens eller befälhavarens uppdrag utför arbete i fartygets tjänst.

Skadestånd enligt första stycket som redaren har betalat har han rätt att kräva tillbaka av den som vållat skadan.

Särskilda bestämmelser om ansvar och om inskränkning av en redares ansvar finns i 9, 10 och 13 - 15 kap.

Tredje stycket

Som en följd av att reglerna om ersättningsansvar för oljeskador tas in i sjölagen erinras i bestämmelsen om att det finns särskilda regler om ansvar och ansvarsbegränsning i 10 kap.

9 kap. Om ansvarsbegränsning

3 §

Rätt till ansvarsbegränsning föreligger inte beträffande

1. en fordran på bärgarlön, bidrag till gemensamt haveri eller på avtal grundad ersättning för åtgärder som avses i 2 § första stycket 4, 5 eller 6,

2. en fordran med anledning av oljeskada som omfattas av 10 kap. 1 § och 2 § första och andra styckena,

3 en fordran som är underkastad en internationell konvention eller en nationell lag som reglerar eller förbjuder begränsning av ansvarighet för atomskada,

4. en fordran med anledning av atomskada orsakad av atomfartyg,

5. en fordran med anledning av skada som har drabbat en lots eller den som är anställd hos någon som avses i 1 § första stycket och vars skyldighet står i samband med fartygets drift eller med bärgningen, och

6. en fordran på ränta eller ersättning för rättegångskostnader.

Undantaget i punkt 2 avser fordringar för oljeskador som omfattas av bestämmelserna i 10 kap. sjölagen. Ändringen i bestämmelsen är föranledd av att reglerna om ansvar för oljeskador tas in i sjölagen.

10 kap. Om ansvar för oljeskada

Inledande bestämmelser

Definitioner

1 §

I detta kapitel avses med

olja: beständig mineralolja som innehåller kolväte, såsom råolja, eldningsolja, tjock dieselolja och smörjolja,

oljeskada: dels skada som orsakats av förorening genom olja från ett fartyg och som uppkommit utanför fartyget, i fråga om försämring av miljön dock endast utebliven vinst samt kostnader för rimliga återställningsåtgärder som har vidtagits eller som planeras, dels kostnader för förebyggande åtgärder och skada som orsakats av sådana åtgärder,

olycka: sådan händelse eller serie av händelser med samma ursprung som orsakar en oljeskada eller framkallar ett allvarligt och omedelbart förestående hot om en sådan skada,

förebyggande åtgärd: varje åtgärd som varit skäligen påkallad för att förhindra eller begränsa en oljeskada genom förorening och som har vidtagits efter det att en olycka har inträffat,

ägare av fartyg: den som är registrerad som fartygets ägare eller, om registrering inte har skett, den som äger fartyget; i fråga om ett fartyg som ägs av en stat och brukas av ett bolag, vilket i den staten är registrerat som fartygets brukare, skall dock bolaget anses som ägare,

1969 års ansvarighetskonvention: den i Bryssel den 29 november 1969 avslutade konventionen om ansvarighet för skada orsakad av förorening genom olja eller denna konvention som den har ändrats i London den 19 november 1976,

1992 års ansvarighetskonvention: 1969 års ansvarighetskonvention som den har ändrats genom det i London den 27 november 1992 avslutade ändringsprotokollet, och

konventionsstat: en stat som har tillträtt 1992 års ansvarighetskonvention.

Vid tillämpningen av bestämmelserna i detta kapitel skall med fartyg jämföras varje annan flytande anordning som används till sjöss.

Paragrafen tar i anslutning till artikel 1 i 1969 års ansvarighetskonvention och artikel 2 i ändringsprotokollet till ansvarighetskonventionen upp vissa definitioner och överensstämmer frånsett redaktionella ändringar med 1 § oljeskadelagen utom i följande avseenden.

Definitionen av begreppet "olja" har ändrats för att svara mot definitionen i artikel 2.2 i ändringsprotokollet till ansvarighetskon-

ventionen. Ändringen innebär en inskränkning av begreppet från att ha avsett beständiga oljor i allmänhet till beständiga mineraloljor som innehåller kolväte.

Definitionen av begreppet "oljeskada" ansluter till artikel 2.3 i ändringsprotokollet till ansvarighetskonventionen. Definitionen innehåller också den särskilda regel som anger under vilka förutsättningar ersättning för försämring av miljön skall betalas. Innebörden av definitionen har behandlats i avsnitt 7.6.

Den nya definitionen av begreppet "olycka" svarar mot artikel 2.4 i ändringsprotokollet till ansvarighetskonventionen och innebär att den tidpunkt då ersättningsgilla förebyggande åtgärder kan sättas in har flyttats fram till ett tidigare skede av händelsen eller tillbudet än enligt vad som för närvarande gäller. Följden av detta blir att förebyggande åtgärder kan ersättas även om olja faktiskt inte har läckt ut från ett fartyg.

Definitionerna "1969 års ansvarighetskonvention" och "1992 års ansvarighetskonvention" har tillkommit i klargörande syfte.

Begreppet "konventionsstat" har ändrats med hänsyn till att Sverige bör ansluta sig till 1992 års ändringsprotokoll till ansvarighetskonventionen.

Tillämpningsområde

2 §

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas på oljeskador, som har uppkommit i Sverige eller dess ekonomiska zon eller i en annan konventionsstat eller dess ekonomiska zon och som har orsakats av ett fartyg, vilket konstruerats eller anpassats för att transportera olja som bulklast. I fråga om fartyg som kan transportera både olja och annan last skall bestämmelserna tillämpas endast när fartyget transporterar olja som bulklast samt under resor som följer på en sådan transport. I sistnämnda fall skall bestämmelserna dock inte tillämpas, om det visas att fartyget inte har några rester kvar ombord från transporten. Bestämmelserna tillämpas också på kostnader för förebyggande åtgärder som har vidtagits, oavsett var det har skett, för att förhindra eller begränsa oljeskador i Sverige eller dess ekonomiska zon eller i en annan konventionsstat eller dess ekonomiska zon.

Vad som i första stycket sägs om ekonomisk zon gäller även i fall en stat inte har fastställt en sådan zon i fråga om ett område utanför och angränsande till statens territorialvatten som i enlighet med folkrättens regler har bestämts av den staten och som inte sträcker sig längre ut än 200 nautiska mil från de baslinjer varifrån statens territorialvatten mäts.

I fråga om kapitlets tillämplighet på örlogsfartyg och vissa andra statsfartyg samt på fartyg som inte omfattas av bestämmelserna i första stycket gäller bestämmelserna i 19 §.

Ersättning för åtgärder med anledning av en oljeskada skall betalas enligt detta kapitel även om det finns skyldighet enligt lag eller annan författning att vidta åtgärderna .

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas även om andra regler om tillämplig lag skulle leda till annat.

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas inte i den utsträckning en sådan tillämpning skulle vara oförenlig med Sveriges åtaganden enligt ett internationellt fördrag.

Paragrafen innehåller bestämmelser om lagens tillämpningsområde såväl i geografiskt hänseende som i vissa övriga avseenden och stämmer, med vissa ändringar, överens med 2 § oljeskadelagen.

Första stycket

I stycket anges – i enlighet med artikel 2.1 i ändringsprotokollet till ansvarighetskonventionen – för vilka typer av fartyg och därmed jämställda anordningar som ansvarsreglerna är tillämpliga.

I enlighet med artikel 3 i ändringsprotokollet till ansvarighetskonventionen utsträcks ansvarsreglernas geografiska tillämpningsområde till att omfatta skador som har uppkommit förutom i Sverige eller i en annan konventionsstat också i deras ekonomiska zoner och som har orsakats av ett fartyg. Med skada i en viss stat avses inte bara skada inom statens landterritorium utan även en skada som har uppkommit inom statens sjöterritorium. I tredje meningen anges att lagen är tillämplig också på kostnader för förebyggande åtgärder, om dessa har vidtagits för att förhindra att en oljeskada uppstår i Sverige eller i en annan konventionsstat eller i deras ekonomiska zoner eller för att begränsa en sådan oljeskada. Det klargörs uttryckligen, i enlighet med den nämnda artikeln, att sådana kostnader är ersättningsgilla var än åtgärden har vidtagits.

Andra stycket

Enligt bestämmelsen skall vad som sägs om ekonomisk zon gälla också i fall en stat inte har upprättat en ekonomisk zon men bestämt ett område som till storleken kan motsvara dess ekonomiska zon.

Tredje - sjätte styckena

Styckena har enbart ändrats i redaktionella avseenden i förhållande till 2 § oljeskadelagen.

Skadestånd

Ansvar för en oljeskada

3 §

En oljeskada skall ersättas av fartygets ägare, även om varken ägaren eller någon som han svarar för var vållande till skadan. Utgörs den olycka som orsakade skadan av en serie av händelser, vilar ersättningsansvaret på den som var ägare av fartyget vid den första av dessa händelser.

Ägaren är dock fri från ansvar om han visar att skadan

1. orsakats av en krigshandling eller liknande handling under väpnad konflikt, inbördeskrig eller uppror eller av en naturhändelse av osedvanlig karaktär, som inte kunnat undvikas och vars följder inte kunnat förhindras, eller

2. i sin helhet vållats av tredje man med avsikt att orsaka skada, eller

3. i sin helhet orsakats genom fel eller försummelse av en svensk eller utländsk myndighet vid fullgörandet av skyldighet att svara för underhåll av fyrar eller andra hjälpmedel för navigering.

Paragrafen innehåller bestämmelserna om fartygsägarens ansvar för en oljeskada och stämmer fränsett redaktionella ändringar överens med oljeskadelagens reglering.

4 §

Anspraak på ersättning för en oljeskada som omfattas av ersättningsbestämmelserna i detta kapitel får göras gällande mot fartygsägaren endast med stöd av bestämmelserna i kapitlet.

Anspraak som avses i första stycket får göras gällande mot någon av följande personer endast om den mot vilken anspråket riktas har vållat skadan uppsåtligt eller av grov vårdslöshet och med insikt om att sådan skada sannolikt skulle uppkomma:

a) anställda hos fartygsägaren, ställföreträdare för honom eller besättningsmedlemmar,

b) en lots eller annan person som utför tjänster för fartyget utan att vara besättningsmedlem,

c) en redare som inte är ägare, en befraktare eller en annan person som i redarens ställe handhar fartygets drift,

d) en avsändare, avlastare, lastmottagare eller lastägare,

e) den som utför bärgning med fartygsägarens, redarens eller befälhavarens samtycke eller på order av en myndighet,

f) den som vidtar förebyggande åtgärder, eller

g) anställda hos eller ställföreträdare för personer som nämns i b - f.

Vad som har betalats i ersättning för en oljeskada får inte krävas åter av en person som avses i andra stycket a, b eller e - g, om inte den mot vilken anspråket riktas har vållat skadan uppsåtligt eller av grov vårdslöshet och med insikt om att sådan skada sannolikt skulle uppkomma..

Paragrafen - som svarar mot 4 § oljeskadelagen - innehåller bestämmelser som grundar sig på artikel 4.2 i ändringsprotokollet till ansvarighetskonventionen. Bakgrunden till bestämmelsen har redovisats i avsnitt 7.5

Andra stycket

I stycket anges vilka grupper av personer mot vilka en direkttalan i princip inte får riktas.

I förhållande till ändringsprotokollet innehåller d) vissa ytterligare personer mot vilka direkttalan inte får riktas.

Av e) framgår att undantaget från direkttalan omfattar en bärgare inte bara om samtycke till bärgningen getts av fartygsägaren utan också om samtycke har getts av vissa andra personer. Detta är en utvidgning i förhållande till ändringsprotokollet.

Av g) följer att undantaget från direkttalan omfattar anställda också hos personer som utför tjänster för fartyget utan att vara besättningsmedlemmar. Också detta är en utvidgning i förhållande till ändringsprotokollet.

Tredje stycket

Stycket innehåller bestämmelser om fartygsägarens regressrätt. Innebörden av bestämmelserna har redovisats i avsnitt 7.5.

Ansvarsbegränsning

5 §

Fartygets ägare har rätt att för varje olycka begränsa sitt ansvar enligt bestämmelserna i detta kapitel till ett belopp motsvarande tre miljoner särskilda dragningsrätter (SDR) för ett fartyg vars dräktighet, beräknad enligt 9 kap. 5 § 6, inte överstiger 5 000. Är dräktigheten högre höjs beloppet med 420 SDR för varje dräktighetstal därutöver. Ansvaret skall dock inte i något fall överstiga 59,7 miljoner SDR. Rätt till begränsning finns inte i fråga om ränta eller ersättning för rättegångskostnad. Vad som avses med SDR anges i 22 kap. 3 §.

Fartygets ägare har inte rätt att begränsa sitt ansvar, om han har vållat oljeskadan uppsåtligen eller av grov vårdslöshet och med insikt om att sådan skada sannolikt skulle uppkomma.

Paragrafen, som innehåller bestämmelser om begränsning av fartygsägarens ansvar och om undantag från rätten att begränsa ansvaret, svarar mot 5 § oljeskadelagen.

Första stycket

I bestämmelsen har de nya höjda begränsningsbeloppen för fartygsägaren införts. Ändringen svarar mot artikel 6.1 i ändringsprotokollet till ansvarighetskonventionen. Begreppet "fartygets dräktighet", som tidigare fanns i 1 § första stycket oljeskadelagen, och som nu framgår genom en hänvisning till 9 kap. 5 § 6 sjölagen överensstämmer med bestämmelsen i artikel 6.5 i ändringsprotokollet till ansvarighetskonventionen. Det kan påpekas att i förordningen (1992:1162) om skeppsmätning finns bestämmelser som grundar sig på bestämmelserna i 1969 års internationella skeppsmätningkonvention.

Andra stycket

Stycket innehåller regler om förlust av rätten till ansvarsbegränsning. Ändringen innebär att samma regler kommer att gälla här som för bestämmelserna om ansvarsbegränsning i 9 kap. sjölagen.

Begränsningsfond

6 §

Rätt till ansvarsbegränsning enligt 5 § första stycket finns endast om ägaren, dennes försäkringsgivare eller någon annan på ägarens vägnar enligt bestämmelserna i detta kapitel eller motsvarande bestämmelser i en annan konventionsstats lag upprättar en begränsningsfond, som uppgår till det ansvarsbelopp som gäller för ägaren och det tilläggsbelopp som fastställs enligt 12 kap. 4 § andra stycket.

Ansvarsbeloppet skall räknas om till svenska kronor enligt bestämmelserna i 22 kap. 3 § andra stycket.

En begränsningsfond enligt detta kapitel skall här i landet upprättas hos den domstol där talan om ersättning har väckts eller kan väckas enligt 21 kap. 5 §.

I fråga om förfarandet när en begränsningsfond enligt bestämmelserna i detta kapitel upprättas och om förlust i vissa fall av möjligheten att få ersättning för fordran som kan åberopas mot fonden skall bestämmelserna i 12 kap. 3 - 15 §§ tillämpas. Betalning eller säkerhet som avses i 12 kap. 4 § andra stycket får dock krävas också i fråga om ränta för tiden till dess att fonden upprättas. Vad som sägs i 12 kap. 4 § fjärde stycket om verkan som avses i 9 kap. 8 § skall i stället gälla verkan som

avses i 9 § i detta kapitel. Följs inte ett föreläggande enligt 12 kap. 4 § fjärde stycket, skall i ett beslut som där sägs tillkännages att rätten till ansvarsbegränsning inte längre finns.

Paragrafen innehåller bestämmelser om upprättandet av en begränsningsfond i mål om skadeståndsansvar för oljeskador. I förhållande till motsvarande bestämmelser i oljeskadelagen har förutom redaktionella justeringar, ändringar gjorts i tredje och fjärde styckena.

Tredje stycket

Bestämmelsen har ändrats så att det är möjligt att upprätta begränsningsfonden där talan kan väckas, utan att ägaren behöver avvakta att talan verkligen väckts. Ändringen svarar mot artikel 6.3 i ändringsprotokollet till ansvarighetskonventionen.

Fjärde stycket

Bestämmelserna i 12 kap. 3 - 15 §§ om upprättande av en s.k. globalfond och begränsningsmål för en sådan fond skall tillämpas också i fråga om en begränsningsfond för en oljeskada. Vissa särskilda regler gäller dock för en begränsningsfond för en oljeskada.

Betalning eller säkerhet som avses i 12 kap. 4 § andra stycket får krävas också för ränta för tiden till dess att fonden upprättas.

Den hänvisning till 9 kap. 8 § som finns i 12 kap. 4 § fjärde stycket skall i stället avse bestämmelserna i 10 kap. 9 § om rättsverkningarna av en begränsningsfond för oljeskador.

Om ett föreläggande enligt 12 kap. 4 § fjärde stycket om att ytterligare belopp skall betalas till fonden eller att ytterligare säkerhet skall ställas inte iakttas, skall det i ett beslut från domstolen sägas att rätten till ansvarsbegränsning inte längre föreligger.

Fördelning av en begränsningsfond

7 §

En begränsningsfond som avses i detta kapitel fördelas mellan borgenärerna i förhållande till storleken av de styrka fordringarna.

Paragrafen överensstämmer helt med 7 § oljeskadelagen.

Ersättning från en begränsningsfond i vissa fall

8 §

Den som innan begränsningsfonden har fördelats har betalat ersättning för en oljeskada inträder intill det belopp han har betalat i den skadelidandes rätt enligt bestämmelserna i detta kapitel eller motsvarande lagstiftning i en annan konventionsstat.

Kan fartygets ägare eller någon annan göra sannolikt att han senare blir skyldig att betala ersättning som han, om ersättningen hade betalats före fondens fördelning, skulle ha kunnat kräva åter från fonden enligt första stycket, kan domstolen bestämma att medel tills vidare skall sättas av för att han senare skall kunna göra sin rätt gällande mot fonden.

Har ägaren frivilligt ådragit sig utgifter eller förluster med anledning av förebyggande åtgärder, har han samma rätt till ersättning för detta från begränsningsfonden som en annan skadelidande.

Paragrafen stämmer i sak överens med 8 § oljeskadelagen och har ändrats enbart i vissa redaktionella avseenden. Prop. 1994/95:169

Verkan av en begränsningsfond

9 §

Har en begränsningsfond upprättats enligt 6 § och har ägaren rätt att begränsa sitt ansvar, får inte någon annan egendom som tillhör ägaren tas i anspråk för att tillgodose krav på ersättning som kan göras gällande mot fonden.

Har i ett fall som avses i första stycket egendom som tillhör ägaren blivit föremål för kvarstad eller annan säkerhetsåtgärd med anledning av krav på ersättning som kan göras gällande mot begränsningsfonden, skall åtgärden hävas. Har ägaren ställt säkerhet för att undvika en sådan åtgärd, skall säkerheten återställas till honom.

Om en begränsningsfond har upprättats i en annan konventionsstat, skall första och andra styckena gälla endast om den skadelidande har rätt att föra talan vid den domstol eller myndighet som förvaltar fonden och har möjlighet att av fondens medel få ut vad som svarar mot hans fordran.

Paragrafen stämmer i sak överens med 9 § oljeskadelagen och har ändrats enbart i redaktionella avseenden.

Preskription

10 §

Om preskription av fordran på ersättning för en oljeskada finns bestämmelser i 19 kap. 1 §.

Paragrafen innehåller en upplysning om att det finns särskilda bestämmelser om preskription av en fordran på ersättning för en oljeskada.

Ersättning från 1992 års internationella oljeskadefond

11 §

Om rätt till ersättning från 1992 års internationella oljeskadefond finns bestämmelser i lagen (1973:1199) om ersättning från den internationella oljeskadefonden.

Paragrafen innehåller en upplysning om att det finns särskilda bestämmelser om rätt till ersättning av den internationella oljeskadefond - 1992 års oljeskadefond - som har skapats enligt 1992 års ändringsprotokoll till fondkonventionen.

Försäkring

Försäkringsplikt för svenska fartyg

12 §

Ägaren av ett svenskt fartyg, som transporterar mer än 2 000 ton olja som bulklast, skall ta och vidmakthålla försäkring eller ställa annan bebyggande säkerhet för att täcka sitt ansvar enligt bestämmelserna i detta kapitel eller motsvarande lagstiftning i en annan konventionsstat intill det ansvarsbelopp som anges i 5 § första stycket. Staten har dock inte en sådan skyldighet.

En försäkring eller säkerhet som avses i första stycket skall godkännas av regeringen eller av den myndighet som regeringen bestämmer.

Har ägaren fullgjort sin skyldighet enligt första stycket, skall den myndighet som regeringen bestämmer utfärda ett certifikat som visar detta. För ett fartyg som ägs av svenska staten skall den myndighet som regeringen bestämmer utfärda ett certifikat som visar att fartyget ägs av svenska staten och att dess ansvar är täckt intill det ansvarsbelopp som anges i 5 § första stycket.

Regeringen fastställer det formulär till certifikat som avses i tredje stycket. Certifikatet skall medföras ombord på fartyget.

Paragrafen behandlar försäkringsskyldigheten för svenska fartyg och motsvarar 12 § oljeskadelagen.

Försäkringsplikt för utländska fartyg

13 §

För ett utländskt fartyg som anlöper eller lämnar en svensk hamn eller en tilläggsplats på svenskt sjöterritorium och som vid tillfället transporterar mer än 2 000 ton olja som bulklast skall det finnas en försäkring eller en annan betryggande säkerhet som täcker ägarens ansvar enligt bestämmelserna i detta kapitel eller motsvarande lagstiftning i en annan konventionsstat intill det ansvarsbelopp som anges i 5 § första stycket. Vad som nu har sagts gäller inte ett fartyg som ägs av en främmande stat.

Fartyget skall ombord medföra ett certifikat som visar att en sådan försäkring eller annan betryggande säkerhet som avses i första stycket finns. I fråga om ett fartyg som inte är registrerat i någon konventionsstat får certifikat utfärdas av den myndighet som regeringen bestämmer. Om fartyget ägs av en främmande stat, skall det ombord medföra ett certifikat som visar att fartyget ägs av den staten och att dess ansvar är täckt intill det ansvarsbelopp som gäller enligt 5 § första stycket.

Närmare bestämmelser om certifikat som avses i andra stycket meddelas av regeringen eller av den myndighet som regeringen bestämmer.

Paragrafen stämmer, med en ändring i sak i andra stycket, överens med 13 § oljeskadelagen.

Andra stycket

I förhållande till oljeskadelagen innebär stycket den ändringen att en svensk myndighet får utfärda certifikat också för fartyg som inte är registrerat i någon konventionsstat. Ändringen är föranledd av artikel 7 i ändringsprotokollet till ansvarighetskonventionen.

Krav mot försäkringsgivaren

14 §

En försäkring som avses i 12 eller 13 § skall för den som är berättigad till ersättning medföra rätt att få ut ersättningen direkt av försäkringsgivaren.

Försäkringsgivaren är dock fri från ansvar, om fartygets ägare är fri från ansvar eller om denne själv har vållat skadan uppsåtligen. Försäkringsgivarens ansvar skall inte i något fall överstiga det ansvarsbelopp som gäller enligt 5 § första stycket.

Försäkringsgivaren kan inte för att befria sig från sitt ansvar, i vidare utsträckning än som följer av andra stycket, mot någon annan än ägaren åberopa omständigheter som han kunnat åberopa mot ägaren.

Paragrafen stämmer i sak överens med 14 § oljeskadelagen och har enbart ändrats i redaktionellt avseende. Prop. 1994/95:169

15 §

Om försäkringsgivaren inte har gjort något annat förbehåll, gäller försäkringen för fartygets ägare mot hans ansvar enligt bestämmelserna i detta kapitel eller motsvarande lagstiftning i en annan konventionsstat.

Paragrafen stämmer i sak överens med 15 § oljeskadelagen och har ändrats enbart i redaktionella avseenden.

Annan säkerhet

16 §

Vad som föreskrivs i 14 och 15 §§ om försäkring tillämpas också i fråga om sådan säkerhet av annat slag som avses i 12 eller 13 §.

Paragrafen stämmer i sak överens med 16 § oljeskadelagen och har ändrats enbart i redaktionella avseenden.

Åsidosättande av försäkringsplikt m.m.

17 §

Om ansvar för åsidosättande av försäkringsplikten och vissa andra skyldigheter i detta kapitel finns bestämmelser i 20 kap. 15 §.

I paragrafen finns en erinran om att den som åsidosätter försäkringsplikten och vissa andra skyldigheter enligt 10 kap. kan dömas till ansvar för detta enligt en särskild bestämmelse i sjölagen.

Om laga domstol m.m.

18 §

Om laga domstol och om verkställighet av domar i mål om ersättning för oljeskada finns bestämmelser i 21 kap. 5 - 7 §§.

Paragrafen innehåller en hänvisning till vissa processuella regler i 21 kap., främst om svensk domstols behörighet att pröva en talan om ersättning för oljeskada och om verkställighet av domar meddelade i andra konventionsstater.

Övriga bestämmelser

19 §

Bestämmelserna i detta kapitel gäller inte i fråga om en oljeskada som orsakats av ett örlogsfartyg eller av ett annat fartyg som vid tiden för olyckan ägs eller brukas av en stat och som används uteslutande för statsändamål och inte för affärsdrift. Har ett sådant fartyg orsakat en oljeskada i Sverige eller dess ekonomiska zon eller har förebyggande åtgärder vidtagits för att förhindra eller begränsa en sådan skada i Sverige eller dess ekonomiska zon, skall dock bestämmelserna i 1 §, 2 § fjärde stycket och 3 - 5 §§ i detta kapitel samt 19 kap. 1 § första stycket 9 och 21 kap. 5 § tillämpas.

Har ett fartyg som inte omfattas av bestämmelserna i 2 § första stycket orsakat en oljeskada i Sverige eller dess ekonomiska zon eller har före-

byggande åtgärder vidtagits för att förhindra eller begränsa en oljeskada i Sverige eller dess ekonomiska zon, tillämpas bestämmelserna i 1 §, 2 § fjärde och sjätte styckena och 3 § i detta kapitel samt 19 kap. 1 § första stycket 9 och 21 kap. 5 §. I fråga om ägarens rätt att begränsa sitt ansvar gäller i sådant fall bestämmelserna i 9 kap.

Paragrafen – som svarar mot 22 § oljeskadelagen – innehåller bestämmelser om ansvarsreglernas tillämplighet på krigsfartyg och fartyg som inte omfattas av det nya fartygsbegreppet i 2 §. Paragrafen har, med ett undantag, i förhållande till oljeskadelagen inte ändrats i sakliga avseenden utan enbart i redaktionella hänseenden. Undantaget avser den ändring som har gjorts i bestämmelsens geografiska tillämpningsområde. Eftersom Sverige inrättat en ekonomisk zon runt sina kuster har det angetts att också skador som har uppkommit inom detta område skall falla under bestämmelserna i paragrafen.

12 kap. Om begränsningfond och begränsningsmål

1 §

Bestämmelserna i detta kapitel gäller begränsningfond som upprättas enligt 9 kap. 7 § (globalfond).

Bestämmelserna i 3 - 15 §§ tillämpas också i vissa delar i fråga om begränsningfond som upprättas enligt 10 kap. 6 §.

Andra stycket

Stycket innebär ingen ändring i sak utan är endast en anpassning till ansvarsreglernas införande i sjölagen.

19 kap. Om preskription av vissa fordringar

1 §

Följande fordringar upphör, vare sig ansvarigheten för dem är begränsad eller obegränsad, om talan inte väcks i laga ordning i fråga om

1. fordran på bärgarlön: inom två år från det bärgningsföretaget slutfördes,
2. fordran på andel i bärgarlön enligt 16 kap. 6 § andra stycket: inom ett år från det vederbörande av redaren fått underrättelse om bärgarlönens och andelens storlek,
3. fordran på ersättning för sammanstötning: inom två år från den dag skadan inträffade,
4. fordran på belopp som någon betalat utöver vad som belöper på honom enligt 8 kap. 1 §: inom ett år från det beloppet betalades,
5. fordran på ersättning på grund av att gods har skadats, gått förlorat eller försenats vid befordran eller på grund av att det i konossement har lämnats oriktiga eller ofullständiga uppgifter: inom ett år från det godset lämnades ut eller skulle ha lämnats ut,
6. fordran på ersättning för personskada eller försening vid passagerarbefordran: inom två år från ilandstigningen eller, om passageraren avlidit under befordringen, från den dag ilandstigning skulle ha ägt rum, eller, om passageraren avlidit efter ilandstigningen, inom två år från dödsfallet men inte senare än tre år från ilandstigningen,

7. fordran på ersättning på grund av att resgods har skadats, gått förlorat eller försenats vid befordran: inom två år från det godset fördes i land eller, om det har gått förlorat, skulle ha förts i land,

8. fordran på bidrag till gemensamt haveri eller en annan kostnad som skall fördelas enligt samma grund (13 kap. 15 § tredje stycket, 14 kap. 40 § och 17 kap. 6 §): inom ett år från den dag dispaschen vann laga kraft,

9. fordran på ersättning för en oljeskada enligt bestämmelserna i 10 kap.: inom tre år från den dag då skadan uppkom, dock att talan inte i något fall får väckas senare än sex år från dagen för den olycka som orsakade skadan eller, om olyckan utgjordes av en serie av händelser, från dagen för den första av dessa.

Svarar gäldenären i andra fall än som avses i första stycket för ersättning eller för någon annan fordran med begränsning av redareansvaret eller endast med inlastat gods upphör fordringen, om talan inte väcks i laga ordning, i fråga om en fordran på ersättning inom två år från den dag skadan inträffade och i fråga om någon annan fordran inom ett år efter det att fordringen förföll till betalning. Om borgenären har rätt att för fordringen hålla sig även till redare, lastägare eller någon annan utan att begränsning av ansvarigheten äger rum, gäller en sådan rätt under samma tid som för en fordran i allmänhet.

Har en fordran som avses i första eller andra stycket kommit under behandling av dispaschör, anses talan om fordringen väckt.

Den som infriat en fordran som avses i första stycket 5 får väcka återkrav mot tredje man efter utgången av den där angivna tiden. En sådan talan får dock inte väckas senare än ett år från den dag huvudanspråket infriades eller talan väcktes om det.

Ett avtal om förlängning av preskriptionstid som avses i första stycket 1 - 8 är giltigt endast om det har ingåtts efter fordringens tillkomst och har inte verkan för längre tid än tre år åt gången, räknat från dagen för avtalet. Preskriptionstiden får dock inte i något fall genom avtal förlängas med sammanlagt mer än tio år eller, i fall som avses i första stycket 6 eller 7, med mer än tre år från det ilandstigning eller ilandföring har ägt rum eller skulle ha ägt rum. I 13 kap. 4 § första stycket och 14 kap. 2 § andra stycket finns föreskrifter om ogiltighet av avtalsvillkor som avviker från bestämmelserna i första stycket 5 och fjärde stycket. I 15 kap. 29 § andra stycket finns föreskrifter om ogiltighet av avtalsvillkor som inskränker en passagerares rättigheter enligt första stycket 6 och 7.

Frågor om preskription av en fordran som avses i denna paragraf bedöms här i landet enligt svensk lag även om utländsk lag i övrigt är tillämplig på rättsförhållandet.

Första stycket

Till stycket har som en ny punkt, punkt 9, förts innehållet i 10 § oljeskadelagen om preskription av anspråk på ersättning för en oljeskada.

Femte stycket

Av stycket framgår att dess bestämmelser om avtal om förlängning av preskriptionstid är begränsade till andra fordringar än fordran på ersättning för en oljeskada. Anledningen till undantaget är att artikel VIII i ansvarighetskonventionen inte innehåller någon motsvarighet till förevarande bestämmelser.

15 §

En fartygsägare, som uppsåtligen eller av oaktsamhet åsidosätter vad som sägs i 10 kap. om försäkringsplikt eller skyldighet att ställa säkerhet, döms till böter eller fängelse i högst sex månader.

Till samma straff döms en redare som låter använda ett fartyg för sjöfart, trots att han insett eller bort inse att i 10 kap. föreskriven försäkringsplikt eller skyldighet att ställa säkerhet inte har fullgjorts. Detsamma gäller den som handhar fartygets drift i redarens ställe samt befälhavaren.

Medförs inte ett certifikat som avses i 10 kap. 12 eller 13 § ombord på ett fartyg, när det används för sjöfart, döms befälhavaren till böter.

Paragrafen stämmer i sak överens med 21 § oljeskadelagen och har ändrats enbart i redaktionella avseenden

21 kap. Om laga domstol *m.m.*

5 §

Talan om ersättning för en oljeskada enligt 10 kap. får väckas i Sverige endast om oljeskadan har uppkommit i Sverige eller dess ekonomiska zon eller om förebyggande åtgärder har vidtagits för att förhindra eller begränsa en oljeskada i Sverige eller dess ekonomiska zon.

Är en svensk domstol behörig enligt första stycket, får även talan om ersättning för en annan oljeskada som orsakats av samma olycka väckas här.

Talan enligt första eller andra stycket väcks vid den sjörättsdomstol som är närmast den ort där skadan uppkom.

Har talan om ersättning för skador som har uppkommit på grund av samma olycka väckts vid flera domstolar, skall regeringen bestämma att en av dessa domstolar skall handlägga samtliga mål.

Har en begränsningsfond upprättats här i landet enligt 10 kap. 6 §, prövar den domstol vid vilken fonden har upprättats frågor om ansvarsbeloppets fördelning mellan de ersättningsberättigade. Denna prövning görs i begränsningsmål som avses i 12 kap.

Paragrafen innehåller bestämmelser om svensk domstols behörighet att pröva en talan om ersättning för en oljeskada och svarar, såvitt avser första och andra styckena mot 17 § oljeskadelagen och, såvitt avser tredje - femte styckena, mot 18 § oljeskadelagen.

Första stycket har - i förhållande till oljeskadelagen - ändrats mot bakgrund av att det geografiska tillämpningsområdet för 1992 års ansvarskonvention har utvidgats till att omfatta också ett lands ekonomiska zon. I övrigt har endast redaktionella ändringar gjorts.

6 §

Har en dom i ett mål om ersättning för oljeskada meddelats i en annan stat som har tillrätt den i 10 kap. angivna 1992 års ansvarskonvention och var domstolarna i den staten behöriga att pröva den tvist som domen avser, gäller följande. Domen skall, när den har vunnit laga kraft och kan verkställas i den stat där den har meddelats, på ansökan verkställas i Sverige utan att en ny prövning sker av den sak som avgjorts genom domen, om inte annat följer av vad som sägs i 10 kap.

9 § eller 5 § femte stycket i detta kapitel. Detta medför inte skyldighet att verkställa en utländsk dom, om det ansvarsbelopp som gäller för fartygets ägare därmed skulle överskridas.

Ansökan om verkställighet görs hos Svea hovrätt. Till ansökan skall fogas

1. domen i original eller i kopia som bestyrkts av en myndighet,
2. en förklaring av en behörig myndighet i den stat där domen meddelats att domen avser ersättning enligt den i 10 kap. angivna 1992 års ansvarighetskonvention samt att domen har vunnit laga kraft och kan verkställas i den staten.

Handlingarna skall vara försedda med bevis om utfärdarens behörighet. Beviset skall vara utställt av en svensk beskickning eller konsul eller av chefen för justitieförvaltningen i den stat där domen har meddelats. Är en handling i ärendet skriven på ett annat främmande språk än danska eller norska, skall handlingen åtföljas av en översättning till svenska. Översättningen skall vara bestyrkt av en diplomatisk eller konsulär tjänsteman eller av svensk notarius publicus.

En ansökan om verkställighet får inte bifallas utan att motparten haft tillfälle att yttra sig över ansökan.

Bifalls ansökan, verkställs domen på samma sätt som en svensk domstols lagakraftägande dom, om inte Högsta domstolen bestämmer annat sedan hovrättens beslut överklagats.

Paragrafen innehåller bestämmelser om verkställighet av en utländsk dom om ersättning för oljeskada och svarar mot 19 § oljeskadelagen.

Förutom redaktionella ändringar har i andra stycket den ändringen gjorts i förhållande till oljeskadelagen att ansökan om verkställighet skall innehålla en förklaring om att den utländska domen avser ersättning enligt 1992 års ansvarighetskonvention.

7 §

Har i enlighet med bestämmelserna i den i 10 kap. angivna 1992 års ansvarighetskonvention en begränsningsfond upprättats i en annan stat, som har tillträtt den konventionen, enligt lagen i den staten och har en ägare eller försäkringsgivare, mot vilken talan om ersättning enligt 10 kap. väckts vid en svensk domstol, rätt att begränsa sitt ansvar, skall domstolen i dom i mål om ersättning bestämma att domen får verkställas endast efter prövning i den främmande staten av frågor om fondens fördelning och enligt den statens lag.

Paragrafen svarar mot 20 § oljeskadelagen. I förhållande till oljeskadelagen har hänvisningen till ansvarighetskonventionen bytts ut mot en hänvisning till 1992 års ansvarighetskonvention.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer. Genom lagen upphävs lagen (1973:1198) om ansvarighet för oljeskada till sjöss.

2. Så länge Sverige är bundet av den i 10 kap. angivna 1969 års ansvarighetskonvention skall dock följande gälla:

a) I fråga om ett fartyg, som är registrerat i en främmande stat vilken är bunden av 1969 års ansvarighetskonvention men inte av den i 10 kap. angivna 1992 års ansvarighetskonvention, skall lagen om ansvarighet för oljeskada till sjöss tillämpas i stället för denna lag.

b) I fråga om ett fartyg, som är registrerat i Sverige eller i en främmande stat vilken är bunden av 1992 års ansvarighetskonvention, skall lagen om ansvarighet för oljeskada till sjöss fortfarande tillämpas.

Om en oljeskada inte till fullo kan ersättas enligt den lagen eller enligt lagen (1973:1199) om ersättning från den internationella oljeskadefonden, skall de nya bestämmelserna tillämpas. Därvid skall begränsningsbeloppet i 10 kap. 5 § första stycket och ansvarsbeloppet i 10 kap. 6 § första stycket minskas med vad som kan ersättas enligt 5 § första stycket lagen om ansvarighet för oljeskada till sjöss.

c) Vad som sägs i b gäller också i fråga om ett fartyg, som är registrerat i en främmande stat vilken inte är bunden vare sig av 1969 års ansvarighetskonvention eller av 1992 års ansvarighetskonvention.

3. När lagen om ansvarighet för oljeskada till sjöss tillämpas enligt 2 skall 9 kap. 3 § 2 och 12 kap. 1 § andra stycket sjölagen gälla i sin äldre lydelse.

Punkt 1

I bestämmelsen anges att regeringen får bestämma när lagen skall träda i kraft.

Punkt 2

Som framgår av vad som har anförts i avsnitten 6.1 och 7.2 kan Sverige under en tid komma att vara bundet av såväl 1969 års ansvarighetskonvention som 1992 års ansvarighetskonvention.

I a) tas upp det fallet att fartyget i fråga är registrerat i en främmande stat som är bunden enbart av 1969 års ansvarighetskonvention. I så fall skall oljeskadelagen fortsätta att tillämpas.

I b) tas upp det fallet att fartyget är registrerat i en främmande stat som också, eller bara, är bunden av 1992 års ansvarighetskonvention. Även i denna situation skall oljeskadelagen fortsätta att tillämpas. Men om oljeskadan inte till fullo kan ersättas enligt bestämmelserna i oljeskadelagen, skall sjölagen tillämpas på överskjutande belopp, förutsatt att inte heller den ersättning som kan utgå från den internationella oljeskadefonden räcker till för att ersätta skadan. Med internationella oljeskadefonden avses den fond som upprättats enligt 1971 års fondkonvention.

Det förhållandet att såväl den gamla som den nya regleringen skall tillämpas får dock givetvis inte leda till att dubbla ersättningar kommer att utgå. Det föreskrivs därför uttryckligen att vad som har kunnat betalas enligt äldre regler skall avräknas vid tillämpning av sjölagen. Motsvarande gäller vid upprättande av en begränsningsfond enligt 10 kap. 6 §.

I c) berörs den situationen att det fartyg som orsakar oljeskadan kommer från ett land som inte är anslutet till någon av ansvarighetskonventionerna. Genom bestämmelsen klargörs att även i denna situation oljeskadelagen skall fortsätta att tillämpas. Bara om oljeskadan inte till fullo kan ersättas enligt de bestämmelser som har sin grund i 1969 års ansvarighetskonvention skall sjölagen tillämpas på överskjutande belopp, förutsatt att inte heller den ersättning som kan utgå från den internationella oljeskadefonden räcker till för att ersätta skadan.

När oljeskadelagen tillämpas i ett fall om ersättning för oljeskada skall också de äldre reglerna i sjölagen om undantag från ansvarsbegränsning enligt 9 kap. (globalbegränsning) för en oljeskada och i 12 kap. om upprättande av en begränsningsfond och fondens fördelning tillämpas.

10.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1973:1199) om ersättning från den internationella oljeskadefonden

1 §

Bestämmelserna i artiklarna 1 - 13 av den i Bryssel den 18 december 1971 avslutade konventionen om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skada orsakad av förorening genom olja, *med de ändringar som har gjorts genom det i London den 27 november 1992 avslutade ändringsprotokollet till konventionen, samt den genom artikel 26 i ändringsprotokollet införda artikeln 36 ter till 1971 års konvention* skall, till den del de *inte* uteslutande reglerar de fördragsslutande staternas inbördes förpliktelser och med iakttagande av vad som föreskrivs i det följande, gälla som svensk lag i *originalexternas lydelse. Originaltexterna skall ha samma giltighet.*

Konventionen *finns i dess engelska och franska originaltexter i angivna delar tillsammans med en svensk översättning som bilaga 1 till denna lag. Ändringsprotokollet finns i dess engelska originaltext i angivna delar tillsammans med en svensk översättning som bilaga 2 till denna lag.*

Första stycket

I bestämmelsen anges att en antal artiklar i 1971 års fondkonvention med de ändringar och tillägg som har skett genom 1992 års ändringsprotokoll skall gälla som svensk lag.

För att erforderlig rättsgrund skall finnas för att det i svensk rätt skall föreligga skyldighet att betala del av de avgifter som något lands oljemottagare undgått att betala som en följd av reglerna om begränsningar i avgiftsskyldigheten anges att också artikel 36 ter i 1992 års fondkonvention (se artikel 26 i ändringsprotokollet till fondkonventionen) skall gälla som svensk lag.

Andra stycket

Ändringsprotokollets engelska originaltext finns tillsammans med en svensk översättning intagen som en bilaga till lagen. Att på detta sätt ta in enbart den engelska texten är i överensstämmelse med 14 § andra stycket lagen (1976:633) om kungörande av lagar och andra författningar och motiveras dessutom av att engelskan varit det i praktiken förhärskande språket vid tillkomsten av 1992 års fondkonvention (jfr prop. 1989/90:12 s. 8).

Kungörandet av den franska texten kommer att ske genom en publicering i Sveriges överenskommelser med främmande makter (SÖ). Den franska texten, liksom övriga texter, kommer dessutom att finnas tillgängliga hos Utrikesdepartementets rättsavdelning.

Den svenska översättning som finns intagen i bilaga 2 till lagen är avsedd som ett hjälpmedel för tolkning av de utländska originaltexterna. Prop. 1994/95:169

2 §

Ett belopp som 1992 års internationella oljeskadefond har betalat i ersättning enligt artikel 4 får fonden kräva åter av en person som anges i 10 kap. 4 § andra stycket a, b eller e - g sjölagen (1994:1009) endast under de förutsättningar som anges i nämnda lagrum. I övrigt får fonden återkräva ett sålunda utbetalat belopp av någon annan än fartygsägaren eller dennes garant endast i den utsträckning som följer av 25 § första stycket lagen (1927:77) om försäkringsavtal.

Paragrafen reglerar omfattningen av 1992 års internationella oljeskadefonds regressrätt mot annan än fartygsägaren eller dennes garant. Innebörden av bestämmelsen har berörts i avsnitt 7.8.

3 §

Talan om ersättning för en skada genom förorening, som enligt artikel 7 första eller tredje stycket får tas upp i Sverige, väcks vid den domstol som enligt 21 kap. 5 § tredje stycket sjölagen är behörig att ta upp en talan mot fartygets ägare i anledning av samma olycka.

Paragrafen har anpassats till att forumbestämmelserna för en talan om ersättning för en oljeskada nu finns i 21 kap. sjölagen.

4 §

I fråga om underrättelser som avses i artikel 7 sjätte stycket skall bestämmelserna i 14 kap. 12 och 13 §§ rättegångsbalken om kungörande av rättegång tillämpas.

Paragrafen har ändrats enbart i redaktionella avseenden.

5 §

I fråga om verkställighet enligt artikel 8 av dom i mål om ersättning för skada genom förorening tillämpas 21 kap. 6 § sjölagen.

Paragrafen har anpassats till att bestämmelserna om verkställighet förts över till 21 kap. sjölagen.

6 §

I artiklarna 4 och 12 avses med beräkningsenheter de av Internationella valutafonden använda särskilda dragningsrätterna (SDR).

Paragrafen anger att med beräkningsenhet avses den särskilda dragningsrätten (SDR) som den definieras av den internationella valutafonden.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.
2. Så länge Sverige är bundet av 1971 års fondkonvention skall dock lagen tillämpas i sin äldre lydelse. Om en oljeskada inte till fullo kan ersättas enligt lagen (1973:1198) om ansvarighet för oljeskada till sjöss,

enligt denna lag i dess äldre lydelse eller enligt 10 kap. sjölagen (1994:1009), skall denna lag tillämpas. Därvid skall

a) hänvisningen i artikel 2 första stycket a till 1992 års ansvarighetskonvention anses innefatta även 1969 års internationella konvention om ansvarighet för skada orsakad av förorening genom olja och 1971 års fondkonvention, samt

b) det belopp som enligt artikel 4 skall tas med vid beräkningen av det ersättningsbelopp som 1992 års oljeskadefond har att betala innefatta också ersättningsbelopp som har betalats enligt lagen om ansvarighet för oljeskada till sjöss och som kan betalas enligt denna lag i dess äldre lydelse.

Punkt 1

I bestämmelsen anges att regeringen får bestämma när lagen skall träda i kraft.

Punkt 2

Som framgår av vad som har anförts i avsnitten 6.1 och 7.2 kan Sverige under en tid komma att vara bundet av såväl 1971 års fondkonvention som 1992 års fondkonvention. Så länge detta är fallet skall fondlagen i sin äldre lydelse fortsätta att tillämpas. Men om ersättning enligt oljeskadelagen, fondlagen i äldre lydelse eller sjölagen inte till fullo täcker uppkomna skador, skall den nya lagen tillämpas.

Den nya lagen skall tillämpas också i den situationen då ersättningen inte till fullo täcker uppkomna skador som en följd av att en fartygsägare har rätt att åberopa den lägre ansvarsgräns som gäller enligt oljeskadelagen. Detta följer av artikel 4.1 c i 1992 års fondkonvention.

Vid beräkningen av det totala belopp som 1992 års oljeskadefond skall betala, skall inkluderas den faktiska ersättning som har betalats enligt oljeskadelagen och den ersättning som har kunnat betalas enligt 1971 års fondkonvention.

10.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (1975:1083) om uppgiftsskyldighet rörande mottagande av olja

2 §

Den som under *ett* visst kalenderår i *en* svensk hamn eller i *en* annan i Sverige belägen anläggning har *tagit emot* sammanlagt mer än 150 000 ton olja som har transporterats sjöledes till hamnen eller anläggningen skall senast den 1 mars *året därpå* lämna *Sjöfartsverket uppgifter* om den oljemängd som han har *tagit emot*.

Med olja som har transporterats sjöledes till anläggningen *jämställs* olja som har transporterats till anläggningen från utlandet på annat sätt än sjöledes, om oljan dessförinnan har varit föremål för sjötransport och *inte* därefter har *tagits emot* i *en* hamn eller anläggning belägen i *en* stat, som har tillträtt den i Bryssel den 18 december 1971 avslutade konventionen om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skada orsakad av förorening genom olja *eller som har tillträtt 1992 års ändringsprotokoll till konventionen*.

10.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall

Bilaga

Immunitet och/eller privilegier gäller för följande	Tillämplig internationell överenskommelse
Internationella organ	Fysiska personer

18 Internationella oljeskadefonden och 1992 års internationella oljeskadefond	Konvention den 18 december 1971 om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skador orsakade av förorening genom olja samt det den 27 november 1992 avslutade ändringsprotokollet till konventionen.
---	---

Punkt 18 i bilaga till lagen

Även 1992 års internationella oljeskadefond skall – enligt artikel 34 i 1992 års fondkonvention – ha rätt till skattefrihet i vissa angivna avseenden i likhet med vad som gäller för Internationella oljeskadefonden. 1992 års fond har därför tagits in i den förteckning över internationella organisationer som finns i bilagan till lagen om immunitet och privilegier i vissa fall.

10.5 Övriga förslag till lagändringar

De ändringar av hänvisningar som har gjorts i lagen (1980:424) om åtgärder mot vattenförorening från fartyg, i mönstringslagen (1983:929) och i fartygssäkerhetslagen (1988:49) innebär inga ändringar i sak utan är endast en anpassning till ansvarsreglernas införande i sjölagen och till den nya paragraferingen i 21 kap. sjölagen.

Protocol of 1992 to Amend the International Convention on Civil Liability for Oil Pollution Damage, 1969

(Översättning)

1992 års ändringsprotokoll till 1969 års internationella konvention om ansvarighet för skada orsakad av förorening genom olja

The Parties to the present Protocol,

Parterna till detta protokoll

Having considered the International Convention on Civil Liability for Oil Pollution Damage, 1969, and the 1984 Protocol thereto,

som har beaktat 1969 års internationella konvention om ansvarighet för skada orsakad av förorening genom olja och 1984 års protokoll till denna,

Having noted that the 1984 Protocol to that Convention, which provides for improved scope and enhanced compensation, has not entered into force,

som har noterat att 1984 års protokoll till denna konvention, som föreskriver förbättrad tillämpning och ökad ersättning, inte har trätt i kraft,

Affirming the importance of maintaining the viability of the international pollution liability and compensation system,

som bekräftar vikten av att vidmakthålla det internationella ansvarighets- och ersättningssystemet för oljeskador,

Aware of the need to ensure the entry into force of the content of the 1984 Protocol as soon as possible,

som är medvetna om behovet av att tillförsäkra att innehållet i 1984 års protokoll träder i kraft så snart som möjligt och

Recognizing that special provisions are necessary in connection with the introduction of corresponding amendments to the International Convention on the Establishment of an International Fund for Compensation for Oil Pollution Damage, 1971,

som inser att särskilda regler är nödvändiga i samband med införandet av motsvarande ändringar av 1971 års internationella konvention om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skada orsakad av förorening genom olja

Have agreed as follows:

har kommit överens om följande.

The Convention which the provisions of this Protocol amend is the International Convention on Civil Liability for Oil Pollution Damage, 1969, hereinafter referred to as the "1969 Liability Convention". For States Parties to the Protocol of 1976 to the 1969 Liability Convention, such reference shall be deemed to include the 1969 Liability Convention as amended by that Protocol.

Article 2

Article I of the 1969 Liability Convention is amended as follows:

1. Paragraph 1 is replaced by the following text:

1. "Ship" means any sea-going vessel and sea-borne craft of any type whatsoever constructed or adapted for the carriage of oil in bulk as cargo, provided that a ship capable of carrying oil and other cargoes shall be regarded as a ship only when it is actually carrying oil in bulk as cargo and during any voyage following such carriage unless it is proved that it has no residues of such carriage of oil in bulk aboard.

2. Paragraph 5 is replaced by the following text:

5. "Oil" means any persistent hydrocarbon mineral oil such as crude oil, fuel oil, heavy diesel oil and lubricating oil, whether carried on board a ship as cargo or in the bunkers of such a ship.

3. Paragraph 6 is replaced by the following text:

6. "Pollution damage" means:

Den konvention som ändras genom detta protokoll är 1969 års internationella konvention om ansvarighet för skada orsakad av förorening genom olja, i det följande kallad "1969 års ansvarighetskonvention". För stater som är anslutna till 1976 års protokoll till 1969 års ansvarighetskonvention skall hänvisningen anses omfatta 1969 års ansvarighetskonvention som den har ändrats genom det protokollet.

Artikel 2

Artikel I i 1969 års ansvarighetskonvention ändras enligt följande.

1. Första stycket ersätts med följande text.

1. "Fartyg": fartyg eller annan flytande anordning som kan användas till sjöss och som är konstruerat eller anpassat för att transportera olja som last i bulk. Ett fartyg som kan transportera olja och annan last skall dock anses som fartyg endast när det faktiskt transporterar olja som last i bulk samt under färder som följer på en sådan last, om det inte visas att fartyget inte har några rester kvar ombord från en sådan transport av olja i bulk.

2. Femte stycket ersätts med följande text.

5. "Olja": varje beständig mineralolja som innehåller kolväte, som råolja, eldningsolja, tjock dieselolja och smörjolja, antingen den förs ombord på ett fartyg som last eller i fartygets bränsletankar.

3. Sjätte stycket ersätts med följande text.

6. "Skada genom förorening":

(a) loss or damage caused outside the ship by contamination resulting from the escape or discharge of oil from the ship, wherever such escape or discharge may occur, provided that compensation for impairment of the environment other than loss of profit from such impairment shall be limited to costs of reasonable measures of reinstatement actually undertaken or to be undertaken;

(b) the costs of preventive measures and further loss or damage caused by preventive measures.

4. Paragraph 8 is replaced by the following text:

8. "Incident" means any occurrence, or series of occurrences having the same origin, which causes pollution damage or creates a grave and imminent threat of causing such damage.

5. Paragraph 9 is replaced by the following text:

9. "Organization" means the International Maritime Organization.

6. After paragraph 9 a new paragraph is inserted reading as follows:

10. "1969 Liability Convention" means the International Convention on Civil Liability for Oil Pollution Damage, 1969. For States Parties to the Protocol of 1976 to that Convention, the term shall be deemed to include the 1969 Liability Convention as amended by that Protocol.

Article 3

Article II of the 1969 Liability Convention is replaced by the following text:

a) förlust eller skada som uppkommit utanför fartyget på grund av förorening genom att olja har läckt ut eller tömts ut från fartyget, var helst läckaget eller uttömningen ägt rum. Ersättning för försämring av miljön, annat än utebliven vinst, är dock begränsad till kostnader för rimliga åtgärder för återställande som har vidtagits eller som planeras,

b) kostnader för förebyggande åtgärder och förlust och skada som orsakas av sådana åtgärder.

4. Åttonde stycket ersätts med följande text.

8. "Olycka": varje händelse eller serie av händelser med samma ursprung som orsakar skada genom förorening eller framkallar ett allvarligt och omedelbart förestående hot om sådan skada.

5. Nionde stycket ersätts med följande text.

9. "Organisation": Internationella sjöfartsorganisationen (IMO).

6. Efter nionde stycket införs ett nytt stycke med följande lydelse.

10. "1969 års ansvarighetskonvention": 1969 års internationella konvention om ansvarighet för skada orsakad av förorening genom olja. För stater som är anslutna till 1976 års protokoll till 1969 års ansvarighetskonvention skall hänvisningen anses omfatta 1969 års ansvarighetskonvention sådan den har ändrats genom det protokollet.

Artikel 3

Artikel II i 1969 års ansvarighetskonvention ersätts med följande text.

This Convention shall apply exclusively:

Denna konvention gäller endast

(a) to pollution damage caused:

a) skada genom förorening som uppkommit

(i) in the territory, including the territorial sea, of a Contracting State, and

i) inom en fördragsslutande stats område, inklusive dess territorialvatten och

(ii) in the exclusive economic zone of a Contracting State, established in accordance with international law, or, if a Contracting State has not established such a zone, in an area beyond and adjacent to the territorial sea of that State determined by that State in accordance with international law and extending not more than 200 nautical miles from the baseline from which the breadth of its territorial sea is measured;

ii) inom en fördragsslutande stats exklusiva ekonomiska zon, som fastställts i enlighet med folkrättens regler, eller, om staten inte har fastställt någon sådan zon, inom det område utanför och angränsande till den statens territorialvatten vilket har bestämts av den staten i enlighet med folkrättens regler och vilket inte sträcker sig längre ut än 200 nautiska mil från de baslinjer varifrån statens territorialvatten mäts,

(b) to preventive measures, whenever taken, to prevent or minimize such damage.

b) förebyggande åtgärder, var de än har vidtagits, för att förhindra eller begränsa en sådan skada.

Article 4

Artikel 4

Article III of the 1969 Liability Convention is amended as follows:

Artikel III i 1969 års ansvarighetskonvention ändras enligt följande.

1. Paragraph 1 is replaced by the following text:

1. Första stycket ersätts med följande text.

1. Except as provided in paragraphs 2 and 3 of this Article, the owner of a ship at the time of an incident, or, where the incident consists of a series of occurrences, at the time of the first such occurrence, shall be liable for any pollution damage caused by the ship as a result of the incident.

1. Den som vid tidpunkten för en olycka eller, om denna utgörs av en serie händelser, vid tidpunkten för den första händelsen är fartygets ägare är, utom i de fall som avses i andra och tredje styckena i denna artikel, ansvarig för varje skada genom förorening som härrör från fartyget som en följd av olyckan.

2. Paragraph 4 is replaced by the following text:

2. Fjärde stycket ersätts med följande text.

4. No claim for compensation for pollution damage may be made against the owner otherwise than in accordance with this Convention. Subject to paragraph 5 of this Article, no claim for compensation for pollution damage under this Convention or otherwise may be made against:

(a) the servants or agents of the owner or the members of the crew;

(b) the pilot or any other person who, without being a member of the crew, performs services for the ship;

(c) any charterer (howsoever described, including a bareboat charterer), manager or operator of the ship;

(d) any person performing salvage operations with the consent of the owner or on the instructions of a competent public authority;

(e) any person taking preventive measures;

(f) all servants or agents of persons mentioned in subparagraphs (c), (d) and (e);

unless the damage resulted from their personal act or omission, committed with the intent to cause such damage, or recklessly and with knowledge that such damage would probably result.

Article 5

Article IV of the 1969 Liability Convention is replaced by the following text:

4. Anspråk på ersättning för skada genom förorening får inte göras gällande mot ägaren på annat sätt än enligt denna konvention. Med förbehåll för femte stycket i denna artikel får anspråk på ersättning för skada genom förorening inte göras gällande enligt denna konvention eller på annan grund mot

a) fartygsägarens anställda eller ställföreträdare eller fartygsbesättningen,

b) lotsen eller andra personer som utför tjänster för fartyget utan att vara medlemmar av besättningen,

c) befraktare (hur de än betecknas, inklusive dem som hyrt fartyget utan manskap) redare och personer som i redarens ställe handhar fartygets drift,

d) den som utför bärgning med fartygsägarens samtycke eller på order av behörig offentlig myndighet,

e) den som vidtar förebyggande åtgärder,

(f) anställda hos eller ställföreträdare för de personer som nämns i c), d) och e),

om inte skadan orsakades genom deras egna handlingar eller underlåtenhet uppsåtligen eller hänsynslöst och med insikt om att skadan sannolikt skulle uppkomma.

Artikel 5

Artikel IV i 1969 års ansvarighetskonvention ersätts med följande text.

When an incident involving two or more ships occurs and pollution damage results therefrom, the owners of all the ships concerned, unless exonerated under Article III, shall be jointly and severally liable for all such damage which is not reasonably separable.

Article 6

Article V of the 1969 Liability Convention is amended as follows:

1. Paragraph 1 is replaced by the following text:

1. The owner of a ship shall be entitled to limit his liability under this Convention in respect of any one incident to an aggregate amount calculated as follows:

(a) 3 million units of account for a ship not exceeding 5,000 units of tonnage;

(b) for a ship with a tonnage in excess thereof, for each additional unit of tonnage, 420 units of account in addition to the amount mentioned in subparagraph (a);

provided, however, that this aggregate amount shall not in any event exceed 59.7 million units of account.

2. Paragraph 2 is replaced by the following text:

2. The owner shall not be entitled to limit his liability under this Convention if it is proved that the pollution damage resulted from his personal act or omission, committed with the intent to cause such damage, or recklessly and with knowledge that such damage would probably result.

3. Paragraph 3 is replaced by the following text:

3. For the purpose of availing himself of the benefit of limitation provided for in paragraph 1 of this

Har en olycka med två eller flera fartyg inträffat som orsakat skada genom förorening, är ägarna till de inblandade fartygen solidariskt ansvariga för all skada som inte rimligen kan särskiljas, om de inte är befriade från ansvar enligt artikel III.

Artikel 6

Artikel V i 1969 års ansvarighetskonvention ändras enligt följande.

1. Första stycket ersätts med följande text

1. Fartygsägaren har rätt att begränsa sitt ansvar enligt denna konvention för en och samma olycka till ett sammanlagt belopp, som beräknas enligt följande

a) tre miljoner beräkningsenheter för ett fartyg vars dräktighet inte överstiger 5 000 ton,

b) 420 beräkningsenheter per ton dräktighet därutöver för fartyg vars dräktighet överstiger 5 000 ton enligt a),

dock får det sammanlagda beloppet aldrig överstiga 59,7 miljoner beräkningsenheter.

2. Andra stycket ersätts med följande text.

2. Fartygsägaren har inte rätt att begränsa sitt ansvar enligt denna konvention om det visas att han, genom egen handling eller underlåtenhet, har orsakat skadan genom förorening uppsåtligen eller hänsynslöst och med insikt om att skadan sannolikt skulle uppkomma.

3. Tredje stycket ersätts med följande text.

3. För att få åtnjuta förmånen av den ansvarsbegränsning som anges i första stycket av denna artikel

Article the owner shall constitute a fund for the total sum representing the limit of his liability with the Court or other competent authority of any one of the Contracting States in which action is brought under Article IX or, if no action is brought, with any Court or other competent authority in any one of the Contracting States in which an action can be brought under Article IX. The fund can be constituted either by depositing the sum or by producing a bank guarantee or other guarantee, acceptable under the legislation of the Contracting State where the fund is constituted, and considered to be adequate by the Court or other competent authority.

4. Paragraph 9 is replaced by the following text:

9 (a). The "unit of account" referred to in paragraph 1 of this Article is the Special Drawing Right as defined by the International Monetary Fund. The amount mentioned in paragraph 1 shall be converted into national currency on the basis of the value of that currency by reference to the Special Drawing Right on the date of the constitution of the fund referred to in paragraph 3. The value of the national currency, in terms of the Special Drawing Right, of a Contracting State which is a member of the International Monetary Fund shall be calculated in accordance with the method of valuation applied by the International Monetary Fund in effect on the date in question for its operations and transactions. The value of the national currency, in terms of the Special Drawing Right, of a Contracting State which is not a member of the International Monetary

skall ägaren upprätta en fond, som skall uppgå till det totala beloppet för hans ansvarsbegränsning. Denna fond skall upprättas hos en domstol eller annan behörig myndighet i någon av de fördragsslutande stater i vilka talan har väckts enligt artikel IX eller, om talan inte har väckts, hos en domstol eller behörig myndighet i någon av de fördragsslutande stater där talan får väckas enligt artikel IX. Fonden kan upprättas genom att beloppet deponeras eller att en bankgaranti eller annan säkerhet ställs, vilken godtas enligt lagen i den fördragsslutande stat där fonden upprättas och som anses tillräcklig enligt domstolen eller den behöriga myndigheten.

4. Nionde stycket ersätts med följande text.

9 a). Den beräkningsenhet som avses i första stycket i denna artikel är den särskilda dragningsrätten som den definieras av Internationella valutafonden. De belopp som avses i första stycket skall räknas om till inhemsk valuta på grundval av det värde den valutatan har, uttryckt i särskilda dragningsrätter, den dag då fonden upprättas enligt tredje stycket. Värdet av den inhemska valutatan, uttryckt i särskilda dragningsrätter, i en fördragsslutande stat som är medlem i Internationella valutafonden skall beräknas i enlighet med den värderingsmetod Internationella valutafonden den dagen tillämpar för sin verksamhet och sina transaktioner. Värdet av den inhemska valutatan, uttryckt i särskilda dragningsrätter, i en fördragsslutande stat som inte är medlem i Internationella valutafonden skall beräknas på det sätt som den staten bestämmer.

Fund shall be calculated in a manner determined by that State.

9 (b). Nevertheless, a Contracting State which is not a member of the International Monetary Fund and whose law does not permit the application of the provisions of paragraph 9 (a) may, at the time of ratification, acceptance, approval of or accession to this Convention or at any time thereafter, declare that the unit of account referred to in paragraph 9 (a) shall be equal to 15 gold francs. The gold franc referred to in this paragraph corresponds to sixty-five and a half milligrammes of gold of millesimal fineness nine hundred. The conversion of the gold franc into national currency shall be made according to the law of the State concerned.

9 (c). The calculation mentioned in the last sentence of paragraph 9 (a) and the conversion mentioned in paragraph 9 (b) shall be made in such manner as to express in the national currency of the Contracting State as far as possible the same real value for the amounts in paragraph 1 as would result from the application of the first three sentences of paragraph 9 (a). Contracting States shall communicate to the depositary the manner of calculation pursuant to paragraph 9 (b) as the case may be, when depositing an instrument of ratification, acceptance, approval of or accession to this Convention and whenever there is a change in either.

5. Paragraph 10 is replaced by the following text:

9 b). En fördragsslutande stat som inte är medlem i Internationella valutafonden och vars lag inte tillåter att föreskrifterna i nionde stycket a) tillämpas får emellertid, när den ratificerar, godtar, godkänner eller ansluter sig till konventionen eller när som helst därefter förklara att den beräkningsenhet som avses i nionde stycket a) skall motsvara 15 guldfrancs. Den guldfrancs som avses i detta stycke motsvarar 65 och ett halvt milligram guld av niohundra tusendelars finhet. Omräkning från guldfrancs till inhemsk valuta skall göras enligt lagen i den berörda staten.

9 c). Den beräkning som anges i nionde stycket a) sista meningen och omräkningen enligt nionde stycket b) skall göras på ett sådant sätt att så långt som möjligt samma realvärde för beloppen enligt första stycket uttrycks i den fördragsslutande statens inhemska valuta som skulle ha blivit fallet om de tre första meningarna i nionde stycket a) hade tillämpats. De fördragsslutande staterna skall hos depositarien anmäla vilket beräkningssätt de använder enligt nionde stycket a), eller resultatet av den omräkning enligt nionde stycket b) i förekommande fall, när de deponerar sitt instrument för ratifikation, godtagande, godkännande eller anslutning till denna konvention samt närhelst förändring inträffar i någondera.

5. Tionde stycket ersätts med följande text.

10. For the purpose of this Article the ship's tonnage shall be the gross tonnage calculated in accordance with the tonnage measurement regulations contained in Annex 1 of the International Convention on Tonnage Measurement of Ships, 1969.

6. The second sentence of paragraph 11 is replaced by the following text:

Such a fund may be constituted even if, under the provisions of paragraph 2, the owner is not entitled to limit his liability, but its constitution shall in that case not prejudice the rights of any claimant against the owner.

Article 7

Article VII of the 1969 Liability Convention is amended as follows:

1. The first two sentences of paragraph 2 are replaced by the following text:

A certificate attesting that insurance or other financial security is in force in accordance with the provisions of this Convention shall be issued to each ship after the appropriate authority of a Contracting State has determined that the requirements of paragraph 1 have been complied with. With respect to a ship registered in a Contracting State such certificate shall be issued or certified by the appropriate authority of the State of the ship's registry; with respect to a ship not registered in a Contracting State it may be issued or certified by the appropriate authority of any Contracting State.

2. Paragraph 4 is replaced by the following text:

4. The certificate shall be carried on board the ship and a copy shall

10. Vid tillämpningen av denna artikel skall fartygstonnaget vara bruttotonnaget beräknat i enlighet med bilaga I till 1969 års internationella skeppsmätningsskonvention.

6. Andra meningen i elfte stycket ersätts med följande text.

En sådan fond får upprättas även om ägaren enligt föreskrifterna i andra stycket inte har rätt att begränsa sitt ansvar, men upprättandet skall i sådant fall inte inverka på någon fordringsägares rättigheter mot ägaren.

Artikel 7

Artikel VII i 1969 års ansvarighetskonvention ändras enligt följande.

1. De två första meningarna i andra stycket ersätts med följande text.

Ett certifikat som bevis om att försäkring eller annan ekonomisk säkerhet gäller i enlighet med denna konvention skall utfärdas för varje fartyg sedan den behöriga myndigheten i en fördragsslutande stat har fastställt att kraven enligt första stycket har uppfyllts. Vad gäller fartyg registrerade i en fördragsslutande stat skall certifikatet utfärdas eller bestyrkas av en behörig myndighet i registreringsstaten. För fartyg som inte är registrerade i någon fördragsslutande stat får certifikatet utfärdas eller bestyrkas av en behörig myndighet i någon fördragsslutande stat.

2. Fjärde stycket ersätts med följande text.

4. Certifikatet skall föras ombord på fartyget och en kopia skall ges

be deposited with the authorities who keep the record of the ship's registry or, if the ship is not registered in a Contracting State, with the authorities of the State issuing or certifying the certificate

3. The first sentence of paragraph 7 is replaced by the following text:

Certificates issued or certified under the authority of a Contracting State in accordance with paragraph 2 shall be accepted by other Contracting States for the purpose of this Convention and shall be regarded by other Contracting States as having the same force as certificates issued or certified by them even if issued or certified in respect of a ship not registered in a Contracting State.

4. In the second sentence of paragraph 7 the words "with the State of a ship's registry" are replaced by the words "with the issuing or certifying State".

5. The second sentence of paragraph 8 is replaced by the following text:

In such case the defendant may, even if the owner is not entitled to limit his liability according to Article V, paragraph 2, avail himself of the limits of liability prescribed in Article V, paragraph 1.

Article 8

Article IX of the 1969 Liability Convention is amended as follows:

Paragraph 1 is replaced by the following text:

in till de myndigheter som för fartygsregistret eller, om fartyget inte är registrerat i någon fördragsslutande stat, till myndigheterna i den stat som har utfärdat eller bestyrkt certifikatet.

3. Första meningen i sjunde stycket ersätts med följande text.

Certifikat som utfärdats eller bestyrkts enligt bemyndigande av någon fördragsslutande stat i enlighet med andra stycket skall godtas av de övriga fördragsslutande staterna för syftet med denna konvention och skall av de övriga fördragsslutande staterna anses ha samma giltighet som certifikat som utfärdats eller bestyrks av dem själva, även om de avser fartyg som inte är registrerade i någon fördragsslutande stat.

4. I andra meningen i sjunde stycket ersätts orden "med fartygens registreringsstat" med orden "med den stat som har utfärdat eller bestyrkt certifikat".

5. Andra meningen i åttonde stycket ersätts med följande text.

I sådant fall har svaranden rätt att åtnjuta de begränsningar i ansvaret som föreskrivs i artikel V första stycket, även om ägaren inte har rätt att begränsa sitt ansvar enligt artikel V andra stycket.

Artikel 8

Artikel IX i 1969 års ansvarighetskonvention ändras enligt följande.

Första stycket ersätts med följande text.

1. Where an incident has caused pollution damage in the territory, including the territorial sea or an area referred to in Article II, of one or more Contracting States or preventive measures have been taken to prevent or minimize pollution damage in such territory including the territorial sea or area, actions for compensation may only be brought in the Courts of any such Contracting State or States. Reasonable notice of any such action shall be given to the defendant.

Article 9

After Article XII of the 1969 Liability Convention two new Articles are inserted as follows:

Article XII bis

Transitional provisions

The following transitional provisions shall apply in the case of a State which at the time of an incident is a Party both to this Convention and to the 1969 Liability Convention:

(a) where an incident has caused pollution damage within the scope of this Convention, liability under this Convention shall be deemed to be discharged if, and to the extent that, it also arises under the 1969 Liability Convention;

(b) where an incident has caused pollution damage within the scope of this Convention, and the State is a Party both to this Convention and to the International Convention on the Establishment of an International Fund for Compensation for Oil Pollution Damage,

1. Har en olycka orsakat skada genom förorening inom en eller flera fördragsslutande staters territorium inklusive dessas territorialvatten eller inom områden som avses i artikel II eller har förebyggande åtgärder vidtagits för att förhindra eller begränsa skada genom förorening inom sådant territorium, inklusive territorialvattnet eller området, får talan om ersättning föras endast vid domstolarna i den eller dessa fördragsslutande stater. Svaranden skall underrättas inom skäligen tid om att sådan talan har väckts.

Artikel 9

Efter artikel XII i 1969 års ansvarighetskonvention införs två nya artiklar (artiklarna XII bis och XII ter) enligt följande.

Artikel XII bis

Övergångsbestämmelser

Följande övergångsbestämmelser skall gälla för stater som när en olycka inträffar är ansluten till såväl denna konvention som till 1969 års ansvarighetskonvention.

a) Har en olycka orsakat skada genom förorening på vilken denna konvention är tillämplig anses ansvaret enligt denna konvention ha fullgjorts om och i den mån ansvar inträder också enligt 1969 års ansvarighetskonvention.

b) Har en olycka orsakat skada genom förorening som avses i denna konvention och är staten ansluten såväl till denna konvention som till 1971 års internationella konvention om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skada orsakad av

1971, liability remaining to be discharged after the application of subparagraph (a) of this Article shall arise under this Convention only to the extent that pollution damage remains uncompensated after application of the said 1971 Convention;

(c) in the application of Article III, paragraph 4, of this Convention the expression "this Convention" shall be interpreted as referring to this Convention or the 1969 Liability Convention, as appropriate;

(d) in the application of Article V, paragraph 3, of this Convention the total sum of the fund to be constituted shall be reduced by the amount by which liability has been deemed to be discharged in accordance with subparagraph (a) of this Article.

Article XII ter

Final clauses

The final clauses of this Convention shall be Articles 12 to 18 of the Protocol of 1992 to amend the 1969 Liability Convention. References in this Convention to Contracting States shall be taken to mean references to the Contracting States of that Protocol.

Article 10

The model of a certificate annexed to the 1969 Liability Convention is replaced by the model annexed to this Protocol.

Article 11

1. The 1969 Liability Convention and this Protocol shall, as

förorening genom olja, skall kvarstående ansvar sedan punkt a) i denna artikel tillämpats uppkomma enligt denna konvention endast i den mån skadan genom förorening inte har ersatts enligt 1971 års konvention.

c) Vid tillämpning av artikel III fjärde stycket i denna konvention skall begreppet "denna konvention" avse denna konvention eller 1969 års ansvarighetskonvention, i tillämpliga fall.

d) Vid tillämpning av artikel V tredje stycket i denna konvention skall det totala beloppet i den fond som skall upprättas minskas med det belopp med vilket ansvaret anses ha fullgjorts i enlighet med punkt a) i denna artikel.

Artikel XII ter

Slutbestämmelser

Slutbestämmelserna i denna konvention är artiklarna 12 - 18 i 1992 års ändringsprotokoll till 1969 års ansvarighetskonvention. Hänvisningar i denna konvention till fördragsslutande stater avser de stater som är bundna av detta protokoll.

Artikel 10

Formuläret för certifikat som är fogat till 1969 års ansvarighetskonvention ersätts med det formulär som är fogat till detta protokoll.

Artikel 11

1. 1969 års ansvarighetskonvention och detta protokoll skall läsas

between the Parties to this Protocol, be read and interpreted together as one single instrument.

2. Articles I to XII ter, including the model certificate, of the 1969 Liability Convention as amended by this Protocol shall be known as the International Convention on Civil Liability for Oil Pollution Damage, 1992 (1992 Liability Convention).

FINAL CLAUSES

Article 12

Signature, ratification, acceptance, approval and accession

1. This Protocol shall be open for signature at London from 15 January 1993 to 14 January 1994 by all States.

2. Subject to paragraph 4, any State may become a Party to this Protocol by:

(a) signature subject to ratification, acceptance or approval followed by ratification, acceptance or approval; or

(b) accession.

3. Ratification, acceptance, approval or accession shall be effected by the deposit of a formal instrument to that effect with the Secretary-General of the Organization.

4. Any Contracting State to the International Convention on the Establishment of an International Fund for Compensation for Oil Pollution Damage, 1971, hereinafter referred to as the 1971 Fund Convention, may ratify, accept, approve or accede to this Protocol only if it ratifies, accepts, approves or accedes to the

och förstås som ett enda instrument i förhållandet mellan dem som är anslutna till protokollet.

2. Artiklarna I - XII ter samt formuläret för certifikat i 1969 års ansvarighetskonvention som de har ändrats genom detta protokoll skall kallas 1992 års internationella konvention om ansvarighet för skada orsakad av förorening genom olja (1992 års ansvarighetskonvention).

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 12

Undertecknande, ratifikation m.m.

1. Detta protokoll står öppet för undertecknande i London från och med den 15 januari 1993 till och med den 14 januari 1994 för alla stater.

2. Om inget annat följer av fjärde stycket kan alla stater ansluta sig till detta protokoll genom

a) undertecknande med förbehåll för ratifikation, godtagande eller godkännande, eller

b) anslutning.

3. Ratifikation, godtagande, godkännande eller anslutning verkställs genom att ett formellt instrument för detta ändamål deponeras hos organisationens generalsekreterare.

4. En stat som är ansluten till 1971 års internationella konvention om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skada orsakad av förorening genom olja (1971 års fondkonvention), får endast ratificera, godta, godkänna eller ansluta sig till detta protokoll om den samtidigt ratificerar, godtar, godkänner eller

Protocol of 1992 to amend that Convention at the same time, unless it denounces the 1971 Fund Convention to take effect on the date when this Protocol enters into force for that State.

5. A State which is a Party to this Protocol but not a Party to the 1969 Liability Convention shall be bound by the provisions of the 1969 Liability Convention as amended by this Protocol in relation to other States Parties hereto, but shall not be bound by the provisions of the 1969 Liability Convention in relation to States Parties thereto.

6. Any instrument of ratification, acceptance, approval or accession deposited after the entry into force of an amendment to the 1969 Liability Convention as amended by this Protocol shall be deemed to apply to the Convention so amended, as modified by such amendment.

Article 13

Entry into force

1. This Protocol shall enter into force twelve months following the date on which ten States including four States each with not less than one million units of gross tanker tonnage have deposited instruments of ratification, acceptance, approval or accession with the Secretary-General of the Organization.

2. However, any Contracting State to the 1971 Fund Convention may, at the time of the deposit of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession

ansluter sig till 1992 års ändringsprotokoll till 1971 års fondkonvention eller om den säger upp 1971 års fondkonvention med verkan samtidigt som detta protokoll träder i kraft för den staten.

5. En stat som är ansluten till detta protokoll men inte till 1969 års ansvarighetskonvention är bunden av bestämmelserna i 1969 års ansvarighetskonvention sådan den har ändrats genom detta protokoll i förhållande till de stater som också är anslutna till protokollet, men är inte bunden av bestämmelserna i 1969 års ansvarighetskonvention i förhållande till de stater som är bundna av den konventionen.

6. Alla ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument som har deponerats efter det att någon ändring av 1969 års ansvarighetskonvention genom detta protokoll har trätt i kraft skall anses avse den ändrade konventionen, med de justeringar som föranleds av den ikraftträdde ändringen.

Artikel 13

Ikraftträdande

1. Detta protokoll träder i kraft tolv månader efter det att tio stater, av vilka fyra stater var och en har ett bruttotankertonnage om minst en miljon enheter, har deponerat sina ratifikations-, godtagande-, godkännande eller anslutningsinstrument hos organisationens generalsekreterare.

2. En stat som är bunden av 1971 års fondkonvention får dock, när den deponerar sitt ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument för

in respect of this Protocol, declare that such instrument shall be deemed not to be effective for the purposes of this Article until the end of the six-month period in Article 31 of the Protocol of 1992 to amend the 1971 Fund Convention. A State which is not a Contracting State to the 1971 Fund Convention but which deposits an instrument of ratification, acceptance, approval or accession in respect of the Protocol of 1992 to amend the 1971 Fund Convention may also make a declaration in accordance with this paragraph at the same time.

3. Any State which has made a declaration in accordance with the preceding paragraph may withdraw it at any time by means of a notification addressed to the Secretary-General of the Organization. Any such withdrawal shall take effect on the date the notification is received, provided that such State shall be deemed to have deposited its instrument of ratification, acceptance, approval or accession in respect of this Protocol on that date.

4. For any State which ratifies, accepts, approves or accedes to it after the conditions in paragraph 1 for entry into force have been met, this Protocol shall enter into force twelve months following the date of deposit by such State of the appropriate instrument.

Article 14

Revision and amendment

1. A Conference for the purpose of revising or amending the 1992 Liability Convention may be convened by the Organization.

detta protokoll, förklara att instrumentet inte skall få verkan enligt denna artikel förrän den sexmånadersperiod som anges i artikel 31 i 1992 års ändringsprotokoll till 1971 års fondkonvention har förflutit. En stat som inte är bunden av 1971 års fondkonvention men som deponerar ett ratifikations-, godtagande-, godkännande eller anslutningsinstrument för 1992 års ändringsprotokoll till 1971 års fondkonvention får också samtidigt avge en förklaring som avses i detta stycke.

3. En stat som har avgivit en förklaring enligt föregående stycke får när som helst återta den genom en underrättelse till organisationens generalsekreterare. Återtagnandet får verkan den dagen den underrättelsen tas emot under förutsättning att staten den dagen anses ha deponerat sitt ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument för detta protokoll.

4. För en stat som ratificerar, godtar, godkänner eller ansluter sig till detta protokoll efter det att villkoren i första stycket har uppfyllts, träder protokollet i kraft tolv månader efter det att staten har deponerat sitt instrument.

Artikel 14

Revision och ändring

1. Organisationen får sammankalla en konferens för att revidera eller ändra 1992 års ansvarighetskonvention.

2. The Organization shall convene a Conference of Contracting States for the purpose of revising or amending the 1992 Liability Convention at the request of not less than one third of the Contracting States.

Article 15

Amendments of limitation amounts

1. Upon the request of at least one quarter of the Contracting States any proposal to amend the limits of liability laid down in Article V, paragraph 1, of the 1969 Liability Convention as amended by this Protocol shall be circulated by the Secretary-General to all Members of the Organization and to all Contracting States.

2. Any amendment proposed and circulated as above shall be submitted to the Legal Committee of the Organization for consideration at a date at least six months after the date of its circulation.

3. All Contracting States to the 1969 Liability Convention as amended by this Protocol, whether or not Members of the Organization, shall be entitled to participate in the proceedings of the Legal Committee for the consideration and adoption of amendments.

4. Amendments shall be adopted by a two-thirds majority of the Contracting States present and voting in the Legal Committee, expanded as provided for in paragraph 3, on condition that at least one half of the Contracting States shall be present at the time of voting.

5. When acting on a proposal to amend the limits, the Legal Com-

2. Organisationen skall sammankalla en konferens med de fördragsslutande staterna om minst en tredjedel av de fördragsslutande staterna begär det.

Artikel 15

Ändring av begränsningsbelopp

1. På begäran av minst en fjärdedel av de fördragsslutande staterna skall ett förslag till ändring av ansvarsgränserna enligt artikel V första stycket i 1969 års ansvarighetskonvention som den har ändrats genom detta protokoll genom generalsekreterarens försorg sändas till alla medlemmar i organisationen samt alla fördragsslutande stater.

2. Ett förslag till ändring som sänts enligt ovan skall senast inom sex månader från översändandet lämnas över till organisationens juridiska kommitté för övervägande.

3. Alla stater som är bundna av 1969 års ansvarighetskonvention som den har ändrats genom detta protokoll har rätt att delta i juridiska kommitténs förhandlingar för övervägande och antagande av ändringar, oavsett om de är medlemmar i organisationen eller inte.

4. Ändringar antas med två tredjedels majoritet av de fördragsslutande stater som är närvarande och som röstar i juridiska kommittén, med den ökning i antalet som föranleds av tredje stycket, dock under förutsättning att minst hälften av de fördragsslutande staterna är närvarande vid röstningstillfället.

5. När juridiska kommittén behandlar ett förslag till ändring av

mittee shall take into account the experience of incidents and in particular the amount of damage resulting therefrom, changes in the monetary values and the effect of the proposed amendment on the cost of insurance. It shall also take into account the relationship between the limits in Article V, paragraph 1, of the 1969 Liability Convention as amended by this Protocol and those in Article 4, paragraph 4, of the International Convention on the Establishment of an International Fund for Compensation for Oil Pollution Damage, 1992.

6 (a). No amendment of the limits of liability under this Article may be considered before 15 January 1998 nor less than five years from the date of entry into force of a previous amendment under this Article. No amendment under this Article shall be considered before this Protocol has entered into force.

(b). No limit may be increased so as to exceed an amount which corresponds to the limit laid down in the 1969 Liability Convention as amended by this Protocol increased by 6 per cent per year calculated on a compound basis from 15 January 1993.

(c). No limit may be increased so as to exceed an amount which corresponds to the limit laid down in the 1969 Liability Convention as amended by this Protocol multiplied by 3.

7. Any amendment adopted in accordance with paragraph 4 shall be notified by the Organization to all Contracting States. The amendment shall be deemed to have

gränserna skall den ta hänsyn till inträffade olyckor och i synnerhet omfattningen av de skador som orsakats av dem, till förändringar i penningvärdena och till den verkan på försäkringskostnaderna som ändringsförslaget medför. Kommittén skall också ta hänsyn till förhållandet mellan de gränser som anges i artikel V första stycket i 1969 års ansvarighetskonvention som den har ändrats genom detta protokoll och de gränser som anges i artikel 4 fjärde stycket i 1992 års internationella konvention om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skada orsakad av förorening genom olja.

6 a). Ändringar i ansvarsgränserna med stöd av denna artikel får inte övervägas förrän den 15 januari 1998 och inte heller förrän fem år förflutit från den dag en tidigare ändring med stöd av denna artikel har trätt i kraft. Ändringar med stöd av denna artikel får inte övervägas förrän detta protokoll har trätt i kraft.

b). Ingen gräns får höjas så att beloppet kommer att överstiga den gräns som lagts fast i 1969 års ansvarighetskonvention som den har ändrats genom detta protokoll, ökat med sex procent per år, inklusive den procentuella höjningen från föregående år, räknat från den 15 januari 1993.

c). Ingen gräns får höjas så att den med tre gånger överstiger den gräns som lagts fast i 1969 års ansvarighetskonvention som den har ändrats genom detta protokoll.

7. En ändring som har antagits i enlighet med fjärde stycket skall av organisationen delges de fördragsslutande staterna. Ändringen skall anses godtagen när 18 måna-

been accepted at the end of a period of eighteen months after the date of notification, unless within that period not less than one quarter of the States that were Contracting States at the time of the adoption of the amendment by the Legal Committee have communicated to the Organization that they do not accept the amendments in which case the amendment is rejected and shall have no effect.

8. An amendment deemed to have been accepted in accordance with paragraph 7 shall enter into force eighteen months after its acceptance.

9. All Contracting States shall be bound by the amendment, unless they denounce this Protocol in accordance with Article 16, paragraphs 1 and 2, at least six months before the amendment enters into force. Such denunciation shall take effect when the amendment enters into force.

10. When an amendment has been adopted by the Legal Committee but the eighteen-month period for its acceptance has not yet expired, a State which becomes a Contracting State during that period shall be bound by the amendment if it enters into force. A State which becomes a Contracting State after that period shall be bound by an amendment which has been accepted in accordance with paragraph 7. In cases referred to in this paragraph, a State becomes bound by an amendment when that amendment enters into force for that State, if later.

der har förflutit från underrättelsen om inte inom den tidsperioden minst en fjärdedel av de stater som var fördragsslutande stater då ändringen antogs av juridiska kommittén har underrättat organisationen om att de inte godtar ändringen. I sådant fall är ändringen förkastad och får ingen verkan.

8. En ändring som har godtagits i enlighet med sjunde stycket träder i kraft 18 månader efter det att den godtogs.

9. Alla fördragsslutande stater är bundna av ändringen om de inte säger upp detta protokoll i enlighet med artikel 16 första och andra styckena, senast sex månader innan ändringen träder i kraft. En sådan uppsägning får verkan när ändringen träder i kraft.

10. En stat som blir fördragsslutande stat när juridiska kommittén har antagit en ändring men innan 18-månadersperioden för dess godtagande har löpt ut, blir bunden av ändringen om den träder i kraft. En stat som blir fördragsslutande stat efter den perioden blir bunden av en ändring som har godtagits i enlighet med sjunde stycket. I de fall som anges i detta stycke blir en stat bunden av en ändring när den träder i kraft eller när protokollet träder ikraft för den staten, om detta sker senare.

Denunciation

1. This Protocol may be denounced by any Party at any time after the date on which it enters into force for that Party.

2. Denunciation shall be effected by the deposit of an instrument with the Secretary-General of the Organization.

3. A denunciation shall take effect twelve months, or such longer period as may be specified in the instrument of denunciation, after its deposit with the Secretary-General of the Organization.

4. As between the Parties to this Protocol, denunciation by any of them of the 1969 Liability Convention in accordance with Article XVI thereof shall not be construed in any way as a denunciation of the 1969 Liability Convention as amended by this Protocol.

5. Denunciation of the Protocol of 1992 to amend the 1971 Fund Convention by a State which remains a Party to the 1971 Fund Convention shall be deemed to be a denunciation of this Protocol. Such denunciation shall take effect on the date on which denunciation of the Protocol of 1992 to amend the 1971 Fund Convention takes effect according to Article 34 of that Protocol.

Article 17

Depositary

1. This Protocol and any amendments accepted under Article 15 shall be deposited with the Secretary-General of the Organization.

Uppsägning

1. Detta protokoll får sägas upp av en fördragsslutande part när som helst efter det att det trätt i kraft för den parten.

2. Uppsägning verkställs genom att ett instrument deponeras hos organisationens generalsekreterare.

3. En uppsägning får verkan tolv månader efter deponeringen hos generalsekreteraren eller den längre tidrymd som har angetts i uppsägningsinstrumentet.

4. Mellan dem som är bundna av detta protokoll skall en uppsägning från någon av dem av 1969 års ansvarighetskonvention i enlighet med artikel XVI i den konventionen inte på något sätt förstås som en uppsägning av 1969 års ansvarighetskonvention som den har ändrats genom detta protokoll.

5. En uppsägning av 1992 års ändringsprotokoll till 1971 års fondkonvention från en stat som förblir bunden av 1971 års fondkonvention skall anses utgöra en uppsägning av detta protokoll. Uppsägningen får verkan den dag då uppsägningen av 1992 års ändringsprotokoll till 1971 års fondkonvention får verkan enligt artikel 34 i det protokollet.

Artikel 17

Depositarie

1. Detta protokoll och de ändringar som godtagits i enlighet med artikel 15 skall deponeras hos organisationens generalsekreterare.

2. The Secretary-General of the Organization shall:

(a) inform all States which have signed or acceded to this Protocol of:

(i) each new signature or deposit of an instrument together with the date thereof;

(ii) each declaration and notification under Article 13 and each declaration and communication under Article V, paragraph 9, of the 1992 Liability Convention;

(iii) the date of entry into force of this Protocol;

(iv) any proposal to amend limits of liability which has been made in accordance with Article 15, paragraph 1;

(v) any amendment which has been adopted in accordance with Article 15, paragraph 4;

(vi) any amendment deemed to have been accepted under Article 15, paragraph 7, together with the date on which that amendment shall enter into force in accordance with paragraphs 8 and 9 of that Article;

(vii) the deposit of any instrument of denunciation of this Protocol together with the date of the deposit and the date on which it takes effect;

(viii) any denunciation deemed to have been made under Article 16, paragraph 5;

(ix) any communication called for by any Article of this Protocol;

(b) transmit certified true copies of this Protocol to all Signatory States and to all States which accede to this Protocol.

3. As soon as this Protocol enters into force, the text shall be transmitted by the Secretary-General of the Organization to the

2. Organisationens generalsekretärare skall

a) informera alla stater som har undertecknat eller anslutit sig till detta protokoll om

i) varje nytt undertecknande eller ny deponering av instrument samt datum för detta,

ii) varje förklaring och underrättelse enligt artikel 13 och varje förklaring och anmälan enligt artikel V nionde stycket i 1992 års ansvarighetskonvention,

iii) dagen för ikraftträdandet av detta protokoll,

iv) ett förslag om ändringar av ansvarsgränserna som har gjorts i enlighet med artikel 15 första stycket,

v) en ändring som har antagits i enlighet med artikel 15 fjärde stycket,

vi) en ändring som anses godtagen med stöd av artikel 15 sjunde stycket samt den dag då ändringen i fråga träder i kraft i enlighet med åttonde och nionde styckena i den artikeln,

vii) deponering av uppsägningsinstrument som rör detta protokoll samt dagen för deponeringen och den dag då uppsägningen får verkan,

viii) en uppsägning som anses avgiven med stöd av artikel 16 femte stycket,

ix) en underrättelse som krävs enligt någon av artiklarna i detta protokoll och

b) översända vidimerade exakta kopior av detta protokoll till alla stater som har undertecknat det och till alla stater som ansluter sig till detta protokoll.

3. Så snart som detta protokoll träder i kraft skall texten överlämnas av organisationens generalsekretärare till Förenta Nationer-

Secreteriat of the United Nations for registration and publication in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations.

nas sekreteriat för registrering och publicering i enlighet med artikel 102 i Förenta Nationernas Stadga.

Prop. 1994/95:169
Bilaga 1

Article 18

Artikel 18

Languages

Språk

This Protocol is established in a single original in the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish languages, each text being equally authentic.

Detta protokoll är upprättat i ett enda original på arabiska, engelska, franska, kinesiska, ryska och spanska språken, vilka alla äger lika vitsord.

DONE AT LONDON, this twenty-seventh day of November one thousand nine hundred and ninety-two.

Som skedde i London den 27 november 1992.

IN WITNESS THEREOF the undersigned, being duly authorized by their Governments for that purpose, have signed this Protocol.

Till bekräftelse härav har undertecknade, därtill vederbörligen befullmäktigade av sina regeringar, undertecknat detta protokoll.

Certificate of insurance or other financial liability security in respect of civil liability for oil pollution damage

Certifikat för försäkring eller annan ekonomisk säkerhet om ansvarighet för skada orsakad av förorening genom olja

Issued in accordance with the provisions of Article VII of the International Convention on Civil Liability for Oil Pollution Damage, 1992.

Utfärdat enligt bestämmelserna i artikel VII i 1992 års internationella konvention om ansvarighet för skada orsakad av förorening genom olja.

Name of ship	Distinctive number or letters	Port of registry	Name and address of owner
Fartygets namn	Bokstäver eller siffror som identifierar fartyget	Registrens ort	Ägarens namn och adress

This is to certify that there is in force in respect of the above-named ship a policy of insurance or other financial security satisfying the requirements of Article VII of the International Convention of Civil Liability for Oil Pollution Damage, 1992.

Härmed intygas att för ovan angivna fartyg gäller en försäkring eller en annan ekonomisk säkerhet som uppfyller föreskrifterna i artikel VII i 1992 års internationella konvention om ansvarighet för skada orsakad av förorening genom olja.

Type of Security

Säkerhetens art .....

Duration of Security

Säkerhetens
giltighetstid .....

Name and Address of the Insurer(s) and/ or Guarantor(s)

Namn och adress för försäkringsgivaren och/eller den (de) person(er) som har ställt annan ekonomisk säkerhet

Name
Namn .....

Prop. 1994/95:169
Bilaga 1

Address
Adress .....

This certificate is valid until
Detta certifikat gäller till .....

Issued or certified by the Government of
Utfärdat eller bestyrkt av regeringen i .....

(Full designation of the State)
(Statens fullständiga namn)

At .....
(place) .....
(ort) .....
On .....
den .....
(Date) .....
(datum) .....

.....
(Signature and Title of issuing or certifying
official)
(den utfärdande eller bestyrkande tjänstemannens
namnteckning och titel)

Explanatory notes:
Förklarande anmärkningar:

1. If, desired, the designation of the State may include a reference to the competent public authority of the country where the certificate is issued.

1. Om så önskas kan på den plats där statens namn anges även tas in en uppgift om behörig myndighet i det land där certifikatet utfärdats.

2. If the total amount of security has been furnished by more than one source, the amount of each of them should be indicated.

2. Om säkerhet ställts av mer än en person skall det belopp som ställts av var och en av dem anges.

3. If security is furnished in several forms, these should be enumerated.

3. Har flera slags säkerheter ställts skall dessa anges.

4. The entry "Duration of Security" must stipulate the date on which such security takes effect.

4. Under rubriken "säkerhetens giltighetstid" skall även anges den dag från vilken säkerheten gäller.

Protocol of 1992 to Amend the International Convention on the Establishment of an International Fund for Compensation for Oil Pollution Damage, 1971

(Översättning)
1992 års ändringsprotokoll till 1971 års internationella konvention om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skada orsakad av förorening genom olja

The Parties to the present Protocol,

Parterna till detta protokoll

Having considered the International Convention on the Establishment of an International Fund for Compensation for Oil Pollution Damage, 1971, and the 1984 Protocol thereto,

som har beaktat 1971 års internationella konvention om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skada orsakad av förorening genom olja och 1984 års protokoll till denna,

Having noted that the 1984 Protocol to that Convention, which provides for improved scope and enhanced compensation, has not entered into force,

som har noterat att 1984 års protokoll till denna konvention, som föreskriver förbättrad tillämpning och ökad ersättning, inte har trätt i kraft,

Affirming the importance of maintaining the viability of the international oil pollution liability and compensation system,

som bekräftar vikten av att vidmakthålla det internationella ansvarighets- och ersättningssystemet för oljeskador,

Aware of the need to ensure the entry into force of the content of the 1984 Protocol as soon as possible,

som är medvetna om behovet av att tillförsäkra att innehållet i 1984 års protokoll träder i kraft så snart som möjligt,

Recognizing the advantage for the States Parties of arranging for the amended Convention to co-exist with and be supplementary to the original Convention for a transitional period,

som inser fördelen för staterna att under en övergångstid låta den ändrade konventionen tillämpas samtidigt som och vara ett tillägg till den ursprungliga konventionen,

Convinced that the economic consequences of pollution damage resulting from the carriage of oil in bulk at sea by ships should continue to be shared by the shipping industry and by the oil cargo interests,

som är övertygade om att de ekonomiska verkningarna av skador genom förorening till följd av transport av olja i bulk till sjöss med fartyg bör delas mellan sjöfartsnäringen och oljelastintressena och

Bearing in mind the adoption of the Protocol of 1992 to amend the International Convention on Civil Liability for Oil Pollution Damage, 1969,

som är medvetna om 1992 års ändringsprotokoll till 1969 års internationella konvention om ansvarighet för skada orsakad av förorening genom olja

Have agreed as follows:

har kommit överens om följande:

The Convention which the provisions of this Protocol amend is the International Convention on the Establishment of an International Fund for Compensation for Oil Pollution Damage, 1971, hereinafter referred to as the "1971 Fund Convention". For States Parties to the Protocol of 1976 to the 1971 Fund Convention, such reference shall be deemed to include the 1971 Fund Convention as amended by that Protocol.

Article 2

Article 1 of the 1971 Fund Convention is amended as follows:

1. Paragraph 1 is replaced by the following text:

1. "1992 Liability Convention" means the International Convention on Civil Liability for Oil Pollution Damage, 1992.

2. After paragraph 1 a new paragraph is inserted as follows:

1 bis. "1971 Fund Convention" means the International Convention on the Establishment of an International Fund for Compensation for Oil Pollution Damage, 1971. For States Parties to the Protocol of 1976 to that Convention, the term shall be deemed to include the 1971 Fund Convention as amended by that Protocol.

3. Paragraph 2 is replaced by the following text:

2. "Ship", "Person", "Owner", "Oil", "Pollution Damage", "Preventive Measures", "Incident" and "Organization" have the same meaning as in Article I of the 1992 Liability Convention.

Den konvention som ändras genom detta protokoll är 1971 års internationella konvention om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skada orsakad av förorening genom olja, i det följande kallad "1971 års fondkonvention". För stater som är anslutna till 1976 års protokoll till 1971 års fondkonvention skall hänvisningen anses omfatta 1971 års fondkonvention som den har ändrats genom det protokollet.

Artikel 2

Artikel 1 i 1971 års fondkonvention ändras enligt följande.

1. Första stycket ersätts med följande text.

1. "1992 års ansvarighetskonvention": 1992 års internationella konvention om ansvarighet för skada orsakad av förorening genom olja.

2. Efter första stycket införs ett nytt stycke, 1 bis, enligt följande.

1 bis. "1971 års fondkonvention": 1971 års internationella konvention om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skada orsakad av förorening genom olja. För stater som är bundna av 1976 års protokoll till den konventionen skall hänvisningen anses omfatta 1971 års konvention som den har ändrats genom det protokollet.

3. Andra stycket ersätts med följande text.

2. "Fartyg", "person", "ägare", "olja", "skada genom förorening", "förebyggande åtgärder", "olycka" och "organisation" har samma betydelse som i artikel I i 1992 års ansvarighetskonvention.

4. Paragraph 4 is replaced by the following text:

4. "Unit of account" has the same meaning as in Article V, paragraph 9, of the 1992 Liability Convention.

5. Paragraph 5 is replaced by the following text:

5. "Ship's tonnage" has the same meaning as in Article V, paragraph 10, of the 1992 Liability Convention.

6. Paragraph 7 is replaced by the following text:

7. "Guarantor" means any person providing insurance or other financial security to cover an owner's liability in pursuance of Article VII, paragraph 1, of the 1992 Liability Convention.

4. Fjärde stycket ersätts med följande text.

4. "Beräkningsenhet" har samma betydelse som i artikel V tionde stycket i 1992 års ansvarighetskonvention.

5. Femte stycket ersätts med följande text.

5. "Fartygstonnage" har samma betydelse som i artikel V tionde stycket i 1992 års ansvarighetskonvention.

6. Sjunde stycket ersätts med följande text.

7. "Garant" avser varje person som meddelar försäkring eller ställer annan ekonomisk säkerhet för att täcka ägarens ansvar enligt artikel VII första stycket i 1992 års ansvarighetskonvention.

Article 3

Article 2 of the 1971 Fund Convention is amended as follows:

Paragraph 1 is replaced by the following text:

1. An international Fund for compensation for pollution damage, to be named "The International Oil Pollution Compensation Fund 1992" and hereinafter referred to as "the Fund", is hereby established with the following aims:

(a) to provide compensation for pollution damage to the extent that the protection afforded by the 1992 Liability Convention is inadequate;

(b) to give effect to the related purposes set out in this Convention.

Artikel 3

Artikel 2 i 1971 års fondkonvention ändras enligt följande.

Första stycket ersätts med följande text.

1. En internationell fond för ersättning av skada genom förorening, vilken skall kallas "1992 års internationella oljeskadefond" och som i det följande kallas "fonden" upprättas härmed för följande syften.

a) För att ge ersättning för skador genom förorening i den utsträckning de inte ersätts enligt 1992 års ansvarighetskonvention och

b) för att uppfylla de ändamål som anges i denna konvention.

Article 4

Article 3 of the 1971 Fund Convention is replaced by the following text:

Artikel 4

Artikel 3 i 1971 års fondkonvention ersätts med följande text.

This Convention shall apply exclusively:

(a) to pollution damage caused:

(i) in the territory, including the territorial sea, of a Contracting State, and

(ii) in the exclusive economic zone of a Contracting State, established in accordance with international law, or, if a Contracting State has not established such a zone, in an area beyond and adjacent to the territorial sea of that State determined by that State in accordance with international law and extending not more than 200 nautical miles from the baseline from which the breadth of its territorial sea is measured;

(b) to preventive measures, wherever taken, to prevent or minimize such damage.

Article 5

The headings to Articles 4 to 9 of the 1971 Fund Convention is amended by deleting the words "and indemnification".

Article 6

Article 4 of the 1971 Fund Convention is amended as follows:

1. In paragraph 1 the five references to "the Liability Convention" are replaced by references to "the 1992 Liability Convention".

2. Paragraph 3 is replaced by the following text:

3. If the Fund proves that the pollution damage resulted wholly or partially either from an act or omission done with the intent to cause damage by the person who suffered the damage or from the negligence of that person, the

Denna konvention gäller endast

a) skada genom förorening som har uppkommit

i) inom en fördragsslutande stats område, inklusive dess territorialvatten och

ii) inom en fördragsslutande stats exklusiva ekonomiska zon, som fastställts i enlighet med folkrättens regler, eller, om staten inte har fastställt någon sådan zon, inom ett område utanför och angränsande till den statens territorialvatten vilket har bestämts av den staten i enlighet med folkrättens regler och vilket inte sträcker sig längre ut än 200 nautiska mil från de baslinjer varifrån statens territorialvatten mäts,

b) förebyggande åtgärder, var de än vidtas, för att förhindra eller begränsa sådan skada.

Artikel 5

I rubriken till artiklarna 4 - 9 i 1971 års fondkonvention tas orden "och gottgörelse" bort.

Artikel 6

Artikel 4 i 1971 års fondkonvention ändras enligt följande.

1. I första stycket skall de fem hänvisningarna till "ansvarighetskonventionen" bytas ut mot hänvisningar till "1992 års ansvarighetskonvention".

2. Tredje stycket ersätts med följande text.

3. Visar fonden att skadan genom förorening helt eller delvis orsakades genom uppsåtlig handling eller uppsåtlig underlåtenhet av den skadelidande eller vårdslöshet av denne, kan fonden befrias helt eller delvis från sin skyldighet att

Prop. 1994/95:169
Bilaga 2

Fund may be exonerated wholly or partially from its obligations to pay compensation to such person. The Fund shall in any event be exonerated under Article III, paragraph 3, of the 1992 Liability Convention. However, there shall be no such exoneration of the Fund with regard to preventive measures.

3. Paragraph 4 is replaced by the following text:

4. (a) Except as otherwise provided in subparagraphs (b) and (c) of this paragraph, the aggregate amount of compensation payable by the Fund under this Article shall in respect of any one incident be limited, so that the total sum of that amount and the amount of compensation actually paid under the 1992 Liability Convention for pollution damage within the scope of application of this Convention so defined in Article 3 shall not exceed 135 million units of account

(b) Except as otherwise provided in subparagraph (c), the aggregate amount of compensation payable by the Fund under this Article for pollution damage resulting from a natural phenomenon of an exceptional inevitable and irresistible character shall not exceed 135 million units of account.

(c) The maximum amount of compensation referred to in subparagraphs (a) and (b) shall be 200 million units of account with respect to any incident occurring during any period when there are three Parties to this Convention in respect of which the combined relevant quantity of contributing oil received by persons in the territories of such Parties, during the preceding calendar year, equ-

beta ersättning till denne. I varje fall skall fonden befrias från sin skyldighet i den utsträckning som fartygsägaren kan vara befriad enligt artikel III tredje stycket i 1992 års ansvarighetskonvention. Fonden är emellertid aldrig befriad från sin skyldighet vad gäller förebyggande åtgärder.

3. Fjärde stycket ersätts med följande text.

4. a) Om inte annat föreskrivs i b) eller c) i detta stycke är det sammanlagda belopp som fonden skall betala enligt denna artikel begränsat för en och samma olycka så att summan av det beloppet och det ersättningsbelopp som faktiskt har betalats enligt 1992 års ansvarighetskonvention för skada genom förorening, som faller inom denna konventions tillämpningsområde enligt artikel 3, inte får överstiga 135 miljoner beräkningsenheter.

b) Om inte annat föreskrivs i c) får det sammanlagda ersättningsbelopp som fonden skall ge ut enligt denna artikel inte överstiga 135 miljoner beräkningsenheter för en skada genom förorening som orsakats av en naturhändelse av osedvanlig karaktär som inte kunna undvikas och vars verkningar inte kunnat förhindras.

c) Det högsta ersättningsbeloppet enligt a) och b) skall vara 200 miljoner beräkningsenheter för olyckor som inträffar under en tid då tre stater är bundna av konventionen och mottagen avgiftspliktig olja i dessa stater sammanlagt uppgick till eller översteg 600 miljoner ton under närmast föregående kalenderår.

alled or exceeded 600 million tons.

(d) Interest accrued on a fund constituted in accordance with Article V, paragraph 3, of the 1992 Liability Convention, if any, shall not be taken into account for the computation of the maximum compensation payable by the Fund under this Article.

(e) The amounts mentioned in this Article shall be converted into national currency on the basis of the value of that currency by reference to the Special Drawing Right on the date of decision of the Assembly of the Fund as to the date of payment of compensation.

4. Paragraph 5 is replaced by the following text:

5. Where the amount of established claims against the Fund exceeds the aggregate amount of compensation payable under paragraph 4, the amount available shall be distributed in such a manner that the proportion between any established claim and the amount of compensation actually recovered by the claimant under this Convention shall be the same for all claimants.

5. Paragraph 6 is replaced by the following text:

6. The Assembly of the Fund may decide that, in exceptional cases, compensation in accordance with this Convention can be paid even if the owner of the ship has not constituted a fund in accordance with Article V, paragraph 3, of the 1992 Liability Convention. In such case paragraph 4 (e) of this Article applies accordingly.

d) Upplupen ränta på en fond som upprättats enligt artikel V tredje stycket i 1992 års ansvarighetskonvention skall inte tas med vid beräkningen av det högsta belopp som fonden har att betala enligt denna artikel.

e) De belopp som anges i denna artikel skall räknas om till inhemsk valuta på grundval av det värde valutatan hade i förhållande till den särskilda dragningsrätten den dag som fondens församling fastställer som första dag för utbetalningen av ersättning.

4. Femte stycket ersätts med följande text.

5. Om summan av styrkta fordringar mot fonden överstiger det sammanlagda ersättningsbeloppet enligt fjärde stycket, skall det tillgängliga beloppet fördelas så att förhållandet mellan en styrkt fordran och det ersättningsbelopp som fordringsägaren faktisk erhåller enligt denna konvention är det samma för alla fordringsägare.

5. Sjätte stycket ersätts med följande text:

6. Fondens församling får i undantagsfall besluta att ersättning enligt konventionen får betalas även om fartygsägaren inte har upprättat någon fond enligt artikel V tredje stycket i 1992 års ansvarighetskonvention. I sådana fall tillämpas också fjärde stycket e) i denna artikel.

Article 7

Article 5 of the 1971 Fund Convention is deleted,

Article 8

Article 6 of the 1971 Fund Convention is amended as follows

1. In paragraph 1 the paragraph number and the words "or indemnification under Article 5" are deleted.

2. Paragraph 2 is deleted.

Article 9

Article 7 of the 1971 Fund Convention is amended as follows:

1. In paragraphs 1, 3, 4 and 6 the seven references to "the Liability Convention" are replaced by reference to "the 1992 Liability Convention".

2. In paragraph 1 the words "or indemnification under Article 5" are deleted.

3. In the first sentence of paragraph 3 the words "or indemnification" and "or 5" are deleted.

4. In the second sentence of paragraph 3 the words "or under Article 5, paragraph 1" are deleted.

Article 10

In Article 8 of the 1971 Fund Convention the reference to the "Liability Convention" is replaced by a reference to "the 1992 Liability Convention".

Article 11

Article 9 of the 1971 Fund Convention is amended as follows:

Artikel 7

Artikel 5 i 1971 års fondkonvention upphävs.

Artikel 8

Artikel 6 i 1971 års fondkonvention ändras enligt följande.

1. I första stycket utgår numreringen samt orden "eller gottgörelse enligt artikel 5".

2. Andra stycket upphävs.

Artikel 9

Artikel 7 i 1971 års fondkonvention ändras enligt följande.

1. I första, tredje, fjärde och sjätte styckena ersätts de sju hänvisningarna till "ansvarighetskonventionen" med hänvisningar till "1992 års ansvarighetskonvention".

2. I första stycket utgår orden "eller gottgörelse enligt artikel 5".

3. I tredje stycket första meningens utgår orden "eller gottgörelse" och "eller 5".

4. I tredje stycket andra meningens utgår orden "eller artikel 5 första stycket".

Artikel 10

I artikel 8 i 1971 års fondkonvention ersätts hänvisningen till "ansvarighetskonventionen" med en hänvisning till 1992 års ansvarighetskonvention.

Artikel 11

Artikel 9 i 1971 års fondkonvention ändras enligt följande.

1. Paragraph 1 is replaced by the following text:

1. The Fund, shall in respect of any amount of compensation for pollution damage paid by the Fund in accordance with Article 4, paragraph 1, of this Convention, acquire by subrogation the rights that the person so compensated may enjoy under the 1992 Liability Convention against the owner or his guarantor.

2. In paragraph 2 the words "or indemnification" are deleted.

Article 12

Article 10 of the 1971 Fund Convention is amended as follows:

The opening phrase of paragraph 1 is replaced by the following text:

Annual contributions to the Fund shall be made in respect of each Contracting State by any person who, in the calendar year referred to in Article 12, paragraphs 2 (a) or (b), has received in total quantities exceeding 150,000 tons:

Article 13

Article 11 of the 1971 Fund Convention is deleted.

Article 14

Article 12 of the 1971 Fund Convention is amended as follows:

1. In the opening phrase of paragraph 1 the words "for each person referred to in Article 10" are deleted.

2. In paragraph 1 (i), subparagraphs (b) and (c), the word "or 5" are deleted and the words "15 million francs" are replaced by the

1. Första stycket ersätts med följande text.

1. Fonden inträder, såvitt avser belopp som fonden har betalat i ersättning för skada genom förorening enligt artikel 4 första stycket i denna konvention, i den rätt som den som har fått sådan ersättning kan ha enligt 1992 års ansvarighetskonvention mot ägaren eller dennes garant.

2. I andra stycket utgår orden "eller gottgörelse".

Artikel 12

Artikel 10 i 1971 års fondkonvention ändras enligt följande.

Inledningen i första stycket ersätts med följande text.

Årsavgifter till fonden skall, ifråga om varje fördragsslutande stat, betalas av var och en som under det kalenderår som avses i artikel 12 andra stycket a) eller b) tagit emot sammanlagt mer än 150 000 ton

Artikel 13

Artikel 11 i 1971 års fondkonvention upphävs.

Artikel 14

Artikel 12 i 1971 års fondkonvention ändras enligt följande.

1. I inledningen till första stycket utgår orden "av person som avses i artikel 10".

2. I första stycket i) b) och c) utgår orden "eller 5" och ersätts orden "15 miljoner francs" med

words "four million units of account".

3. Subparagraph 1 (ii) (b) is deleted.

4. In paragraph 1 (ii), subparagraph (c) becomes (b) and subparagraph (d) becomes (c).

5. The opening phrase in paragraph 2 is replaced by the following text:

The Assembly shall decide the total amount of contributions to be levied. On the basis of that decision, the Director shall, in respect of each Contracting State, calculate for each person referred to in Article 10 the amount of his annual contribution:

6. Paragraph 4 is replaced by the following text:

4. The annual contribution shall be due on the date to be laid down in the Internal Regulations of the Fund. The Assembly may decide on a different date of payment.

7. Paragraph 5 is replaced by the following text:

5. The Assembly may decide, under conditions to be laid down in the Financial Regulation of the Fund, to make transfers between funds received in accordance with Article 12.2 (a) and funds received in accordance with Article 12.2 (b).

8. Paragraph 6 is deleted.

Article 15

Article 13 of the 1971 Fund Convention is amended as follows:

1. Paragraph 1 is replaced by the following text:

1. The amount of any contribution due under Article 12 and which is in arrear shall bear interest at a rate which shall be determined in accordance with the Internal Re-

orden "fyra miljoner beräkningsenheter.

3. Första stycket ii) b) upphävs.

4. I första stycket ii) blir punkten c) punkt b) och punkten d) blir punkt c).

5. Inledningen till andra stycket ersätts med följande text.

Församlingen skall fastställa det sammanlagda beloppet avgifter till fonden. På grundval av det beslutet skall direktören för varje fördragsslutande stat beräkna den årsavgift som var och en som avses i artikel 10 skall betala

6. Fjärde stycket ersätts med följande text.

4. Årsavgiften förfaller till betalning enligt vad som bestäms i fondens interna reglemente. Församlingen får besluta om annat datum för betalningen.

7. Femte stycket ersätts med följande text.

5. Församlingen får besluta, enligt vad som fastställts i fondens ekonomiska reglemente, att överföra medel mellan de fonder som upprättats enligt artikel 12.2 a) och 12.2 b).

8. Sjätte stycket upphävs.

Artikel 15

Artikel 13 i 1971 års fondkonvention ändras enligt följande.

1. Första stycket ersätts med följande text.

1. Avgiftsbelopp som avses i artikel 12 och som är förfallet till betalning skall löpa med ränta enligt en räntesats som fastställts i fondens interna reglemente. Olika

gulations of the Fund, provided that different rates may be fixed for different circumstances.

2. In paragraph 3 the words "Articles 10 and 11" are replaced by the words "Articles 10 and 12" and the words "for a period exceeding three months" are deleted.

Article 16

A new paragraph is added to Article 15 of the 1971 Fund Convention:

4. Where a Contracting State does not fulfil its obligations to submit to the Director the communication referred to in paragraph 2 and this results in a financial loss for the Fund, that Contracting State shall be liable to compensate the Fund such loss. The Assembly shall, on the recommendation of the Director, decide whether such compensation shall be payable by that Contracting State.

Article 17

Article 16 of the 1971 Fund Convention is replaced by the following text:

The Fund shall have an Assembly and a Secretariat headed by a Director.

Article 18

Article 18 of the 1971 Fund Convention is amended as follows:

1. In the opening sentence of the article the words ",subject to the provisions of Article 26," are deleted.

2. Paragraph 8 is deleted.

3. Paragraph 9 is replaced by the following text:

räntesatser får fastställas för olika förhållanden.

2. I tredje stycket ersätts orden "artiklarna 10 och 11" med orden "artiklarna 10 och 12". Orden "när tre månader förflutit från förfallodagen" utgår.

Artikel 16

Ett nytt fjärde stycke införs i artikel 15 i 1971 års fondkonvention.

4. En fördragsslutande stat som inte fullgör skyldigheten att underätta direktören enligt andra stycket är ersättningsskyldig mot fonden för den ekonomiska förlust som fonden kan ha gjort som en följd av underlåtenheten. Församlingen skall efter rekommendation från direktören besluta om en sådan ersättning skall betalas av en fördragsslutande stat.

Artikel 17

Artikel 16 i 1971 års fondkonvention ersätts med följande text.

Fonden skall ha en församling och ett sekretariat som leds av en direktör.

Artikel 18

Artikel 18 i 1971 års fondkonvention ändras enligt följande.

1. I inledningen till artikeln utgår orden "med förbehåll för vad som stadgas i artikel 26".

2. Åttonde stycket upphävs.

3. Nionde stycket ersätts med följande text.

9. to establish any temporary or permanent subsidiary body it may consider to be necessary, to define its terms of reference and to give it the authority needed to perform the functions entrusted to it; when appointing the members of such body, the Assembly shall endeavour to secure an equitable geographical distribution of members and to ensure that the Contracting States, in respect of which the largest quantities of contributing oil are being received, are appropriately represented; the Rules of Procedure of the Assembly may be applied, *mutatis mutandis*, for the work of such subsidiary body.

4. In paragraph 10 the words ", the Executive Committee," are deleted.

5. In paragraph 11 the words ", the Executive Committee," are deleted.

6. Paragraph 12 is deleted.

Article 19

Article 19 of the 1971 Fund Convention is amended as follows:

1. Paragraph is replaced by the following text:

1. Regular sessions of the Assembly shall take place once every calendar year upon convocation by the Director.

2. In paragraph 2 the words "of the Executive Committee or" are deleted.

Article 20

Articles 21 to 27 of the 1971 Fund Convention and the heading to these articles are deleted.

9. att upprätta de tillfälliga eller ständiga underorgan som den anser nödvändiga, att bestämma direktiven för dem och ge dem erforderlig behörighet för att de skall kunna utföra sina uppgifter. Församlingen skall sträva efter en jämn geografisk fördelning när den utser medlemmar i ett sådant organ samt efter att de fördragslutande stater som representerar de största mängderna mottagen avgiftspliktig olja får en därmed motsvarande representation. Församlingens procedurregler får i tillämpliga delar användas för det arbete som bedrivs i ett sådant underorgan,

4. I tionde stycket utgår ordet "exekutivkommittén".

5. I elfte stycket utgår ordet "exekutivkommittén".

6. Tofte stycket upphävs.

Artikel 19

Artikel 19 i 1971 års fondkonvention ändras enligt följande.

1. Första stycket ersätts med följande text.

1. Ordinarie möten med församlingen skall äga rum varje kalenderår efter kallelse av direktören.

2. I andra stycket utgår orden "av exekutivkommittén eller".

Artikel 20

Artiklarna 21 - 27 i 1971 års fondkonvention och rubrikerna till dem upphävs.

Article 29 of the 1971 Fund Convention is amended as follows:

1. Paragraph 1 is replaced by the following text:

1. The Director shall be the chief administrative officer of the Fund. Subject to instructions given to him by the Assembly, he shall perform those functions which are assigned to him by this Convention, the Internal Regulations of the Fund and the Assembly.

2. In paragraph 2 (e) the words "or the Executive Committee" are deleted.

3. In paragraph 2 (f) the words "or to the Executive Committee, as the case may be," are deleted.

4. Paragraph 2 (g) is replaced by the following text:

(g) prepare, in consultation with the Chairman of the Assembly, and publish a report of the activities of the Fund during the previous calendar year;

5. In paragraph 2 (h) the words ", the Executive Committee" are deleted.

Article 22

In Article 31, paragraph 1, of the 1971 Fund Convention, the words " on the Executive Committee and" are deleted.

Article 23

Article 32 of the 1971 Fund Convention is amended as follows:

1. In the opening phrase the words "and the Executive Committee" are deleted.

2. In subparagraph (b) the words

Artikel 29 i 1971 års fondkonvention ändras enligt följande.

1. Första stycket ersätts med följande text.

1. Direktören är fondens chefs-tjänsteman. Han skall, med iakttagande av de anvisningar som meddelas honom av församlingen, utföra de uppgifter som tilldelats honom i denna konvention, i fondens interna reglemente eller av församlingen.

2. I andra stycket e) utgår orden "eller exekutivkommittén".

3. I andra stycket f) utgår orden "eller, i förekommande fall, för exekutivkommittén".

4. Andra stycket g) ersätts med följande text.

g) att i samråd med församlingens ordförande upprätta och publicera en rapport om fondens verksamhet under närmast föregående kalenderår.

5. I andra stycket h) utgår ordet "exekutivkommittén".

Artikel 22

I artikel 31 första stycket i 1971 års fondkonvention utgår orden "i exekutivkommittén och".

Artikel 23

Artikel 32 i 1971 års fondkonvention ändras enligt följande.

1. I inledningen utgår orden "och exekutivkommittén".

2. I b) utgår orden "och exekutivkommittén".

"and the Executive Committee" are deleted.

Prop. 1994/95:169
Bilaga 2

Article 24

Article 33 of the 1971 Fund Convention is amended as follows:

1. Paragraph 1 is deleted.
2. In paragraph 2 the paragraph number is deleted.
3. Subparagraph (c) is replaced by the following text:
(c) the establishment of subsidiary bodies, under Article 18, paragraph 9, and matters relating to such establishment.

Article 25

Article 35 of the 1971 Fund Convention is replaced by the following text:

Claims for compensation under Article 4 arising from incidents occurring after the date of entry into force of this Convention may not be brought against the Fund earlier than the one hundred and twentieth day after that date.

Article 26

After Article 36 of the 1971 Fund Convention four new articles are inserted as follows:

Article 36 bis

The following transitional provisions shall apply in the period, hereinafter referred to as the transitional period, commencing with the the date of entry into force of this Convention and ending with the date on which the denunciations provided for in

Artikel 24

Artikel 33 i 1971 års fondkonvention ändras enligt följande.

1. Första stycket upphävs.
2. I andra stycket utgår numreringen.
3. Punkten c) ersätts med följande text:
c) upprättandet av underorgan enligt artikel 18 nionde stycket och frågor som hänger samman med upprättandet.

Artikel 25

Artikel 35 i 1971 års fondkonvention ersätts med följande text.

Anspraak på ersättning enligt artikel 4 som följd av olyckor som har inträffat efter det att denna konvention har trätt i kraft får inte framställas mot fonden tidigare än 120 dagar efter dagen för ikraftträdandet.

Artikel 26

Efter artikel 36 i 1971 års fondkonvention införs fyra nya artiklar (artiklarna 36 bis, 36 ter, 36 quater och 36 quinquies) enligt följande.

Artikel 36 bis

Följande övergångsbestämmelser skall gälla under den tidsperiod (övergångsperioden) som börjar löpa när denna konvention träder i kraft och som slutar när de uppsägningar som anges i artikel 31 i 1992 års ändringsprotokoll till

Article 31 of the 1992 Protocol to amend the 1971 Fund Convention take effect:

(a) In the application of paragraph 1 (a) of Article 2 of this Convention, the reference to the 1992 Liability Convention shall include reference to the International Convention on Civil Liability for Oil Pollution Damage, 1969, either in its original version or as amended by the Protocol thereto of 1976 (referred to in this Article as "the 1969 Liability Convention"), and also the 1971 Fund Convention.

(b) Where an incident has caused pollution damage within the scope of this Convention, the Fund shall pay compensation to any person suffering pollution damage only if, and to the extent that, such person has been unable to obtain full and adequate compensation for the damage under the terms of the 1969 Liability Convention, the 1971 Fund Convention and the 1992 Liability Convention, provided that, in respect of pollution damage within the scope of this Convention in respect of a Party to this Convention but not a Party to the 1971 Fund Convention, the Fund shall pay compensation to any person suffering pollution damage only if, and to the extent that, such person would have been unable to obtain full and adequate compensation had that State been party to each of the above-mentioned Conventions.

(c) In the application of Article 4 of this Convention, the amount to be taken into account in determining the aggregate amount of compensation payable by the Fund shall also include the amount of compensation actually paid under the 1969 Liability Convention, if

1971 års fondkonvention får verkan.

a) Vid tillämpningen av artikel 2 första stycket a) i denna konvention innefattar hänvisningen till 1992 års ansvarighetskonvention såväl 1969 års internationella konvention om ansvarighet för skada orsakad av förorening genom olja - antingen i dess ursprungliga version eller som den har ändrats genom 1976 års protokoll till den (i denna artikel kallad 1969 års ansvarighetskonvention) - som 1971 års fondkonvention.

b) Om en olycka har orsakat en skada genom förorening som omfattas av denna konvention skall fonden betala ersättning till dem som har lidit sådan skada endast i den utsträckning de inte har kunnat få full ersättning enligt 1969 års ansvarighetskonvention, 1971 års fondkonvention och 1992 års ansvarighetskonvention. Såvitt avser en skada genom förorening som omfattas av denna konvention och som rör en stat som är bunden av denna konvention men inte av 1971 års fondkonvention skall fonden betala ersättning till dem som har lidit skada genom förorening endast i den utsträckning som de inte skulle ha fått full ersättning om staten hade varit bunden av samtliga nu nämnda konventioner.

c) Vid tillämpning av artikel 4 i denna konvention skall det belopp som skall tas med vid beräkningen av det totala ersättningsbelopp som fonden har att betala också innefatta ersättningsbelopp som faktiskt har betalats med stöd av 1969 års ansvarighetskonvention

Prop. 1994/95:169
Bilaga 2

any, and the amount of compensation actually paid or deemed to have been paid under the 1971 Fund Convention.

(d) Paragraph 1 of Article 9 of this Convention shall also apply to the rights enjoyed under the 1969 Liability Convention.

Article 36 ter

1. Subject to paragraph 4 of this Article, the aggregate amount of the annual contributions payable in respect of contributing oil received in a single Contracting State during a calendar year shall not exceed 27.5 % of the total amount of annual contributions pursuant to the 1992 Protocol to amend the 1971 Fund Convention, in respect of that calendar year.

2. If the application of the provisions in paragraphs 2 and 3 of article 12 would result in the aggregate amount of the contributions payable by contributors in a single Contracting State in respect of a given calendar year exceeding 27.5 % of the total annual contributions, the contributions payable by all contributors in that State shall be reduced *pro rata* so that their aggregate contributions equal 27.5 % of the total annual contributions to the Fund in respect of that year.

3. If the contributions payable by persons in a given Contracting State shall be reduced pursuant to paragraph 2 of this Article, the contributions payable by persons in all other Contracting States shall be increased *pro rata* so as to ensure that the total amount of contributions payable by all persons liable to contribute to the Fund in respect of the calendar year in question will reach the

och det ersättningsbelopp som faktiskt har betalats, eller som skall anses ha betalats, enligt 1971 års fondkonvention.

d) Artikel 9 första stycket i denna konvention gäller också rättigheter enligt 1969 års ansvarskonvention.

Artikel 36 ter

1. Om inte annat följer av fjärde stycket i denna artikel, skall det sammanlagda beloppet årsavgifter för avgiftspliktig olja som har tagits emot i en enskild fördragsslutande stat under ett kalenderår inte överstiga 27,5 % av det totala beloppet årsavgifter enligt 1992 års ändringsprotokoll till 1971 års fondkonvention för det kalenderåret.

2. Om tillämpningen av bestämmelserna i artikel 12 andra och tredje styckena leder till att det sammanlagda beloppet av avgifter som skall betalas av de avgiftsskyldiga i en enskild fördragsslutande stat för ett kalenderår överstiger 27,5 % av summan av årsavgifter, skall de avgifter som skall betalas av de avgiftsskyldiga i den staten minskas proportionellt så att deras sammanlagda avgifter motsvarar 27,5 % av den totala summan av årsavgifter till fonden för det året.

3. Om de avgifter som skall betalas av de avgiftsskyldiga i en fördragsslutande stat skall minskas enligt andra stycket i denna artikel, skall de avgifter som skall betalas av de avgiftsskyldiga i övriga fördragsslutande stater ökas proportionellt så att den totala summan av avgifter som skall betalas av de som är skyldiga att betala avgifter till fonden för kalenderåret ifråga kommer att

total amount of contributions decided by the Assembly.

4. The provisions in paragraphs 1 to 3 of this Article shall operate until the total quantity of contributing oil received in all Contracting States in a calendar year has reached 750 millions tonnes or until a period of 5 years after the date of entry into force of the said Protocol has elapsed, whichever occurs earlier.

Article 36 quater

Notwithstanding the provisions of this Convention, the following provisions shall apply to the administration of the Fund during the period in which both the 1971 Fund Convention and this Convention are in force:

(a) The Secreteriat of the Fund, established by the 1971 Fund Convention (hereinafter referred to as "the 1971 Fund"), headed by the Director, may also function as the Secreteriat and the Director of the Fund.

(b) If, in accordance with subparagraph (a), the Secreteriat and the Director of the 1971 Fund also perform the function of Secreteriat and Director of the Fund, the Fund shall be represented, in cases of conflict of interests between the 1971 Fund and the Fund, by the Chairman of the Assembly of the Fund.

(c) The Director and the staff experts appointed by him, performing their duties under this Convention and the 1971 Fund Convention shall not be regarded as contravening the provisions of Article 30 of this Convention in so far as they discharge their duties in accordance with this Article.

uppgå till den summa avgifter som har beslutats av församlingen.

4. Bestämmelserna i första till tredje styckena i denna artikel skall tillämpas till dess att den totala mängden avgiftspliktig olja som har tagits emot i de fördragslutande staterna under ett kalenderår uppgår till 750 miljoner ton dock längst till dess att fem år har gått från det att detta protokoll trädde i kraft.

Artikel 36 quater

Oavsett bestämmelserna i denna konvention skall följande bestämmelser gälla för förvaltningen av fonden under den tid då såväl 1971 års fondkonvention som denna konvention är i kraft.

a) Det fondsekretariat, lett av direktören, vilket upprättats enligt 1971 års fondkonvention ("1971 års fond") får också fungera som fondens sekretariat och direktör.

b) Om sekretariatet och direktören för 1971 års fond också utför uppgifter enligt a) som sekretariat och direktör för fonden, skall fonden vid intressekonflikter mellan 1971 års fond och fonden företrädas av ordföranden i fondens församling.

c) Direktören och den personal och de experter som han har utsett, skall när de fullgör sina uppgifter enligt denna konvention och 1971 års fondkonvention inte anses ha brutit mot bestämmelserna i artikel 30 i denna konvention när de fullgör sina uppgifter enligt med denna artikel.

Prop. 1994/95:169
Bilaga 2

(d) The Assembly of the Fund shall endeavour not to take decisions which are incompatible with decisions taken by the Assembly of the 1971 Fund. If differences of opinion with respect to common administrative issues arise, the Assembly of the Fund shall try to reach a consensus with the Assembly of the 1971 Fund, in a spirit of mutual co-operation and with the common aims of both organizations in mind.

(e) The Fund may succeed to the rights, obligations and assets of the 1971 Fund if the Assembly of the 1971 Fund so decides, in accordance with Article 44, paragraph 2, of the 1971 Fund Convention.

(f) The Fund shall reimburse to the 1971 Fund all costs and expenses arising from administrative services performed by the 1971 Fund on behalf of the Fund.

d) Fondens församling skall sträva efter att inte fatta beslut som är oförenliga med beslut som har fattats av församlingen för 1971 års fond. Om olika meningar uppkommer rörande gemensamma förvaltningsfrågor skall fondens församling söka nå enighet med församlingen för 1971 års fond i en anda av ömsesidigt samarbete och med de båda organisationernas gemensamma mål för ögonen.

e) Fonden får träda in i de rättigheter, skyldigheter och tillgångar som 1971 års fond har om församlingen för 1971 års fond så beslutar enligt artikel 44 andra stycket i 1971 års fondkonvention.

f) Fonden skall återbetala alla kostnader och utgifter som 1971 års fond har haft för administrativa tjänster vilka den har utfört för fondens räkning.

Article 36 quinquies

Final clauses

The final clauses of this Convention shall be Articles 28 to 39 of the Protocol of 1992 to amend the 1971 Fund Convention. References in this Convention to Contracting States shall be taken to mean references to the Contracting States of that Protocol.

Article 27

1. The 1971 Fund Convention and this Protocol shall, as between the Parties to this Protocol, be read and interpreted together as one single instrument.

2. Articles 1 to 36 quinquies of the 1971 Fund Convention as amended by this Protocol shall be

Artikel 36 quinquies

Slutbestämmelser

Slutbestämmelserna i denna konvention är artiklarna 28 - 39 i 1992 års ändringsprotokoll till 1971 års fondkonvention. Hänvisningar i denna konvention till fördragsslutande stater avser de stater som är bundna av detta protokoll.

Artikel 27

1. 1971 års fondkonvention och detta protokoll skall läsas och förstås som ett enda instrument i förhållandet mellan dem som är anslutna till protokollet.

2. Artiklarna 1 - 36 quinquies i 1971 års fondkonvention som de har ändrats genom detta protokoll

known as the International Convention on the Establishment of an International Fund for Compensation for Oil Pollution Damage, 1992 (1992 Fund Convention).

FINAL CLAUSES

Article 28

Signature, ratification, acceptance, approval and accession

1. This Protocol shall be open for signature at London from 15 January 1993 to 14 January 1994 by any States which has signed the 1992 Liability Convention.

2. Subject to paragraph 4, this Protocol shall be ratified, accepted or approved by States which have signed it.

3. Subject to paragraph 4, this Protocol is open for accession by States which did not sign it.

4. This Protocol may be ratified, accepted, approved or acceded to, only by States which have ratified, accepted, approved or acceded to the 1992 Liability Convention.

5. Ratification, acceptance, approval or accession shall be effected by the deposit of a formal instrument to that effect with the Secretary-General of the Organization.

6. A State which is a Party to this Protocol but not a Party to the 1971 Fund Convention shall be bound by the provisions of the 1971 Fund Convention as amended by this Protocol in relation to other States Parties hereto, but shall not be bound by the pro-

skall kallas 1992 års internationella konvention om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skada orsakad av förorening genom olja (1992 års fondkonvention).

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 28

Undertecknande, ratifikation m.m

1. Detta protokoll står öppet för undertecknande i London från och med den 15 januari 1993 till och med den 14 januari 1994 för alla stater som har undertecknat 1992 års ansvarighetskonvention.

2. Om inte annat följer av fjärde stycket skall detta protokoll ratificeras, godtas eller godkännas av de stater som har undertecknat det.

3. Om inte annat följer av fjärde stycket står detta protokoll öppet för anslutning av stater som inte har undertecknat det.

4. Endast de stater som har ratificerat, godtagit, godkänt eller anslutit sig till 1992 års ansvarighetskonvention får ratificera, godta, godkänna eller ansluta sig till detta protokoll.

5. Ratifikation, godtagande, godkännande eller anslutning verkställs genom att ett formellt instrument för detta ändamål deponeras hos organisationens generalsekreterare.

6. En stat som är ansluten till detta protokoll men inte till 1971 års fondkonvention är bunden av bestämmelserna i 1971 års fondkonvention sådan den har ändrats genom detta protokoll i förhållande till de stater som också är anslutna till protokollet, men är

Prop. 1994/95:169
Bilaga 2

visions of the 1971 Fund Convention in relation to States Parties thereto.

7. Any instrument of ratification, acceptance, approval or accession deposited after the entry into force of an amendment to the 1971 Fund Convention as amended by this Protocol shall be deemed to apply to the Convention so amended, as modified by such amendment.

Article 29

Information on contributing oil

1. Before this Protocol comes into force for a State, that State shall, when depositing an instrument referred to in Article 28, paragraph 5, and annually thereafter at a date to be determined by the Secretary-General of the Organization, communicate to him the name and address of any person who in respect of that State would be liable to contribute to the Fund pursuant to Article 10 of the 1971 Fund Convention as amended by this Protocol as well as data on the relevant quantities of contributing oil received by any such person in the territory of that State during the preceding calendar year.

2. During the transitional period, the Director shall, for Parties, communicate annually to the Secretary-General of the Organization data on quantities of contributing oil received by persons liable to contribute to the Fund pursuant to Article 10 of the 1971 Fund Convention as amended by this Protocol.

inte bunden av bestämmelserna i 1971 års fondkonvention i förhållande till de stater som är bundna av den konventionen.

7. Alla ratifikations-, godtagande-, godkännade- eller anslutningsinstrument som har deponerats efter det att någon ändring av 1971 års fondkonvention genom detta protokoll har trätt i kraft skall anses avse den ändrade konventionen, med de justeringar som föranleds av den ikraftträdde ändringen.

Artikel 29

Information om avgiftspliktig olja

1. En stat skall innan detta protokoll träder i kraft för staten, när den deponerar ett instrument som avses i artikel 28 femte stycket och därefter årligen på tid som organisationens generalsekreterare bestämmer, underrätta denne om namn och adress på personer som för den staten är skyldiga att betala avgifter till fonden enligt artikel 10 i 1971 års fondkonvention som den har ändrats genom detta protokoll. Staten skall också lämna uppgift om de mängder avgiftspliktig olja som tagits emot av någon inom den statens territorium under det närmast föregående kalenderåret.

2. Under övergångsperioden skall direktören, för de fördragslutande staternas räkning, årligen underrätta organisationens generalsekreterare om de mängder avgiftspliktig olja som har tagits emot av personer som är skyldiga att bidra till fonden enligt artikel 10 i 1971 års fondkonvention som den har ändrats genom detta protokoll.

Entry into force

1. This Protocol shall enter into force twelve months following the date on which the following requirements are fulfilled:

(a) at least eight States have deposited instruments of ratification, acceptance, approval or accession with the Secretary-General of the Organization; and

(b) the Secretary-General of the Organization has received information in accordance with Article 29 that those persons who would be liable to contribute pursuant to Article 10 of the 1971 Fund Convention as amended by this Protocol have received during the preceding calendar year a total quantity of at least 450 million tons of contributing oil.

2. However, this Protocol shall not enter into force before the 1992 Liability Convention has entered into force.

3. For each State which ratifies, accepts, approves or accedes to this Protocol after the conditions in paragraph 1 for entry into force have been met, the Protocol shall enter into force twelve months following the date of the deposit by such State of the appropriate instrument.

4. Any State may, at the time of the deposit of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession in respect of this Protocol, declare that such instrument shall not take effect for the purposes of this Article until the end of the six-month period in Article 31.

5. Any State which has made a declaration in accordance with the preceding paragraph may with-

Ikraftträdande

1. Detta protokoll träder i kraft tolv månader efter det att följande förutsättningar är uppfyllda.

a) När minst åtta stater har deponerat sina ratifikations-, godtagande, godkännande eller anslutningsinstrument och

b) organisationens generalsekretärare, enligt artikel 29, har fått information om att de som är skyldiga att betala avgift till följd av artikel 10 i 1971 års fondkonvention som den har ändrats genom detta protokoll under det närmast föregående kalenderåret tog emot sammanlagt minst 450 miljoner ton avgiftspliktig olja.

2. Detta protokoll träder dock inte i kraft förrän 1992 års ansvarighetskonvention har trätt i kraft.

3. För de stater som ratificerar, godtar, godkänner eller ansluter sig till detta protokoll efter det att villkoren i första stycket har uppfyllts, träder detta protokoll i kraft tolv månader efter det att staten har deponerat vederbörligt instrument.

4. En stat får, när den deponerar sitt ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument för detta protokoll, förklara att instrumentet inte skall få verkan enligt denna artikel förrän den sexmånadersperiod som anges i artikel 31 har förflutit.

5. En stat som har avgivit en förklaring enligt föregående stycke får när som helst återta den genom

draw it at any time by means of a notification addressed to the Secretary-General of the Organization. Any such withdrawal shall take effect on the date the notification is received, and any State making such a withdrawal shall be deemed to have deposited its instrument of ratification, acceptance, approval or accession in respect of this Protocol on that date.

6. Any State which has made a declaration under Article 13, paragraph 2, of the Protocol of 1992 to amend the 1969 Liability Convention shall be deemed to have also made a declaration under paragraph 4 of this Article. Withdrawal of a declaration under the said Article 13, paragraph 2, shall be deemed to constitute withdrawal also under paragraph 5 of this Article.

Article 31

Denunciation of 1969 and 1971 Conventions

Subject to Article 30, within six months following the date on which the following requirements are fulfilled:

(a) at least eight States have become Parties to this Protocol or have deposited instruments of ratifications, acceptance, approval or accession with the Secretary-General of the Organization,

en underrättelse till organisationens generalsekreterare. Återtagandet får verkan den dagen underrättelsen tas emot och den stat som återtar sin förklaring skall anses ha deponerat sitt ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument för detta protokoll samma dag.

6. En stat som har avgett en förklaring enligt artikel 13 andra stycket i 1992 års ändringsprotokoll till 1969 års ansvarighetskonvention skall också anses ha avgett en förklaring enligt fjärde stycket i denna artikel. Återtagandet av en förklaring enligt den nämnda artikel 13 andra stycket skall anses utgöra ett återtagande också enligt femte stycket i denna artikel.

Artikel 31

Uppsägning av 1969 och 1971 års konventioner

Om inte annat följer av artikel 30 skall en stat som är bunden av detta protokoll samt en stat som har deponerat sitt ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument oavsett om detta skett enligt artikel 30 fjärde stycket eller inte, säga upp 1971 års fondkonvention och 1969 års ansvarighetskonvention, om de är bundna av dessa, inom sex månader från det att följande förutsättningar är uppfyllda

a) minst åtta stater har blivit bundna av detta protokoll eller har deponerat sina ratifikations-, godtagande-, godkännande eller anslutningsinstrument hos organisationens generalsekreterare,

whether or not subject to Article 30, paragraph 4, and

(b) the Secretary-General of the Organization has received information in accordance with Article 29 that those persons who are or would be liable to contribute pursuant to Article 10 of the 1971 Fund Convention as amended by this Protocol have received during the preceding calendar year a total quantity of at least 750 million tons of contributing oil;

each Party to this Protocol and each State which has deposited an instrument of ratification, acceptance, approval or accession, whether or not subject to Article 30, paragraph 4, shall, if party thereto, denounce the 1971 Fund Convention and the 1969 Liability Convention with effect twelve months after the expiry of the above mentioned six-month period.

Article 32

Revision and amendment

1. A Conference for the purpose of revising or amending the 1992 Fund Convention may be convened by the Organization.

2. The Organization shall convene a Conference of Contracting States for the purpose of revising or amending the 1992 Fund Convention at the request of not less than one third of all Contracting States.

Article 33

Amendment of compensation limits

1. Upon the request of at least one quarter of the Contracting

oavsett om detta skett enligt artikel 30 fjärde stycket eller inte, och

b) organisationens generalsekreterare har underrättats i enlighet med artikel 29 om att de som är eller kommer att bli skyldiga att betala avgift till följd av artikel 10 i 1971 års fondkonvention som den har ändrats genom detta protokoll under det närmast föregående kalenderåret har tagit emot sammanlagt minst 750 miljoner ton avgiftspliktig olja.

En sådan uppsägning får verkan tolv månader efter det att den nämnda sexmånadersperioden har förflutit.

Artikel 32

Revision och ändring

1. Organisationen får sammankalla en konferens för att revidera eller ändra 1992 års fondkonvention.

2. Organisationen skall sammankalla en konferens med de fördragsslutande staterna om minst en tredjedel av de fördragsslutande staterna begär det.

Artikel 33

Ändring av begränsningsbelopp

1. På begäran av minst en fjärdedel av de fördragsslutande

Prop. 1994/95:169
Bilaga 2

States, any proposal to amend the limits of amounts of compensation laid down in Article 4, paragraph 4, of the 1971 Fund Convention as amended by this Protocol shall be circulated by the Secretary-General to all Members of the Organization and to all Contracting States.

2. Any amendment proposed and circulated as above shall be submitted to the Legal Committee of the Organization for consideration at a date at least six months after the date of its circulation.

3. All Contracting States to the 1971 Fund Convention as amended by this Protocol, whether or not Members of the Organization, shall be entitled to participate in the proceedings of the Legal Committee for the consideration and adoption of amendments.

4. Amendments shall be adopted by a two-thirds majority of the Contracting States present and voting in the Legal Committee, expanded as provided for in paragraph 3, on condition that at least one half of the Contracting States shall be present at the time of voting.

staterna skall ett förslag till ändring av ansvarsgränserna enligt artikel 4 fjärde stycket i 1971 års fondkonvention som den har ändrats genom detta protokoll genom generalsekreterarens försorg sändas till alla medlemmar i organisationen samt alla fördragsslutande stater.

2. Ett förslag till ändring som sänts enligt ovan skall senast inom sex månader från översändandet lämnas över till organisationens juridiska kommitté för övervägande.

3. Alla stater som är bundna av 1971 års fondkonvention som den har ändrats genom detta protokoll har rätt att delta i juridiska kommitténs förhandlingar för övervägande och antagande av ändringar, oavsett om de är medlemmar i organisationen eller inte.

4. Ändringar antas med två tredjedels majoritet av de fördragsslutande stater som är närvarande och som röstar i juridiska kommittén, med den ökning i antalet som föranleds av tredje stycket, dock under förutsättning att minst hälften av de fördragsslutande staterna är närvarande vid omröstningstillfället.

5. When acting on a proposal to amend the limits, the Legal Committee shall take into account the experience of incidents and in particular the amount of damage resulting therefrom and changes in the monetary values. It shall also take into account the relationship between the limits in Article 4, paragraph 4, of the 1971 Fund Convention as amended by this Protocol and those in Article V, paragraph 1, of the International Convention on Civil Liability for Oil Pollution Damage, 1992.

6 (a). No amendment of the limits under this Article may be considered before 15 January 1998 nor less than five years from the date of entry into force of a previous amendment under this Article. No amendment under this Article shall be considered before this Protocol has entered into force.

(b). No limit may be increased so as to exceed an amount which corresponds to the limit laid down in the 1971 Fund Convention as amended by this Protocol increased by six per cent per year calculated on a compound basis from 15 January 1993.

(c). No limit may be increased so as to exceed an amount which corresponds to the limit laid down in the 1971 Fund Convention as amended by this Protocol multiplied by three.

7. Any amendment adopted in accordance with paragraph 4 shall be notified by the Organization to all Contracting States. The amendment shall be deemed to have been accepted at the end of a period of eighteen months after

5. När juridiska kommittén behandlar ett förslag till ändring av gränserna skall den ta hänsyn till inträffade olyckor och i synnerhet omfattningen av de skador som orsakats av dem och till förändringar i penningvärdena. Kommittén skall också ta hänsyn till förhållandet mellan de gränser som anges i artikel 4 fjärde stycket i 1971 års fondkonvention som den har ändrats genom detta protokoll och de gränser som anges i artikel V första stycket i 1992 års internationella konvention om ansvarighet för skada orsakade av förorening genom olja.

6 a). Ändringar i gränserna med stöd av denna artikel får inte övervägas förrän den 15 januari 1998 och inte heller förrän fem år förflutit från den dag en tidigare ändring med stöd av denna artikel har trätt i kraft. Ändringar med stöd av denna artikel får inte övervägas förrän detta protokoll har trätt i kraft.

b). Ingen gräns får höjas så att beloppet kommer att överstiga den gräns som lagts fast i 1971 års fondkonvention som den har ändrats genom detta protokoll, ökat med sex procent per år, inklusive den procentuella höjningen från föregående år, räknat från den 15 januari 1993.

c). Ingen gräns får höjas så att den med tre gånger överstiger den gräns som lagts fast i 1971 års fondkonvention som den har ändrats genom detta protokoll.

7. En ändring som har antagits i enlighet med fjärde stycket skall av organisationen delges de fördragsslutande staterna. Ändringen skall anses godtagen när 18 månader har förflutit från underrättelsen om inte inom den tidsperioden

the date of notification, unless within that period not less than one quarter of the States that were Contracting States at the time of the adoption of the amendment by the Legal Committee have communicated to the Organization that they do not accept the amendments in which case the amendment is rejected and shall have no effect.

8. An amendment deemed to have been accepted in accordance with paragraph 7 shall enter into force eighteen months after its acceptance.

9. All Contracting States shall be bound by the amendment, unless they denounce this Protocol in accordance with Article 34, paragraphs 1 and 2, at least six months before the amendment enters into force. Such denunciation shall take effect when the amendment enters into force.

10. When an amendment has been adopted by the Legal Committee but the eighteen-month period for its acceptance has not yet expired, a State which becomes a Contracting State during that period shall be bound by the amendment if it enters into force. A State which becomes a Contracting State after that period shall be bound by an amendment which has been accepted in accordance with paragraph 7. In the cases referred to in this paragraph, a State becomes bound by an amendment when that amendment enters into force for that State, if later.

minst en fjärdedel av de stater som var fördragsslutande stater då ändringen antogs av juridiska kommittén har underrättat organisationen om att de inte godtar ändringen. I sådant fall är ändringen förkastad och får ingen verkan.

8. En ändring som har godtagits i enlighet med sjunde stycket träder i kraft 18 månader efter det att den godtogs.

9. Alla fördragsslutande stater är bundna av ändringen om de inte säger upp detta protokoll i enlighet med artikel 34 första och andra styckena, senast sex månader innan ändringen träder i kraft. En sådan uppsägning får verkan när ändringen träder i kraft.

10. En stat som blir fördragsslutande stat när juridiska kommittén har antagit en ändring men innan 18-månadersperioden för dess godtagande har löpt ut, blir bunden av ändringen om den träder i kraft. En stat som blir fördragsslutande stat efter den perioden blir bunden av en ändring som har godtagits i enlighet med sjunde stycket. I de fall som anges i detta stycke blir en stat bunden av en ändring när den träder i kraft eller när protokollet träder ikraft för den staten, om detta sker senare.

Denunciation

1. This Protocol may be denounced by any Party at any time after the date on which it enters into force for that Party.

2. Denunciation shall be effected by the deposit of an instrument with the Secretary-General of the Organization.

3. A denunciation shall take effect twelve months, or such longer period as may be specified in the instrument of denunciation, after its deposit with the Secretary-General of the Organization.

4. Denunciation of the 1992 Liability Convention shall be deemed to be a denunciation of this Protocol. Such denunciation shall take effect on the date on which denunciation of the Protocol of 1992 to amend the 1969 Liability Convention takes effect according to Article 16 of that Protocol.

5. Any Contracting State to this Protocol which has not denounced the 1971 Fund Convention and the 1969 Liability Convention as required by Article 31 shall be deemed to have denounced this Protocol with effect twelve months after the expiry of the six-month period mentioned in that Article. As from the date on which the denunciations provided for in Article 31 take effect, any Party to this Protocol which deposits an instrument of ratification, acceptance, approval or accession to the 1969 Liability Convention shall be deemed to have denounced this Protocol with effect from the date on which such instrument takes effect.

Uppsägning

1. Detta protokoll får sägas upp av en fördragsslutande part när som helst efter det att det trätt i kraft för den parten.

2. Uppsägning verkställs genom att ett instrument deponeras hos organisationens generalsekreterare.

3. En uppsägning får verkan tolv månader efter deponeringen hos generalsekreteraren eller den längre tidrymd som har angetts i uppsägningsinstrumentet.

4. En uppsägning av 1992 års ansvarighetskonvention skall anses innebära uppsägning av detta protokoll. En sådan uppsägning får verkan den dag då uppsägningen av 1992 års protokoll till 1969 års ansvarighetskonvention får verkan enligt artikel 16 i det protokollet.

5. En stat som är bunden av detta protokoll och som inte har sagt upp 1971 års fondkonvention och 1969 års ansvarighetskonvention enligt kraven i artikel 31 skall anses ha sagt upp detta protokoll med verkan tolv månader från utgången av den sexmånadersperiod som avses i den artikeln. Den stat som deponerar ett ratifikations-, godkännade-, eller anslutningsinstrument för 1969 års ansvarighetskonvention och som är bunden av detta protokoll skall från och med den dag då uppsägningar enligt artikel 31 får verkan anses ha sagt upp detta protokoll med verkan från den dag då detta instrument får verkan.

6. As between the Parties to this Protocol, denunciation by any of them of the 1971 Fund Convention in accordance with Article 41 thereof shall not be construed in any way as a denunciation of the 1971 Fund Convention as amended by this Protocol.

7. Notwithstanding a denunciation of this Protocol by a Party pursuant to this Article, any provisions of this Protocol relating to the obligations to make contributions under Article 10 of the 1971 Fund Convention as amended by this Protocol with respect to an incident referred to in Article 12, Paragraph 2 (b), of that amended Convention and occurring before the denunciation takes effect shall continue to apply.

Article 35

Extraordinary sessions of the Assembly

1. Any Contracting State may, within ninety days after the deposit of an instrument of denunciation the result of which it considers will significantly increase the level of contributions for the remaining Contracting States, request the Director to convene an extraordinary session of the Assembly. The Director shall convene the Assembly to meet not later than sixty days after receipt of the request.

2. The Director may convene, on his own initiative, an extraordinary session of the Assembly to meet within sixty days after the deposit of any instrument of denunciation, if he considers that such denunciation will result in a significant increase in the level of

6. Mellan dem som är bundna av detta protokoll skall en uppsägning från någon av dem av 1971 års fondkonvention i enlighet med artikel 41 i den konventionen inte på något sätt förstås som en uppsägning av 1971 års fondkonvention som den har ändrats genom detta protokoll.

7. Oavsett en uppsägning av detta protokoll från en part i enlighet med denna artikel, skall bestämmelserna i protokollet om skyldigheter att betala avgifter enligt artikel 10 i 1971 års fondkonvention som den har ändrats genom detta protokoll fortfarande gälla för sådan olyckor som avses i artikel 12 andra stycket (b) i den ändrade konventionen och som har inträffat innan uppsägningen träder i kraft.

Artikel 35

Extra möten med församlingen

1. Inom nittio dagar från deponeringen av ett uppsägningsinstrument får varje fördragsslutande stat som anser att uppsägningen kommer att leda till en betydande höjning av avgifterna för de kvarvarande fördragsslutande staterna, begära att direktören sammankallar ett extra möte med församlingen. Direktören skall kalla församlingen att sammanträda inom sextio dagar från det att han tog emot denna begäran.

2. Direktören får på eget initiativ sammankalla församlingen till ett extra möte som skall hållas inom sextio dagar efter deponeringen av ett uppsägningsinstrument, om han anser att uppsägningen kommer att leda till en betydande höjning av avgifterna

contributions of the remaining Contracting States.

3. If the Assembly at an extraordinary session convened in accordance with paragraph 1 or 2 decides that the denunciation will result in a significant increase in the level of contributions for the remaining Contracting States, any such State may, not later than one hundred and twenty days before the date on which the denunciation takes effect, denounce this Protocol with effect from the same date.

Article 36

Termination

1. This Protocol shall cease to be in force on the date when the number of Contracting States fall below three.

2. States which are bound by this Protocol on the day before the date it ceases to be in force shall enable the Fund to exercise its functions as described under Article 37 of this Protocol and shall, for that purpose only, remain bound by this Protocol.

Article 37

Winding up of the Fund

1. If this Protocol ceases to be in force, the Fund shall nevertheless:

(a) meet its obligations in respect of any incident occurring before the Protocol ceased to be in force;

(b) be entitled to exercise its rights to contributions to the extent that these contributions are necessary to meet the obligations under subparagraph (a), including expenses for the administration of

för de kvarvarande fördragsslutande staterna.

3. Om församlingen vid ett extra möte som sammankallats enligt första eller andra styckena fastställer att uppsägningen kommer att leda till en betydande höjning av avgifterna för de kvarvarande fördragsslutande staterna, får var och en av dessa stater senast etthundratjugo dagar före den dag då uppsägningen får verkan säga upp detta protokoll med verkan från samma dag.

Artikel 36

Upphörande

1. Detta protokoll upphör att gälla när antalet fördragsslutande stater understiger tre.

2. Stater som är bundna av detta protokoll dagen innan det upphör att gälla skall möjliggöra för fonden att utöva sina funktioner enligt 37 i detta protokoll och förblir endast för detta ändamål bundna av protokollet.

Artikel 37

Avveckling av fonden

1. Om detta protokoll upphör att gälla skall fonden dock

a) infria sina förpliktelser för de olyckor som har inträffat innan protokollet upphörde att gälla och

b) få utöva sin rätt till avgifter i den utsträckning som dessa avgifter är nödvändiga för att infria de förpliktelser som avses i a), inklusive de förvaltningskostnader för fonden som är nödvändiga för detta ändamål.

the Fund necessary for this purpose.

2. The Assembly shall take all appropriate measures to complete the winding up of the Fund including the distribution in an equitable manner of any remaining assets among those persons who have contributed to the Fund

3. For the purpose of this Article the Fund shall remain a legal person.

Article 38

Depositary

1. This Protocol and any amendments accepted under Article 33 shall be deposited with the Secretary-General of the Organization.

2. The Secretary-General of the Organization shall:

(a) inform all States which have signed or acceded to this Protocol of:

(i) each new signature or deposit of an instrument together with the date thereof;

(ii) each declaration and notification under Article 30 including declarations and withdrawals deemed to have been made in accordance with that Article;

(iii) the date of entry into force of this Protocol;

(iv) the date by which denunciations provided for in Article 31 are required to be made;

(v) any proposal to amend limits of amounts of compensation which has been made in accordance with Article 33, paragraph 1;

(vi) any amendment which has been adopted in accordance with Article 33, paragraph 4;

(vii) any amendment deemed to have been accepted under Article 33, paragraph 7, together with the

2. Församlingen skall vidta alla lämpliga åtgärder för att avveckla fonden, inklusive en rättvis fördelning av resterande tillgångar bland de som har betalat avgifter till fonden.

3. Fonden förblir en juridisk person såvitt gäller bestämmelserna i denna artikel.

Artikel 38

Depositarie

1. Detta protokoll och de ändringar som godtagits i enlighet med artikel 33 skall deponeras hos organisationens generalsekreterare.

2. Organisationens generalsekreterare skall

a) informera alla stater som har undertecknat eller anslutit sig till detta protokoll om

i) varje nytt undertecknande eller ny deponering av instrument samt datum för detta,

ii) varje förklaring och under rättelse med stöd av artikel 30, inklusive förklaringar och återtaganden som anses ha avgetts i enlighet med den artikeln,

iii) dagen för ikraftträdandet av detta protokoll,

iv) det datum då uppsägningar enligt artikel 31 måste göras,

v) ett förslag om ändringar av gränserna för ersättningsbelopp som har gjorts i enlighet med artikel 33 första stycket,

vi) en ändring som har antagits i enlighet med artikel 33 fjärde stycket,

vii) en ändring som anses godtagen med stöd av artikel 33 sjunde stycket samt den dag då

date on which that amendment shall enter into force in accordance with paragraphs 8 and 9 of that Article;

(viii) the deposit of any instrument of denunciation of this Protocol together with the date of the deposit and the date on which it takes effect;

(ix) any denunciation deemed to have been made under Article 34, paragraph 5;

(x) any communication called for by any Article of this Protocol;

(b) transmit certified true copies of this Protocol to all Signatory States and to all States which accede to this Protocol.

3. As soon as this Protocol enters into force, the text shall be transmitted by the Secretary-General of the Organization to the Secretariat of the United Nations for registration and publication in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations.

Article 39

Languages

This Protocol is established in a single original in the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish languages, each text being equally authentic.

DONE AT LONDON, this twenty-seventh day of November one thousand nine hundred and ninety-two.

IN WITNESS THEREOF the undersigned, being duly authorized by their Governments for that purpose, have signed this Protocol.

ändringen i fråga träder i kraft i enlighet med åttonde och nionde styckena i den artikeln,

viii) deponering av uppsägningsinstrument som rör detta protokoll samt dagen för deponeringen och den dag då uppsägningen får verkan,

ix) en uppsägning som anse avgiven med stöd av artikel 34 femte stycket,

x) en underrättelse som krävs enligt någon av artiklarna i detta protokoll och

b) översända vidimerade exakta kopior av detta protokoll till alla stater som har undertecknat det och till alla stater som ansluter sig till detta protokoll.

3. Så snart som detta protokoll träder i kraft skall överlämnas av organisationens generalsekreterare till Förenta Nationernas sekretariat för registrering och publicering i enlighet med artikel 102 i Förenta Nationernas Stadga.

Artikel 39

Språk

Detta protokoll är upprättat i ett enda original på arabiska, engelska, franska, kinesiska, ryska och spanska språken, vilka alla äger lika vitsord.

som skedde i London den 27 november 1992.

Till bekräftelse härav har undertecknade, därtill vederbörligen befullmäktigade av sina respektive regeringar, undertecknat detta protokoll.

Prop. 1994/95:169
Bilaga 2

1 Förslag till Lag om ändring i sjölagen (1994:1009)

Härigenom föreskrivs i fråga om sjölagen (1994:1009)

- dels* att 9 kap. 3 § skall ha följande lydelse,
- dels* att 10 kap. skall ha följande lydelse,
- dels* att 12 kap. 1 § skall ha följande lydelse,
- dels* att 19 kap. 1 § skall ha följande lydelse,
- dels* att det i 20 kap. skall införas en ny paragraf, 15 §, av följande lydelse,
- dels* att rubriken till 21 kap. skall ha följande lydelse,
- dels* att nuvarande 21 kap. 5 - 11 §§ skall betecknas 21 kap. 8 - 14 §§,
- dels* att det i 21 kap. skall införas nya bestämmelser, 5 - 7 §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap. Om ansvarsbegränsning

3 §

Rätt till ansvarsbegränsning föreligger inte beträffande

1. en fordran på bärgarlön, bidrag till gemensamt haveri eller på avtal grundad ersättning för åtgärder som avses i 2 § första stycket 4, 5 eller 6,
2. en fordran med anledning av oljeskada som omfattas av 1 § och 2 första stycket lagen (1973:1198) om ansvarighet för oljeskada till sjöss,
3. en fordran som är underkastad en internationell konvention eller en nationell lag som reglerar eller förbjuder begränsning av ansvarighet för atomskada,
4. en fordran med anledning av atomskada orsakad av atomfartyg,
5. en fordran med anledning av skada som har drabbat en lots eller den som är anställd hos någon som avses i 1 § första stycket och vars skyldighet står i samband med fartygets drift eller med bärgningen, och
6. en fordran på ränta eller ersättning för rättegångskostnader.

10 kap. Om ansvar för oljeskada

Inledande bestämmelser

1 § I detta kapitel avses med olja: beständig mineralolja som innehåller kolväte, såsom råolja, eldningsolja, tjock dieselolja och smörjolja,

oljeskada: dels skada som orsakats av förorening genom olja från ett fartyg och som uppkommit utanför fartyget, dels kostnader för förebyggande åtgärder och skada som orsakats av sådana åtgärder,

olycka: sådan händelse eller serie av händelser med samma ursprung som orsakar en oljeskada eller framkallar ett allvarligt och omedelbart förestående hot om en sådan skada,

förebyggande åtgärd: varje åtgärd som varit skäligen påkallad för att förhindra eller begränsa en oljeskada genom förorening och som har vidtagits efter det att en olycka har inträffat,

ägare av fartyg: den som är registrerad som fartygets ägare eller, om registrering inte har skett, den som äger fartyget; i fråga om ett fartyg som ägs av en stat och brukas av ett bolag vilket i den staten är registrerat som fartygets brukare skall dock bolaget anses som ägare,

1969 års ansvarighetskonvention: den i Bryssel den 29 november 1969 avslutade konventionen om ansvarighet för skada orsakad av förorening genom olja eller denna konvention, ändrad i London den 19 november 1976,

1992 års ansvarighetskonvention: 1969 års ansvarighetskonvention som den har ändrats genom det i London den 27 november 1992 avslutade ändringsprotokollet till 1969 års ansvarighetskonvention om ansvarighet för skada orsakad av förorening genom olja och

konventionsstat: en stat som har tillträtt 1992 års ansvarighetskonvention.

Vid tillämpningen av bestämmelserna i detta kapitel skall med

2 § Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas på oljeskador som har uppkommit i Sverige eller dess ekonomiska zon eller i en annan konventionsstat eller dess ekonomiska zon och som har orsakats av ett fartyg som konstruerats eller anpassats för att transportera olja som last i bulk. I fråga om fartyg som kan transportera olja och annan last skall dock bestämmelserna tillämpas endast när fartyget transporterar olja som last i bulk samt under färder som följer på en sådan last, om det inte visas att fartyget inte har några rester kvar ombord från en sådan transport av olja i bulk. Bestämmelserna tillämpas också på kostnader för förebyggande åtgärder, var de än har vidtagits, för att förhindra eller begränsa sådana skador i Sverige och dess ekonomiska zon eller i en annan konventionsstat och dess ekonomiska zon.

Vad som i första stycket sägs om ekonomisk zon gäller även i fall en stat inte har upprättat en sådan zon men i enlighet med folkrättens regler har bestämt ett område utanför och angränsande till statens territorialvatten som inte sträcker sig längre ut än 200 nautiska mil från de baslinjer varifrån statens territorialvatten mäts.

I fråga om kapitlets tillämplighet på örlogsfartyg och vissa andra statsfartyg samt på fartyg som inte omfattas av bestämmelserna i första stycket gäller bestämmelserna i 20 §.

Ersättning för åtgärder med anledning av en oljeskada utgår enligt detta kapitel även om skyl-

dighet att vidta åtgärderna föreligger enligt lag eller annan författning.

Prop. 1994/95:169
Bilaga 3

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas utan hinder av annars gällande regler om tillämplig lag.

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas inte i den mån en sådan tillämpning skulle vara oförenlig med Sveriges åtaganden enligt ett internationellt fördrag.

Skadestånd

3 § *En oljeskada skall ersättas av den som vid tiden för olyckan är fartygets ägare, även om varken ägaren eller någon som han svarar för är vållande till skadan. Utgörs den olycka som orsakade skadan av en serie av händelser vilar ersättningsansvaret på den som var ägare till fartyget vid den första av dessa händelser.*

Ägaren är dock fri från ansvar om han visar att skadan

1. orsakats av en krigshandling eller liknande handling under väpnad konflikt, inbördeskrig eller uppror eller av en naturhändelse av osedvanlig karaktär, som inte kunnat undvikas och vars följder inte kunnat förhindras, eller

2. i sin helhet vållats av tredje man med avsikt att orsaka skada, eller

3. i sin helhet orsakats genom fel eller försummelse av en svensk eller utländsk myndighet när den fullgör sin skyldighet att svara för underhåll av fyrar eller andra hjälpmedel för navigering.

Anspråk på ersättning för en oljeskada som omfattas av ersättningsbestämmelserna i detta kapitel får göras gällande mot fartygsägaren endast med stöd av bestämmelserna i kapitlet.

4 § En oljeskada skall ersättas av följande personer, om de har vållat skadan uppsåtligen eller av grov vårdslöshet och med insikt om att skadan sannolikt skulle uppkomma,

a) fartygsägarens anställda eller ställföreträdare eller fartygsbesättningen,

b) en lots eller andra personer som utför tjänster för fartyget utan att vara medlemmar av besättningen,

c) en redare som inte är ägare, en befraktare (hur han än betecknas, inklusive den som hyrt fartyget utan manskap) eller andra personer som i redarens ställe handhar fartygets drift,

d) en avsändare, avlastare, lastmottagare eller lastägare,

e) den som utför bärgning med fartygsägarens samtycke eller på order av en myndighet,

f) den som vidtar förebyggande åtgärder och

g) anställda hos eller ställföreträdare för de personer som nämns i c) - f).

Anspraak på ersättning för en oljeskada som omfattas av ersättningsbestämmelserna i detta kapitel får göras gällande mot de i första stycket nämnda personerna endast med stöd av bestämmelserna i kapitlet.

5 § Skadestånd enligt detta kapitel betalas för personskada, sakskada och ren förmögenhetsskada.

Ersättning för att återställa skada på miljön är begränsad till kostnader för åtgärder som har vidtagits eller planeras och som är rimliga.

6 § Fartygets ägare har rätt att för varje olycka begränsa sitt ansvar enligt bestämmelserna i detta

kapitel till ett belopp motsvarande tre miljoner särskilda dragningsrätter (SDR) för ett fartyg vars dräktighet, beräknad enligt 9 kap. 5 § 6, inte överstiger 5 000 och 420 SDR per ton av fartygets dräktighet därutöver för fartyg vars dräktighet överstiger 5 000. Ansvaret skall dock inte i något fall överstiga 59,7 miljoner SDR. Rätt till begränsning föreligger inte i fråga om ränta eller ersättning för rättegångskostnad. Vad som avses med SDR anges i 22 kap. 3 §.

Fartygets ägare har inte rätt att begränsa sitt ansvar, om han har vållat oljeskadan uppsåtligen eller av grov vårdslöshet och med insikt om att skadan sannolikt skulle uppkomma.

7 § Rätt till ansvarsbegränsning enligt 6 § första stycket föreligger endast om ägaren, dennes försäkringsgivare eller någon annan på ägarens vägnar enligt bestämmelserna i detta kapitel eller motsvarande bestämmelser i en annan konventionsstats lag upprättar en begränsningsfond uppgående till det ansvarsbelopp som gäller för ägaren och det tilläggsbelopp som fastställs enligt 12 kap. 4 § andra stycket.

Ansvarsbeloppet skall räknas om till svenska kronor enligt bestämmelserna i 22 kap. 3 § andra stycket.

En begränsningsfond enligt detta kapitel skall här i landet upprättas hos den domstol där talan om ersättning har väckts enligt 21 kap. 5 § eller hos en domstol där en sådan talan kan väckas.

I fråga om förfarandet när en begränsningsfond enligt bestämmelserna i detta kapitel upprättas

och om förlust i vissa fall av möjligheten att erhålla ersättning för fordran som kan åberopas mot fonden skall bestämmelserna i 12 kap. 3 - 15 §§ tillämpas. Betalning eller säkerhet som avses i 12 kap. 4 § andra stycket får dock krävas också i fråga om ränta för tiden till dess att fonden upprättas. Vad som sägs i 12 kap. 4 § fjärde stycket om verkan som avses i 9 kap. 8 § skall i stället gälla verkan som avses i 10 § i detta kapitel. Följs inte ett föreläggande enligt 12 kap. 4 § fjärde stycket, skall i ett beslut som där sägs tillkännages att rätten till ansvarsbegränsning inte längre föreligger.

8 § En begränsningsfond som avses i detta kapitel fördelas mellan borgenärerna i förhållande till storleken av de styrkta fordringarna.

9 § Den som innan begränsningsfonden har fördelats har betalat ersättning för en oljeskada inträder intill det belopp han har betalat i den skadelidandes rätt enligt bestämmelserna i detta kapitel eller motsvarande lagstiftning i en annan konventionsstat.

Kan fartygets ägare eller någon annan göra sannolikt att han i framtiden blir skyldig att betala ersättning som han, om ersättningen hade betalats före fondens fördelning, skulle ha kunnat kräva åter från fonden enligt första stycket, kan domstolen bestämma att medel tills vidare skall sättas av för att han senare skall kunna göra sin rätt gällande mot fonden.

Har ägaren frivilligt dragit på sig utgifter eller drabbats av förluster med anledning av förebyggande åtgärder, har han samma rätt till ersättning för detta från

10 § Har en begränsningsfond upprättats enligt 7 § och har ägaren rätt att begränsa sitt ansvar, får ingen annan egendom som tillhör ägaren tas i anspråk för att tillgodose ett krav på ersättning som kan göras gällande mot fonden.

Har i ett fall som avses i första stycket egendom som tillhör ägaren blivit föremål för kvarstad eller annan säkerhetsåtgärd med anledning av krav på ersättning som kan göras gällande mot begränsningsfonden, skall den beviljade åtgärden hävas. Har ägaren ställt säkerhet för att undvika en sådan åtgärd, skall säkerheten återställas till honom.

Om en begränsningsfond har upprättats i en annan konventionsstat, skall första och andra styckena gälla endast om den skadelidande har rätt att föra talan vid den domstol eller myndighet som förvaltar fonden och har möjlighet att av fondens medel få ut vad som svarar mot hans fordran.

11 § Om preskription av fordran på ersättning för en oljeskada finns bestämmelser i 19 kap. 1 §.

12 § Om rätt till ersättning från 1992 års internationella oljeskadefond finns bestämmelser i lagen (1973:1199) om ersättning från den internationella oljeskadefonden.

Försäkring

13 § Ägaren av ett svenskt fartyg som transporterar mer än 2 000 ton olja som bulklast, skall ta och

vidmakthålla försäkring eller ställa annan betryggande säkerhet för att täcka sitt ansvar enligt bestämmelserna i detta kapitel eller motsvarande lagstiftning i en annan konventionsstat intill det ansvarsbelopp som anges i 6 § första stycket. Staten har dock inte en sådan skyldighet.

En försäkring eller säkerhet som avses i första stycket skall godkännas av regeringen eller av den myndighet som regeringen bestämmer.

Har ägaren fullgjort sina skyldigheter enligt första stycket, skall den myndighet som regeringen bestämmer utfärda ett certifikat som visar detta. För ett fartyg som ägs av den svenska staten skall den myndighet som regeringen bestämmer utfärda ett certifikat som visar att fartyget ägs av den svenska staten och att dess ansvar är täckt intill det ansvarsbelopp som anges i 6 § första stycket.

Regeringen fastställer det formulär till certifikat som avses i tredje stycket. Certifikatet skall medföras ombord på fartyget.

14 § För ett utländskt fartyg som anlöper eller lämnar en svensk hamn eller en tilläggsplats på svenskt sjöterritorium och som vid tillfället transporterar mer än 2 000 ton olja som bulklast skall det finnas en försäkring eller en annan betryggande säkerhet som täcker ägarens ansvar enligt bestämmelserna i detta kapitel eller motsvarande lagstiftning i en annan konventionsstat intill det ansvarsbelopp som avses i 6 § första stycket. Vad som nu har sagts gäller inte ett fartyg som ägs av en främmande stat.

Fartyget skall ombord medföra ett certifikat som visar att en

sådan försäkring eller annan betryggande säkerhet som avses i första stycket finns. I fråga om ett fartyg som inte är registrerat i någon konventionsstat får certifikat utfärdas av den myndighet som regeringen bestämmer. Om fartyget ägs av en främmande stat, skall det ombord medföra ett certifikat som visar att fartyget ägs av den staten och att dess ansvar är täckt intill det ansvarsbelopp som gäller enligt 6 § första stycket.

Närmare bestämmelser om certifikat som avses i andra stycket meddelas av regeringen eller av den myndighet som regeringen bestämmer.

15 § En försäkring som avses i 13 eller 14 § skall för den som är berättigad till ersättning medföra rätt att få ut ersättningen direkt av försäkringsgivaren.

Försäkringsgivaren är dock fri från ansvar, om fartygets ägare är fri från ansvar eller om denne själv uppsåtligen har vållat skadan. Försäkringsgivarens ansvar skall inte i något fall överstiga det ansvarsbelopp som gäller enligt 6 § första stycket.

I vidare mån än som följer av andra stycket kan försäkringsgivaren inte till befrielse från sitt ansvar mot någon annan än ägaren åberopa omständigheter som han kunnat åberopa mot ägaren.

16 § Om försäkringsgivaren inte har gjort något annat förbehåll, gäller försäkringen för fartygets ägare mot hans ansvar enligt bestämmelserna i detta kapitel eller motsvarande lagstiftning i en annan konventionsstat.

17 § Vad som föreskrivs i 15 och 16 §§ om försäkring tillämpas också i fråga om sådan säkerhet av annat slag som avses i 13 eller 14 §.

18 § Om ansvar för åsidosättande av försäkringsplikten och vissa andra föreskrifter i detta kapitel finns bestämmelser i 20 kap. 15 §.

Om laga domstol m.m.

19 § Om laga domstol och om verkställighet av domar i mål om ersättning för oljeskador finns bestämmelser i 21 kap. 5 - 7 §§.

Övriga bestämmelser

20 § Bestämmelserna i detta kapitel gäller inte för en oljeskada som orsakats av ett örlogsfartyg eller av ett annat fartyg som vid tiden för olyckan ägs eller brukas av en stat och som används uteslutande för statsändamål och inte för affärsdrift. Har ett sådant fartyg orsakat en oljeskada i Sverige eller dess ekonomiska zon eller har förebyggande åtgärder vidtagits för att förhindra eller begränsa en sådan skada i Sverige eller dess ekonomiska zon skall dock bestämmelserna i 1 §, 2 § fjärde stycket, 3 - 6 §§, 19 kap. 1 § första stycket 9 och 21 kap. 5 § tillämpas.

Har ett fartyg som inte omfattas av bestämmelserna i 2 § första stycket orsakat en oljeskada i Sverige eller dess ekonomiska zon eller har förebyggande åtgärder vidtagits för att förhindra eller begränsa en sådan skada i Sverige eller dess ekonomiska zon, tillämpas bestämmelserna i 1 §, 2 § fjärde och sjätte styckena, 3 och 5 §§, 19 kap. 1 § första stycket 9

och 21 kap. 5 §. I fråga om ägarens rätt att begränsa sitt ansvar gäller i sådant fall bestämmelserna i 9 kap.

Prop. 1994/95:169
Bilaga 3

12 kap. Om begränsningsfond och begränsningsmål

1 §

Bestämmelserna i detta kapitel gäller begränsningsfond som upprättas enligt 9 kap. 7 § (globalfond).

Bestämmelserna i 3 - 15 §§ tillämpas också i vissa delar i fråga om begränsningsfond som upprättas enligt 6 § *lagen* (1973:1198) om ansvarighet för oljeskada till sjöss.

Bestämmelserna i 3 - 15 §§ tillämpas också i vissa delar i fråga om begränsningsfond som upprättas enligt 10 kap. 7 §.

19 kap. Om preskription av vissa fordringar

1 §

Följande fordringar upphör, vare sig ansvarigheten för dem är begränsad eller obegränsad, om talan inte väcks i laga ordning i fråga om

1. fordran på bärgarlön: inom två år från det bärgningsföretaget slutfördes,

2. fordran på andel i bärgarlön enligt 16 kap. 6 § andra stycket: inom ett år från det vederbörande av redaren fått underrättelse om bärgarlörens och andelens storlek,

3. fordran på ersättning för sammanstötning: inom två år från den dag skadan inträffade,

4. fordran på belopp som någon betalat utöver vad som belöper på honom enligt 8 kap. 1 §: inom ett år från det beloppet betalades,

5. fordran på ersättning på grund av att gods har skadats, gått förlorat eller försenats vid befordran eller på grund av att det i konossement har lämnats oriktiga eller ofullständiga uppgifter: inom ett år från det godset lämnades ut eller skulle ha lämnats ut,

6. fordran på ersättning för personskada eller försening vid passagerarbefordran: inom två år från ilandstigningen eller, om passageraren avlidit under befordringen, från den dag ilandstigning skulle ha ägt rum, eller, om passageraren avlidit efter ilandstigningen, inom två år från dödsfallet men inte senare än tre år från ilandstigningen,

7. fordran på ersättning på grund av att resgods har skadats, gått förlorat eller försenats vid befordran: inom två år från det godset fördes i land eller, om det har gått förlorat, skulle ha förts i land,

8. fordran på bidrag till gemensamt haveri eller en annan kostnad som skall fördelas enligt samma grund (13 kap. 15 § tredje stycket, 14 kap. 40 § och 17 kap. 6 §): inom ett år från den dag dispaschen vann laga kraft.

9. fordran på ersättning för en oljeskada enligt bestämmelserna i

10 kap.: inom tre år från den då dag skadan uppkom, dock att talan inte i något fall får väckas efter det att sex år har gått från dagen för den olycka som orsakade skadan eller, om olyckan utgjordes av en serie av händelser, från dagen för den första av dessa.

Svarar gäldenären i andra fall än som avses i första stycket för ersättning eller för någon annan fordran med begränsning av redareansvaret eller endast med inlastat gods upphör fordringen, om talan inte väcks i laga ordning, i fråga om en fordran på ersättning inom två år från den dag skadan inträffade och i fråga om någon annan fordran inom ett år efter det att fordringen förföll till betalning. Om borgenären har rätt att för fordringen hålla sig även till redare, lastägare eller någon annan utan att begränsning av ansvarigheten äger rum, gäller en sådan rätt under samma tid som för en fordran i allmänhet.

Har en fordran som avses i första eller andra stycket kommit under behandling av dispasschör, anses talan om fordringen väckt.

Den som infriat en fordran som avses i första stycket 5 får väcka återkrav mot tredje man efter utgången av den där angivna tiden. En sådan talan får dock inte väckas senare än ett år från den dag huvudspråket infriades eller talan väcktes om det.

Ett avtal om förlängning av preskriptionstid som avses i denna paragraf är giltigt endast om det har ingåtts efter fordringens tillkomst och har inte verkan för längre tid än tre år åt gången, räknat från dagen för avtalet. Preskriptionstiden får dock inte i något fall genom avtal förlängas med sammanlagt mer än tio år eller, i fall som avses i första stycket 6 eller 7, med mer än tre år från det ilandstigning eller ilandföring har ägt rum eller skulle ha ägt rum. I 13 kap. 4 § första stycket och 14 kap. 2 § andra stycket finns föreskrifter om ogiltighet av avtalsvillkor som avviker från bestämmelserna i första stycket 5 och fjärde stycket. I 15 kap. 29 § andra stycket finns föreskrifter om ogiltighet av avtalsvillkor som inskränker en passagerares rättigheter enligt första stycket 6 och 7.

Frågor om preskription av en fordran som avses i denna paragraf bedöms här i landet enligt svensk lag även om utländsk lag i övrigt är tillämplig på rättsförhållandet.

20 kap. Straffbestämmelser

15 § En fartygsägare som uppsåtligen eller av oaktsamhet åsidosätter vad som sägs i 10 kap. om försäkringsplikt eller skyldighet att ställa säkerhet för ansvar för en oljeskada, döms till böter eller fängelse i högst sex månader.

Till samma straff döms en redare som låter använda ett fartyg för sjöfart, trots att han insett eller bort inse att i 10 kap. föreskriven försäkringsplikt eller skyldighet att ställa säkerhet inte har fullgjorts. På samma sätt som redaren straffas den som handhar fartygets drift i redarens ställe samt befälhavaren.

Medförs inte ett i 10 kap. 13 eller 14 § förskrivet certifikat ombord på ett fartyg, när det används för sjöfart, döms befälhavaren till böter.

21 kap. Om laga domstol och rättegång i sjörättsmål m.m.

5 § Talan om ersättning för en oljeskada enligt 10 kap. får väckas i Sverige endast om oljeskadan har uppkommit i Sverige eller dess ekonomiska zon eller om förebyggande åtgärder har vidtagits för att förhindra eller begränsa en sådan skada i Sverige eller dess ekonomiska zon.

Är en svensk domstol behörig enligt första stycket, får även talan om ersättning för annan oljeskada som orsakats av samma olycka prövas här.

Talan enligt första eller andra stycket väcks vid den sjörättsdomstol som är närmast den ort där skadan uppkom.

Har talan om ersättning för skador som har uppkommit på grund av samma olycka väckts vid flera domstolar, skall regeringen bestämma att en av dessa domstolar skall handlägga samliga mål.

Har en begränsningsfond upprättats här i landet enligt 10 kap. 7 §, prövar den domstol vid vilken fonden har upprättats frågor om ansvarighetsbeloppets fördelning mellan de ersättningsberättigade.

6 § Har en dom i ett mål om ersättning för oljeskada meddelats i en annan stat som har tillträtt den i 10 kap. angivna 1992 års ansvarighetskonvention och är domstolarna i den staten behöriga att pröva den tvist som domen gäller, skall domen, när den har vunnit laga kraft och kan verkställas i den stat där den har meddelats, på ansökan verkställas i Sverige utan att en ny prövning sker av den sak som avgjorts i domen, i den mån inte annat följer av vad som sägs i 10 kap. 10 § eller 5 § femte stycket i detta kapitel. Detta medför inte skyldighet att verkställa en utländsk dom, om det ansvarsbelopp som gäller för fartygets ägare därmed skulle överskridas.

Ansökan om verkställighet görs hos Svea hovrätt. Till ansökan skall fogas

1. domen i original eller i en kopia som bestyrkts av en myndighet,

2. en förklaring av en behörig myndighet i den stat där domen meddelats att domen avser ersättning enligt den i 10 kap. angivna 1992 års ansvarighetskonvention samt att den har vunnit laga kraft och kan verkställas i den staten.

Handlingarna skall vara försedda med bevis om utfärdarens behörighet. Beviset skall vara utställt av en svensk beskickning eller konsul eller av chefen för justitieförvaltningen i den stat där domen har meddelats. Är en handling i ärendet skriven på ett annat främmande språk än danska eller norska skall handlingen åtföljas av en översättning till svenska. Översättningen skall vara bestyrkt av

en diplomatisk eller konsulär tjänsteman eller av svensk notarius publicus.

Prop. 1994/95:169
Bilaga 3

En ansökan om verkställighet får inte bifallas utan att motparten haft tillfälle att yttra sig över ansökan.

Bifalls ansökan verkställs domen på samma sätt som en svensk domstols laga kraft ägande dom, om inte hovrättens beslut överklagas och Högsta domstolen bestämmer annat.

7 § Har i enlighet med bestämmelserna i den i 10 kap. angivna 1992 års ansvarighetskonvention en begränsningsfond upprättats i en annan stat som har tillträtt den konventionen enligt lagen i den staten och har en ägare eller försäkringsgivare mot vilken talan om ersättning enligt 10 kap. väckts vid en svensk domstol rätt att begränsa sitt ansvar, skall domstolen i dom i mål om ersättning bestämma att domen får verkställas endast efter prövning i den främmande staten av frågor om fondens fördelning och enligt den statens lag.

-----

1. Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer, då lagen (1973:1198) om ansvarighet för oljeskada till sjöss skall upphöra att gälla.

2. Så länge den i 10 kap. angivna 1969 års ansvarighetskonvention är i kraft för Sverige skall dock följande gälla.

a) I fråga om ett fartyg som är registrerat i en främmande stat som är bunden av 1969 års ansvarighetskonvention men inte av den i 10 kap. angivna 1992 års ansvarighetskonvention skall lagen om ansvarighet för oljeskada till sjöss fortsätta att tillämpas i stället för denna lag.

b) I fråga om ett fartyg som är registrerat i Sverige eller i en främmande stat som är bunden av 1992 års ansvarighetskonvention skall lagen om ansvarighet för oljeskada till sjöss fortsätta att tillämpas. Om oljeskadan inte till fullo har kunnat ersättas enligt den lagen eller enligt lagen (1973:1199) om ersättning från den internationella oljeskadefon-

den, skall denna lag tillämpas. Därvid skall begränsningsbeloppet i 10 kap. 6 § första stycket minskas med vad som har kunnat betalas enligt lagen om ansvarighet för oljeskada till sjöss samt ansvarsbeloppet i 10 kap. 7 § första stycket minskas med vad som har kunnat betalas enligt 5 § första stycket lagen om ansvarighet för oljeskada till sjöss.

c) Vad som sägs i b) gäller också i fråga om ett fartyg som är registrerat i en främmande stat som inte är bunden av vare sig 1969 års ansvarighetskonvention eller av 1992 års ansvarighetskonvention.

3. När enligt 2 lagen om ansvarighet för oljeskada till sjöss tillämpas skall 9 kap. 3 § 2 och 12 kap. 1 § andra stycket sjölagen gälla i sina äldre lydelse.

Prop. 1994/95:169
Bilaga 3

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1973:1199) om ersättning från den internationella oljeskadefonden att 1 - 6 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Bestämmelserna i artiklarna 1 - 13 av den i Bryssel den 18 december 1971 avslutade konventionen om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skada orsakad av förorening genom olja i dess lydelse enligt det i London den 19 november 1976 antagna ändringsprotokollet skall till den del de ej uteslutande reglerar de fördragsslutande staternas inbördes förpliktelser och med iakttagande av vad som föreskrivs i det följande gälla som svensk lag.

Konventionen har i angivna delar den lydelse som härvid fogad bilaga utvisar.

Med fartygets dräktighet i artikel 1:5 i konventionen avses dess dräktighet beräknad enligt reglerna i kungörelsen (1954:550) angående skeppsmätning.

Bestämmelserna i artiklarna 1 - 13 av den i Bryssel den 18 december 1971 avslutade konventionen om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skada orsakad av förorening genom olja med de ändringar som har gjorts genom det i London den 27 november 1992 avslutade ändringsprotokollet till konventionen samt den i ändringsprotokollet genom artikel 26 införda artikeln 36 ter till 1971 års konvention skall, till den del de inte uteslutande reglerar de fördragsslutande staternas inbördes förpliktelser och med iakttagande av vad som föreskrivs i det följande, i originaltexternas lydelse gälla som svensk lag. Originaltexterna skall ha samma giltighet.

Konventionen finns i dess engelska och franska originaltexter i angivna delar tillsammans med en svensk översättning som bilaga 1 till denna lag och ändringsprotokollet finns i dess engelska originaltext i angivna delar tillsammans med en svensk översättning som bilaga 2 till denna lag.

2 §

Belopp som *fonden* betalat i ersättning enligt artikel 4 eller som *gottgörelse* enligt artikel 5 får *fonden återkräva* av person som *avses i 4 § fjärde stycket lagen (1973:1198) om ansvarighet för oljeskada till sjöss* endast under de förutsättningar som anges i *nämnda lagrum*. I övrigt får *fonden återkräva sålunda utgivet* belopp av någon annan än *fartygsägaren* eller *dennes garant* endast i den utsträckning som följer av 25 § första stycket lagen (1927:77) om försäkringsavtal.

Ett belopp som 1992 års *internationella oljeskadefond* har betalat i ersättning enligt artikel 4 får *fonden kräva åter* av en person som *anges i 10 kap. 4 § sjölagen (1994:1009)* endast under de förutsättningar som anges *där*. I övrigt får *fonden återkräva ett sålunda utbetalat* belopp av någon annan än *fartygsägaren* eller *dennes garant* endast i den utsträckning som följer av 25 § första stycket lagen (1927:77) om försäkringsavtal.

3 §

Talan om ersättning för skada genom förorening, som enligt artikel 7 första eller tredje stycket får *upptagas* i Sverige, *väckes* vid domstol som enligt 18 § *lagen (1973:1198) om ansvarighet för oljesskada sjöss* är behörig *upptaga* talan mot *fartygets ägare* i anledning av samma olycka.

Talan om ersättning för *en* skada genom förorening, som enligt artikel 7 första eller tredje stycket får *tas upp* i Sverige, *väcks* vid *den* domstol som enligt 21 kap. 5 § *sjölagen* är behörig *att ta upp en* talan mot *fartygets ägare* i anledning av samma olycka.

4 §

I fråga om *underrättelse* som *avses i artikel 7 sjätte stycket* skall bestämmelserna i 14 kap. 12 och 13 §§ *rättegångsbalken angående kungörande av rättegång äga motsvarande tillämpning*.

I fråga om *underrättelser* som *avses i artikel 7 sjätte stycket* skall bestämmelserna i 14 kap. 12 och 13 §§ *rättegångsbalken om kungörande av rättegång tillämpas*.

5 §

I fråga om verkställighet enligt artikel 8 av dom i mål om ersättning för skada genom förorening *äger 19 § lagen (1973:1198) om ansvarighet för oljeskada till sjöss motsvarande tillämpning*.

I fråga om verkställighet enligt artikel 8 av dom i mål om ersättning för *en* skada genom förorening *tillämpas 21 kap. 6 § sjölagen*.

6 §

I fråga om artiklarna 4, 5, 11 och 12 *skall de i beräkningensheter angivna beloppen gälla*.

I fråga om artiklarna 4 och 12 *avses med beräkningensheter de av Internationella valutafonden*

---

1. Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

2. Så länge 1971 års fondkonvention är i kraft för Sverige skall dock lagen i sin äldre lydelse fortsätta att tillämpas. Om oljeskadan inte till fullo har kunnat ersättas enligt lagen (1973:1198) om ansvarighet för oljeskada till sjöss, enligt denna lag i dess äldre lydelse eller enligt 10 kap. sjölagen (1994:1009) skall denna lag tillämpas. Därvid skall

a) hänvisningen i artikel 2 första stycket a) till 1992 års ansvarighetskonvention anses innefatta även 1969 års internationella konvention om ansvarighet för skada orsakad av förorening genom olja och 1971 års fondkonvention, samt

b) det belopp som enligt artikel 4 skall tas med vid beräkningen av det ersättningsbelopp som 1992 års oljeskadefond har att betala innefatta också ersättningsbelopp som har betalats enligt lagen om ansvarighet för oljeskada till sjöss och som har kunnat betalas enligt denna lag i dess äldre lydelse.

Artiklarna 1 -13 av den internationella konventionen om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skada orsakad av förorening genom olja.

Bilaga 1 har samma lydelse som bilagan till SFS 1973:1199 ändrad genom SFS 1978:135, 1991:1522, 1992:151, 1993:153 och 1994:107.

Artiklarna 1 - 15 och 26 i 1992 års ändringsprotokoll till 1971 års internationella konvention om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skada orsakad av förorening genom olja

Bilaga 2 har den lydelse som framgår av bilaga 2 till denna promemoria.

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1975:1083) om uppgiftsskyldig-
het rörande mottagande av olja skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Den som under visst kalenderår i svensk hamn eller i Sverige be-
lägen anläggning har *mottagit*
sammanlagt mer än 150 000 ton
olja som har transporterats sjöle-
des till hamnen eller anläggningen
skall senast den 1 mars *påföljande*
år lämna *sjöfartsverket uppgift* om
den oljemängd som han har *motta-
git*.

Med olja som har transporterats
sjöledes till anläggningen *jämstäl-
les* olja som har transporterats till
anläggningen från utlandet på
annat sätt än sjöledes, om oljan
dessförinnan har varit föremål för
sjötransport och *ej* därefter har
mottagits i hamn eller anläggning
belägen i stat som har tillträtt den
i Bryssel den 18 december 1971
avslutade konventionen om upprät-
tandet av en internationell fond för
ersättning av skada orsakad av
förorening genom olja.

Den som under *ett* visst kalen-
derår i *en* svensk hamn eller i *en* i
Sverige belägen anläggning har
tagit emot sammanlagt mer än 150
000 ton olja som har transporte-
rats sjöledes till hamnen eller
anläggningen skall senast den 1
mars *året därpå* lämna *Sjöfartsver-
ket uppgifter* om den oljemängd
som han har *tagit emot*.

Med olja som har transporterats
sjöledes till anläggningen *jämställs*
olja som har transporterats till
anläggningen från utlandet på
annat sätt än sjöledes, om oljan
dessförinnan har varit föremål för
sjötransport och *inte* därefter har
tagits emot i *en* hamn eller i *en*
anläggning belägen i *en* stat som
har tillträtt den i Bryssel den 18
december 1971 avslutade kon-
ventionen om upprättandet av en
internationell fond för ersättning
av skada orsakad av förorening
genom olja *eller som har tillträtt*
1992 års ändringsprotokoll till
*1971 års konvention om upprät-
tandet av en internationell fond för*
ersättning av skada orsakad av
förorening genom olja.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall

Prop. 1994/95:169
Bilaga 3

Härigenom föreskrivs att bilagan till lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall skall ha följande lydelse.

Bilaga

Immunitet och/eller privilegier
gäller för följande

Tillämplig internationell
överenskommelse

Internationella organ

Fysiska personer

---

18 Internationella
oljeskadefonden och
1992 års internationella
oljeskadefond

Konvention den 18 december 1971 om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skador orsakade av förorening genom olja samt det den 27 november 1992 avslutade ändringsprotokollet till 1971 års konvention om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skador orsakade av förorening genom olja.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1980:424) om åtgärder mot vattenförorening från fartyg att 7 kap. 6 § och 10 kap. 8 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap. Särskilda åtgärder mot vattenförorening

6 §

Har beträffande ett visst fartyg inte fullgjorts vad som föreskrivs om försäkringsskyldighet eller skyldighet att ställa säkerhet i lagen (1973:1198) om ansvarighet för oljeskada till sjöss, får sjöfartsverket och annan myndighet som regeringen utser meddela

Har beträffande ett visst fartyg inte fullgjorts vad som föreskrivs om försäkringsskyldighet eller skyldighet att ställa säkerhet enligt 10 kap. sjölagen (1994:1009), får Sjöfartsverket och annan myndighet som regeringen utser meddela

1. förbud för fartyget att anlöpa eller avgå från en svensk hamn eller från en tilläggsplats som ligger inom svenskt territorium,
2. i fråga om ett svenskt fartyg förbud mot fartygets vidare avresa.

10 kap. Ansvar m.m.

8 §

Mål om ansvar för brott som avses i denna lag eller om ersättning för åtgärder som verkställts enligt 7 kap. 9 § handläggs av tingsrätt som är behörig domstol enligt rättegångsbalken eller enligt 21 kap. 1, 2 och 5 §§ sjölagen (1994:1009).

Mål om ansvar för brott som avses i denna lag eller om ersättning för åtgärder som verkställts enligt 7 kap. 9 § handläggs av tingsrätt som är behörig domstol enligt rättegångsbalken eller enligt 21 kap. 1, 2 och 8 §§ sjölagen (1994:1009).

-
1. Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.
  2. När lagen (1973:1198) om ansvarighet för oljeskada till sjöss tillämpas skall 7 kap. 6 § gälla i sin äldre lydelse.

Härigenom föreskrivs att 30 § mönstringslagen (1983:929) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

30 §

I mål om ansvar för brott enligt denna lag skall 21 kap. 1 och 5 §§ sjölagen (1994:1009) tillämpas.

I mål om ansvar för brott enligt denna lag skall 21 kap. 1 och 8 §§ sjölagen (1994:1009) tillämpas.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

7. Förslag till Lag om ändring i fartygssäkerhetslagen
(1988:49)

Prop. 1994/95:169
Bilaga 3

Härigenom föreskrivs att 12 kap. 7 § fartygssäkerhetslagen (1988:49) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

12 kap. Ansvarsbestämmelser

7 §

Mål om ansvar och förverkande enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen handläggs av domstol som är behörig enligt bestämmelserna i 21 kap. 1 och 5 §§ sjölagen (1994:1009).

Mål om ansvar och förverkande enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen handläggs av domstol som är behörig enligt bestämmelserna i 21 kap. 1 och 8 §§ sjölagen (1994:1009).

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

Förteckning över remissinstanser

Prop. 1994/95:169
Bilaga 4

Efter remiss har yttranden över departementspromemorian (Ds 1994:120) Ändrade regler om ansvarigheten för oljeskador till sjöss avgetts av Svea hovrätt, Göteborgs tingsrätt, Kalmar tingsrätt, Justiekanslern, Kommerskollegium, Kustbevakningen, Statens Räddningsverk, Sjöfartsverket, Finansinspektionen, Fiskeriverket, Statens Naturvårdsverk, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län, Handelshögskolan vid Göteborgs universitet, rättsvetenskapliga institutionen, Svenska sjörättsföreningen, Sveriges Advokatsamfund, Sveriges Industriförbund och Sveriges Redareförening.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län har till sitt yttrande fogat ett yttrande från Göteborgs kommunstyrelse.

Sjöassuradörens förening, Svenska kommunförbundet, Svenska Petroleum Institutet och Sveriges Ångfartygs Assurans Förening, som har beretts tillfälle att avge yttrande, har avstått från detta.

1 Förslag till lag om ändring i sjölagen (1994:1009)

Härigenom föreskrivs i fråga om sjölagen (1994:1009)

dels att nuvarande 21 kap. 5 - 11 §§ skall betecknas 21 kap. 8 - 14 §§,

dels att 7 kap. 1 §, 9 kap. 3 §, 10 kap., 12 kap. 1 §, 19 kap. 1 § samt rubriken till 21 kap. skall ha följande lydelse,

dels att det skall införas nya bestämmelser, 20 kap. 15 § och 21 kap. 5 - 7 §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap. Allmänna bestämmelser om ansvar

1 §

Redaren är ansvarig för skada som befälhavaren, en medlem av besättningen eller en lots orsakar genom fel eller försummelse i tjänsten. Redaren är också ansvarig, om skada vållas av någon annan, när denne på redarens eller befälhavarens uppdrag utför arbete i fartygets tjänst.

Skadestånd enligt första stycket som redaren har betalat har han rätt att kräva tillbaka av den som vållat skadan.

Bestämmelser om inskränkning av en redares ansvarighet finns i 9 och 13 - 15 kap.

Särskilda bestämmelser om ansvar och om inskränkning av en redares ansvar finns i 9, 10 och 13 - 15 kap.

9 kap. Om ansvarsbegränsning

3 §

Rätt till ansvarsbegränsning föreligger inte beträffande

1. en fordran på bärgarlön, bidrag till gemensamt haveri eller på avtal grundad ersättning för åtgärder som avses i 2 § första stycket 4, 5 eller 6,

2. en fordran med anledning av oljeskada som omfattas av 1 § och 2 § första stycket lagen (1973:1198) om ansvarighet för oljeskada till sjöss,

3. en fordran som är underkastad en internationell konvention eller en nationell lag som reglerar eller förbjuder begränsning av ansvarighet för atomskada,

4. en fordran med anledning av atomskada orsakad av atomfartyg,

5. en fordran med anledning av skada som har drabbat en lots eller den som är anställd hos någon som avses i 1 § första stycket och vars skyldighet står i samband med fartygets drift eller med bärgningen, och

6. en fordran på ränta eller ersättning för rättegångskostnader.

*Inledande bestämmelser**Definitioner*

1 § Om oljeskada finns särskilda bestämmelser i lagen (1973:1198) om ansvarighet för oljeskada till sjöss.

1 § I detta kapitel avses med olja: beständig mineralolja som innehåller kolväte, såsom råolja, eldningsolja, tjock dieselolja och smörjolja,

oljeskada: dels skada som orsakats av förorening genom olja från ett fartyg och som uppkommit utanför fartyget, i fråga om försämring av miljön, förutom utebliven vinst, dock endast kostnader för återställnings-åtgärder som har vidtagits eller planeras och som är rimliga, dels kostnader för förebyggande åtgärder och skada som orsakats av sådana åtgärder,

olycka: sådan händelse eller serie av händelser med samma ursprung som orsakar en oljeskada eller framkallar ett allvarligt och omedelbart förestående hot om en sådan skada,

förebyggande åtgärd: varje åtgärd som varit skäligen påkallad för att förhindra eller begränsa en oljeskada genom förorening och som har vidtagits efter det att en olycka har inträffat,

ägare av fartyg: den som är registrerad som fartygets ägare eller, om registrering inte har skett, den som äger fartyget; i fråga om ett fartyg som ägs av en stat och brukas av ett bolag vilket i den staten är registrerat som fartygets brukare skall dock bolaget anses som ägare,

1969 års ansvarighetskonvention: den i Bryssel den 29 november 1969 avslutade konventionen om ansvarighet för skada orsakad av förorening genom olja eller

denna konvention, ändrad i London den 19 november 1976,

Prop. 1994/95:169
Bilaga 5

1992 års ansvarighetskonvention: 1969 års ansvarighetskonvention som den har ändrats genom det i London den 27 november 1992 avslutade ändringsprotokollet till 1969 års ansvarighetskonvention om ansvarighet för skada orsakad av förorening genom olja, och

konventionsstat: en stat som har tillträtt 1992 års ansvarighetskonvention.

Vid tillämpningen av bestämmelserna i detta kapitel skall med fartyg jämföras varje annan flytande anordning som används till sjöss.

Tillämpningsområde

2 § Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas på oljeskador som har uppkommit i Sverige eller dess ekonomiska zon eller i en annan konventionsstat eller dess ekonomiska zon och som har orsakats av ett fartyg som konstruerats eller anpassats för att transportera olja som bulklast. I fråga om fartyg som kan transportera olja och annan last skall dock bestämmelserna tillämpas endast när fartyget transporterar olja som bulklast samt under resor som följer på en sådan last, om det inte visas att fartyget inte har några rester kvar ombord från en sådan transport av olja som bulklast. Bestämmelserna tillämpas också på kostnader för förebyggande åtgärder, var de än har vidtagits, för att förhindra eller begränsa sådana skador i Sverige eller dess ekonomiska zon eller i en annan konventionsstat eller dess ekonomiska zon.

Vad som i första stycket sägs om ekonomisk zon gäller även i fall en stat inte har upprättat en sådan zon men i enlighet med folkrättens regler har bestämt ett område utanför och angränsande till statens territorialvatten som inte sträcker sig längre ut än 200 nautiska mil från de baslinjer varifrån statens territorialvatten mäts.

I fråga om kapitlets tillämplighet på örlogsfartyg och vissa andra statsfartyg samt på fartyg som inte omfattas av bestämmelserna i första stycket gäller bestämmelserna i 19 §.

Ersättning för åtgärder med anledning av en oljeskada skall betalas enligt detta kapitel även om det finns skyldighet att vidta åtgärderna enligt lag eller annan författning.

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas trots annars gällande regler om tillämplig lag.

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas inte i den utsträckning en sådan tillämpning skulle vara oförenlig med Sveriges åtaganden enligt ett internationellt fördrag.

Skadestånd

Ansvar för en oljeskada

3 § En oljeskada skall ersättas av fartygets ägare, även om varken ägaren eller någon som han svarar för är vållande till skadan. Utgörs den olycka som orsakade skadan av en serie av händelser vilar ersättningsansvaret på den som var ägare till fartyget vid den första av dessa händelser.

Ägaren är dock fri från ansvar om han visar att skadan

1. orsakats av en krigshandling eller liknande handling under

väpnad konflikt, inbördeskrig eller uppror eller av en naturhändelse av osedvanlig karaktär som inte kunnat undvikas och vars följder inte kunnat förhindras, eller

2. i sin helhet vållats av tredje man med avsikt att orsaka skada, eller

3. i sin helhet orsakats genom fel eller försummelse av en svensk eller utländsk myndighet när den fullgör sin skyldighet att svara för underhåll av fyrar eller andra hjälpmedel för navigering.

4 § Anspråk på ersättning för en oljeskada som omfattas av ersättningsbestämmelserna i detta kapitel får göras gällande mot fartygsägaren endast med stöd av bestämmelserna i kapitlet.

Anspråk som avses i första stycket får göras gällande mot följande personer endast om den mot vilken anspråket riktas har vållat skadan uppsåtligen eller av grov vårdslöshet och med insikt om att sådan skada sannolikt skulle uppkomma:

a) fartygsägarens anställda eller ställföreträdare eller besättningsmedlemmar,

b) en lots eller andra personer som utför tjänster för fartyget utan att vara medlemmar av besättningen,

c) en redare som inte är ägare, en befraktare eller andra personer som i redarens ställe handhar fartygets drift,

d) en avsändare, avlastare, lastmottagare eller lastägare,

e) den som utför bärgning med fartygsägarens, redarens eller befälhavarens samtycke eller på order av en myndighet,

f) den som vidtar förebyggande åtgärder, eller

g) anställda hos eller ställföreträdare för de personer som nämns i b - f.

Vad som har betalats i ersättning för en oljeskada enligt detta kapitel får inte krävas åter av en person som avses i andra stycket a, b eller e - g, om inte den mot vilken anspråket riktas har orsakat skadan uppsåtligen eller av grov vårdslöshet och med insikt om att en sådan skada sannolikt skulle uppkomma.

Ansvarsbegränsning

5 § Fartygets ägare har rätt att för varje olycka begränsa sitt ansvar enligt bestämmelserna i detta kapitel till ett belopp motsvarande tre miljoner särskilda dragningsrätter (SDR) för ett fartyg vars dräktighet, beräknad enligt 9 kap. 5 § 6, inte överstiger 5 000 och med 420 SDR för varje dräktighetstal därutöver för fartyg vars dräktighet överstiger 5 000. Ansvarret skall dock inte i något fall överstiga 59,7 miljoner SDR. Rätt till begränsning finns inte i fråga om ränta eller ersättning för rättegångskostnad. Vad som avses med SDR anges i 22 kap. 3 §.

Fartygets ägare har inte rätt att begränsa sitt ansvar, om han har vållat oljeskadan uppsåtligen eller av grov vårdslöshet och med insikt om att en sådan skada sannolikt skulle uppkomma.

Begränsningsfond

6 § Rätt till ansvarsbegränsning enligt 5 § första stycket finns endast om ägaren, dennes försäkringsgivare eller någon annan på ägarens vägnar enligt bestämmelserna i detta kapitel eller motsvarande bestämmelser i

en annan konventionsstats lag upprättar en begränsningsfond som uppgår till det ansvarsbelopp som gäller för ägaren och det tilläggsbelopp som fastställs enligt 12 kap. 4 § andra stycket.

Ansvarsbeloppet skall räknas om till svenska kronor enligt bestämmelserna i 22 kap. 3 § andra stycket.

En begränsningsfond enligt detta kapitel skall här i landet upprättas hos den domstol där talan om ersättning har väckts eller kan väckas enligt 21 kap. 5 §.

I fråga om förfarandet när en begränsningsfond enligt bestämmelserna i detta kapitel upprättas och om förlust i vissa fall av möjligheten att få ersättning för fordran som kan åberopas mot fonden skall bestämmelserna i 12 kap. 3 - 15 §§ tillämpas. Betalning eller säkerhet som avses i 12 kap. 4 § andra stycket får dock krävas också i fråga om ränta för tiden till dess att fonden upprättas. Vad som sägs i 12 kap. 4 § fjärde stycket om verkan som avses i 9 kap. 8 § skall i stället gälla verkan som avses i 9 § i detta kapitel. Följs inte ett föreläggande enligt 12 kap. 4 § fjärde stycket, skall i ett beslut som där sägs tillkännages att rätten till ansvarsbegränsning inte längre finns.

Fördelning av en begränsningsfond

7 § En begränsningsfond som avses i detta kapitel fördelas mellan borgenärerna i förhållande till storleken av de styrkta fordringarna.

8 § Den som innan begränsningsfonden har fördelats har betalat ersättning för en oljeskada inträder intill det belopp han har betalat i den skadelidandes rätt enligt bestämmelserna i detta kapitel eller motsvarande lagstiftning i en annan konventionsstat.

Kan fartygets ägare eller någon annan göra sannolikt att han i framtiden blir skyldig att betala ersättning som han, om ersättningen hade betalats före fondens fördelning, skulle ha kunnat kräva åter från fonden enligt första stycket, kan domstolen bestämma att medel tills vidare skall sättas av för att han senare skall kunna göra sin rätt gällande mot fonden.

Har ägaren frivilligt dragit på sig utgifter eller drabbats av förluster med anledning av förebyggande åtgärder, har han samma rätt till ersättning för detta från begränsningsfonden som en annan skadelidande.

Verkan av en begränsningsfond

9 § Har en begränsningsfond upprättats enligt 6 § och har ägaren rätt att begränsa sitt ansvar, får ingen annan egendom som tillhör ägaren tas i anspråk för att tillgodose ett krav på ersättning som kan göras gällande mot fonden.

Har i ett fall som avses i första stycket egendom som tillhör ägaren blivit föremål för kvarstad eller annan säkerhetsåtgärd med anledning av krav på ersättning som kan göras gällande mot begränsningsfonden, skall den beviljade åtgärden hävas. Har ägaren ställt säkerhet för att

undvika en sådan åtgärd, skall säkerheten återställas till honom.

Om en begränsningsfond har upprättats i en annan konventionsstat, skall första och andra styckena gälla endast om den skadelidande har rätt att föra talan vid den domstol eller myndighet som förvaltar fonden och har möjlighet att av fondens medel få ut vad som svarar mot hans fordran.

Preskription

10 § Om preskription av fordran på ersättning för en oljeskada finns bestämmelser i 19 kap. 1 §.

Ersättning från Internationella oljeskadefonden

11 § Om rätt till ersättning från 1992 års internationella oljeskadefond finns bestämmelser i lagen (1973:1199) om ersättning från den internationella oljeskadefonden.

Försäkring

Försäkringsplikt för svenska fartyg

12 § Ägaren av ett svenskt fartyg som transporterar mer än 2 000 ton olja som bulklast, skall ta och vidmakthålla försäkring eller ställa annan betryggande säkerhet för att täcka sitt ansvar enligt bestämmelserna i detta kapitel eller motsvarande lagstiftning i en annan konventionsstat intill det ansvarsbelopp som anges i 5 § första stycket. Staten har dock inte en sådan skyldighet.

En försäkring eller säkerhet som avses i första stycket skall godkännas av regeringen eller av den

myndighet som regeringen bestämmer.

Har ägaren fullgjort sina skyldigheter enligt första stycket, skall den myndighet som regeringen bestämmer utfärda ett certifikat som visar detta. För ett fartyg som ägs av den svenska staten skall den myndighet som regeringen bestämmer utfärda ett certifikat som visar att fartyget ägs av den svenska staten och att dess ansvar är täckt intill det ansvarsbelopp som anges i 5 § första stycket.

Regeringen fastställer det formulär till certifikat som avses i tredje stycket. Certifikatet skall medföras ombord på fartyget.

Försäkringsplikt för utländska fartyg

13 § För ett utländskt fartyg som anlöper eller lämnar en svensk hamn eller en tilläggsplats på svenskt sjöterritorium och som vid tillfället transporterar mer än 2 000 ton olja som bulklast skall det finnas en försäkring eller en annan betryggande säkerhet som täcker ägarens ansvar enligt bestämmelserna i detta kapitel eller motsvarande lagstiftning i en annan konventionsstat intill det ansvarsbelopp som avses i 5 § första stycket. Vad som nu har sagts gäller inte ett fartyg som ägs av en främmande stat.

Fartyget skall ombord medföra ett certifikat som visar att en sådan försäkring eller annan betryggande säkerhet som avses i första stycket finns. I fråga om ett fartyg som inte är registrerat i någon konventionsstat får certifikat utfärdas av den myndighet som regeringen bestämmer. Om fartyget ägs av en främmande stat, skall det ombord medföra ett

certifikat som visar att fartyget ägs av den staten och att dess ansvar är täckt intill det ansvarsbelopp som gäller enligt 5 § första stycket.

Närmare bestämmelser om certifikat som avses i andra stycket meddelas av regeringen eller av den myndighet som regeringen bestämmer.

Krav mot försäkringsgivaren

14 § En försäkring som avses i 12 eller 13 § skall för den som är berättigad till ersättning medföra rätt att få ut ersättningen direkt av försäkringsgivaren.

Försäkringsgivaren är dock fri från ansvar, om fartygets ägare är fri från ansvar eller om denne själv uppsåtligen har vållat skadan. Försäkringsgivarens ansvar skall inte i något fall överstiga det ansvarsbelopp som gäller enligt 5 § första stycket.

I vidare utsträckning än som följer av andra stycket kan försäkringsgivaren inte till befrielse från sitt ansvar mot någon annan än ägaren åberopa omständigheter som han kunnat åberopa mot ägaren.

15 § Om försäkringsgivaren inte har gjort något annat förbehåll, gäller försäkringen för fartygets ägare mot hans ansvar enligt bestämmelserna i detta kapitel eller motsvarande lagstiftning i en annan konventionsstat.

Annan säkerhet

16 § Vad som föreskrivs i 14 och 15 §§ om försäkring tillämpas också i fråga om sådan säkerhet av annat slag som avses i 12 eller 13 §.

17 § Om ansvar för åsidosättande av försäkringsplikten och vissa andra föreskrifter i detta kapitel finns bestämmelser i 20 kap. 15 §.

Om laga domstol m.m.

18 § Om laga domstol och om verkställighet av domar i mål om ersättning för oljeskador finns bestämmelser i 21 kap. 5 - 7 §§.

Övriga bestämmelser

19 § Bestämmelserna i detta kapitel gäller inte för en oljeskada som orsakats av ett örlogsfartyg eller av ett annat fartyg som vid tiden för olyckan ägs eller brukas av en stat och som används uteslutande för statsändamål och inte för affärsdrift. Har ett sådant fartyg orsakat en oljeskada i Sverige eller dess ekonomiska zon eller har förebyggande åtgärder vidtagits för att förhindra eller begränsa en sådan skada i Sverige eller dess ekonomiska zon skall dock bestämmelserna i 1 §, 2 § fjärde stycket, 3 - 5 §§, 19 kap. 1 § första stycket 9 och 21 kap. 5 § tillämpas.

Har ett fartyg som inte omfattas av bestämmelserna i 2 § första stycket orsakat en oljeskada i Sverige eller dess ekonomiska zon eller har förebyggande åtgärder vidtagits för att förhindra eller begränsa en sådan skada i Sverige eller dess ekonomiska zon, tillämpas bestämmelserna i 1 §, 2 § fjärde och sjätte styckena, 3 §, 19 kap. 1 § första stycket 9 och 21 kap. 5 §. I fråga om ägarens rätt att begränsa sitt ansvar gäller i

12 kap. Om begränsningsfond och begränsningsmål

1 §

Bestämmelserna i detta kapitel gäller begränsningsfond som upprättas enligt 9 kap. 7 § (globalfond).

Bestämmelserna i 3 - 15 §§ tillämpas också i vissa delar i fråga om begränsningsfond som upprättas enligt 6 § lagen (1973:1198) om ansvarighet för oljeskada till sjöss.

Bestämmelserna i 3 - 15 §§ tillämpas också i vissa delar i fråga om begränsningsfond som upprättas enligt 10 kap. 6 §.

19 kap. Om preskription av vissa fordringar

1 §

Följande fordringar upphör, vare sig ansvarigheten för dem är begränsad eller obegränsad, om talan inte väcks i laga ordning i fråga om

1. fordran på bärgarlön: inom två år från det bärgningsföretaget slutfördes,
2. fordran på andel i bärgarlön enligt 16 kap. 6 § andra stycket: inom ett år från det vederbörande av redaren fått underrättelse om bärgarlönens och andelens storlek,
3. fordran på ersättning för sammanstötning: inom två år från den dag skadan inträffade,
4. fordran på belopp som någon betalat utöver vad som belöper på honom enligt 8 kap. 1 §: inom ett år från det beloppet betalades,
5. fordran på ersättning på grund av att gods har skadats, gått förlorat eller försenats vid befordran eller på grund av att det i konossement har lämnats oriktiga eller ofullständiga uppgifter: inom ett år från det godset lämnades ut eller skulle ha lämnats ut,
6. fordran på ersättning för personskada eller försening vid passagerarbefordran: inom två år från ilandstigningen eller, om passageraren avlidit under befordringen, från den dag ilandstigning skulle ha ägt rum, eller, om passageraren avlidit efter ilandstigningen, inom två år från dödsfallet men inte senare än tre år från ilandstigningen,
7. fordran på ersättning på grund av att resgods har skadats, gått förlorat eller försenats vid befordran: inom två år från det godset fördes i land eller, om det har gått förlorat, skulle ha förts i land,
8. fordran på bidrag till gemensamt haveri eller en annan kostnad som skall fördelas enligt samma grund (13 kap. 15 § tredje stycket, 14 kap. 40 § och 17 kap. 6 §): inom ett år från den dag dispaschen vann laga kraft.

9. fordran på ersättning för en oljeskada enligt bestämmelserna i 10 kap.: inom tre år från den dag

då skadan uppkom, dock att talan inte i något fall får väckas efter det att sex år har gått från dagen för den olycka som orsakade skadan eller, om olyckan utgjordes av en serie av händelser, från dagen för den första av dessa.

Svarar gäldenären i andra fall än som avses i första stycket för ersättning eller för någon annan fordran med begränsning av redareansvaret eller endast med inlastat gods upphör fordringen, om talan inte väcks i laga ordning, i fråga om en fordran på ersättning inom två år från den dag skadan inträffade och i fråga om någon annan fordran inom ett år efter det att fordringen förföll till betalning. Om borgenären har rätt att för fordringen hålla sig även till redare, lastägare eller någon annan utan att begränsning av ansvarigheten äger rum, gäller en sådan rätt under samma tid som för en fordran i allmänhet.

Har en fordran som avses i första eller andra stycket kommit under behandling av dispasschör, anses talan om fordringen väckt.

Den som infriat en fordran som avses i första stycket 5 får väcka återkrav mot tredje man efter utgången av den där angivna tiden. En sådan talan får dock inte väckas senare än ett år från den dag huvudanspråket infriades eller talan väcktes om det.

Ett avtal om förlängning av preskriptionstid som avses i denna paragraf är giltigt endast om det har ingåtts efter fordringens tillkomst och har inte verkan för längre tid än tre år åt gången, räknat från dagen för avtalet. Preskriptionstiden får dock inte i något fall genom avtal förlängas med sammanlagt mer än tio år eller, i fall som avses i första stycket 6 eller 7, med mer än tre år från det ilandstigning eller ilandföring har ägt rum eller skulle ha ägt rum. I 13 kap. 4 § första stycket och 14 kap. 2 § andra stycket finns föreskrifter om ogiltighet av avtalsvillkor som avviker från bestämmelserna i första stycket 5 och fjärde stycket. I 15 kap. 29 § andra stycket finns föreskrifter om ogiltighet av avtalsvillkor som inskränker en passagerares rättigheter enligt första stycket 6 och 7.

Ett avtal om förlängning av preskriptionstid som avses i första stycket 1 - 8 är giltigt endast om det har ingåtts efter fordringens tillkomst och har inte verkan för längre tid än tre år åt gången, räknat från dagen för avtalet. Preskriptionstiden får dock inte i något fall genom avtal förlängas med sammanlagt mer än tio år eller, i fall som avses i första stycket 6 eller 7, med mer än tre år från det ilandstigning eller ilandföring har ägt rum eller skulle ha ägt rum. I 13 kap. 4 § första stycket och 14 kap. 2 § andra stycket finns föreskrifter om ogiltighet av avtalsvillkor som avviker från bestämmelserna i första stycket 5 och fjärde stycket. I 15 kap. 29 § andra stycket finns föreskrifter om ogiltighet av avtalsvillkor som inskränker en passagerares rättigheter enligt första stycket 6 och 7.

Frågor om preskription av en fordran som avses i denna paragraf bedöms här i landet enligt svensk lag även om utländsk lag i övrigt är tillämplig på rättsförhållandet.

Prop. 1994/95:169
Bilaga 5

20 kap. Straffbestämmelser

15 § En fartygsägare som uppsåtligen eller av oaktsamhet åsidosätter vad som sägs i 10 kap. om försäkringsplikt eller skyldighet att ställa säkerhet för ansvar för en oljeskada, döms till böter eller fängelse i högst sex månader.

Till samma straff döms en redare som låter använda ett fartyg för sjöfart, trots att han insett eller bort inse att i 10 kap. föreskriven försäkringsplikt eller skyldighet att ställa säkerhet inte har fullgjorts. På samma sätt som redaren straffas den som handhar fartygets drift i redarens ställe samt befälhavaren.

Medförs inte ett i 10 kap. 12 eller 13 § förskrivet certifikat ombord på ett fartyg, när det används för sjöfart, döms befälhavaren till böter.

5 § *Talan om ersättning för en oljeskada enligt 10 kap. får väckas i Sverige endast om oljeskadan har uppkommit i Sverige eller dess ekonomiska zon eller om förebyggande åtgärder har vidtagits för att förhindra eller begränsa en sådan skada i Sverige eller dess ekonomiska zon.*

Är en svensk domstol behörig enligt första stycket, får även talan om ersättning för annan oljeskada som orsakats av samma olycka prövas här.

Talan enligt första eller andra stycket väcks vid den sjörättsdomstol som är närmast den ort där skadan uppkom.

Har talan om ersättning för skador som har uppkommit på grund av samma olycka väckts vid flera domstolar, skall regeringen bestämma att en av dessa domstolar skall handlägga samiliga mål.

Har en begränsningsfond upprättats här i landet enligt 10 kap. 6 §, prövar den domstol vid vilken fonden har upprättats frågor om ansvarighetsbeloppets fördelning mellan de ersättningsberättigade. Denna prövning görs i begränsningsmål som avses i 12 kap.

6 § *Har en dom i ett mål om ersättning för oljeskada meddelats i en annan stat som har tillträtt den i 10 kap. angivna 1992 års ansvarighetskonvention och är domstolarna i den staten behöriga att pröva den tvist som domen gäller följande. Domen skall, när den har vunnit laga kraft och kan verkställas i den stat där den har meddelats, på ansökan verkställas i Sverige utan att en ny prövning*

sker av den sak som avgjorts i domen, om inte annat följer av vad som sägs i 10 kap. 9 § eller 5 § femte stycket i detta kapitel. Detta medför inte skyldighet att verkställa en utländsk dom, om det ansvarsbelopp som gäller för fartygets ägare därmed skulle överskridas.

Ansökan om verkställighet görs hos Svea hovrätt. Till ansökan skall fogas

1. domen i original eller i en kopia som bestyrkts av en myndighet,

2. en förklaring av en behörig myndighet i den stat där domen meddelats att domen avser ersättning enligt den i 10 kap. angivna 1992 års ansvarighetskonvention samt att den har vunnit laga kraft och kan verkställas i den staten.

Handlingarna skall vara försedda med bevis om utfärdarens behörighet. Beviset skall vara utställt av en svensk beskickning eller konsul eller av chefen för justitieförvaltningen i den stat där domen har meddelats. Är en handling i ärendet skriven på ett annat främmande språk än danska eller norska, skall handlingen åtföljas av en översättning till svenska. Översättningen skall vara bestyrkt av en diplomatisk eller konsulär tjänsteman eller av svensk notarius publicus.

En ansökan om verkställighet får inte bifallas utan att motparten haft tillfälle att yttra sig över ansökan.

Bifalls ansökan, verkställs domen på samma sätt som en svensk domstols laga kraft ägande dom, om inte hovrättens beslut överklagas och Högsta domstolen bestämmer annat.

7 § *Har i enlighet med bestämmelserna i den i 10 kap. angivna 1992 års ansvarighetskonvention en begränsningsfond upprättats i en annan stat som har tillträtt den konventionen enligt lagen i den staten och har en ägare eller försäkringsgivare mot vilken talan om ersättning enligt 10 kap. väckts vid en svensk domstol rätt att begränsa sitt ansvar, skall domstolen i dom i mål om ersättning bestämma att domen får verkställas endast efter prövning i den främmande staten av frågor om fondens fördelning och enligt den statens lag.*

-----
1. Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer, då lagen (1973:1198) om ansvarighet för oljeskada till sjöss skall upphöra att gälla.

2. Så länge den i 10 kap. angivna 1969 års ansvarighetskonvention är i kraft för Sverige skall dock följande gälla.

a) I fråga om ett fartyg som är registrerat i en främmande stat som är bunden av 1969 års ansvarighetskonvention men inte av den i 10 kap. angivna 1992 års ansvarighetskonvention skall lagen om ansvarighet för oljeskada till sjöss fortsätta att tillämpas i stället för denna lag.

b) I fråga om ett fartyg som är registrerat i Sverige eller i en främmande stat som är bunden av 1992 års ansvarighetskonvention skall lagen om ansvarighet för oljeskada till sjöss fortsätta att tillämpas. Om oljeskadan inte till fullo har kunnat ersättas enligt den lagen eller enligt lagen (1973:1199) om ersättning från den internationella oljeskade-fonden, skall denna lag tillämpas. Därvid skall begränsningsbeloppet i 10 kap. 5 § första stycket minskas med vad som har kunnat betalas enligt lagen om ansvarighet för oljeskada till sjöss samt ansvarsbeloppet i 10 kap. 6 § första stycket minskas med vad som har kunnat betalas enligt 5 § första stycket lagen om ansvarighet för oljeskada till sjöss.

c) Vad som sägs i b gäller också i fråga om ett fartyg som är registrerat i en främmande stat som inte är bunden av vare sig 1969 års ansvarighetskonvention eller av 1992 års ansvarighetskonvention.

3. När enligt 2 lagen om ansvarighet för oljeskada till sjöss tillämpas skall 9 kap. 3 § 2 och 12 kap. 1 § andra stycket sjölagen gälla i sina äldre lydelser.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1973:1199) om ersättning från den internationella oljeskadefonden att 1 - 6 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Bestämmelserna i artiklarna 1 - 13 av den i Bryssel den 18 december 1971 avslutade konventionen om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skada orsakad av förorening genom olja i dess lydelse enligt det i London den 19 november 1976 antagna ändringsprotokollet skall till den del de ej uteslutande reglerar de fördragsslutande staternas inbördes förpliktelser och med iakttagande av vad som föreskrivs i det följande gälla som svensk lag.

Konventionen har i angivna delar den lydelse som härvid fogad bilaga utvisar.

Med fartygets dräktighet i artikel 1:5 i konventionen avses dess dräktighet beräknad enligt reglerna i kungörelsen (1954:550) angående skeppsmätning.

Bestämmelserna i artiklarna 1 - 13 av den i Bryssel den 18 december 1971 avslutade konventionen om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skada orsakad av förorening genom olja med de ändringar som har gjorts genom det i London den 27 november 1992 avslutade ändringsprotokollet till konventionen samt den i ändringsprotokollet genom artikel 26 införda artikeln 36 ter till 1971 års konvention skall, till den del de inte uteslutande reglerar de fördragsslutande staternas inbördes förpliktelser och med iakttagande av vad som föreskrivs i det följande, i originaltexternas lydelse gälla som svensk lag. Originaltexterna skall ha samma giltighet.

Konventionen finns i dess engelska och franska originaltexter i angivna delar tillsammans med en svensk översättning som bilaga 1 till denna lag och ändringsprotokollet finns i dess engelska originaltext i angivna delar tillsammans med en svensk översättning som bilaga 2 till denna lag.

¹Senaste lydelse 1982:254.

2 §

Belopp som *fonden* betalat i ersättning enligt artikel 4 eller som *gottgörelse* enligt artikel 5 får *fonden återkräva* av person som *avses i 4 § fjärde stycket lagen (1973:1198) om ansvarighet för oljeskada till sjöss* endast under de förutsättningar som anges i nämnda lagrum. I övrigt får *fonden återkräva sålunda utgivet* belopp av någon annan än *fartygsägaren* eller dennes garant endast i den utsträckning som följer av 25 § första stycket lagen (1927:77) om försäkringsavtal.

Ett belopp som 1992 års *internationella oljeskadefond* har betalat i ersättning enligt artikel 4 får *fonden kräva åter* av en person som *anges i 10 kap. 4 § andra stycket a, b eller e - g sjölagen (1994:1009)* endast under de förutsättningar som anges i nämnda lagrum. I övrigt får *fonden återkräva ett sålunda utbetalat* belopp av någon annan än *fartygsägaren* eller dennes garant endast i den utsträckning som följer av 25 § första stycket lagen (1927:77) om försäkringsavtal.

3 §

Talan om ersättning för skada genom förorening, som enligt artikel 7 första eller tredje stycket får *upptagas* i Sverige, *väcks* vid domstol som enligt 18 § lagen (1973:1198) om ersättning för ansvarighet till sjöss är behörig *upptaga* talan mot *fartygets ägare* i anledning av samma olycka.

Talan om ersättning för *en* skada genom förorening, som enligt artikel 7 första eller tredje stycket får *tas upp* i Sverige, *väcks* vid *den* domstol som enligt 21 kap. 5 § *sjölagen* är behörig *att ta upp en* talan mot *fartygets ägare* i anledning av samma olycka.

4 §

I fråga om *underrättelse* som *avses i artikel 7 sjätte stycket* skall bestämmelserna i 14 kap. 12 och 13 §§ rättegångsbalken *angående* kungörande av rättegång *äga motsvarande tillämpning*.

I fråga om *underrättelser* som *avses i artikel 7 sjätte stycket* skall bestämmelserna i 14 kap. 12 och 13 §§ rättegångsbalken *om* kungörande av rättegång *tillämpas*.

5 §

I fråga om verkställighet enligt artikel 8 av dom i mål om ersättning för skada genom förorening *äger 19 § lagen (1973:1198) om ansvarighet för oljeskada till sjöss motsvarande tillämpning*.

I fråga om verkställighet enligt artikel 8 av dom i mål om ersättning för *en* skada genom förorening *tillämpas 21 kap. 6 § sjölagen*.

6 §

I fråga om artiklarna 4, 5, 11 och 12 *skall de i beräkningensheter angivna beloppen gälla*.

I fråga om artiklarna 4 och 12 *avses med beräkningensheter de av Internationella valutafonden*

---

1. Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

2. Så länge 1971 års fondkonvention är i kraft för Sverige skall dock lagen i sin äldre lydelse fortsätta att tillämpas. Om oljeskadan inte till fullo har kunnat ersättas enligt lagen (1973:1198) om ansvarighet för oljeskada till sjöss, enligt denna lag i dess äldre lydelse eller enligt 10 kap. sjölagen (1994:1009) skall denna lag tillämpas. Därvid skall

a) hänvisningen i artikel 2 första stycket a) till 1992 års ansvarighetskonvention anses innefatta även 1969 års internationella konvention om ansvarighet för skada orsakad av förorening genom olja och 1971 års fondkonvention, samt

b) det belopp som enligt artikel 4 skall tas med vid beräkningen av det ersättningsbelopp som 1992 års oljeskadefond har att betala innefatta också ersättningsbelopp som har betalats enligt lagen om ansvarighet för oljeskada till sjöss och som har kunnat betalas enligt denna lag i dess äldre lydelse.

**Artiklarna 1 - 13 av den internationella konventionen om upp-
rättandet av en internationell fond för ersättning av skada orsakad
av förorening genom olja**

Bilaga 1 har samma lydelse som bilagan till SFS 1973:1199, ändrad
genom SFS 1978:135, 1991:1522, 1992:151, 1993:153 och 1994:107.

Artiklarna 1 - 15 och 26 i 1992 års ändringsprotokoll till 1971 års internationella konvention om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skada orsakad av förorening genom olja

Bilaga 2 har den lydelse som framgår av bilaga 2 till denna lagrådsremiss.

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1975:1083) om uppgiftsskyldig-
het rörande mottagande av olja skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

Den som under visst kalenderår i svensk hamn eller i Sverige belägen anläggning har *mottagit* sammanlagt mer än 150 000 ton olja som har transporterats sjöle-
des till hamnen eller anläggningen skall senast den 1 mars *påföljande* år lämna *sjöfartsverket* uppgift om den oljemängd som han har *mottagit*.

Med olja som har transporterats sjöledes till anläggningen *jämställ-
les* olja som har transporterats till anläggningen från utlandet på annat sätt än sjöledes, om oljan dessförinnan har varit föremål för sjötransport och *ej* därefter har *mottagits* i hamn eller anläggning belägen i stat som har tillträtt den i Bryssel den 18 december 1971 avslutade konventionen om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skada orsakad av förorening genom olja.

Den som under *ett* visst kalen-
derår i *en* svensk hamn eller i *en* i Sverige belägen anläggning har *tagit emot* sammanlagt mer än 150 000 ton olja som har trans-
porterats sjöledes till hamnen eller anläggningen skall senast den 1 mars *året därpå* lämna *Sjöfartsver-
ket* uppgifter om den oljemängd som han har *tagit emot*.

Med olja som har transporterats sjöledes till anläggningen *jämställs* olja som har transporterats till anläggningen från utlandet på annat sätt än sjöledes, om oljan dessförinnan har varit föremål för sjötransport och *inte* därefter har *tagits emot* i *en* hamn eller i *en* anläggning belägen i *en* stat som har tillträtt den i Bryssel den 18 december 1971 avslutade kon-
ventionen om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skada orsakad av förorening genom olja *eller som har tillträtt 1992 års ändringsprotokoll till 1971 års konvention om upp-
rättandet av en internationell fond för ersättning av skada orsakad av förorening genom olja*.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

¹Senaste lydelse 1982:277.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (1976:661) om
immunitet och privilegier i vissa fall

Prop. 1994/95:169
Bilaga 5

Härigenom föreskrivs att bilagan till lagen (1976:661) om immunitet
och privilegier i vissa fall skall ha följande lydelse.

Bilaga¹

Immunitet och/eller privilegier gäller för följande	Tillämplig internationell överenskommelse
--	--

Internationella organ	Fysiska personer
-----------------------	------------------

---

18 Internationella oljeskadefonden och 1992 års internatio- nella oljeskadefond	Konvention den 18 december 1971 om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skador orsakade av föro- rening genom olja samt det den 27 november 1992 avslutade ändrings- protokollet till 1971 års konvention om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skador orsakade av föro- rening genom olja.
--	---

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

¹ Senaste lydelse 1994:717.

5 Förslag till lag om ändring i lagen (1980:424) om åtgärder mot vattenförorening från fartyg

Prop. 1994/95:169
Bilaga 5

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1980:424) om åtgärder mot vattenförorening från fartyg att 7 kap. 6 § och 10 kap. 8 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap. Särskilda åtgärder mot vattenförorening

6 §

Har beträffande ett visst fartyg inte fullgjorts vad som föreskrivs om försäkringsskyldighet eller skyldighet att ställa säkerhet i lagen (1973:1198) om ansvarighet för oljeskada till sjöss, får sjöfartsverket och annan myndighet som regeringen utser meddela

Har beträffande ett visst fartyg inte fullgjorts vad som föreskrivs om försäkringsskyldighet eller skyldighet att ställa säkerhet enligt 10 kap. sjölagen (1994:1009), får Sjöfartsverket och annan myndighet som regeringen utser meddela

1. förbud för fartyget att anlöpa eller avgå från en svensk hamn eller från en tilläggsplats som ligger inom svenskt territorium,

2. i fråga om ett svenskt fartyg förbud mot fartygets vidare resa.

10 kap. Ansvar m.m.

8 §¹

Mål om ansvar för brott som avses i denna lag eller om ersättning för åtgärder som verkställts enligt 7 kap. 9 § handläggs av tingsrätt som är behörig domstol enligt rättegångsbalken eller enligt 21 kap. 1, 2 och 5 §§ sjölagen (1994:1009).

Mål om ansvar för brott som avses i denna lag eller om ersättning för åtgärder som verkställts enligt 7 kap. 9 § handläggs av tingsrätt som är behörig domstol enligt rättegångsbalken eller enligt 21 kap. 1, 2 och 8 §§ sjölagen (1994:1009).

-----
1. Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

2. När lagen (1973:1198) om ansvarighet för oljeskada till sjöss tillämpas skall 7 kap. 6 § gälla i sin äldre lydelse.

¹Senaste lydelse 1994:1022.

6 Förslag till lag om ändring i mönstringslagen (1983:929)

Härigenom föreskrivs att 30 § mönstringslagen (1983:929) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

30 §¹

I mål om ansvar för brott enligt denna lag skall 21 kap. 1 och 5 §§ sjölagen (1994:1009) tillämpas.

I mål om ansvar för brott enligt denna lag skall 21 kap. 1 och 8 §§ sjölagen (1994:1009) tillämpas.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

¹Senaste lydelse 1994:1024.

7 Förslag till lag om ändring i fartygssäkerhetslagen
(1988:49)

Härigenom föreskrivs att 12 kap. 7 § fartygssäkerhetslagen (1988:49) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

12 kap. Ansvarsbestämmelser

7 §¹

Mål om ansvar och förverkande enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen handläggs av domstol som är behörig enligt bestämmelserna i 21 kap. 1 och 5 §§ sjölagen (1994:1009).

Mål om ansvar och förverkande enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen handläggs av domstol som är behörig enligt bestämmelserna i 21 kap. 1 och 8 §§ sjölagen (1994:1009).

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

¹Senaste lydelse 1994:1028.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 1995-03-06

Närvarande: justitierådet Torkel Gregow, justitierådet Lars Å. Beckman, regeringsrådet Sigvard Holstad.

Enligt en lagrådsremiss den 23 februari 1995 (Justitiedepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i sjölagen (1994:1009),
2. lag om ändring i lagen (1973:1199) om ersättning från den internationella oljeskadefonden,
3. lag om ändring i lagen (1975:1083) om uppgiftsskyldighet rörande mottagande av olja,
4. lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall,
5. lag om ändring i lagen (1980:424) om åtgärder mot vattenförorening från fartyg,
6. lag om ändring i mönstringslagen (1983:929) och
7. lag om ändring i fartygssäkerhetslagen (1988:49).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Tomas Norström.

Föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Förslaget till lag om ändring i sjölagen

9 kap.

3 §

Enligt paragrafens punkt 2 i dess nuvarande lydelse föreligger inte rätt till ansvarsbegränsning beträffande en fordran med anledning av oljeskada som omfattas av 1 § och 2 § första stycket lagen om ansvarighet för oljeskada till sjöss. I lagrådsremissen föreslås att reglerna om ansvar för oljeskada tas in i 10 kap. sjölagen och att hänvisningen i förevarande paragraf till oljeskadelagen som en följd härav ändras till 10 kap. 1 och 2 § första stycket.

Lagrådet konstaterar att hänvisningen till 10 kap. 2 § första stycket innebär att ansvarsbegränsning i princip inte kan göras gällande i fråga om oljeskador som uppkommer i Sverige eller dess ekonomiska zon eller i en annan konventionsstat eller dess ekonomiska zon. I andra stycket i samma paragraf har tagits in en ny regel av innebörd att vad som i första stycket sägs om ekonomisk zon skall, om en stat inte har fastställt en ekonomisk zon, gälla också ett område utanför och angränsande till statens territorialvatten som på visst sätt angivet sätt bestämts av staten. Även ett sådant område bör omfattas av förbudet mot

ansvarsbegränsning. Hänvisningen i förevarande paragrafs punkt 2 bör därför kompletteras.

Prop. 1994/95:169
Bilaga 6

Mot bakgrund av det anförda föreslår Lagrådet att 3 § 2 ges följande lydelse:

"en fordran med anledning av oljeskada som omfattas av 10 kap. 1 § 2 § första och andra styckena."

Övriga lagförslag

Förslagen lämnas utan erinran.

1 Inledning

I denna bilaga görs en genomgång – artikel för artikel – av bestämmelserna i ändringsprotokollen till 1969 års ansvarighetskonvention och till 1971 års fondkonvention. De inom parentes i förekommande fall angivna artiklarna avser de artiklar i ansvarighetskonventionen respektive fondkonventionen som har ändrats som en följd av bestämmelserna i ändringsprotokollen.

2 Bestämmelserna i ändringsprotokollet till ansvarighetskonventionen

Artikel 1

Artikeln anger att den konvention som ändras genom protokollet är 1969 års ansvarighetskonvention. För stater som är anslutna till 1976 års ändringsprotokoll till ansvarighetskonventionen skall hänvisningen anses omfatta ansvarighetskonventionen i den lydelse som den har enligt 1976 års ändringsprotokoll.

Artikel 2.1 (artikel 1.1); fartyg

Ansvarighetskonventionen är för närvarande endast tillämplig på skador genom olja som kommer från fartyg som vid tillfället transporterar olja som last i bulk. Således omfattas inte tankfartyg som inte för olja som last eller som bara för oljerester eller bunkerolja.

Genom ändringen utvidgas nu konventionen till att omfatta oljeskador genom utsläpp från fartyg som är konstruerat eller anpassat för att transportera olja som last i bulk. Tankfartyg som går i barlast kommer alltså att omfattas av fartygsbegreppet. Vidare innefattas genom ändringen s.k. kombinationsfartyg, dvs. fartyg som kan ta såväl olja som annan last. Sådana fartyg omfattas av konventionen både när de transporterar olja och under resorna som följer på en oljetransport, om det inte visas att inga oljerester finns kvar ombord efter oljetransporten. Den nya bestämmelsen kan alltså innebära att en fartygsägare bli ansvarig enligt konventionen även för olyckor som inträffar flera resor efter oljetransporten.

Artikel 2.2 (artikel 1.5); olja

Konventionens tillämpningsområde inskränks vad gäller begreppet olja från beständiga oljor i allmänhet, inklusive valolja, till beständiga mineraloljor som innehåller kolväte. Genom ändringen utesluts bl.a. valolja och sillolja. Som tidigare är flyktiga oljor som t.ex. bensin och eld-

ningsolja nr 1 fortfarande uteslutna. Ändringen innebär att begreppet olja blir identiskt i ansvarighets- och i fondkonventionen.

Prop. 1994/95:169
Bilaga 7

Artikel 2.3 (artikel 1.6); skada genom förorening

Det nu gällande skadebegreppet innefattar förlust eller skada vilken uppkommit utanför det fartyg som transporterar olja och vilken orsakats av förorening genom olja som kommer från fartyget samt förebyggande åtgärder och skada på grund av sådana åtgärder.

Den nya definitionen av oljeskada består – förutom att begreppet *förebyggande åtgärder* har skilts ut och anges särskilt – i ett tillägg till den nu gällande definitionen av innebörd att ersättning för försämring av miljön, annat än utebliven vinst, är begränsad till kostnader för rimliga åtgärder som har vidtagits eller planerats.

Bestämmelsen i tillägget innebär att ersättning för försämring av miljön är inbegripet i förlust eller skada, men syftar till att förhindra spekulativa eller teoretiska krav på ersättning för miljöskada. Hänvisningen till *utebliven vinst* som görs i den nya lydelsen innebär att t.ex. en hotellägare som får badstranden nersmutsad eller en fiskare som får vidkännas nedgång i fisket även i fortsättningen skall kunna få ersättning för sådan skada. Ordet *vinst (profit)* får anses omfatta inkomster, även om dessa inte skulle vara tillräckligt stora för att ge en vinst. Genom tillägget slås emellertid fast att ersättning för försämring av miljön, annat än utebliven vinst, skall begränsas till kostnader för rimliga åtgärder i syfte att återställa miljön, vilka redan har vidtagits eller som är planerade att vidtas. Att även framtida åtgärder är ersättningsgilla hänger samman med att ersättningen i vissa fall kan vara en ekonomiskt avgörande förutsättning för att åtgärderna skall kunna vidtas.

Artikel 2.4 (artikel 1.8); olycka

Enligt den nu gällande definitionen omfattar begreppet olycka varje händelse eller serie av händelser med samma ursprung som orsakar oljeskada.

Definitionen av olycka i ändringsprotokollet innebär såväl en viss utvidgning som en precisering i förhållande till gällande ordning. Utöver vad som nu menas med olycka skall i begreppet också räknas in händelser som innebär en allvarlig och omedelbart förestående fara för att en oljeskada skall uppkomma. Tillägget innebär att den tidpunkt då ersättningsgilla förebyggande åtgärder kan sättas in flyttas fram till ett tidigare skede av händelsen eller tillbudet. Det krävs således inte längre, för att förebyggande åtgärder skall ersättas, att olja faktiskt har läckt ut från fartyget. Å andra sidan måste det ha inträffat ett tillbud med fartyget i fråga. Åtgärder som motiveras av ett fartygs tillstånd i största allmänhet omfattas alltså inte av begreppet förebyggande åtgärder i konventionens mening.

Ändringen av begreppet olycka har också lett till följdändringar av artiklarna III.1 och IV i ansvarighetskonventionen så att det inte längre krävs att olja läckt ut eller tömts ut från fartyget.

Internationella sjöfartsorganisationen (IMO) fick sitt nuvarande namn efter ansvarighetskonventionens tillkomst. Hänvisningen i artikeln har ändrats i överensstämmelse med detta namnbyte.

Artikel 2.6

Artikeln innebär att ett nytt stycke, som kommer att bli stycke 10, fogas till artikel I i ansvarighetskonventionen.

Artikeln innehåller en hänvisning till den ursprungliga ansvarighetskonventionen från 1969 samt en erinran om att denna konventionen innefattar ändringar enligt 1976 års protokoll till konventionen såvitt gäller stater som är bundna av detta protokoll.

Ändringarna i 1976 års protokoll innebar en övergång till särskilda dragningsrätter (SDR) som beräkningsenhet. SDR infördes som beräkningsenhet i den svenska oljeskadelagen år 1978 (se SFS 1978:134 och prop. 1977/78:70).

Artikel 3 (artikel II); det geografiska tillämpningsområdet

Enligt de gällande reglerna omfattar ansvarighetskonventionen bara skador genom förorening som har uppstått på en fördragsslutande stats territorium, däri inbegripet dess territorialhav. Vidare omfattas åtgärder för att förhindra eller minska skador inom detta område. Det anses att konventionen också omfattar sådana förebyggande åtgärder oavsett var de har vidtagits (jfr ingressen femte stycket i 1971 års fondkonventionen).

Artikel 3 innebär en utvidgning av ansvarighetskonventionens geografiska tillämpningsområde. Utvidgningen innebär att konventionen blir tillämplig också på konventionsstaternas exklusiva ekonomiska zoner. Zonerna skall bestämmas i enlighet med internationell rätt. Detta torde innebära att gränsdragningsreglerna i FN:s havsrättskonvention kommer att tillämpas vid dessa bestämmingar.

Det anges slutligen uttryckligen att konventionen tillämpas på förebyggande åtgärder var de än har vidtagits.

Artikel 4.1 (artikel III.1)

Bestämmelsen i artikeln innebär en konsekvensändring som en följd av att begreppet *olycka* ändrats (se ovan under artikel 2.4).

Artikel 4.2 (artikel III.4); kanalisering

1969 års ansvarighetskonvention innebär en viss kanalisering av svaret till fartygsägaren. Sålunda är ägarens anställda eller uppdragstagare helt skyddade mot anspråk på ersättning för skada orsakad av förorening genom olja och detta oavsett om anspråket görs gällande enligt konventionen eller enligt andra skadeståndsregler.

Genom ändringen införs en mer långtgående kanalisering till fartygsägaren än vad som gäller enligt 1969 års ansvarighetskonvention genom en uppräknig av sex grupper av personer mot vilka krav bara kan riktas i de fall skadan har orsakats uppsåtligen eller genom viss särskilt kvalificerad vårdslöshet från deras sida. De sex grupperna inkluderar anställda och uppdragstagare, lotsar och andra som utför tjänster åt fartyget, befraktare, bärgare, personer som vidtar förebyggande åtgärder samt alla anställda hos eller uppdragstagare åt någon ur de tre närmast föregående kategorierna.

Den grova vårdslöshet som kan medföra skadeståndsansvar för de uppräknade grupperna av personer torde avse ett indirekt uppsåt eller en vårdslöshet som är så grov att den ligger på gränsen till uppsåt (jfr prop. 1982/83:159 s. 110 f.)

Artikel 5 (artikel IV)

Bestämmelsen i artikeln innebär en konsekvensändring som en följd av att begreppet *olycka* ändrats (se ovan under artikel 2.4).

Artikel 6.1 (artikel V.1); begränsningsbelopp

Artikeln innehåller bestämmelserna om de nya begränsningsbeloppen för fartygsägarens ansvarighet.

Ett lägsta begränsningsbelopp om tre miljoner SDR införs för fartyg upp till en dräktighet av 5 000 ton. För större fartyg höjs begränsningsbeloppet till högst 420 SDR per dräktighetstal utöver de första 5 000 tonnen dock högst till 59,7 miljoner SDR, vilket f.n. är ungefär 660 miljoner kr. Det högsta begränsningsbeloppet motsvarar "grundbeloppet" tre miljoner SDR ökat med beloppet per dräktighetstal (420 SDR) upp till 140 000 ton av ett fartygs dräktighet.

Artikel 6.2 (artikel V.2); förlust av rätten till ansvarsbegränsning

I 1976 års konvention om begränsning av sjörättsligt skadeståndsansvar regleras bl.a. frågan om i vilka situationer en skadeståndsansvarig fartygsägare inte får begränsa sitt ansvar. Denna konvention har tillträtts av Sverige (se prop. 1982/83:159 och SFS 1983:699). Enligt artikel 4 i den konventionen faller rätten till ansvarsbegränsning bort om det visas att den skadeståndsansvarige har orsakat skada uppsåtligen eller "hänsynslöst och med insikt att sådan skada sannolikt skulle uppkomma" (jfr prop. 1982/83:159 s. 110 f.).

Denna avgränsning skiljer sig från vad som gäller enligt 1969 års ansvarighetskonventionen där det i artikel V.2 föreskrivs att rätten till ansvarsbegränsning faller bort om skadan orsakats genom fel eller försummelse av ägaren själv.

Ändringen i ansvarighetskonventionen innebär att avgränsningen modifierats för att stämma överens med begränsningskonventionen på denna punkt.

De ändrade reglerna om ansvarsgenombrott har föranlett konsekvensändringar av artiklarna V.11 och VII.8 i ansvarighetskonventionen.

Prop. 1994/95:169
Bilaga 7

Artikel 6.3 (artikel V.3); redarens begränsningsfond

Enligt ansvarighetskonventionen gäller som förutsättning för att fartygsägaren skall få åberopa ansvarsbegränsning att han låter upprätta en s.k. begränsningsfond. Fonden får upprättas hos en domstol eller annan behörig myndighet i den konventionsstat där talan har väckts enligt artikel IX i ansvarighetskonventionen, dvs. i en konventionsstat där skadan har inträffat eller där förebyggande åtgärder vidtagits.

Ändringen av artikel V.3 innebär att begränsningsfonden skall kunna upprättas i varje land där talan *kan* väckas, utan att ägaren behöver avvakta att talan verkligen väckts.

Artikel 6.4 (artikel V.9); beräkningsenhet

Konventionens ursprungliga beräkningsenhet Poincaréfranc ersätts av Internationella valutafondens särskilda dragningsrätter (SDR).

Artikel 6.5 (artikel V.10); fartygstonnage

Fartygsägarens skadeståndsansvar får begränsas till ett visst antal beräkningsenheter av fartygets dräktighet. Dräktigheten definieras för närvarande i artikel V.10 som nettotonnaget beräknat på ett visst angivet sätt.

Dräktigheten skall enligt ändringsprotokollet bestämmas som bruttonnaget enligt mätningsreglerna i bilaga 1 till 1969 års internationella skeppsmättningskonvention. Sverige har tillträtt 1969 års skeppsmättningskonvention. Den trädde i kraft år 1982.

Artikel 6.6 (artikel V.11)

Bestämmelsen i artikeln innebär en konsekvensändring som en följd av att reglerna om förlust av rätten till ansvarsbegränsning ändrats (se ovan under artikel 6.2). Ändringen innebär ingen förändring i en försäkringsgivares möjlighet att upprätta en begränsningsfond med samma verkan och på samma villkor som om den upprättats av fartygsägaren och detta även om ägaren inte har rätt att begränsa sin ansvarighet.

Artikel 7 (artikel VII); försäkringscertifikat

De gällande bestämmelserna om försäkringscertifikat innebär att dessa endast kan utfärdas för fartyg från fördragsslutande stater. I praktiken har det dock visat sig att vissa av dessa stater också utfärdar certifikat för fartyg från inte fördragsslutande stater.

För att underlätta för fartyg från icke konventionsstater att anlöpa hamnar i fördragsslutande stater har konventionen kompletterats med

särskilda bestämmelser om utfärdande och godkännande av försäkringscertifikat.

Ändringen innebär således att samtliga fördragsslutande stater skall genom en behörig myndighet kunna utfärda certifikat också för fartyg från en inte fördragsslutande stat (jfr artikel VII.2 i ansvarighetskonventionen).

En kopia av certifikatet skall deponeras i den fördragsslutande stat som har ställt ut eller bekräftat det. Detta skall gälla också när det rör sig om fartyg som inte är registrerat i den staten utan i en inte fördragsslutande stat (jfr artikel VII.4 i ansvarighetskonventionen).

Artikel 8 (artikel IX); jurisdiktion

Genom denna bestämmelse har endast gjorts en följdändring som hänger samman med konventionens geografiska tillämpningsområde (jfr ovan under artikel 3).

Artikel 9; övergångsbestämmelser m.m.

Artikeln innehåller bestämmelser om att det efter ansvarighetskonventionens artikel XII –dvs. efter konventionens materiella bestämmelser – skall sättas in två nya artiklar som skall benämnas artikel XII bis respektive XII ter. Den först nämnda artikeln innehåller övergångsbestämmelser, medan artikel XII ter innehåller föreskrifter som rör den nya konventionens formella uppbyggnad.

Artikel XII bis innehåller de särskilda övergångsregler som skall gälla när skada har uppkommit i en stat som är ansluten till såväl 1969 års konvention i dess ursprungliga lydelse som till 1992 års ändringsprotokoll, vilken traktaträttsligt sett är en ny konvention.

Enligt punkten a) i artikeln gäller att 1969 års konvention i sådana situationer skall användas för att täcka största möjliga del av ersättningen. För stater som är anslutna till 1971 års fondkonvention skall - enligt punkten b) - den ersättning som kan utgå enligt den konventionen också beaktas innan ersättningsreglerna i 1992 års ansvarighetskonvention kan tillämpas. Först när det inte är möjligt att få full ersättning genom det "äldre" systemet, betalas ersättning enligt 1992 års ansvarighetskonvention (och eventuellt också enligt 1992 års fondkonvention).

Artikel 10; försäkringscertifikat

Artikeln hänvisar till det formulär för försäkringscertifikat som är fogat till ansvarighetskonventionen. Artikeln innebär att den gällande utformningen av certifikatet skall ändras.

Artikel 11

Av artikeln följer att bestämmelserna i artiklarna I - XII ter i 1969 års ansvarighetskonvention som de har ändrats genom ändringsprotokollet utgör en ny konvention, som skall kallas 1992 års ansvarighetskonven-

tion. Ändringsprotokollet till ansvarighetskonventionen är alltså en ny konvention som reglerar fartygsägares ansvar för oljeskador.

Prop. 1994/95:169
Bilaga 7

Artiklarna 12 - 18; slutbestämmelser

Artiklarna innehåller - förutom de traditionella bestämmelserna om undertecknande, ratifikation, ikraftträdande uppsägning m.m. - några särskilda bestämmelser som har samband med övergången till det nya ansvarighetssystemet. Dessutom finns en bestämmelse om ett förenklat ändringsförfarande av begränsningsbeloppen enligt ändringsprotokollet.

Protokollet är öppet för tillträde av alla stater. En stat som är ansluten till 1971 års fondkonvention får i princip ansluta sig till ändringsprotokollet till ansvarighetskonventionen bara om den samtidigt tillträder ändringsprotokollet till fondkonventionen (artikel 12.4). Denna bestämmelse har till syfte att underlätta övergången till det system som upprättas genom 1992 års ändringsprotokoll till fondkonventionen.

I *artikel 13.1* återfinns den reviderade ikraftträdandebestämmelsen till ändringsprotokollet. Genom att ange att protokollet träder i kraft viss tid efter det att tio stater - av vilka bara fyra stater var för sig skall ha ett tanktonnage om minst en miljon bruttoton - har ratificerat protokollet är det parternas avsikt att protokollet skall kunna träda i kraft så snart som möjligt.

Artikel 15 innehåller bestämmelserna om förenklade förfarandet för att ändra begränsningsbeloppen. En redogörelse för detta förfarande har lämnats i avsnitt 5.2.

3 Bestämmelserna i ändringsprotokollet till fondkonventionen

Artikel 1

På motsvarande sätt som för ansvarighetskonventionen anger denna artikel att den konvention som ändras genom protokollet är 1971 års fondkonvention. För stater som är anslutna till 1976 års ändringsprotokoll till ansvarighetskonventionen skall hänvisningen anses omfatta ansvarighetskonventionen i den lydelse den har enligt 1976 års ändringsprotokoll.

Artikel 2 (artikel 1); definitioner

De ändringar av definitionerna av "fartyg", "olja", "skada genom förorening" och "olycka" som har gjorts i ändringsprotokollet till ansvarighetskonventionen överförs genom denna artikel till fondkonventionen.

Eftersom definitionen av "olja" i ändringsprotokollet till ansvarighetskonventionen har begränsats till att avse varje beständig mineralolja som innehåller kolväte så har den uttryckliga begränsningen till sådana oljor i artikel 1.2 i fondkonventionen kunnat upphävas.

Genom denna artikel upprättas en helt ny internationell oljeskadefond som skall kallas 1992 års internationella oljeskadefond.

I den del av bestämmelsen som anger den nya fondens ändamål utgick – som har berörts i avsnitt 5.2 – skyldigheten att betala ersättning (gottgörelse) till fartygsägarna. Denna ändring har i sin tur fört med sig en rad konsekvensändringar i andra bestämmelser.

Artikel 4 (artikel 3); det geografiska tillämpningsområdet

Artikeln innebär en utvidgning av fondkonventionens geografiska tillämpningsområde på samma sätt som i fråga om ansvarighetskonventionen (jfr artikel 3 i ändringsprotokollet till ansvarighetskonventionen).

Artikel 6.2 (artikel 4.3); ansvarsbefrielse

Ändringen syftar till att klargöra att den ansvarsbefrielse för fonden som grundas på den skadelidandes eget handlande inte skall omfatta utgifter för förebyggande åtgärder.

Artikel 6.3 (artikel 4.4); begränsningsbelopp

Genom artikeln ändras ersättningsbeloppets storlek för fonden till, i ett första steg, 135 miljoner SDR för en och samma olycka.

Ändringen innebär också att det till den ändrade artikeln förs två nya punkter - punkterna d) och e). Enligt punkten d) klargörs det att den ränta som uppkommer på det belopp som utgör redarens begränsningsfond inte skall beaktas när det gäller att beräkna fondens ersättningskyldighet. Punkten e) innebär ett klarläggande i frågan om hur omräkningen av SDR till nationell valuta skall göras. Denna omräkning skall göras per den dag som fondens församling beslutar som första dag för utbetalning av ersättning från fonden.

Artikel 6.4 (artikel 4.5); fördelning av maximibeloppet

Liksom 1971 års fondkonvention innehåller 1992 års ändringsprotokoll en regel om proportionell fördelning av fondmedlen i det fall som ersättningskraven överstiger maximibeloppet. Bestämmelsen i 1971 års fondkonvention innehåller en hänvisning till ansvarighetskonventionen vilket föranlett tolkningsproblem. I den ändrade bestämmelsen om fördelning av maximibeloppet hänvisas endast till fondkonventionen.

Enligt bestämmelsen skall proportionen mellan fastställda krav och det belopp som faktiskt kan erhållas enligt fondkonventionen vara detsamma för samtliga borgenärer.

Ändringen innebär att ett nytt sjätte stycke införs som gör det möjligt för fonden att i undantagsfall betala ersättning trots att fartygsägaren inte har upprättat någon begränsningsfond.

Bestämmelsen gör det möjligt för fonden att snabbt och på ett flexibelt sätt kunna betala ut ersättning trots att den inte vid utbetalningstillfället känner till den exakta gränsen för fartygsägarens begränsningsbelopp.

Artikel 7 (artikel 5); gottgörelse till fartygsägaren

Som redan tidigare framhållits under artikel 3 har fondens skyldighet att ersätta (gottgöra) fartygsägaren för en del av hans skadeståndsansvar upphävts genom ändringsprotokollet.

Artiklarna 8 - 11 (artiklarna 6 - 9)

Ändringarna innebär redaktionella ändringar vilka huvudsakligen beror på att skyldigheten för fonden att ersätta fartygsägaren har upphävts.

Artiklarna 12 och 13 (artiklarna 10 och 11); grundavgifter till fonden

Ändringarna innebär att en stat inte längre skall betala en grundavgift i samband med att den tillträder fondkonventionen.

Artikel 14 (artikel 12); fondens budget

Ändringarna innebär i huvudsak att konventionstexten anpassas till den praxis som har utvecklats inom Internationella oljeskadefonden när det gäller att fastställa fondens budget.

Artikel 15 (artikel 13); försenad inbetalning av avgifter

Ändringen innebär att storleken av den dröjsmålsränta som skall löpa på förfallna belopp skall bestämmas i fondens interna föreskrifter och inte av fondförsamlingen.

Artikel 16 (artikel 15); förteckning över avgiftsskyldiga

Ändringen innebär en ny bestämmelse i artikel 15 i fondkonventionen som föreskriver att stater som inte uppfyller skyldigheten att ge in en förteckning över avgiftspliktiga oljeimportörer skall vara skyldiga att ersätta fonden för de eventuella förluster som den får vidkännas på grund av denna underlåtenhet.

Ändringen betyder att den nya oljeskadefonden inte skall ha någon exekutivkommitté. I stället får församlingen vid behov tillsätta särskilda arbetsgrupper.

Artikel 18 (artikel 18); församlingens uppgifter

Genom tredje stycket kompletteras bestämmelsen i fondkonventionen om församlingens möjlighet att tillsätta permanenta eller tillfälliga arbetsgrupper med regler om sammansättningen av sådana arbetsgrupper. Ändringen hänger samman med avskaffandet av exekutivkommittén.

Artiklarna 19 - 24 (artiklarna 19, 21 - 27, 29 och 31 - 33)

Som en följd av att exekutivkommittén avskaffas upphävs bestämmelserna i 1971 års fondkonvention (artiklarna 21 - 27) om exekutivkommittén. Av samma anledning görs det redaktionella ändringar i artiklarna 19, 29 och 31 - 33.

Artikel 25; (artikel 35); övergångsbestämmelse

Enligt den gällande fondkonventionen var fonden inte i något avseende ansvarig för en olycka som inträffat inom 120 dagar från det att fondkonventionen trädde i kraft.

Den ändrade övergångsbestämmelsen innebär bara att ersättningskrav enligt 1992 års ändringsprotokoll till fondkonventionen inte kan göras gällande tidigare än 120 dagar efter ikraftträdandet av 1992 års ändringsprotokoll.

Artikel 26; övergångsbestämmelser m.m.

Enligt denna artikel skall det efter fondkonventionens artikel 36 – dvs. efter konventionens materiella bestämmelser – införas fyra nya artiklar som skall benämnas artikel 36 bis, artikel 36 ter, artikel 36 quater och artikel 36 quinquies. Av de nya artiklarna får de tre första, tillsammans med artiklarna 35 och 36 i fondkonventionen, betecknas som övergångsbestämmelser. Artikel 36 quinquies och ändringsprotokollets artikel 27 innehåller bestämmelser om det traktaträttsliga förhållandet mellan 1971 års fondkonvention och 1992 års fondkonvention.

Artikel 36 bis definierar den övergångsperiod under vilken fonden skall verka som en överbyggnad till 1969 års ansvarighetskonvention, till 1971 års fondkonvention och till 1992 års ansvarighetskonvention. Denna övergångsperiod börjar löpa när 1992 års fondkonvention träder i kraft och slutar 18 månader efter det att åtta stater blivit bundna av ändringsprotokollet till 1971 års fondkonvention och det bland dessa stater har tagits emot minst 750 miljoner ton avgiftspliktig olja. Under denna period skall hänvisningen i artikel 2 första stycket a) till 1992 års

ansvarighetskonvention anses som en hänvisning till alla de tre nämnda instrumenten.

Prop. 1994/95:169
Bilaga 7

I punkten b) i artikeln föreskrivs närmare hur ersättningsskyldigheten för 1992 års fond förhåller sig till ersättningsskyldigheten enligt de tre nämnda instrumenten. Huvudregeln är att 1992 års internationella oljeskadefond bara skall betala ersättning, om sådan inte har kunnat erhållas enligt de tre nämnda konventionerna. För de stater som är bundna av 1992 års fondkonvention men inte av 1971 års fondkonvention gäller att fonden skall betala ut ersättning endast i den mån den skadelidande inte hade kunna få full ersättning ens om staten i fråga hade varit bunden av de tre instrumenten. Vidare stadgas i punkten c) att vid beräkningen av det totala belopp som 1992 års oljeskadefond har att betala skall även ersättning enligt 1969 och 1971 års konventioner räknas med, dock endast sådan ersättning som faktiskt har erlagts eller, beträffande 1971 års konvention, skall anses ha erlagts. Följaktligen kommer 1992 års oljeskadefond inte att täcka den brist som kan uppstå om en stat inte är med i 1971 års fondkonvention.

Bestämmelserna i *artikel 36 ter* reglerar begränsningarna i avgiftsskyldigheten till 1992 års oljeskadefond. Bestämmelserna innebär att ett lands oljeimportörer under en övergångstid inte skall behöva svara för mer än 27,5 % av fondens behov av årsavgifter och att andra länders importörer till lika delar skall svara för eventuell överskjutande del. Den tidsperiod under vilken dessa bestämmelser kan vara i kraft sträcker sig längst till dess att fem år har gått från det att 1992 års ändringsprotokoll trädde i kraft.

Artikel 36 quater innehåller ett antal föreskrifter som reglerar förhållandet i administrativt avseende mellan de två oljeskadefonderna så länge som 1971 års fondkonvention är ikraft.

Artikel 27

Av artikeln följer att bestämmelserna i artiklarna 1 - 36 quinquies i 1971 års fondkonvention som de har ändrats genom ändringsprotokollet utgör en ny konvention, som skall kallas 1992 års fondkonvention. Ändringsprotokollet till fondkonventionen är alltså en ny konvention som reglerar 1992 års oljeskadefonds ersättningsansvar för oljeskador.

Artiklarna 28 - 39; slutbestämmelser

Dessa artiklar innehåller - förutom traditionella bestämmelser om undertecknande, ratifikation, ikraftträdande, uppsägning m.m. - några särskilda bestämmelser som rör övergångsperioden. Vidare återfinns bland dessa artiklar bestämmelserna om det särskilda förfarandet för att ändra fondens ersättningsbelopp.

Av *artikel 28* följer att protokollet kan tillträdas av varje stat som har tillträtt ändringsprotokollet till ansvarighetskonventionen. Det krävs således inte att staten har tillträtt 1971 års fondkonvention. Anslutning till protokollet medför inte heller att staten blir bunden av 1971 års fondkonvention.

I *artikel 29* behandlas staternas skyldighet att till IMO:s generalsekreterare lämna rapporter om mottagen avgiftspliktig olja. Föreskriften innebär att generalsekreteraren får en möjlighet att konstatera när förutsättningarna för ikraftträdandet av protokollet har uppfyllts. I *artikel 29* andra stycket finns en bestämmelse om att oljeskadefondens direktör under övergångsperioden skall till IMO:s generalsekreterare rapportera mängden avgiftspliktig olja som har tagits emot i de fördragsslutande staterna. Detta gör det möjligt för generalsekreteraren att fastställa tidpunkten för när övergångsperioden skall upphöra.

Enligt *artikel 30* kan ändringsprotokollet till fondkonventionen inte träda i kraft förrän protokollet till ansvarighetskonventionen har trätt i kraft. För ikraftträdandet krävs att protokollet har tillträtts av minst åtta stater och att dessa stater tillsammans representerar avgiftsskyldiga personer som har tagit emot minst 450 miljoner ton avgiftspliktig olja under ett givet år. En stat kan vid sitt tillträde avge en förklaring om att anslutningen inte skall ha verkan förrän övergångsperioden upphör.

Artikel 31 innehåller en viktig skyldighet för de fördragsslutande staterna, nämligen skyldigheten att säga upp 1969 års ansvarighetskonvention och 1971 års fondkonvention senast sex månader efter det att minst åtta stater har blivit bundna av ändringsprotokollet och den sammanlagda mängden avgiftspliktig olja bland dessa fördragsslutande stater har nått 750 miljoner ton. Dessa uppsägningar får verkan tolv månader efter det att sexmånadersperioden har gått ut.

Artikel 33 innehåller bestämmelserna om ändringsförfarandet i fråga om fondens ersättningsbelopp.

Artiklarna 1 - 13 och 36 ter i 1971 års internationella konvention om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skada orsakad av förorening genom olja i artiklarnas lydelse enligt 1992 års ändringsprotokoll till 1971 års konvention

Prop. 1994/95:169
Bilaga 8

General Provisions

Allmänna bestämmelser

Article 1

Artikel 1

For the purpose of this Convention:

I denna konvention förstås med

1. "1992 Liability Convention" means the International Convention on Civil Liability for Oil Pollution Damage, 1992.

1. "1992 års ansvarighetskonvention": 1992 års internationella konvention om ansvarighet för skada orsakad av förorening genom olja.

1 bis. "1971 Fund Convention" means the International Convention on the Establishment of an International Fund for Compensation for Oil Pollution Damage, 1971. For States Parties to the Protocol of 1976 to that Convention, the term shall be deemed to include the 1971 Fund Convention as amended by that Protocol.

1 bis. "1971 års fondkonvention": 1971 års internationella konvention om upprättandet av en internationell fond för ersättning av skada orsakad av förorening genom olja. För stater som är bundna av 1976 års protokoll till den konventionen skall hänvisningen anses omfatta 1971 års konvention som den har ändrats genom det protokollet.

2. "Ship", "Person", "Owner", "Oil", "Pollution Damage", "Preventive Measures", "Incident" and "Organization" have the same meaning as in Article I of the 1992 Liability Convention.

2. "Fartyg", "person", "ägare", "olja", "skada genom förorening", "förebyggande åtgärder", "olycka" och "organisation" har samma betydelse som i artikel I i 1992 års ansvarighetskonvention.

3. "Contributing oil" means crude oil and fuel oil as defined in subparagraphs (a) and (b) below:

3. "avgiftspliktig olja": råolja och eldningsolja i enlighet med definitionerna under a) och b):

(a) "Crude oil" means any liquid hydrocarbon mixture occurring naturally in the earth whether or not treated to render it suitable for transportation. It also includes crude oils from which certain distillate fractions have been removed (sometimes referred to as "topped crudes") or to which certain distillate fractions have been added (sometimes referred to as

a) "Råolja" varje flytande kolväteblandning som förekommer i naturligt tillstånd i jorden, oberoende av om den är behandlad för att bli tjänlig för transport. Uttrycket inbegriper också råoljor från vilka vissa destillationsprodukter har avlägsnats (ibland benämnda "topped crudes") eller till vilka har tillsatts vissa destillationsprodukter (ibland benämnda

"spiked" or "reconstituted" crudes).

(b) "Fuel oil" means any heavy distillates or residues from crude oil or blends of such materials intended for use as fuel for the production of heat or power of a quality equivalent to the "American Society for Testing and Materials' Specification for Number Four Fuel Oil (Designation D 396-69)", or heavier.

4. "Unit of account" has the same meaning as in Article V, paragraph 9, of the 1992 Liability Convention.

5. "Ship's tonnage" has the same meaning as in Article V, paragraph 10, of the 1992 Liability Convention.

6. "Ton", in relation to oil, means a metric ton.

7. "Guarantor" means any person providing insurance or other financial security to cover an owner's liability in pursuance of Article VII, paragraph 1, of the 1992 Liability Convention.

Article 2

1. An international Fund for compensation for pollution damage, to be named "The International Oil Pollution Compensation Fund 1992" and hereinafter referred to as "the Fund", is hereby established with the following aims:

(a) to provide compensation for pollution damage to the extent that the protection afforded by the 1992 Liability Convention is inadequate;

(b) to give effect to the related purposes set out in this Convention.

"spiked crudes" eller "reconstituted crudes").

b) "Eldningsolja" tunga destillat eller rester av råolja eller blandningar av sådana produkter, som är avsedda för användning som bränsle för framställning av värme eller kraft och som är av en kvalitet som motsvarar den som av American Society for Testing and Materials betecknas eldningsolja nr 4 (beteckning D 396-69) eller tjockare.

4. "Beräkningsenhet" har samma betydelse som i artikel V nionde stycket i 1992 års ansvarighetskonvention.

5. "Fartygstonnage" har samma betydelse som i artikel V tionde stycket i 1992 års ansvarighetskonvention.

6. "Ton" när uttrycket avser olja, ton enligt metersystemet.

7. "Garant" avser varje person som meddelar försäkring eller ställer annan ekonomisk säkerhet för att täcka ägarens ansvar enligt artikel VII första stycket i 1992 års ansvarighetskonvention.

Artikel 2

1. En internationell fond för ersättning av skada genom förorening, vilken skall kallas "1992 års internationella oljeskadefond" och som i det följande kallas "fonden" upprättas härmed för följande syften.

a) För att ge ersättning för skador genom förorening i den utsträckning de inte ersätts enligt 1992 års ansvarighetskonvention och

b) för att uppfylla de ändamål som anges i denna konvention.

2. The Fund shall in each Contracting State be recognized as a legal person capable under the laws of that State of assuming rights and obligations and of being a party in legal proceedings before the courts of that State. Each Contracting State shall recognize the Director of the Fund (hereinafter referred to as "the Director") as the legal representative of the Fund.

2. Fonden skall i varje fördragsslutande stat erkännas som en juridisk person med behörighet enligt lagen i den staten att förvärva rättigheter och åta sig skyldigheter samt att vara part i rättegång inför domstol i denna stat. En fördragsslutande stat skall erkänna fondens direktör (i det följande kallad "direktören") som ställföreträdare för fonden.

Article 3

This Convention shall apply exclusively:

(a) to pollution damage caused:

(i) in the territory, including the territorial sea, of a Contracting State, and

(ii) in the exclusive economic zone of a Contracting State, established in accordance with international law, or, if a Contracting State has not established such a zone, in an area beyond and adjacent to the territorial sea of that State determined by that State in accordance with international law and extending not more than 200 nautical miles from the baseline from which the breadth of its territorial sea is measured;

(b) to preventive measures, wherever taken, to prevent or minimize such damage.

Compensation

Article 4

1. For the purpose of fulfilling its function under Article 2, paragraph 1(a), the Fund shall pay compensation to any person suffering pollution damage if such person has been unable to obtain full

Artikel 3

Denna konvention gäller endast

a) skada genom förorening som har uppkommit

i) inom en fördragsslutande stats område, inklusive dess territorialvatten och

ii) inom en fördragsslutande stats exklusiva ekonomiska zon, som fastställts i enlighet med folkrättens regler, eller, om staten inte har fastställt någon sådan zon, inom ett område utanför och angränsande till den statens territorialvatten vilket har bestämts av den staten i enlighet med folkrättens regler och vilket inte sträcker sig längre ut än 200 nautiska mil från de baslinjer varifrån statens territorialvatten mäts,

b) förebyggande åtgärder, var de än vidtas, för att förhindra eller begränsa sådan skada.

Ersättning

Artikel 4

1. För att fullgöra sin uppgift enligt artikel 2 första stycket a) skall fonden betala ersättning till var och en som har lidit skada genom förorening, om denne inte har kunnat få full ersättning för

and adequate compensation for the damage under the terms of the 1992 Liability Convention,

(a) because no liability for the damage arises under the 1992 Liability Convention;

(b) because the owner liable for the damage under the 1992 Liability Convention is financially incapable of meeting his obligations in full and any financial security that may be provided under Article VII of that Convention does not cover or is insufficient to satisfy the claims for compensation for the damage; an owner being treated as financially incapable of meeting his obligations and a financial security being treated as insufficient if the person suffering the damage has been unable to obtain full satisfaction of the amount of compensation due under the 1992 Liability Convention after having taken all reasonable steps to pursue the legal remedies available to him;

(c) because the damage exceeds the owner's liability under the 1992 Liability Convention as limited pursuant to Article V, paragraph 1, of that Convention or under the terms of any other international Convention in force or open for signature, ratification or accession at the date of this Convention.

Expenses reasonably incurred or sacrifices reasonably made by the owner voluntarily to prevent or minimize pollution damage shall be treated as pollution damage for the purpose of this Article.

2. The Fund shall incur no obligation under the preceding paragraph if:

skadan enligt 1992 års ansvarighetskonvention

a) på grund av att det inte föreligger någon ansvarighet för skadan enligt 1992 års ansvarighetskonvention,

b) på grund av att den ägare som är ansvarig för skadan enligt 1992 års ansvarighetskonvention inte till fullo kan infria sina ekonomiska förpliktelser och att ekonomisk säkerhet, som kan ha ställts enligt artikel VII i den konventionen inte gäller för skadan eller inte räcker till för att tillgodose ersättningsanspråken. Ägaren skall anses ekonomiskt ur stånd att infria sina förpliktelser och ekonomisk säkerhet skall anses otillräcklig om den skadelidande, sedan han vidtagit alla skäliga åtgärder för att utnyttja de rättsliga medel som är tillgängliga för honom, inte har kunnat få ut hela det ersättningsbelopp som han har rätt till enligt 1992 års ansvarighetskonvention,

c) på grund av att skadan överstiger ägarens ansvarighet som den har begränsats enligt artikel V första stycket i 1992 års ansvarighetskonvention eller enligt någon annan internationell konvention som är i kraft eller är öppen för undertecknande, ratifikation eller anslutning den dag denna konvention är dagtecknad.

Skäliga utgifter och förluster som ägaren frivilligt har ådragit sig för att förhindra eller begränsa en skada genom förorening skall vid tillämpningen av denna artikel anses som en skada genom förorening.

2. Fonden är inte ansvarig enligt föregående stycke om

(a) it proves that the pollution damage resulted from an act of war, hostilities, civil war or insurrection or was caused by oil which has escaped or been discharged from a warship or other ship owned or operated by a State and used, at the time of the incident, only on Government non-commercial service; or

(b) the claimant cannot prove that the damage resulted from an incident involving one or more ships.

3. If the Fund proves that the pollution damage resulted wholly or partially either from an act or omission done with the intent to cause damage by the person who suffered the damage or from the negligence of that person, the Fund may be exonerated wholly or partially from its obligations to pay compensation to such person. The Fund shall in any event be exonerated under Article III, paragraph 3, of the 1992 Liability Convention. However, there shall be no such exoneration of the Fund with regard to preventive measures.

4. (a) Except as otherwise provided in subparagraphs (b) and (c) of this paragraph, the aggregate amount of compensation payable by the Fund under this Article shall in respect of any one incident be limited, so that the total sum of that amount and the amount of compensation actually paid under the 1992 Liability Convention for pollution damage within the scope of application of this Convention so defined in Article 3 shall not exceed 135 million units of account

(b) Except as otherwise provided in subparagraph (c), the aggregate

a) den visar att skadan genom förorening orsakades av en krigshandling, fientligheter, inbördeskrig eller uppror eller orsakades av olja som har läckt ut eller tömts ut från ett krigsfartyg eller ett annat fartyg, som ägs eller brukas av en stat och vid tidpunkten för olyckan används endast i statlig verksamhet för annat ändamål än affärsdrift, eller

b) den som gör anspråk på ersättning inte kan visa att skadan orsakades av en olycka som berör ett eller flera fartyg.

3. Visar fonden att skadan genom förorening helt eller delvis orsakades genom uppsåtlig handling eller uppsåtlig underlåtenhet av den skadelidande eller vårdslöshet av denne, kan fonden befrias helt eller delvis från sin skyldighet att betala ersättning till denne. I varje fall skall fonden befrias från sin skyldighet i den utsträckning som fartygsägaren kan vara befriad enligt artikel III tredje stycket i 1992 års ansvarighetskonvention. Fonden är emellertid aldrig befriad från sin skyldighet vad gäller förebyggande åtgärder.

4. a) Om inte annat föreskrivs i b) eller c) i detta stycke är det sammanlagda belopp som fonden skall betala enligt denna artikel begränsat för en och samma olycka så att summan av det beloppet och det ersättningsbelopp som faktiskt har betalats enligt 1992 års ansvarighetskonvention för skada genom förorening, som faller inom denna konventions tillämpningsområde enligt artikel 3, inte får överstiga 135 miljoner beräkningsenheter.

b) Om inte annat föreskrivs i c) får det sammanlagda ersättnings-

amount of compensation payable by the Fund under this Article for pollution damage resulting from a natural phenomenon of an exceptional inevitable and irresistible character shall not exceed 135 million units of account.

(c) The maximum amount of compensation referred to in subparagraphs (a) and (b) shall be 200 million units of account with respect to any incident occurring during any period when there are three Parties to this Convention in respect of which the combined relevant quantity of contributing oil received by persons in the territories of such Parties, during the preceding calendar year, equalled or exceeded 600 million tons.

(d) Interest accrued on a fund constituted in accordance with Article V, paragraph 3, of the 1992 Liability Convention, if any, shall not be taken into account for the computation of the maximum compensation payable by the Fund under this Article.

(e) The amounts mentioned in this Article shall be converted into national currency on the basis of the value of that currency by reference to the Special Drawing Right on the date of decision of the Assembly of the Fund as to the date of payment of compensation.

5. Where the amount of established claims against the Fund exceeds the aggregate amount of compensation payable under paragraph 4, the amount available shall be distributed in such a manner that the proportion between any established claim and the amount of compensation actually recovered by the claimant

belopp som fonden skall ge ut enligt denna artikel inte överstiga 135 miljoner beräkningsenheter för en skada genom förorening som orsakats av en naturhändelse av osedvanlig karaktär som inte kunna undvikas och vars verkningar inte kunnat förhindras.

c) Det högsta ersättningsbeloppet enligt a) och b) skall vara 200 miljoner beräkningsenheter för olyckor som inträffar under en tid då tre stater är bundna av konventionen och mottagen avgiftspliktig olja i dessa stater sammanlagt uppgick till eller översteg 600 miljoner ton under närmast föregående kalenderår.

d) Upplupen ränta på en fond som upprättats enligt artikel V tredje stycket i 1992 års ansvarighetskonvention skall inte tas med vid beräkningen av det högsta belopp som fonden har att betala enligt denna artikel.

e) De belopp som anges i denna artikel skall räknas om till inhemsk valuta på grundval av det värde valutans hade i förhållande till den särskilda dragningsrätten den dag som fondens församling fastställer som första dag för utbetalningen av ersättning.

5. Om summan av styrkta fordringar mot fonden överstiger det sammanlagda ersättningsbeloppet enligt fjärde stycket, skall det tillgängliga beloppet fördelas så att förhållandet mellan en styrkt fordran och det ersättningsbelopp som fordringsägaren faktisk erhåller enligt denna konvention är det samma för alla fordringsägare.

under this Convention shall be the same for all claimants.

6. The Assembly of the Fund may decide that, in exceptional cases, compensation in accordance with this Convention can be paid even if the owner of the ship has not constituted a fund in accordance with Article V, paragraph 3, of the 1992 Liability Convention. In such case paragraph 4 (e) of this Article applies accordingly.

Article 5

(deleted)

Article 6

Rights to compensation under Article 4 shall be extinguished unless an action is brought thereunder or a notification has been made pursuant to Article 7, paragraph 6, within three years from the date when the damage occurred. However, in no case shall an action be brought after six years from the date which caused the damage.

Article 7

1. Subject to the subsequent provisions of this Article, any action against the Fund for compensation under Article 4 of this Convention shall be brought only before a court competent under Article IX of the 1992 Liability Convention in respect of actions against the owner who is or who would, but for the provisions of Article III, paragraph 2, of that Convention, have been liable for pollution damage caused by the relevant incident.

6. Fondens församling får i undantagsfall besluta att ersättning enligt konventionen får betalas även om fartygsägaren inte har upprättat någon fond enligt artikel V tredje stycket i 1992 års ansvarighetskonvention. I sådana fall tillämpas också fjärde stycket e) i denna artikel.

Artikel 5

(upphävd)

Artikel 6

Rätten till ersättning enligt artikel 4 upphör om talan inte har väckts enligt bestämmelserna i den artikeln eller underrättelse inte har lämnats enligt artikel 7 sjätte stycket inom tre år från den dag då skadan uppkom. Talan får dock inte i något fall väckas sedan sex år har förflutit från dagen för den olycka som orsakade skadan.

Artikel 7

1. Om inte annat följer av vad som bestäms i denna artikel får talan mot fonden om ersättning enligt artikel 4 i denna konvention endast väckas vid en domstol som enligt artikel IX i 1992 års ansvarighetskonvention är behörig att pröva talan mot den ägare som är ansvarig för skadan genom förening, som orsakats av den ifrågavarande olyckan, eller som skulle ha varit ansvarig om inte bestämmelserna i artikel III andra stycket i den konventionen haft tillämpning.

2. Each Contracting State shall ensure that its courts possess the necessary jurisdiction to entertain such actions against the Fund as are referred to in paragraph 1.

3. Where an action for compensation for pollution damage has been brought before a court competent under Article IX of the 1992 Liability Convention against the owner of a ship or his guarantor, such court shall have exclusive jurisdictional competence over any action against the Fund for compensation under the provisions of Article 4 of this Convention in respect of the same damage. However, where an action for compensation for pollution damage under the 1992 Liability Convention has been brought before a court in a State Party to the 1992 Liability Convention but not this Convention, any action against the Fund under Article 4 of this Convention shall at the option of the claimant be brought either before a court of the State where the Fund has its headquarters or before any court of a State Party to this Convention competent under Article IX of the 1992 Liability Convention.

4. Each Contracting State shall ensure that the Fund shall have the right to intervene as a party to any legal proceedings instituted in accordance with Article IX of the 1992 Liability Convention before a competent court of that State against the owner of a ship or his guarantor.

5. Except as otherwise provided in paragraph 6, the Fund shall not be bound by any judgement or decision in proceedings to which it has not been a party or by any settlement to which it is not a party.

2. Varje fördragsslutande stat skall se till att dess domstolar har erforderlig behörighet att pröva en sådan talan mot fonden som avses i första stycket.

3. Har en talan om ersättning för skada genom förorening väckts mot fartygsägaren eller dennes garant vid en domstol som är behörig enligt artikel IX i 1992 års ansvarighetskonvention, är denna domstol såvitt angår samma skada ensam behörig att pröva talan mot fonden om ersättning enligt bestämmelserna i artikel 4 i denna konvention. Har emellertid talan om ersättning för skada genom förorening väckts enligt 1992 års ansvarighetskonvention vid en domstol i en stat som har tillträtt 1992 års ansvarighetskonvention men inte denna konvention, skall talan mot fonden enligt artikel 4 i denna konvention väckas, enligt kändens val, antingen vid en domstol i den stat där fonden har sitt säte eller vid en enligt artikel IX i 1992 års ansvarighetskonvention behörig domstol i en stat som har tillträtt denna konvention.

4. Varje fördragsslutande stat skall se till att fonden har rätt att inträda som part i en rättegång som enligt artikel IX i 1992 års ansvarighetskonvention förs mot en fartygsägare eller dennes garant vid en behörig domstol i staten.

5. Utom i de fall som anges i sjätte stycket är fonden inte bunden av någon dom eller något beslut i rättegång, i vilken fonden inte har varit part eller av en förlikning i vilken den inte har deltagit.

6. Without prejudice to the provisions of paragraph 4, where an action under the 1992 Liability Convention for compensation for pollution damage has been brought against an owner or his guarantor before a competent court in a Contracting State, each party to the proceedings shall be entitled under the national law of that State to notify the Fund of the proceedings. Where such notification has been made in accordance with the formalities required by the law of the court seized and in such time and in such a manner that the Fund has in fact been in a position effectively to intervene as a party to the proceedings, any judgement rendered by the court in such proceedings shall, after it has become final and enforceable in the State where the judgement was given, become binding upon the Fund in the sense that facts and findings in that judgement may not be disputed by the Fund even if the Fund has not actually intervened in the proceedings.

Article 8

Subject to any decision concerning the distribution referred to in Article 4, paragraph 5, any judgement given against the Fund by a court having jurisdiction in accordance with Article 7, paragraphs 1 and 3, shall, when it has become enforceable in the State of origin and is in that State no longer subject to ordinary forms of review, be recognized and enforceable in each Contracting State on the same conditions as are prescribed in Article X of the 1992 Liability Convention.

6. Har talan om ersättning för en skada genom förorening väckts enligt 1992 års ansvarighetskonvention mot en ägare eller dennes garant vid en behörig domstol i en fördragsslutande stat, skall varje part i målet vara berättigad enligt den nationella lagen i denna stat att underrätta fonden om rättegången, utan att detta får medföra en inskränkning av vad som bestäms i fjärde stycket. Om en sådan underrättelse har getts i överensstämmelse med de föreskrifter i formellt avseende som ställs upp i lagen i den stat där talan väckts och inom sådan tid och på ett sådant sätt att fonden har på ett verkningsfullt sätt kunnat träda in som part i rättegången, skall en dom som har meddelats av domstolen i en sådan rättegång, sedan den vunnit laga kraft och kan verkställas i den stat där den meddelades, vara bindande för fonden i betydelsen att domstolens avgörande i saken inte får ifrågasättas av fonden även om fonden faktiskt inte har inträtt i rättegången.

Artikel 8

Dom som har meddelats mot fonden av en domstol som är behörig enligt artikel 7 första och tredje styckena skall, om domen kan verkställas i den stat där den meddelades och där inte längre kan överklagas med ordinära rättsmedel, erkännas och verkställas i alla fördragsslutande stater under de förutsättningar som anges i artikel X i 1992 års ansvarighetskonvention samt med iakttagande av beslut om fördelningen enligt artikel 4 femte stycket i denna konvention.

1. The Fund, shall in respect of any amount of compensation for pollution damage paid by the Fund in accordance with Article 4, paragraph 1, of this Convention, acquire by subrogation the rights that the person so compensated may enjoy under the 1992 Liability Convention against the owner or his guarantor.

2. Nothing in this Convention shall prejudice any right of recourse or subrogation of the Fund against persons other than those referred to in the preceding paragraph. In any event the right of the Fund to subrogation against such person shall not be less favourable than that of an insurer of the person to whom compensation has been paid.

3. Without prejudice to any other rights of subrogation or recourse against the Fund which may exist, a Contracting State or agency thereof which has paid compensation for pollution damage in accordance with provisions of national law shall acquire by subrogation the rights which the person so compensated would have enjoyed under this Convention.

Article 10

1. Annual contributions to the Fund shall be made in respect of each Contracting State by any person who, in the calendar year referred to in Article 12, paragraphs 2 (a) or (b), has received in total quantities exceeding 150,000 tons:

(a) in the ports or terminal installations in the territory of that

1. Fonden inträder, såvitt avser belopp som fonden har betalat i ersättning för skada genom förorening enligt artikel 4 första stycket i denna konvention, i den rätt som den som har fått sådan ersättning kan ha enligt 1992 års ansvarighetskonvention mot ägaren eller dennes garant.

2. Bestämmelserna i denna konvention inskränker inte fondens regress- eller subrogationsrätt mot annan person än som avses i föregående stycke. Under alla förhållanden skall fondens subrogationsrätt mot en sådan person inte vara mindre förmånlig än den rätt som tillkommer en försäkringsgivare för den som har erhållit ersättning.

3. Har en fördragsslutande stat eller en myndighet i en sådan stat enligt bestämmelserna i nationell lag betalat ersättning för skada genom förorening skall staten eller myndigheten inträda i den rätt som den som har erhållit ersättningen skulle ha haft enligt denna konvention. Detta får dock inte hindra att andra subrogations- eller regressrätter som kan finnas, görs gällande mot fonden.

Artikel 10

1. Årsavgifter till fonden skall, ifråga om varje fördragsslutande stat, betalas av var och en som under det kalenderår som avses i artikel 12 andra stycket a) eller b) tagit emot sammanlagt mer än 150 000 ton

a) avgiftspliktig olja som har transporterats till sjöss till en

State contributing oil carried by sea to such ports or terminal installations; and

(b) in any installations situated in the territory of that State contributing oil which has been carried by sea and discharged in a port or terminal installation of a non-Contracting State, provided that contributing oil shall only be taken into account by virtue of this subparagraph on first receipt in a Contracting State after its discharge in that non-Contracting State.

2. (a) For the purposes of paragraph 1, where the quantity of contributing oil received in the territory of a Contracting State by any person in a calendar year when aggregated with the quantity of contributing oil received in the same Contracting State in that year by any associated person or persons exceeds 150,000 tons, such person shall pay contributions in respect of the actual quantity received by him notwithstanding that the quantity did not exceed 150,000 tons.

(b) "Associated person" means any subsidiary or commonly controlled entity. The question whether a person comes within this definition shall be determined by the national law of the State concerned.

Article 11

(deleted)

Article 12

1. With the view to assessing the amount of annual contributions due, if any, and taking account of

hamn eller en terminal inom den statens område och

b) avgiftspliktig olja i en anläggning som är belägen inom den fördragsslutande statens område, om denna olja har transporterats till sjöss och lossats i en hamn eller en terminal i en stat som inte är fördragsslutande stat. Denna olja skall dock endast tas med i beräkningen enligt denna bestämmelse när den första gången tas emot i en fördragsslutande stat efter att ha lossats i en icke-fördragsslutande stat.

2. a) Om den mängd avgiftspliktig olja som någon under ett kalenderår har tagit emot inom en fördragsslutande stats område sammantaget med den mängd avgiftspliktig olja som det året har tagits emot i samma fördragsslutande stat av annan med vilken han är i intressegemenskap överstiger 150 000 ton, skall han betala avgift enligt första stycket för den mängd som han faktiskt har tagit emot även om denna mängd inte har överstigit 150 000 ton.

b) Med "annan med vilken han är i intressegemenskap" förstås varje dotterbolag eller gemensamt kontrollerad enhet. Frågan om någon omfattas av denna definition skall avgöras enligt vederbörande stats nationella lag.

Artikel 11

(upphävd)

Artikel 12

1. För att fastställa den årsavgift som, om årsavgifter skall utgå, skall betalas, skall församlingen

the necessity to maintain sufficient liquid funds, the Assembly shall for each calendar year make an estimate in the form of a budget of:

(i) *Expenditure*

(a) costs and expenses of the administration of the Fund in the relevant year and any deficit from operations in preceding years;

(b) payments to be made by the Fund in the relevant year for the satisfaction of claims against the Fund due under Article 4 including repayments on loans previously taken by the Fund for the satisfaction of such claims, to the extent that the aggregate amount of such claims in respect of any one incident does not exceed four millions unit of account;

(c) payments to be made by the Fund in the relevant year for the satisfaction of claims against the Fund due under Article 4 including repayments on loans previously taken by the Fund for the satisfaction of such claims, to the extent that the aggregate amount of such claims in respect of any one incident is in excess of four millions unit of account;

(ii) *Income*

(a) surplus funds from operations on preceding years, including any interest;

(b) annual contributions, if required to balance the budget;

(c) any other income.

2. The Assembly shall decide the total amount of contributions to be levied. On the basis of that decision, the Director shall, in respect of each Contracting State, calculate for each person referred to in Article 10 the amount of his annual contribution:

(a) in so far as the contribution is for the satisfaction of payments

med beaktande av nödvändigheten av att tillräckliga likvida medel finns, för varje kalenderår göra en beräkning i form av en budget av:

i) *Utgifter*

a) kostnader och utgifter för fondens förvaltning under året samt eventuellt underskott från verksamheten under föregående år,

b) utbetalningar från fonden under året för betalning av fordringar mot fonden enligt artikel 4 däri inbegripet återbetalning av lån som tidigare har tagits upp av fonden för att betala sådana fordringar, i den utsträckning de fordringar som avser en och samma olycka sammanlagt inte överstiger fyra miljoner beräkningsenheter,

c) utbetalningar från fonden under året för betalning av fordringar mot fonden enligt artikel 4 däri inbegripet återbetalning av lån som tidigare har tagits upp av fonden för att betala sådana fordringar, i den utsträckning de fordringar som avser en och samma olycka sammanlagt överstiger fyra miljoner beräkningsenheter,

ii) *Inkomster*

a) överskott från verksamheten under föregående år, däri inbegripet eventuell ränta,

b) årsavgifter, om sådana erfordras för att balansera budgeten,

c) andra inkomster.

2. Församlingen skall fastställa det sammanlagda beloppet av avgifter till fonden. På grundval av det beslutet skall direktören för varje fördragsslutande stat beräkna den årsavgift som var och en som avses i artikel 10 skall erlägga

a) i den utsträckning avgiften är avsedd att användas till betalning

referred to in paragraph 1(i) (a) and (b) on the basis of a fixed sum for each ton of contributing oil received in the relevant State by such persons during the preceding calendar year; and

(b) in so far as the contribution is for the satisfaction of payments referred to in paragraph 1(i) (c) of this Article on the basis of a fixed sum for each ton of contributing oil received by such person during calendar year preceding that in which the incident in question occurred, provided that the State was a party to this Convention at the date of the incident.

3. The sums referred to in paragraph 2 above shall be arrived at by dividing the relevant total amount of contributions required by the total amount of contributing oil received in all Contracting States in the relevant year.

4. The annual contribution shall be due on the date to be laid down in the Internal Regulations of the Fund. The Assembly may decide on a different date of payment.

5. The Assembly may decide, under conditions to be laid down in the Financial Regulation of the Fund, to make transfers between funds received in accordance with Article 12.2 (a) and funds received in accordance with Article 12.2 (b).

Article 13

1. The amount of any contribution due under Article 12 and which is in arrear shall bear interest at a rate which shall be determined in accordance with the Internal Regulations of the Fund,

av fordringar som avses i första stycket i) a) och b), på grundval av ett bestämt belopp per ton avgiftspliktig olja som den avgiftsskyldige under föregående kalenderår har tagit emot i staten, och

b) i den utsträckning avgiften är avsedd att användas till betalning av fordringar som avses i första stycket i) c) i denna artikel, på grundval av ett bestämt belopp per ton avgiftspliktig olja som den avgiftsskyldige under har tagit emot i staten under det kalenderår före det år då olyckan i fråga inträffade, om staten vid tidpunkten för olyckan hade tillträtt denna konvention.

3. De belopp som avses i andra stycket erhålls genom att dela det sammanlagda avgiftsbelopp som erfordras med den sammanlagda mängden avgiftspliktig olja som har tagits emot i alla de fördragslutande staterna under ifrågakörande år.

4. Årsavgiften förfaller till betalning enligt vad som bestäms i fondens interna reglemente. Församlingen får besluta om annat datum för betalningen.

5. Församlingen får besluta, enligt vad som fastställts i fondens ekonomiska reglemente, att överföra medel mellan de fonder som upprättats enligt artikel 12.2 a) och 12.2 b).

Artikel 13

1. Avgiftsbelopp som avses i artikel 12 och som är förfallet till betalning skall löpa med ränta enligt en räntesats som fastställts i fondens interna reglemente. Olika

provided that different rates may be fixed for different circumstances.

2. Each Contracting State shall ensure that any obligation to contribute to the Fund arising under this Convention in respect of oil received within the territory of that State is fulfilled and shall take any appropriate measures under its law, including the imposing of such sanctions as it may deem necessary, with a view to the effective execution of any such obligation; provided, however, that such measures shall only be directed against persons who are under an obligation to contribute to the Fund.

3. Where a person is liable in accordance with the provisions of Article 10 and 12 to make contributions to the Fund does not fulfil his obligations in respect of any such contribution or any part thereof and is in arrear, the Director shall take all appropriate action against such person on behalf of the Fund with a view to the recovery of the amount due. However, where the defaulting contributor is manifestly insolvent or the circumstances otherwise so warrant, the Assembly may, upon recommendation of the Director, decide that no action shall be taken or continued against the contributor.

räntesatser får fastställas för olika förhållanden.

2. Varje fördragsslutande stat skall se till att en förpliktelse att betala avgift till fonden enligt denna konvention för olja som har tagits emot inom statens område fullgörs. Staten skall vidta lämpliga lagstiftningsåtgärder för att dessa förpliktelser effektivt skall fullgöras, däri inbegripet införande av sådana påföljder som den anser nödvändiga. Åtgärderna får dock rikta sig bara mot dem som är skyldiga att betala avgifter till fonden.

3. Om den som är skyldig att betala avgifter till fonden enligt artiklarna 10 och 12 helt eller delvis är i dröjsmål med betalningen, skall direktören på fondens vägnar vidta alla erforderliga åtgärder mot denne för att driva in det förfallna beloppet. Är den avgiftsskyldige uppenbart på obestånd eller föreligger annars skäl därtill, kan emellertid församlingen på förslag av direktören besluta att ingen åtgärd skall vidtas mot den avgiftsskyldige eller att redan påbörjade åtgärder inte skall fullföljas.

Article 36 ter

1. Subject to paragraph 4 of this Article, the aggregate amount of the annual contributions payable in respect of contributing oil received in a single Contracting State during a calendar year shall not exceed 27.5 % of the total amount

Artikel 36 ter

1.. Om inte annat följer av fjärde stycket i denna artikel, skall det sammanlagda beloppet årsavgifter för avgiftspliktig olja som har tagits emot i en enskild fördragsslutande stat under ett kalenderår inte överstiga 27,5 % av det

of annual contributions pursuant to the 1992 Protocol to amend the 1971 Fund Convention, in respect of that calendar year.

2. If the application of the provisions in paragraphs 2 and 3 of article 12 would result in the aggregate amount of the contributions payable by contributors in a single Contracting State in respect of a given calendar year exceeding 27.5 % of the total annual contributions, the contributions payable by all contributors in that State shall be reduced *pro rata* so that their aggregate contributions equal 27.5 % of the total annual contributions to the Fund in respect of that year.

3. If the contributions payable by persons in a given Contracting State shall be reduced pursuant to paragraph 2 of this Article, the contributions payable by persons in all other Contracting States shall be increased *pro rata* so as to ensure that the total amount of contributions payable by all persons liable to contribute to the Fund in respect of the calendar year in question will reach the total amount of contributions decided by the Assembly.

4. The provisions in paragraphs 1 to 3 of this Article shall operate until the total quantity of contributing oil received in all Contracting States in a calendar year has reached 750 millions tonnes or until a period of 5 years after the date of entry into force of the said Protocol has elapsed, whichever occurs earlier.

totala beloppet årsavgifter enligt 1992 års ändringsprotokoll till 1971 års fondkonvention för det kalenderåret.

2. Om tillämpningen av bestämmelserna i artikel 12 andra och tredje styckena leder till att det sammanlagda beloppet av avgifter som skall betalas av de avgiftsskyldiga i en enskild fördragsslutande stat för ett kalenderår överstiger 27,5 % av summan av årsavgifter, skall de avgifter som skall betalas av de avgiftsskyldiga i den staten minskas proportionellt så att deras sammanlagda avgifter motsvarar 27,5 % av den totala summan av årsavgifter till fonden för det året.

3. Om de avgifter som skall betalas av de avgiftsskyldiga i en fördragsslutande stat skall minskas enligt andra stycket i denna artikel, skall de avgifter som skall betalas av de avgiftsskyldiga i övriga fördragsslutande stater ökas proportionellt så att den totala summan av avgifter som skall betalas av de som är skyldiga att betala avgifter till fonden för kalenderåret ifråga kommer att uppgå till den summa av avgifter som har beslutats av församlingen.

4. Bestämmelserna i första till tredje styckena i denna artikel skall tillämpas till dess att den totala mängden avgiftspliktig olja som har tagits emot i de fördragsslutande staterna under ett kalenderår uppgår till 750 miljoner ton dock längst till dess att fem år har gått från det att detta protokoll trädde i kraft.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 16 mars 1995

Närvarande: statsministern Carlsson, ordförande, och statsråden Sahlin, Hjelm-Wallén, Peterson, Hellström, Thalén, Freivalds, Persson, Tham, Schori, Blomberg, Hedborg, Andersson, Winberg, Uusmann, Nygren, Ulvskog, Sundström, Lindh, Johansson

Föredragande: statsrådet Freivalds

Regeringen beslutar proposition 1994/95:169 Ändrade regler om ersättningsansvaret för oljeskador.

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EG-regler
--------------------	--	---

Sjölagen (1994:1009)

10 kap. 12 och 13 §§